

Gminny Program Rewitalizacji
Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030

Konsorcjum Projekty Miejskie
na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy w Końskich
2024

Opracowanie:

Miasto i Gmina Końskie

ul. Partyzantów 1

26-200 Końskie

PROJEKTY MIEJSKIE

Konsorcjum Projekty Miejskie

www.projektymiejskie.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	7
1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji i podział na podobszary	9
2 Charakterystyka i diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji	10
2.1 Podobszar rewitalizacji „Centrum”	10
2.1.1 Charakterystyka obszaru.....	10
2.1.2 Analiza negatywnych zjawisk społecznych.....	12
2.1.2.1 Zmiany demograficzne.....	12
2.1.2.2 Ubóstwo.....	14
2.1.2.3 Bezrobocie	18
2.1.2.4 Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami.....	19
2.1.2.5 Przemoc.....	20
2.1.2.6 Dostępność alkoholu.....	21
2.1.2.7 Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	22
2.1.2.8 Edukacja.....	24
2.1.3 Analiza pozostałych zjawisk negatywnych	26
2.1.3.1 Sfera gospodarcza.....	26
2.1.3.2 Sfera środowiskowa	27
2.1.3.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	31
2.1.3.4 Sfera techniczna.....	37
2.1.4 Analiza potencjałów lokalnych	38
2.2 Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka”	39
2.2.1 Charakterystyka obszaru.....	39
2.2.2 Analiza kluczowych danych społecznych	40
2.2.2.1 Zmiany demograficzne.....	40
2.2.2.2 Ubóstwo.....	42
2.2.2.3 Bezrobocie	44
2.2.2.4 Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami.....	45
2.2.2.5 Przemoc.....	46
2.2.2.6 Dostępność alkoholu.....	47
2.2.2.7 Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	47
2.2.2.8 Edukacja.....	49
2.2.3 Analiza pozostałych zjawisk negatywnych	52
2.2.3.1 Sfera gospodarcza.....	52

2.2.3.2	Sfera środowiskowa	53
2.2.3.3	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	60
2.2.3.4	Sfera techniczna	66
2.2.4	Analiza potencjałów lokalnych	69
2.3	Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica”	71
2.3.1	Charakterystyka obszaru	71
2.3.2	Analiza kluczowych danych społecznych	72
2.3.2.1	Zmiany demograficzne	72
2.3.2.2	Ubóstwo	73
2.3.2.3	Bezrobocie	74
2.3.2.4	Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami	74
2.3.2.5	Przestępczość	75
2.3.2.6	Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	75
2.3.2.7	Edukacja	77
2.3.3	Analiza pozostałych zjawisk negatywnych	79
2.3.3.1	Sfera gospodarcza	79
2.3.3.2	Sfera środowiskowa	79
2.3.3.3	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	82
2.3.3.4	Sfera techniczna	88
2.3.4	Analiza potencjałów lokalnych	91
3	Część planistyczna	93
3.1	Wizja obszaru po rewitalizacji	93
3.1.1	Opis wizji podobszaru „Centrum”	94
3.1.2	Opis wizji podobszaru „Sielpia Wielka”	94
3.1.3	Opis wizji podobszaru „Stara Kuźnica”	94
3.2	Cele procesu rewitalizacji	95
3.3	Planowane kierunki działań służące minimalizacji negatywnych zjawisk	99
3.4	Podejście do formułowania i realizacji kluczowych przedsięwzięć	101
3.5	Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne	161
3.6	Komplementarność przedsięwzięć	163
4	Część zarządcza	165
4.1	Partycypacja społeczna i współpraca instytucjonalna w procesie sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji	165
4.2	Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz szacunkowe ramy finansowe wraz ze wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	179

4.3	Sposób realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	181
4.3.1	Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	181
4.3.2	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia lub zmiany.....	181
4.4	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	184
4.4.1	Uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji	184
4.4.2	Uchwały wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego.....	184
4.4.2.1	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	184
4.4.2.2	Uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy	184
4.5	Wykorzystanie dodatkowych narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji	184
4.6	Koordynacja i zarządzanie procesem rewitalizacji	185
4.6.1	Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	185
4.6.1.1	System instytucjonalny	185
4.6.2	Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	192
4.6.3	Koszty zarządzania programem	194
4.6.4	Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	196
4.7	System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji	197
4.7.1.1	Coroczny raport w sprawie stopnia realizacji GPR	197
4.7.1.2	Okresowa ocena aktualności programu i stopnia realizacji GPR.....	200
4.7.1.3	Ocena aktualności programu	200
5	Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi powiatu koneckiego oraz Miasta i Gminy Końskie.....	202
5.1	Powiatowe dokumenty strategiczne	202
5.1.1	Strategia Rozwoju Powiatu Koneckiego	202
5.1.2	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Koneckiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku	203
5.1.3	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030.....	203
5.2	Gminne dokumenty strategiczne	204
5.2.1	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku	204

5.2.2	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Końskie	208
5.2.3	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie na lata 2023-2029.....	209
5.2.4	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Końskie	210
6	WYKAZ TABEL.....	212
7	WYKAZ RYCIN.....	212
8	WYKAZ DIAGRAMÓW	213
9	SPIS FOTOGRAFII	214
10	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	214

Wprowadzenie

W rozumieniu Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (art. 2 ust. 1) rewitalizacja to: „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowany terytorialnie, prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”. Gminny Program Rewitalizacji jest więc podstawowym narzędziem szeroko rozumianych działań naprawczych w obszarze objętym kryzysem.

Miasto i Gmina Końskie, na mocy uchwały Nr XLIX/457/2022 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 21 października 2022 r. przystąpiło do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z załączonym do uchwały uzasadnieniem „Gminny Program Rewitalizacji stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość działań we współpracy ze społecznością lokalną. Opracowanie i przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji ma zapewnić kontynuację dotychczas realizowanego procesu rewitalizacji, a także umożliwić wykorzystanie ustawowych narzędzi wspomagających rewitalizację, zwiększając tym samym jej skuteczność. Działania podejmowane w ramach realizacji ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji przyczynią się do odnowy i ożywienia oraz wzmocnienia integracji społecznej na terenie gminy”.

Dotychczas proces rewitalizacji prowadzony był w oparciu o Program Rewitalizacji, przyjęty uchwałą Nr XXXV/344/2017 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 12 czerwca 2017 r. w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2017-2023. Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji ma zapewnić kontynuację dotychczas realizowanych działań (z końcem 2023 r. upłynął okres przejściowy, w ramach którego możliwe było prowadzenie rewitalizacji bez stosowania wymogów ustawy o rewitalizacji), a także umożliwić wykorzystanie ustawowych narzędzi wspomagających rewitalizację, zwiększając tym samym skuteczność tego procesu.

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego uchwałą Nr XLVI/437/2022 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie.

Uchwała określa trzy podobszary rewitalizacji:

- 1) podobszar „Centrum”, którego granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 1a do uchwały,
- 2) podobszar „Sielpia Wielka”, którego granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 2a do uchwały,

3) podobszar „Stara Kuźnica”, którego granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 3a do uchwały.

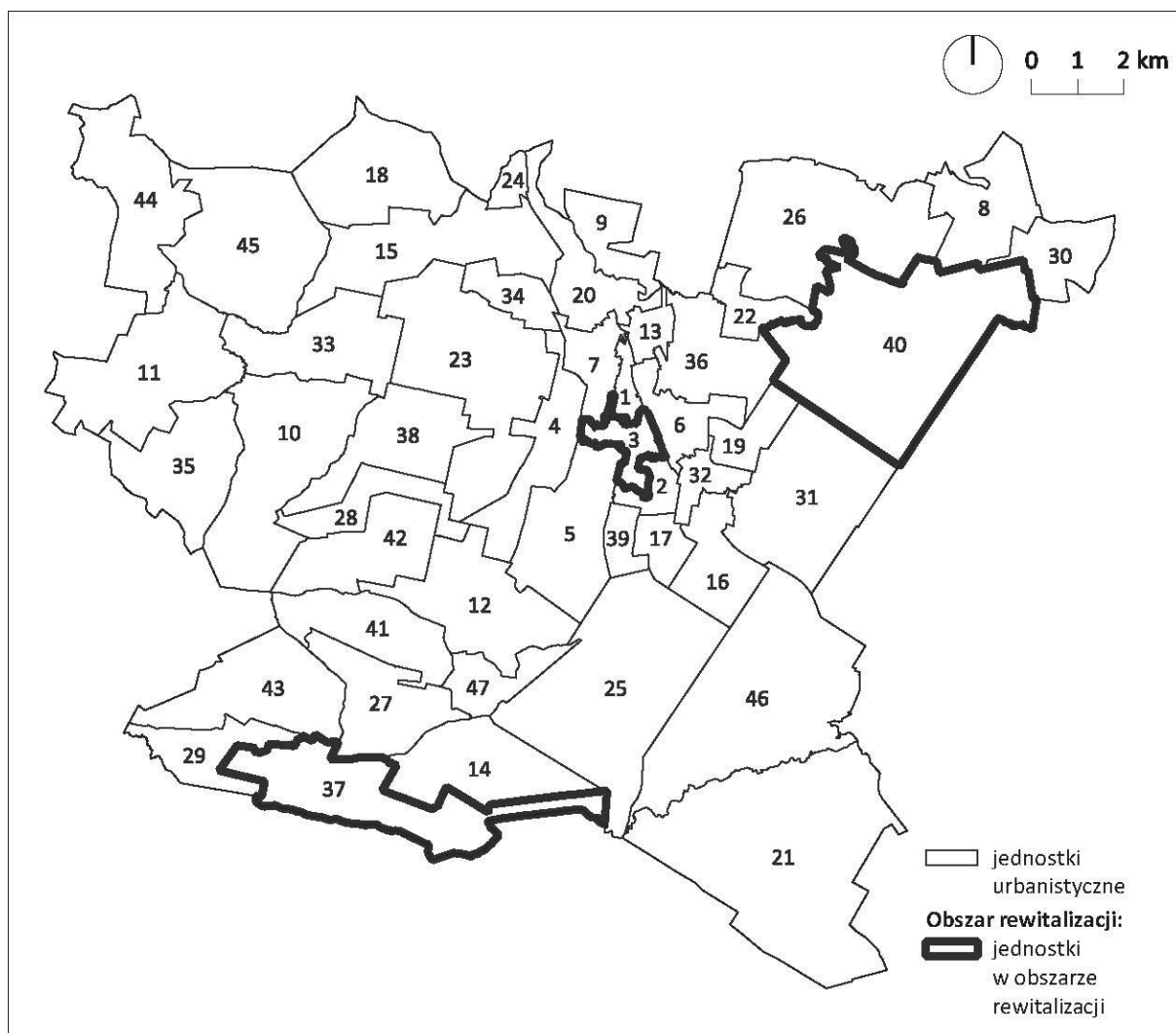
Ponadto, na mocy uchwały Nr LI/484/2022 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie, na rzecz Gminy Końskie ustanowione zostało prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji. Prawo to wygaśnie w ciągu w dwóch lat od wejścia w życie stosownej uchwały, chyba, że w międzyczasie zostanie podjęta uchwała o ustanowieniu Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji i podział na podobszary

Obszar rewitalizacji wyznaczony został zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Przeprowadzono analizę negatywnych zjawisk, która obejmowała 5 sfer: wiodącą z punktu widzenia rewitalizacji sferę społeczną, następnie gospodarczą, środowiskową, techniczną oraz przestrzenno-funkcjonalną. Różnice w intensywności zjawisk określono w odniesieniu do 47 jednostek urbanistycznych, na które podzielono obszar miasta i gminy Końskie.

W wyniku przeprowadzonych analiz wyłonił się obszar zdegradowany charakteryzujący się nagromadzeniem negatywnych zjawisk, obejmujący 6 jednostek urbanistycznych: „Centrum”, „Sielpia Wielka”, „Stara Kuźnica”, „Jeżów”, „Paruchy” i „Sworzyce”. Trzy z powyższych wykazywały istotną kulminację analizowanych zjawisk i to one zostały wyznaczone jako obszar rewitalizacji (jednostkowo stanowiąc podobszar rewitalizacji) tj.: „Centrum”, „Sielpia Wielka” i „Stara Kuźnica”.

Ryc. 1 - Obszar rewitalizacji

2 Charakterystyka i diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji

Diagnoza pogłębiona podobszarów rewitalizacji sporządzona została w oparciu o wiedzę pozyskaną w ramach analizy obowiązujących dokumentów gminnych, pozyskiwania danych oraz wywiadów pogłębionych z przedstawicielami instytucji lokalnych (takich jak: Urząd Miasta i Gminy w Końskich, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Końskich, szkoły podstawowe obejmujące rejonem podobszary rewitalizacji - Szkoły Podstawowa Nr 1 oraz Nr 2 w Końskich, Zespoły Placówek Oświatowych w Dziebałtowie i w Nieświniu, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Narodowy Instytut Dziedzictwa). Uwzględniono również badania społeczności lokalnej przeprowadzone w formie ankiet diagnostycznych i spacerów diagnostycznych, opinie mieszkańców wyrażone w trakcie spotkań konsultacyjnych oraz wiedzę lokalnych przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych zebraną podczas spotkań tematycznych (szczegółowy opis znajduje się w rozdziale 4 - *Część zarządcza*, w podrozdziale dotyczącym partycypacji społecznej).

Ze względu na rozłączność przestrzenną oraz odrębną charakterystykę każdego podobszaru, na potrzeby niniejszego dokumentu opis i diagnozę każdej jednostki sporządzono oddzielnie.

2.1 Podobszar rewitalizacji „Centrum”

2.1.1 Charakterystyka obszaru

Podobszar rewitalizacji „Centrum” o powierzchni 201,83 ha jest położony w centrum Końskich. Obejmuje Park Kulturowy Miasta Końskie, ze zrewitalizowanym rynkiem w centrum. Stanowi on mieszkalno- usługowe centrum administracyjne miasta, jest to obszar zróżnicowany pod względem typologicznym, w północnej części o bardziej chaotycznym charakterze przestrzennym. Na wschodnim krańcu przyległym do torów znajdują się tereny przemysłowo - usługowe oraz dworzec kolejowy. W zakres obszaru wchodzi również zabytkowy zespół pałacowo-parkowy Małachowskich wraz z parkiem i błoniami. Zakres podobszaru „Centrum” wskazano na poniższym załączniku do uchwały delimitacyjnej.

Ryc. 2 – Granice podobszaru rewitalizacji „Centrum”

2.1.2 Analiza negatywnych zjawisk społecznych

2.1.2.1 Zmiany demograficzne

Podobszar rewitalizacji „Centrum” zamieszkuje 3165 osób, przy odnotowaniu niewielkiego wzrostu liczby mieszkańców od roku 2018 (o 1%) - trendu odwrotnego do sytuacji gminy, gdzie w analogicznym okresie odnotowano niewielki spadek liczby ludności (o 0,04%). Z całkowitej liczby mieszkańców, 15% to osoby poniżej 20 r.ż., 66% to osoby w wieku produkcyjnym - jest to wskaźnik najwyższy ze wszystkich podobszarów rewitalizacji; 19% to osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet, 65 dla mężczyzn). Strukturę wiekową mieszkańców podobszaru „Centrum” w latach 2018-2020 wskazano na poniższych diagramach.

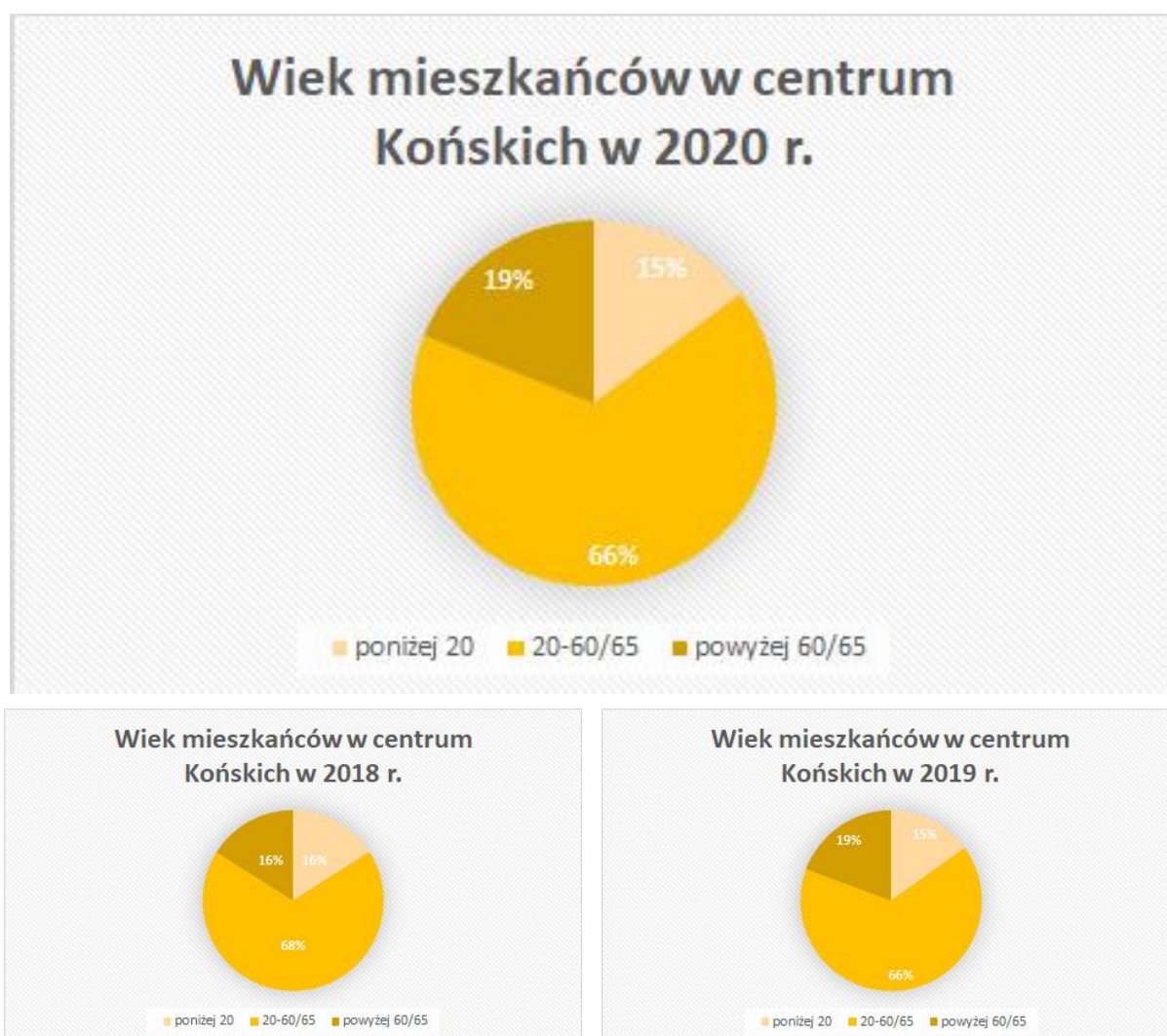

Diagram 1 – Struktura wieku mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Centrum” w latach 2018-20

Warto zwrócić uwagę na dynamikę zmian wskazującą na starzenie się społeczeństwa - od 2018 r. udział osób najmłodszych w ogólnej liczbie mieszkańców zmniejszył się o 1%, w grupie w wieku produkcyjnym o 2%, a o 3% zwiększył się udział seniorów. Jest to wynik wyższy niż średnia dla gminy, gdzie tym samym czasie odnotowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym o 2,1%. Dynamika zmian w tym zakresie dla całego kraju to również zwiększenie udziału seniorów w społeczeństwie o 0,9%.

Proces ten jest szczególnie nasilony w podobszarze rewitalizacji „Centrum”, co stawia przed gminą szereg wyzwań związanych z przystosowaniem przestrzeni i usług do potrzeb seniorów. Należy podkreślić, że w znacznej większości potrzeby seniorów są zbieżne z potrzebami osób z niepełnosprawnościami, a około połowa orzeczeń o niepełnosprawności wydanych co roku przez Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich dotyczy osób powyżej 60 roku życia. Nie są to jednak potrzeby całkowicie tożsame - podobnych udogodnień wymaga zwiększenie mobilności, jednak program pomocy i wsparcia powinien być dostosowany do różnych grup wiekowych i uwzględniać różnice np. w zdolnościach kognitywnych.

Wśród najważniejszych potrzeb przystosowania podobszaru rewitalizacji „Centrum” dla seniorów należy wymienić:

- potrzebę stworzenia placówki dziennego pobytu dla seniorów - domu seniora, z salą do gimnastyki rehabilitacyjnej, pokojem wypoczynkowym, bez barier architektonicznych (w Końskich funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu dla seniorów w strukturze Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jednak znajduje się on poza obszarem rewitalizacji),
- potrzebę organizacji transportu dla ludzi starszych i z niepełnosprawnościami, w tym dojazdu na rehabilitację,
- potrzebę realizacji co najmniej 4 mieszkań chronionych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami,
- potrzebę likwidacji barier architektonicznych: w budynkach mieszkalnych, w obiektach użyteczności publicznej, w przestrzeniach publicznych,
- potrzebę ułatwienia samodzielnego funkcjonowania seniorów w przestrzeni publicznej przez poprawę mikroklimatu (drzewa obniżają temperaturę przestrzeni publicznych latem) oraz realizację elementów umożliwiających częsty odpoczynek, takich jak ławki, wygodne i dobrze oświetlone chodniki, bezpieczne przejścia dla pieszych, proste i bezpośrednie dojścia do najważniejszych dla seniorów funkcji (np. połączenie Targowicy Miejskiej, koneckiego rynku i kościoła św. Mikołaja), dostęp do wody pitnej (np. poidelka),

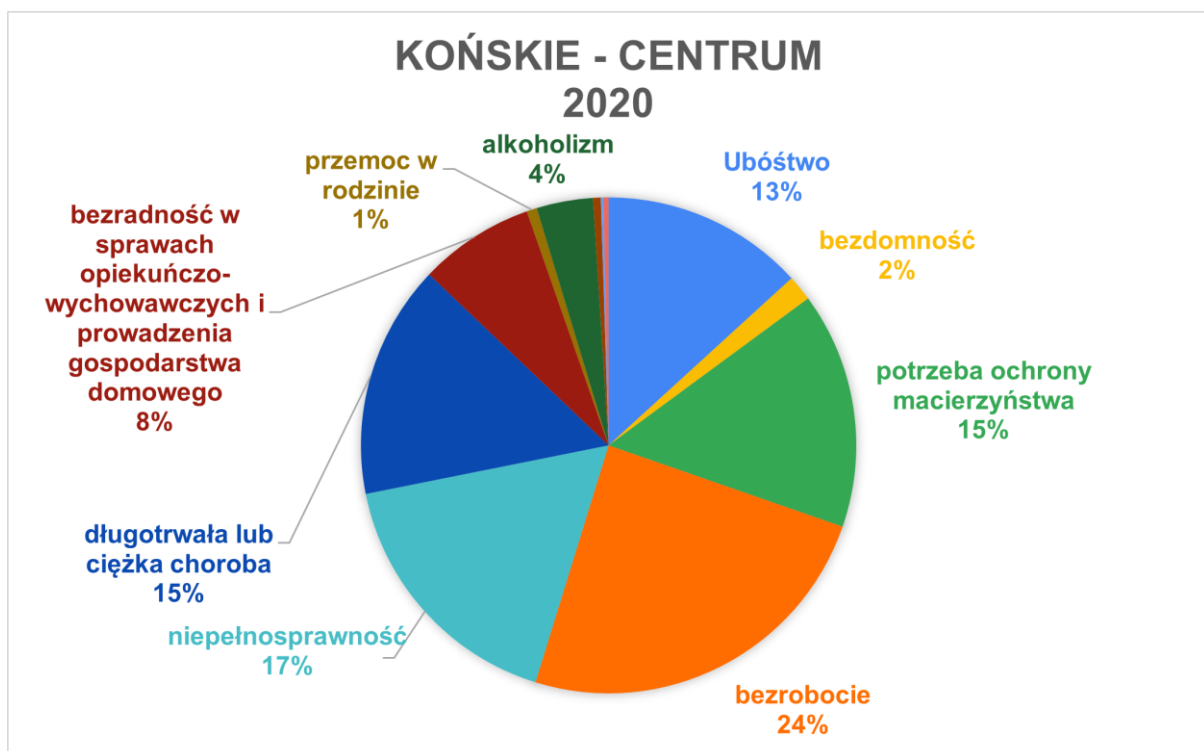
- potrzebę rozwoju systemu wsparcia i usług opiekuńczych i integracyjnych dla seniorów, w szczególności da zwiększającej się liczby seniorów samotnych, w celu jak najdłuższego zachowania ich samodzielności.

2.1.2.2 Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej.

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2020 skorzystało 597 osób, czyli 18,9% mieszkańców podobszaru. Warto podkreślić, że jest to ponad dwa razy więcej, niż wynosi średnia wartość dla gminy (9,37%). Pomimo tego, odnotowano poprawę - w latach 2018-2020 zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków o 6%..

W ramach tej grupy dominujące przyczyny korzystania z pomocy społecznej stanowią bezrobocie (24%), niepełnosprawność (17%), długotrwała lub ciężka choroba (15%), potrzeba ochrony macierzyństwa (15%) oraz ubóstwo (13%). Pozostałe przyczyny to bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (8%), alkoholizm (4%), bezdomność (2%) i przemoc w rodzinie (1%). Podział wg, podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020 przedstawiono na poniższych diagramach.

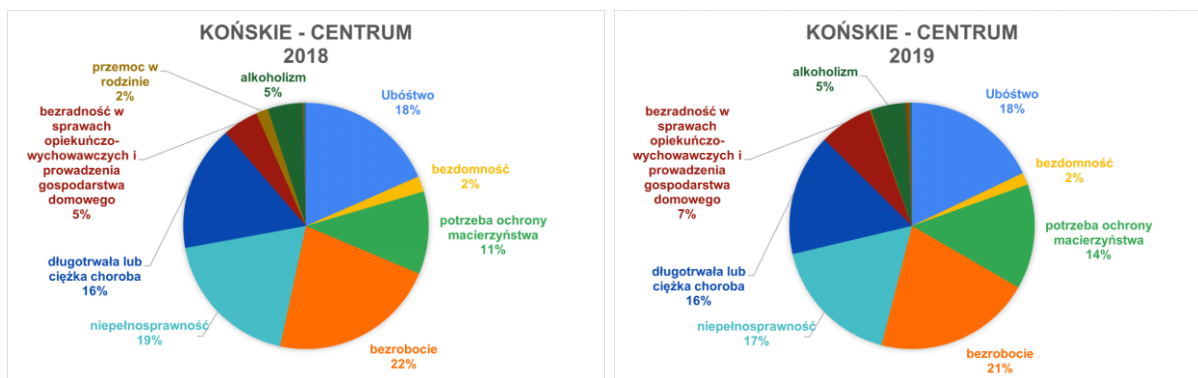

Diagram 2 – Podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-20 w podobszarze rewitalizacji „Centrum”

Sytuacja mieszkaniowa osób korzystających z lokali socjalnych w podobszarze „Centrum” jest trudna. Odnotowano zły stan lokali socjalnych, w szczególności dotyczący braku sanitariatów. Zły stan potęgowany jest przez przeznaczenie całej nieruchomości na lokale socjalne - zauważa się tam brak dbałości o mienie obejmujący całą nieruchomość. Ogólny zły stan nieruchomości powoduje stygmatyzację adresu; największa koncentracja problemów społecznych występuje w okolicach ulic Warszawska - Targowa - Piłsudskiego - Strażacka (ryc. 3).

Jednocześnie odnotowano zapotrzebowanie na kolejne lokale socjalne ze względu na korelację między przeludnieniem mieszkań a intensyfikacją przemocy w rodzinie oraz zwiększającą się ilością zaniedbań środowiskowych w stosunku do dzieci. Miejsko - Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi świetlicę środowiskową wspierającą dzieci w trudnym środowisku, jednak jest ona położona poza obszarem rewitalizacji, a mobilność najmłodszych jest zależna od rodziców. Zaobserwowano zjawisko przesunięcia ról: główną funkcję opiekuńczo - wychowawczą w stosunku do dzieci, niewypełnianą przez rodzinę, przejmuje szkoła, a świetlica środowiskowa pomaga im uzupełniać braki edukacyjne.

Trudności opiekuńczo wychowawcze, pomimo, że stanowią niewielki procent podstawowych przyczyn wypłaty zasiłków (8%) w podobszarze rewitalizacji „Centrum”, najczęściej są częścią większego kompleksu zjawisk występujących w rodzinie - często idą w parze z brakiem umiejętności gospodarowania zasobami czy załatwiania spraw, niezaradnością, bezrobociem, uzależnieniem, przemocą domową. Dla rodzin wymagających największego wsparcia brakuje 8 mieszkań chronionych.

Wzrasta liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności dzieci. Zauważono wzmożoną potrzebę diagnostyki zaburzeń psychicznych dzieci oraz zwiększenia liczby miejsc dostępnych dla dzieci wymagających przedszkola integracyjnego. Obecnie funkcjonująca placówka jest w pełni wykorzystana, a lista oczekujących jest długa.

Gmina Końskie zmagają się z brakiem noclegowni/ ogrzewalni - doraźnej pomocy dla osób w kryzysie bezdomności. W Stąporkowie znajduje się schronisko na około 80 miejsc dla osób w kryzysie

bezdomności; przyjmowane są do niego osoby skierowane decyzją M-GOPS, po podpisaniu kontraktu socjalnego. Obecnie przebywa tam 26 osób z terenu gminy Końskie.

Główne instytucje specjalizujące się w pomocy społecznej działające na obszarze gminy:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Główne instytucje opiekuńczo - wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie (poza wymienionymi powyżej instytucjami specjalizującymi się w szeroko rozumianej pomocy społecznej):

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Końskich,
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie,
- Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek” w Końskich,
- Specjalistyczny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Baryczy,
- Placówka Rodzinna w Brodach,
- Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Końskich.

Uwagę zwraca niewielki udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

REJON KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W OBSZARZE „CENTRUM”

Ryc. 3 – Rejon koncentracji problemów społecznych w podobszarze rewitalizacji „Centrum”

2.1.2.3 Bezrobocie

Bezrobocie stanowi największą (24%) i rosnącą (względem 22% w 2018 r.) przyczynę korzystania z pomocy społecznej w podobszarze „Centrum”.

Analiza zjawiska bezrobocia w podobszarze „Centrum” wykazała znaczący przyrost liczby osób bezrobotnych - w 2018 r. były to 73 osoby, w 2019 r. - 108 osób, a w 2020 r. to już 160 osób bezrobotnych, z których 88 (55%) to kobiety, a pozostałe 72 (45%) to mężczyźni. Najwięcej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 45-54 lata. Na podkreślenie zasługuje fakt, że około 66% osób bezrobotnych stanowią osoby ze stażem bezrobocia przekraczającym 12 miesięcy. Długotrwałe bezrobocie jest szczególnie niekorzystne ze względu na postępującą marginalizację zawodową i malejące z czasem szanse na ponowną aktywizację zawodową.

Analiza ofert pracy wykazała, że w 2020 r. w Końskich pojawiło się 569 ofert pracy, z których około stu wymagało wykształcenia kierunkowego, a z tego zaledwie 1/3 to ogłoszenia o pracę dla specjalistów. Większość ofert to praca w koneckich zakładach przemysłowych, administracji publicznej, handlu, biurach. Tu tendencja znów jest spadkowa - rok wcześniej odnotowano 848 ofert pracy, a w 2018 r. - 930. Tak więc maleje liczba ofert pracy, a rośnie liczba osób bezrobotnych. Główne czynniki wpływające na trwałe wypadnięcie z rynku pracy w gminie Końskie to m.in. niski poziom wykształcenia osób długotrwałe bezrobotnych, wysokie koszty pracy dla pracodawców czy niedopasowanie umiejętności i doświadczenia zawodowego do potrzeb pracodawców.

Główne instytucje wsparcia zawodowego (poza wymienionymi wcześniej instytucjami specjalizującymi się w szeroko rozumianej pomocy społecznej):

- Powiatowy Urząd Pracy w Końskich,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Końskich,
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Końskich.

Dodatkowo należy wskazać Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, które jest organizacją pozarządową o dużym potencjale, bardzo prężnie działającą na koneckim rynku pracy, wspomagającą także przedsiębiorczość w regionie.

2.1.2.4 Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

W podobszarze „Centrum” niepełnosprawność jest drugą największą przyczyną korzystania z pomocy społecznej - w 2020 r. była podstawą udzielenia 17% świadczeń, z których skorzystały 102 osoby.

Niepełnosprawność znacząco utrudnia funkcjonowanie w społeczeństwie, przede wszystkim przez utrudnienia w swobodnym poruszaniu się - bariery architektoniczne powszechnie obecne są w zabudowie mieszkaniowej i przestrzeni publicznej w podobszarze rewitalizacji „Centrum”, brak wygodnych środków komunikacji, utrudniony jest dostęp do rynku pracy (brak zakładów pracy chronionej, trudniejsze zdobycie wykształcenia). Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych jest bezpośrednio związana z poprawą dostępności - w przestrzeniach publicznych, komunikacyjnej.

W gminie Końskie osoby niepełnosprawne mają do dyspozycji pomoc Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Wspierania Rozwoju Powiatu WSZECHNICA KONECKA (dom pobytu dziennego położony poza obszarem rewitalizacji).

Dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich wskazują, że największa grupa orzeczeń o niepełnosprawności (około połowa) dotyczy osób 60+. Warto zwrócić uwagę na zbieżność potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów - ograniczona mobilność warunkuje możliwości prowadzenia pełnego życia społecznego.

Główne instytucje skierowane do osób z niepełnosprawnościami (poza wymienionymi wcześniej instytucjami specjalizującymi się w szeroko rozumianej pomocy społecznej):

- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich,
- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Wspierania Rozwoju Powiatu WSZECHNICA KONECKA (dom pobytu dziennego położony poza obszarem rewitalizacji),
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uwagę zwraca niewielki udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

2.1.2.5 Przestępczość

W 2020 r. stwierdzono w podobzszarze „Centrum” 752 przestępstwa i wykroczenia, nieobejmujące zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów nieletnich, tj. do 17 roku życia. Odnotowano również 2155 interwencji policji i czynów zabronionych oraz stwierdzono ogółem 187 przestępstw. W przeliczeniu na stu mieszkańców jednostki daje to najwyższy wynik w całej gminie, przy czym brak jest wyróżniających się zdarzeń lub typów przestępstw. W latach 2018-19 liczby te kształtowały się na podobnym poziomie.

W ramach ankiet diagnostycznych przebadano poczucie bezpieczeństwa w centrum Końskich, w których dominowały odpowiedzi oceniające jako średnie. Co prawda łącznie odpowiedzi oceniające pozytywnie (41,6%) przeważają nad odpowiedziami negatywnymi (łącznie 27,1%), jednak odsetek aż 11,4% odpowiedzi oceniających zdecydowanie negatywnie poczucie bezpieczeństwa pokazuje duże niezadowolenie części społeczeństwa w tym zakresie.

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w obszarze rewitalizacji w centrum Końskich?

255 odpowiedzi

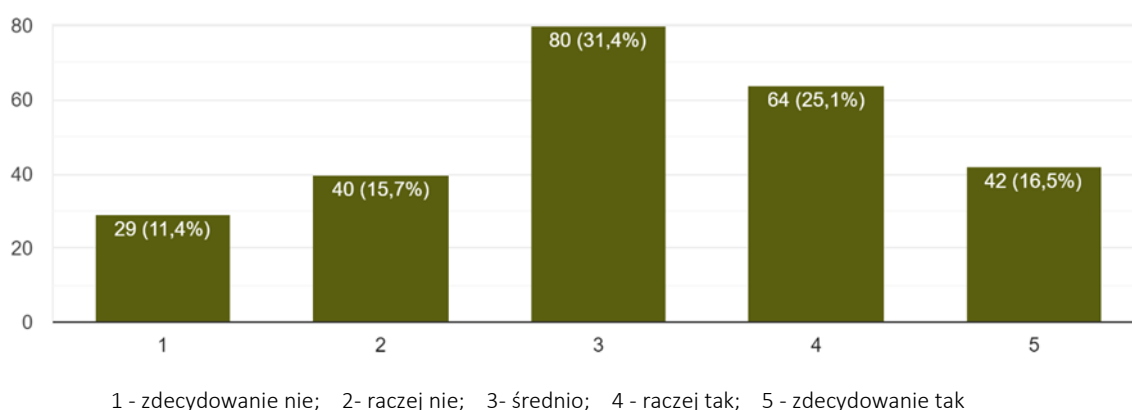

Diagram 3 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich - bezpieczeństwo

W zakresie bezpieczeństwa publicznego jako miejsce szczególnie problemowe wskazano altanę w ogródku jordanowskim w parku miejskim, podlegającą dewastacji po spożyciu alkoholu. Obecny monitoring policyjny jest zbyt niskiej jakości, nie wszystkie kamery działają, ograniczona jest widoczność w nocy, monitoring wymaga zwiększenia ilości kamer i podniesienia jakości obrazu.

W zakresie organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego odnotowano potrzebę faktycznego zwolnienia ruchu, np. przy użyciu progów zwalniających lub zastosowania nawierzchni brukowej. Potrzeba również zwiększenia bezpieczeństwa pieszych, w tym przejść dla pieszych, w szczególności przez ul. Wojska Polskiego i w ciągu drogi krajowej DK42 - Krakowska - Partyzantów - 16 Stycznia (zdarzają się tam potrącenia), przy czym długofalowe zwiększenie bezpieczeństwa drogowego

w centrum wymaga budowy obwodnicy dla ruchu ciężarowego. Zauważono także konieczność poszerzenia chodników i jakości pieszej wokół Targowicy Miejskiej.

W ostatnich latach stale wzrasta liczba przypadków przemocy domowej na terenie całej gminy, w zdecydowanej większości przypadków sprawcą jest mężczyzna, a ofiarą - kobieta. W podobszarze „Centrum” zaledwie 1% świadczeń pomocy społecznej przyznano ze względu na przemoc w rodzinie (por. diagram 2), a 8 rodzin wszczęło procedurę „Niebieskiej Karty”. Pełna skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy jest jednak trudna do oszacowania m.in. z powodu niechęci ujawniania swoich problemów przez samą rodzinę lub osoby w zewnątrz (niechęć do wtrącania się w sprawy rodzinne sąsiadów).

2.1.2.6 Dostępność alkoholu

Ponad połowa przypadków przemocy domowej na terenie gminy Końskie odnotowywana jest po spożyciu alkoholu przez sprawcę. Alkoholizm uwarunkowany jest m.in. przez nieprawidłowe wzorce rodzinne, trudną sytuację społeczną, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia. Jednocześnie jest źródłem negatywnych następstw emocjonalnych i finansowych w rodzinie i społeczeństwie. Niewielki udział procentowy (4%) osób pobierających świadczenie w ramach pomocy społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu (por. diagram 2) nie jest miarodajnym wskaźnikiem skali zjawiska, choćby ze względu na określone kryteria przyznania świadczenia, obejmujące jedynie część osób uzależnionych (np. kryterium dochodowe lub przyjęcie innego problemu jako podstawy przyznania świadczeń).

Łatwa dostępność alkoholu jest czynnikiem wskazującym na istniejący popyt, stąd też uznano za zasadne wyróżnienie jej jako odrębnego miernika negatywnego zjawiska społecznego. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” znajdują się 34 punkty sprzedaży alkoholu, czyli 1,07 punktu na 100 mieszkańców jednostki, co jest drugą najwyższą wartością na terenie gminy. Łatwa dostępność alkoholu może powodować utrzymywanie i narastanie problemu alkoholowego w centrum Końskich.

Jednocześnie śródmiejski charakter podobszaru rewitalizacji „Centrum” stanowi miejsce potencjalnego zwiększania podaży alkoholu: ankiety wykazały wśród mieszkańców potrzebę ożywienia płyty koneckiego rynku ładnymi letnimi ogródkami restauracyjnymi, co wiąże się ze zwiększeniem podaży alkoholu. Warto jednak zauważyć, że alkohol w restauracjach jest droższy niż w sklepach - a więc rozwój gastronomii w centrum Końskich nie powinien stanowić źródła pogłębiania się problemów alkoholowych.

Instytucje dostępne dla mieszkańców gminy zmagających się z uzależnieniami (poza wymienionymi wcześniej instytucjami specjalizującymi się w szeroko rozumianej pomocy społecznej):

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich,

- Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy/ Oddział XII i XIII Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacyjny), Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - Poradnia,
- Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii i Uzależnień w Kielcach,
- Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej.

Uwagę zwraca niewielki udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu pomocy osobom zmagającym się z uzależnieniami.

2.1.2.7 Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Głównym ośrodkiem życia kulturalnego Końskich jest zlokalizowany w podobszarze „Centrum” Miejsko - Gminny Dom Kultury przeniesiony niedawno do nowej, rozbudowanej siedziby (zajmowanej obecnie łącznie wraz z Państwową Szkoła Muzyczną I-go stopnia). Dawna siedziba szkoły - budynek przy ul Hubala - tymczasem pozostaje niezagospodarowana. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” działa również Centrum Informacji Turystycznej, a działalnością promocyjną zajmuje się Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich. Ostatnim z ośrodków jest Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie. W gminie nie ma kina, ale sala kinowa będzie wkrótce dostępna w Miejsko - Gminny Domu Kultury.

Program kulturalny kształtowany jest przez powyższe instytucje i skierowany jest głównie do najmłodszych lub seniorów. Mimo istniejącego zapotrzebowania na kulturę Nastolatkom i młodym dorosłym brakuje oferty kulturalnej odpowiadającej ich gustom i zainteresowaniom. Odczuwalna jest potrzeba unowocześnienia programu kulturalnego gminy, zaproponowania wydarzeń przygotowanych dla różnych grup społecznych (zwłaszcza dla nastolatków) oraz mających charakter integracyjny. Bardzo przydatne byłoby zwiększenie aktywności w godzinach popołudniowych, oraz poszerzenie oferty kulturalnej gminy o rozrywkę - kluby i dyskoteki, koncerty z uwzględnieniem różnych gatunków muzycznych, imprezy plenerowe, prelekcje itd. Dodatkowo zdiagnozowano potrzebę poprawy sposobu informowania o wydarzeniach.

W roku 2020 odnotowano tu 5551 wypożyczeń książek z biblioteki publicznej - jest to znaczny spadek, w poprzednich latach wypożyczano książki ponad 8 tysięcy razy rocznie. Zapewne jest to wynik pandemii Covid-19.

Mieszkańcy nisko oceniają życie społeczne i aktywność w podobszarze rewitalizacji „Centrum”. Subiektywna ocena poziomu życia społecznego została w opinii większości (51,4%) respondentów wskazana jako niska.

Czy jest Pani zadowolona/ Pan zadowolony z poziomu życia społecznego (kultura/ aktywizm/ sport) w centrum?

255 odpowiedzi

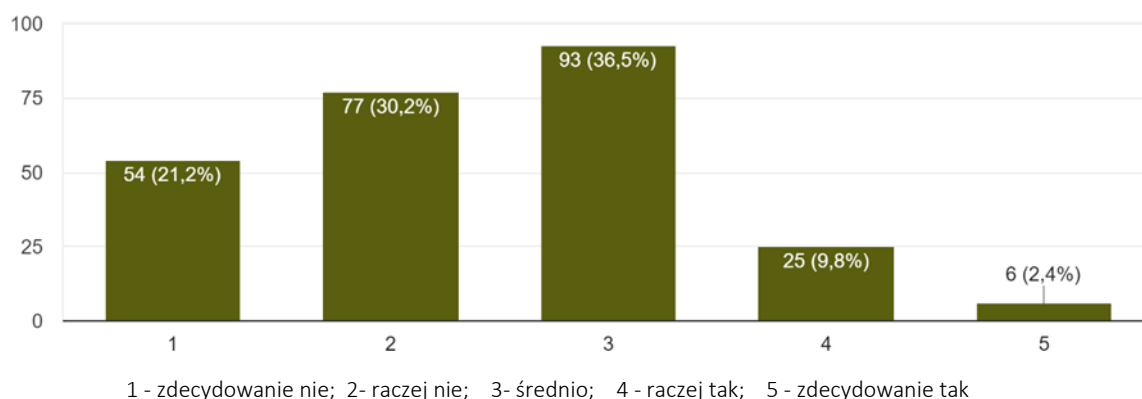

Diagram 4 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – poziom życia społecznego

Na terenie gminy Końskie zarejestrowanych jest ponad 20 organizacji pozarządowych. Są to organizacje o profilu sportowym, turystycznym i pomocowym. Nieliczne działają aktywnie. Najmocniej rozwijającą się organizacją pozarządową jest Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości (KSWP), które zatrudnia kilkadziesiąt osób i zajmuje się aktywnym wspieraniem przedsiębiorców w gminie oraz w regionie i ma filie zamiejscowe nawet poza obrębem województwa.

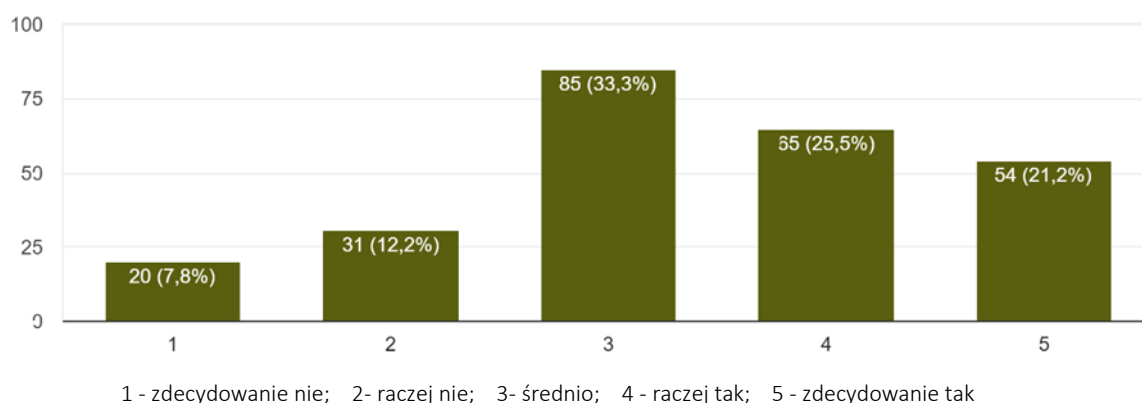
Współpraca gminy Końskie z organizacjami pozarządowymi ma głównie charakter finansowy i w znacznej większości obejmują realizację zadań z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Dodatkowe pola współpracy to zapewnianie wypoczynku dzieci i młodzieży i działania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, lokalni przedsiębiorcy współpracują ze sobą w pojedynczych przedsięwzięciach - brakuje ugruntowanego środowiska i praktyk współpracy tak, aby działania tych trzech sektorów mogły się wzajemnie wzmacniać. Brakuje w szczególności wsparcia organizacji pozarządowych w realizacji polityki społecznej gminy oraz sieciowania przedsiębiorców w celu wykorzystania potencjału ich aktywności. Powodów małej liczby i niskiej aktywności organizacji pozarządowych upatruje się w złożonych procedurach prowadzenia działalności non-profit, postrzeganej jako zajęcie dodatkowe wymagające znacznej ilości wolnego czasu, natomiast działalność pełnoetatowa ograniczona jest barierą wejścia - wymaga specjalistycznej wiedzy i umiejętności pozyskiwania funduszy.

Poziom aktywności mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Centrum” jest zróżnicowany. Mieszkańcy tego obszaru aktywnie biorą udział w kolejnych edycjach budżetu obywatelskiego: na projekty zlokalizowane w tym obszarze oddano łącznie 5337 głosów, jednak zaledwie 4 zamieszkałe tu osoby to wnioskodawcy projektów do BO. W zakresie działań związanych z realizacją GPR, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji „Centrum” również wykazują zróżnicowany poziom zainteresowania swoim obszarem. Kluczowa w tym aspekcie wydaje się technika informowania mieszkańców - na wydarzeniach ogłaszanych w mediach społecznościowych i w lokalnej telewizji uzyskiwano wysoką frekwencję, a te ogłaszane wyłącznie przez stronę internetową Urzędu Miasta i Gminy w Końskich cieszyły się dużo mniejszym zainteresowaniem. Mieszkańcy chętnie dzielą się swoimi przemyśleniami na temat miasta i angażują w aktywności takiej jak warsztaty czy spacer: na spacer diagnostyczny po podobszarze rewitalizacji „Centrum” stawilo się około 20 osób, a ankiety diagnostyczne wypełniło aż 255 osób, w tym 5% mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Prawie połowa respondentów (łącznie 46,7%) wyraziła chęć zaangażowania się w realizację GPR.

Czy byłaby Pani skłonna/ byłby Pan skłonny zaangażować się w aktywności związane z realizacją programu rewitalizacji, np. udział w organizacjach społecznych?

255 odpowiedzi

Diagram 5 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich - zaangażowanie

Poziom podstawowej sprawczości mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Centrum” ma wartości zbliżone do średniej dla gminy; zmierzony został wskaźnikiem liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. i wynosi 44,13 w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki.

2.1.2.8 Edukacja

W podobszarze rewitalizacji „Centrum” zlokalizowane są dwie szkoły podstawowe - Szkoła Podstawowa Nr 1 oraz Szkoła Podstawowa Nr 2. Opisane poniżej zjawiska zaobserwowano we wszystkich szkołach w gminie Końskie.

Sytuacja uczniów zależna jest głównie od możliwości, chęci i zainteresowania rodziców. Zauważalny jest brak zainteresowania rodziców - nieobecność na wywiadówkach, nie zaglądają do dziennika internetowego. Dzieci potrafią zająć się same sobą za pomocą telefonu i internetu, natomiast rodzice nie potrafią monitorować zachowań dzieci w internecie. Narasta problem uzależnienia dzieci od telefonu i wzrost bierności (oraz w niektórych przypadkach nadwagi i otyłości). Zmiany ostatnich lat (pandemia covid-19, towarzysząca jej zmiana systemu nauczania na naukę zdalną, wojna w Ukrainie, rosnące uzależnienie od internetu) spowodowały narastające problemy psychiczne dzieci, obniżony nastrój, depresję, zaburzenia lękowe, agresję, nawet samookaleczanie czy próby samobójcze. Organizowane są spotkania z rodzicami dotyczące profilaktyki - zachowań w sieci, dietetyki itd., ale przynoszą one niewielkie efekty. Gwałtownie wzrasta potrzeba wsparcia psychologicznego dzieci, natomiast obecnie zapewnione etaty psychologów umożliwiają wyłącznie udzielanie doraźnej pomocy, nie dając możliwości regularnych działań terapeutycznych (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje psychologów i psychoterapeutów jako zawód deficytowy).

Wskazuje się również problemy z zapewnieniem kadry nauczycielskiej, zarówno nowych nauczycieli wchodzących do zawodu (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje również na deficyt nauczycieli nauczania początkowego, przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych).

Uczniowie z podobszaru rewitalizacji „Centrum” reprezentują pełen przekrój społeczny, wywodzą się z obszarów zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej. Brakuje możliwości przeznaczenia godzin na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe, zarówno wyrównawcze, jak i rozwijające dodatkowe i szczególne umiejętności uczniów. Brakuje obecności organizacji III sektora w szkołach (z wyjątkiem harcerstwa oraz organizacji sportowych). Występują również trudności w integracji dzieci z Ukrainy, szczególnie w starszych klasach, pomimo licznych starań ze strony dyrekcji i nauczycieli.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty uwzględniono jako wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty w jednostce z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Po analizie danych z kolejnych lat, otrzymanych od Wydziału Edukacji UMIG w Końskich, zdecydowano o wykorzystaniu wyników z roku szkolnego 2018/19. Późniejsze dane wykazywały zakłócenia wyników ze względu na zmiany w systemie edukacji (nauka zdalna) wywołane przez pandemię COVID19 - a więc uznano je za niemiarodajne.

Średni wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego w gminie Końskie wyniósł 78 punktów. W podobszarze „Centrum” wskaźnik ten osiągnął wartość wyższą od średniej - 92,04 punktu.

W Szkole Podstawowej Nr 1 w Końskich dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: modernizacja kuchni i stołówki, w tym wymiana systemu wentylacyjnego, poprawa zewnętrznej bazy sportowej.

W Szkole Podstawowej Nr 2 w Końskich dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: remont łazienek, instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, adaptacja pomieszczeń mieszkalnych na sale świetlicowe oraz remont ogrodzenia placówki.

2.1.3 Analiza pozostałych zjawisk negatywnych

W niniejszej części przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników podobszaru rewitalizacji „Centrum”.

2.1.3.1 Sfera gospodarcza

Podstawą sfery gospodarczej Końskich są zakłady ceramiczne i metalowo - odlewnicze oraz mikroprzedsiębiorstwa. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” położone są Koneckie Zakłady Odlewnicze S.A., funkcjonujące w tym miejscu od 1889 r. Ponadto na podobszarze funkcjonuje z uwagi na jego charakter w strukturze przestrzennej gminy znacząca liczba firm handlowych i usługowych.

Podobszar rewitalizacji „Centrum” wyróżnia się na tle gminy aktywnością podmiotów gospodarczych - w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowało tu 541 aktywnych podmiotów. Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 17,09, prawie trzykrotnie więcej niż średnia dla gminy - 5,76. Również ponad trzykrotnie więcej niż średnia dla gminy wynosi wskaźnik liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r. - 0,88 na 100 mieszkańców danej jednostki (0,27 - średnia dla gminy), czyli 28 podmiotów.

Podobszar rewitalizacji „Centrum” najbardziej wyróżnia się na tle gminy w zakresie liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej, określonej na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniającej dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną, oraz dział „J” (grupy 58 - 63) - informację i komunikację. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowały 74 takie podmioty. Wskaźnik liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 2,34, czyli ponad pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,41.

W przestrzeni podobszaru „Centrum” zaobserwować można skutki braku współpracy i sieciowania między przedsiębiorcami - różne godziny otwarcia sklepów, brak miejsca, gdzie zgrupowane byłyby restauracje czy kawiarnie (np. wokół koneckiego rynku - niewykorzystany potencjał przebudowanej przestrzeni publicznej, potrzeba remontów elewacji). Pomimo, że pojedynczy przedsiębiorcy podejmują działania w zakresie rozwoju swojej działalności, odczuwalny jest brak wspólnego działania na rzecz

wzmocnienia danego sektora (np. restauracyjnego). Świadczą o tym również nieruchomości o niewykorzystanym potencjale ekonomicznym (np. zabudowane pojedynczymi budynkami) przy jednoczesnych poszukiwaniach nieruchomości pod zabudowę w podobszarze „Centrum” przez lokalnych deweloperów. Największym ożywieniem charakteryzuje się Targowica Miejska i przyległe tereny, jednak tu znów brak wspólnej strategii działania przedsiębiorców i handlarzy, a teren zagospodarowany jest nieekonomicznie i przypadkowo, z wykorzystaniem prostego potencjału - lokalizacja kolejnych punktów następuje z wykorzystaniem potoków ruchu pieszego (również do miejsc postojowych).

Zdiagnozowano więc potrzebę sieciowania przedsiębiorców i integracji ich działań, w tym inwestowania w rozwiązania miastotwórcze, wspólnego budowania jakości przestrzennej miasta i jego ożywienia gospodarczego. Z głosów mieszkańców wynika, że występuje niezaspokojony popyt na rodzaje usług, które w centrum Końskich nie są oferowane lub nie są oferowane w wystarczającym zakresie/standardzie. Wskazuje to na istotny potencjał rozwojowy w tym względzie. Tymczasem w podobszarze rewitalizacji „Centrum” rośnie bezrobocie, a w gminie maleje liczba ofert pracy.

2.1.3.2 Sfera środowiskowa

Centrum Końskich jest przestrzenią o dwoistym charakterze - zurbanizowane i utwardzone tereny ulic, placów, parkingów i zabudowy przeplatają się z enklawami zieleni we wnętrzach ekstensywnie zagospodarowanych kwartałów śródmiejskich, a w samym środku obszaru znajduje się oaza zieleni - zabytkowy zespół pałacowo-parkowy Małachowskich wraz z błoniami, stanowiące niemal jedną trzecią powierzchni podobszaru rewitalizacji „Centrum”.

Wskaźnik powierzchni terenów nieprzepuszczalnych [ha] na 100 mieszkańców jednostki służy zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełnią bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzane są w rozdzielczości 10mx10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki ma w całej gminie średnią wartość 1,54 ha/ 100 mieszk. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” wskaźnik ten wynosi 1,89 ha/ 100 mieszk. - nieznacznie więcej niż średnia. W wartościach bezwzględnych - 59,78 ha powierzchni jest utwardzonych. W szczególności przybywa terenów utwardzanych pod parkingi, również rewitalizacja płyty koneckiego rynku zwiększyła poziom utwardzenia terenu.

Nadchodzące zmiany klimatyczne wymagają przystosowywania miast do stale rosnących temperatur (zgodnie z 6 raportem IPCC - Międzynarodowego Zespołu ds. Zmian Klimatu). Konieczna jest stosowanie rozwiązań adaptacyjnych do nadchodzących zmian, w tym budowa mikroklimatu ułatwiającego funkcjonowanie ludzi (w szczególności starszych i dzieci) w centralnych obszarach miejskich. Jednym z najprostszych i najłatwiej dostępnych rozwiązań jest znaczne zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej (zmniejszanie utwardzenia terenu) i dosadzanie drzew odpornych na zmiany klimatu - budowanie pokrywy koron nad niezbędnymi do pozostawienia terenami utwardzonymi. Pomimo znacznego zazielenienia większej części obszaru, przystosowywanie terenów publicznych do zmian klimatycznych jest szczególnie ważne, ponieważ to w nich koncentruje się aktywność publiczna mieszkańców.

W ramach ankiet diagnostycznych zapytano mieszkańców o kwestię zmian klimatycznych. Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 70,5%) wyraziła obawę przed postępującymi zmianami klimatu i rosnącą temperaturą w mieście. Także aż 82% ankietowanych w zdecydowany sposób wyraziło potrzebę zwiększenia ilości zieleni przyulicznej.

Czy obawia się Pani/ Pan zmian klimatycznych, rosnącej temperatury w mieście?

255 odpowiedzi

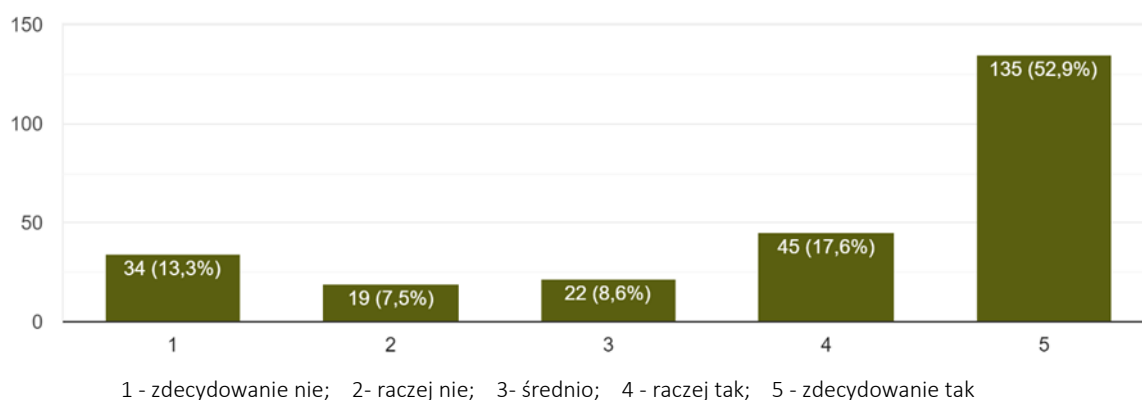
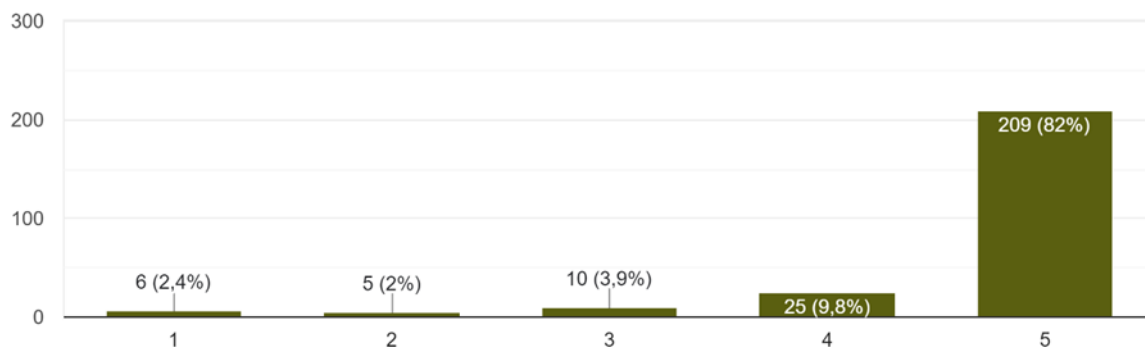

Diagram 4 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – zmiany klimatyczne

Czy w centrum Końskich potrzeba więcej zieleni przyulicznej?

255 odpowiedzi

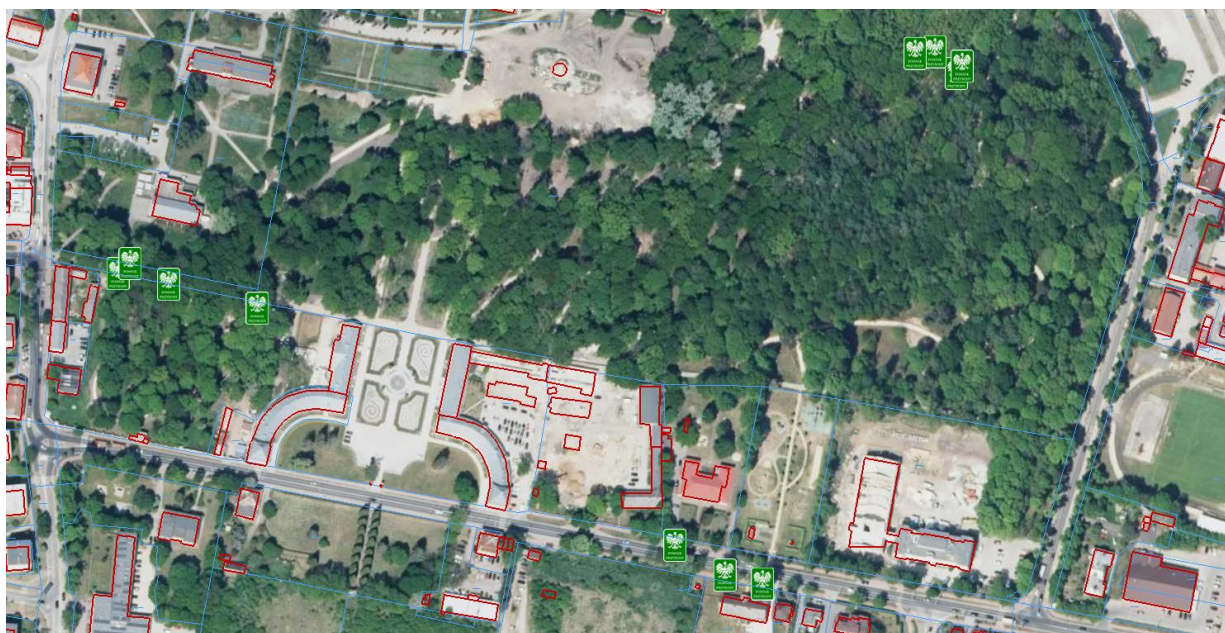
1 - zdecydowanie nie; 2 - raczej nie; 3 - średnio; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak

Diagram 5 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – zieleni

Występujące w podobzszarze rewitalizacji „Centrum” tereny nieutwardzone to w prawie połowie zabytkowy zespół pałacowo-parkowy Małachowskich wraz z błoniami o łącznej powierzchni ok 57 ha. W granicach zespołu pałacowo - parkowego znajdują się pomniki przyrody - następujące zespoły obiektów:

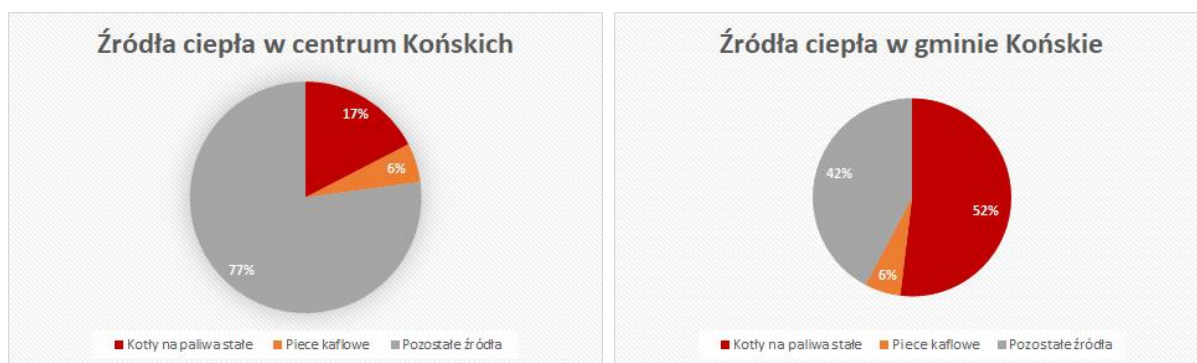
- grupa 4 dębów szypułkowych rosnąca w północno-wschodniej części parku miejskiego w Końskich,
- skupisko 4 lip w parku miejskim w Końskich (Aleja Lipowa),
- skupisko 3 lip drobnolistnych przy ul. Partyzantów.

Tak duży udział zieleni, w tym zabytkowej zieleni wysokiej, stanowi ogromny zasób środowiskowy.

Ryc. 4 – Lokalizacja pomników przyrody w centrum Końskich - źródło: mapy.geoportal.gov.pl, dane z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

Podstawową przyczyną zmian klimatycznych są emisje gazów cieplarnianych, w tym m.in. dwutlenek węgla, metan, podtlenek azot, fluoropochodne węglowodorów, perfluoropochodne związki węgla, czy sześćiofluorek siarki. Analiza źródeł ciepła w nieruchomościach w podobszarze rewitalizacji „Centrum” służy określeniu skali problemu emisji. Źródłem największej skali emisji tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery wśród deklarowanych źródeł ciepła są kotły na paliwo stałe. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” zgłoszonych zostało 809 deklaracji źródeł ogrzewania, z czego 185 to kotły na paliwo stałe. Stanowi to niecałą jedną czwartą (23%) wszystkich zgłoszonych źródeł - co jest dużo niższym wskaźnikiem niż w pozostałych podobszarach. Średnia wartość w gminie to aż 58%. Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Diagram 6 – Źródła ciepła w podobszarze rewitalizacji „Centrum” oraz w gminie Końskie

Do zagrożeń środowiskowych należy zaliczyć zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe - ich rozszczelnienie może skutkować zatruciem gleby i wód (szczególnie niebezpieczne w przypadku sąsiedztwa studni), a promień skażenia zależy od rodzaju gleby. W gminie Końskie jest 701 takich zbiorników. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” znajduje się 41 zbiorników, czyli 5,8% wszystkich położonych w gminie.

2.1.3.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Podobszar rewitalizacji „Centrum” stanowi zabytkowe centrum Końskich i został poddany pierwszej fazie rewitalizacji, która objęła kluczowe przestrzenie, w tym m.in. przebudowę placu Kościuszki i otaczających ulic, parku miejskiego. Wyremontowany został również zespół pałacowy Małachowskich.

Fot. 1 – Widok z lotu ptaka na zrewitalizowany rynek w Końskich

Centralna część obszaru nieobjęta dotychczas rewitalizacją to m.in. tereny na północ od rynku, w których zdiagnozowano dojmujący brak ładu przestrzennego, w szczególności w otoczeniu Targowicy Miejskiej i przy ulicy Spółdzielczej. W przestrzeniach publicznych dominuje terenochłonność oraz priorytet wygody użytkowników samochodów indywidualnych - znajduje się tu duża liczba miejsc postojowych, dodatkowe pasy ruchu, wysoki stopień utwardzenia terenu, rozległe skrzyżowania. Przestrzeń ulic jest niedostosowana do potrzeb pieszych - chodniki są wąskie, krawężniki wysokie, trasy ruchu pieszego nie są bezpośrednie i proste, wymagają dochodzenia do dalej położonych przejść dla pieszych. Brakuje ławek, zieleni wysokiej i niskiej, nowoczesnego oświetlenia miejskiego. Wszystkie te elementy tworzą chaotyczny i substandardowy obraz tej części podobszaru rewitalizacji „Centrum”. W ramach ankiet diagnostycznych aż 77,2% ankietowanych wyraziło zdanie, że wymagane są działania mające na celu poprawę ładu przestrzennego w obszarze centrum Końskich.

Fot. 2 – Okolice Targowicy Miejskiej (fotografie wykonana podczas spaceru diagnostycznego)

Czy ulice i obszary dalsze od Rynku wymagają poprawy ładu przestrzennego?

255 odpowiedzi

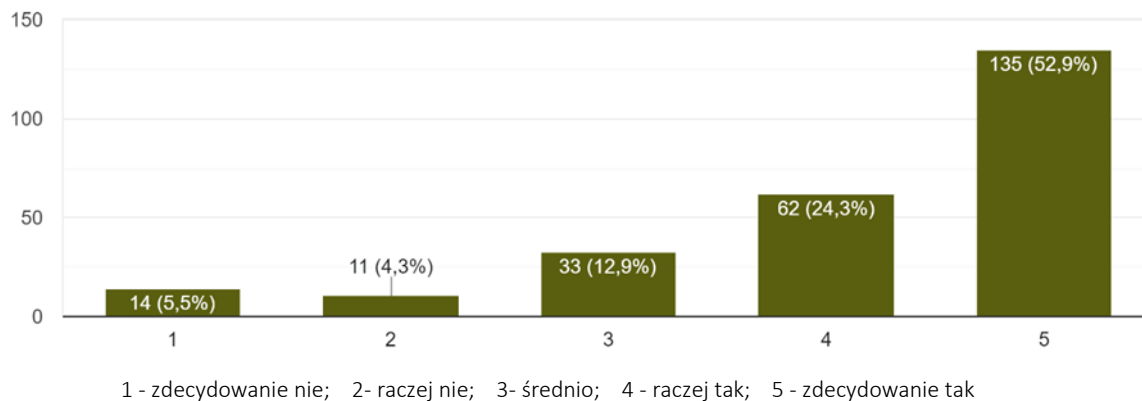

Diagram 7 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – ład przestrzenny

Kwartały położone bezpośrednio na północ od koneckiego rynku są ekstensywnie zagospodarowane, a w ich wnętrzach dominuje substandardowe zagospodarowanie przestrzenne. Ich struktura własnościowa daje małe możliwości przekształceń (znajduje się tu niewiele nieruchomości gminnych, o trudnych do zagospodarowania kształtach), natomiast kwartał ulic Łazienna - Piłsudskiego - Warszawska - Spółdzielcza ma wewnątrz skupisko zieleni wysokiej i duże tereny niezabudowane, co stanowi potencjał tworzenia obszaru zieleni. Warto zauważyć, że kwartały te są w całości pokryte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co jednak nie wpływa na zwiększenie ich obecnej atrakcyjności inwestycyjnej.

Fot. 3 – Wnętrze kwartału na północ od koneckiego rynku ulic Łazienna - Piłsudskiego - Warszawska - Spółdzielcza: potencjał zieleni, substandardowe zagospodarowanie

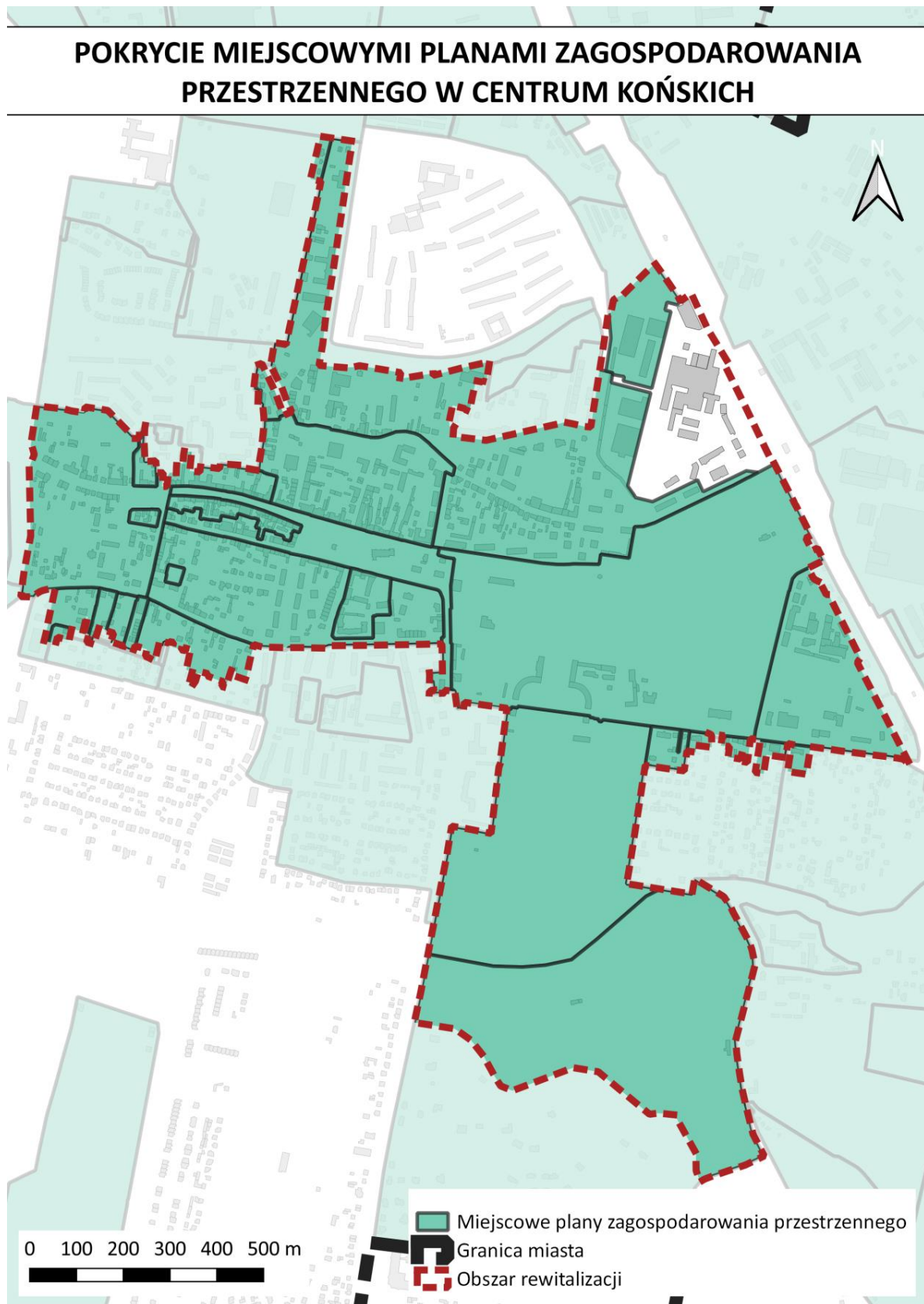
Pokrycie planistyczne dla podobszaru rewitalizacji „Centrum” jest bardzo wysokie i wynosi 95%, znacznie powyżej średniej dla gminy, wynoszącej 9%. Ustawa o rewitalizacji zawiera szereg narzędzi skierowanych na tereny nieobjęte planami miejscowymi oraz umożliwia wykorzystanie nowych narzędzi w planach miejscowych. Tereny nieobjęte planami miejscowymi należy uznać za kryzysowe. Obowiązujące plany miejscowe mają charakter utrwalania istniejącego stanu przestrzennego, należy zweryfikować zawartość tych dokumentów tak, aby odzwierciedlały cele Gminnego Programu Rewitalizacji.

Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Centrum” jest zróżnicowana. Nieruchomości gminne obejmują 244 działki o łącznej powierzchni 658973.35 m², co stanowi niecałe 33% powierzchni obszaru. Gminny zasób nieruchomości w bardziej zdegradowanej, północnej części obszaru, obejmujący przestrzeń we wnętrzach kwartałów, działki narożne, place, ulice - jest bardzo ograniczony, ale stwarza możliwości przekształceń tej części centrum Końskich przy rozpoczęciu aktywnej gospodarki nieruchomościami (np. przez stosowanie wymian nieruchomości). Większość niedoinwestowanych działek w podobszarze rewitalizacji „Centrum” pozostaje w rękach prywatnych, a ich uruchomienie wymaga aktywnych działań w tym zakresie.

Podobszar rewitalizacji „Centrum” jest bardzo dobrze wyposażony w podstawowe funkcje i usługi. Procentowy udział liczby osób bez bezpośredniego dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego obiektu kultury (obejmującego domy kultury, biblioteki, teatry, kina i muzea) w czasie 15 minut - czyli 1250 m. W ten sposób wskazano liczbę osób zamieszkałych poza izochroną dojścia, a więc pozbawionych możliwości codziennego korzystania z obiektów kultury. W podobszarze „Centrum” wszyscy mieszkańcy mają zapewniony dostęp do obiektów kultury.

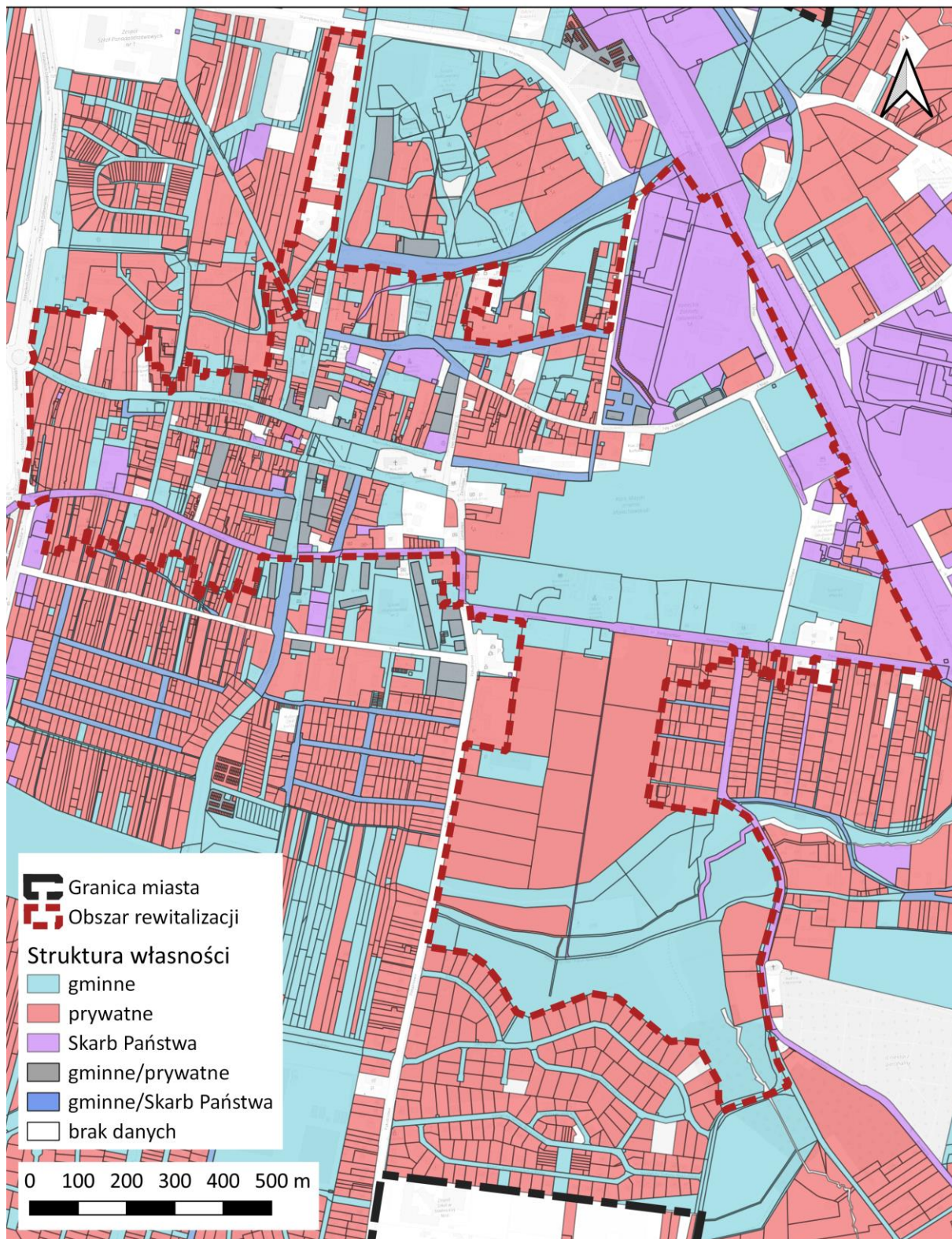
Procentowy udział liczby osób nieposiadających bezpośredniego dostępu do kompleksów zieleni wysokiej w ogólnej liczbie mieszkańców jednostki obliczono biorąc pod uwagę możliwość pieszego dojścia do najbliższego skupiska zieleni wysokiej w czasie 5 minut spaceru (nie dalej niż 417 m). Tereny zapewniające możliwość korzystania rekreacyjnego ze skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - zróżnicowano w zakresie wielkości: w granicach miasta Końskie uwzględniono dostęp do wszystkich takich obszarów. W granicach podobszaru rewitalizacji „Centrum” dostępu takiego nie posiada 3,7% mieszkańców - znacznie poniżej średniej dla gminy, która wynosi 13%. Wskaźnik łącznej powierzchni kompleksów zieleni wysokiej przypadającej na 100 mieszkańców jednostki obliczono na podstawie skupisk zieleni wysokiej (określonych jako lasy, zadrzewienia i zagajniki) - w mieście - wszystkich, a w granicach gminy - o wielkości kompleksu powyżej 3ha. W podobszarze rewitalizacji „Centrum” odnotowano jeden z najniższych wyników - (0,65 ha/100 mieszk., czyli 65 m²/ osobę). Są to

wyniki znacznie poniżej średniej, która dla całej gminy wynosi 241,44 ha/100 mieszk., ale w odniesieniu do struktur śródmiejskich - relatywnie zadowalające.

Ryc. 5 – Pokrycie planistyczne podobszaru rewitalizacji „Centrum”

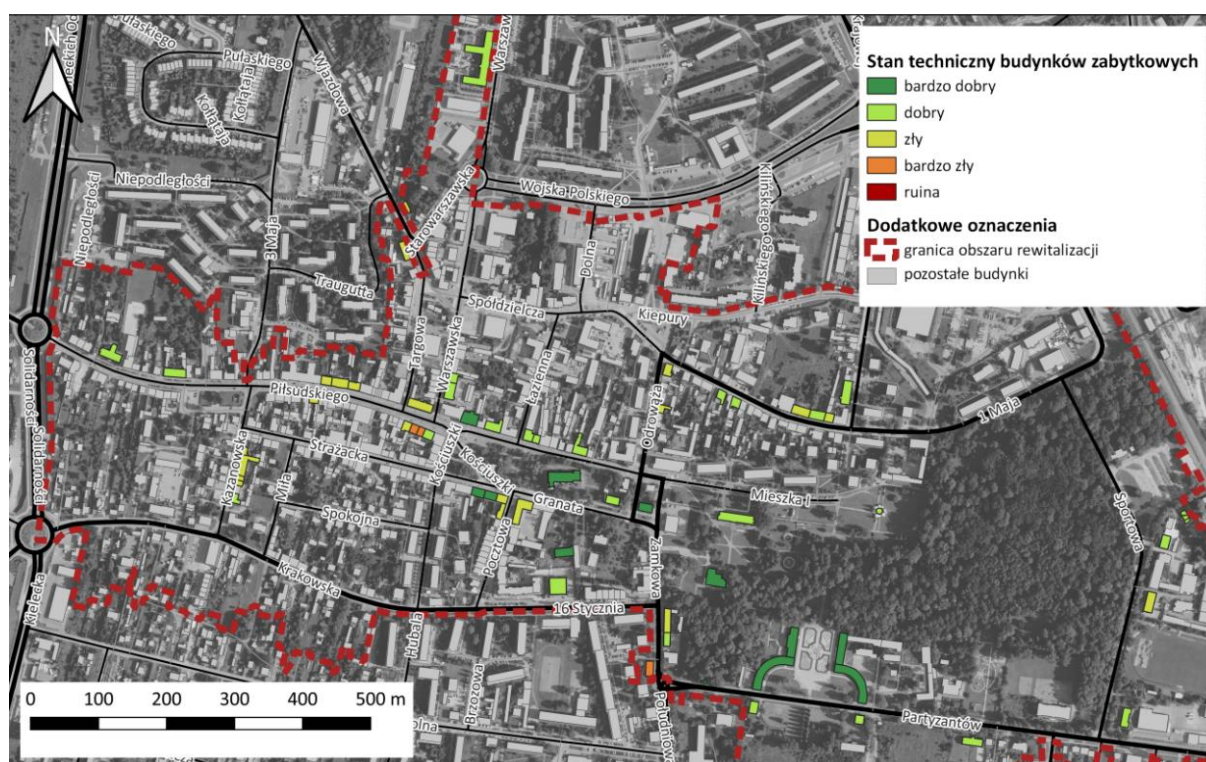
STRUKTURA WŁASNOŚCI W CENTRUM KOŃSKICH

Ryc. 6 – Struktura własności w podobszarze rewitalizacji „Centrum”

2.1.3.4 Sfera techniczna

Podobszar rewitalizacji „Centrum” obejmuje przede wszystkim cały Park Kulturowy Miasta Końskie (ustanowiony Uchwałą Nr XXII/209/2005 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 lutego 2005 r.) wraz z niezbędnym kotłownią urbanistycznym. Park Kulturowy obejmuje układ przestrzenny koneckiego rynku wraz z gotyckim/ neogotyckim kościołem pw. św. Wojciecha i św. Mikołaja, zespół pałacowo-parkowy Małachowskich oraz zabytkową zabudowę. Znaczna część zabytków objęta jest wpisem do rejestru zabytków. Ze 134 zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Końskie na terenie miasta, około stu położonych jest w podobszarze rewitalizacji „Centrum”. Większość zabytków jest w dobrym lub bardzo dobrym stanie technicznym - gmina sukcesywnie odnawia zabytkowe obiekty, w tym np. zespół pałacowo-parkowy Małachowskich. Wśród pojedynczych obiektów w bardzo złym stanie wymienić można np. kamienice przy ul. Piłsudskiego 13 i 15.

Ryc. 7 – Stan techniczny budynków zabytkowych w podobszarze rewitalizacji „Centrum”

W analizie braków w wyposażeniu lokali komunalnych wzięto pod uwagę wszystkie lokale komunalne zaliczane do miejskiego zasobu nieruchomości. Dla każdego lokalu przeanalizowano źródło ogrzewania, za zjawisko negatywne uznając ogrzewanie kotłem na paliwo stałe (zgodnie z wyjaśnieniem zamieszczonym w sferze środowiskowej nt. emisji), oraz wyposażenie sanitarne, za zjawisko negatywne uznając brak łazienki lub wc. W podobszarze Centrum znajdują się 103 lokale komunalne pod 34 adresami, przy czym w 22 brakuje odpowiedniego wyposażenia sanitarnego, a 41 ogrzewanych jest kotłami na paliwo stałe. Znaczna część tych lokali położona jest przy ulicy Piłsudskiego.

W analizie stanu technicznego budynków gminnych uwzględniono obiekty zaliczane do miejskiego zasobu nieruchomości. Stan techniczny został określony przez PGM w Końskich. W podobszarze „Centrum” znajduje się 18 budynków gminnych, z czego 5 jest w stanie technicznym bardzo dobrym, 12 - dobrym, a jeden (przy ul. Piłsudskiego) - w złym.

Obszar jest dobrze wyposażony w infrastrukturę techniczną. Brak jest sieci ciepłowniczej na zachód od ul. Hubala, ale występuje tam sieć gazowa, do której dostęp może zapewniać źródło ogrzewania.

2.1.4 Analiza potencjałów lokalnych

Lokalne potencjały to zjawiska i zasoby, które niosą w sobie możliwość rozwoju podobszaru rewitalizacji, a zrealizowane - mogą niwelować negatywne zjawiska lub wzmacniać pozytywne aspekty podobszaru rewitalizacji. Określono je na podstawie wszystkich elementów niniejszej diagnozy, a także spacerów z mieszkańcami, ankiet oraz wizji lokalnych i dodatkowych analiz przeprowadzonych przez zespół opracowujący diagnozę.

Oznaczenie	Lokalny potencjał	Możliwości wykorzystania
C - R1	Kompaktowy układ przestrzenny podobszaru „Centrum”, rozpoczęty proces budowy jakości pieszej (rewitalizacja koneckiego rynku).	Potencjał rozwijania idei miasta zwartej, budowania więzi społecznych w oparciu o łatwą dostępność pieszą, budowanie jakości pieszej w przygotowaniu na nadchodzące zmiany klimatyczne oraz w odpowiedzi na zmiany demograficzne - starzejące się społeczeństwo.
C - R2	Zabytkowy charakter podobszaru „Centrum”	Może służyć do wzmacniania poczucia lokalnej tożsamości oraz aspektu turystycznego, zabytkowy układ zawiera kluczowe elementy miastotwórcze takie jak kolegiata, park, pałac, rynek, pierzeje zwartej zabytkowej zabudowy - które krystalizują układ przestrzenny miasta i dają możliwość zachowania historycznego charakteru obszaru.
C - R3	Aktywni przedsiębiorcy	Prowadzenie przekształceń przestrzennych we współpracy z aktywnymi interesariuszami.
C - R4	Niepełna struktura przestrzenna na północ od koneckiego rynku	Uporządkowanie i dopełnienie przestrzenne obszaru mogą pozwolić na znaczne podniesienie ładu przestrzennego całego centrum Końskich
C - R5	Istniejąca oś komunikacji pieszej między obszarem handlowym skupionym wokół Targowicy Miejskiej a koneckim rynkiem	Zbudowanie silnego powiązania przestrzennego i funkcjonalnego tych dwóch dobrze działających elementów Centrum pozwoli na ożywienie obszaru.
C - R6	Dworzec kolejowy	Dworzec kolejowy zlokalizowany jest w samym centrum Końskich – poprawa jego połączenia z koneckim rynkiem poprawi warunki dla turystyki.
C - R7	Zasób nieruchomości gminnych	Możliwy do wykorzystania w celu kształtowania ładu przestrzennego - np. na poszerzenie systemu przestrzeni publicznych, wymiany nieruchomości lub uzupełnienie zabudowy.

C - R8	Park miejski w sąsiedztwie zwartej tkanki miejskiej z bogatą ofertą usługową.	Możliwy do wykorzystania w ramach poprawy odporności na zmiany klimatu jako miejsce spotkań.
C - R9	Potencjał lokalnej społeczności i osób starszych.	Możliwy do wykorzystania w budowaniu ekonomii społecznej.
C - R10	Dawna siedziba Państwowej Szkoły Muzycznej - zabytkowy budynek przy ul. Hubala.	Zabytkowy obiekt stanowi potencjał dla umieszczenia w nim możliwych funkcji społecznych, jak np. dom seniora.
C - R11	Lokalne tradycje odlewnicze i przemysłowe	Korzystanie z tradycyjnych wzorów, np., dla elementów takich jak latarnie, barierki, słupki, balustrady.

Tab. 1 – Zestawienie lokalnych potencjałów podobszaru rewitalizacji „Centrum” wraz z możliwością ich wykorzystania

2.2 Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka”

2.2.1 Charakterystyka obszaru

Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” o powierzchni 782,32 ha obejmuje sołectwo Sielpia Wielka na południowym krańcu gminy Końskie. Obszar rozciągnięty jest w osi północ - południe drogą nr 728 łączącą Końskie z Radoszycami. Od wschodu do drogi przylega zalew Sielpia o powierzchni ponad 57 ha utworzony na rzece Czarnej. Na północnym brzegu zalewu rozplanowana jest letniskowa część miejscowości - osiedle Sielpia Letnisko, w sezonie stanowiące znaczną atrakcję turystyczną, na wschodnim końcu zamknięte Sielpią Małą. Zachodnią, mieszkalną część miejscowości przecięta jest kanałem ulgi i dawnym obiektem przemysłowym - nieczynnym dziś Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Po południowej stronie Muzeum znajduje się główna część wsi Sielpia Wielka - historyczne osiedle towarzyszące zabudowie przemysłowej, a po północnej - małe osiedle mieszkalno-letniskowe Jarząbek. Zachodnia część jest miejscem zamieszkania zdecydowanej większości mieszkańców obszaru. Tereny zabudowane otoczone są lasami. Zakres podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” wskazano na poniższym załączniku do uchwały delimitacyjnej.

Ryc. 8 – Granica podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka”

Ryc. 9 – Położenie wsi Sielcia Wielka z osiedlami Jarząbek i Sielcia Letnisko, oraz wsi Sielcia Mała (źródło: geoportal.pl)

2.2.2 Analiza kluczowych danych społecznych

2.2.2.1 Zmiany demograficzne

Podobszar rewitalizacji „Sielcia Wielka” zamieszkują 153 osoby, przy odnotowaniu spadku liczby mieszkańców od roku 2018 (o 3,2%) - zgodnie z trendem wyludniania panującym w całej gminie, gdzie w analogicznym okresie odnotowano niewielki spadek liczby ludności (o 0,04%). Z całkowitej liczby mieszkańców, 20% to osoby poniżej 20 r.ż., 56% to osoby w wieku produkcyjnym - wskaźnik najniższy spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji, a aż 24% to osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet, 65 dla mężczyzn). Strukturę wiekową mieszkańców Sielci Wielkiej w latach 2018-2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

Diagram 8 – Struktura wieku mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Sielcia Wielka” w latach 2018-20

Warto zwrócić uwagę na dynamikę zmian wskazującą na starzenie się społeczeństwa - od 2018 r. udział osób najmłodszych w ogólnej liczbie mieszkańców zmniejszył się o 2%, w grupie w wieku produkcyjnym również o 2%, a o 4% zwiększył się udział seniorów. Jest to wynik prawie dwukrotnie wyższy niż średnia dla gminy, gdzie tym samym czasie odnotowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym o 2,1%. Dynamika zmian w tym zakresie dla całego kraju to również zwiększenie udziału seniorów w społeczeństwie o 0,9%.

Proces ten jest wyjątkowo nasilony w podobszarze rewitalizacji „Sielcia Wielka”, co stawia przed gminą szereg wyzwań związanych z przystosowaniem przestrzeni i usług do potrzeb seniorów. Szczególnym wyzwaniem związanym z tym podobszarem rewitalizacji jest niewielka liczba jego mieszkańców i peryferyjna lokalizacja względem centrum Końskich, a co za tym idzie - nieopłacalność lokalizowania tu punktów opieki medycznej (z wyjątkiem obszaru letniskowego, gdzie latem liczba użytkowników uzasadnia taki punkt ekonomicznie) lub innych placówek skierowanych do osób starszych. W takiej sytuacji, dostępność mieszkańców do usług skierowanych do seniorów, położonych w innych częściach gminy - w tym w centrum Końskich, zależy od całkowitej od dostępności transportem zbiorowym (odległość od Sielcia Wielkiej do Urzędu Miasta i Gminy w Końskich wynosi 11 km).

Aspektem utrudniającym wprowadzenie rozwiązań dla osób starszych jest fizyczne rozdzielanie miejscowości. Główna część wsi Sielcia Wielka - zabytkowe osiedle mieszkalne towarzyszące zabudowie przemysłowej, wyposażone w przystanek autobusowy, sklep i boisko oraz centralną przestrzeń wspólną, oddzielone jest od osiedla Jarząbek, w którym zamieszkują pozostali mieszkańcy wsi, kanałem Ulgi. Jedyne przejście przez kanał dostępne jest przez obecnie zamknięty teren Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Trasa ze środka osiedla Jarząbek do sklepu w Sielciu Wielkiej prowadzi ścieżką przez las i przy odległości 800 m (ok. 10 min pieszo) przez zacieniony teren wydaje się wariantem możliwym do zaakceptowania. Alternatywna trasa jest o połowę dłuższa i prowadzi chodnikiem wzdłuż drogi wojewódzkiej obramowanej ekranami akustycznymi ze względu na przenoszony ruch ciężarowy, co w szczególności latem wiąże się z bardzo dużą uciążliwością termiczną i akustyczną dla pieszego

przemieszczania się osób starszych. Udostępnienie przejścia przez teren Muzeum Zagłębia Staropolskiego wydaje się ważnym elementem poprawy jakości życia osób (w tym seniorów) zamieszkujących osiedle Jarząbek.

Wśród najważniejszych potrzeb przystosowania podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” dla seniorów należy wymienić:

- potrzebę likwidacji barier architektonicznych: w budynkach mieszkalnych, w obiektach użyteczności publicznej, w przestrzeniach publicznych,
- potrzebę organizacji transportu dla ludzi starszych i z niepełnosprawnościami, w tym wzmocnienia transportu publicznego i umożliwienia dojazdu na rehabilitację,
- potrzebę ułatwienia samodzielnego funkcjonowania seniorów w przestrzeni publicznej przez poprawę mikroklimatu (drzewa obniżają temperaturę przestrzeni publicznych latem) oraz realizację elementów umożliwiających częsty odpoczynek, takich jak ławki, wygodne i dobrze oświetlone chodniki, bezpieczne przejścia dla pieszych i dojścia do przystanków komunikacji zbiorowej,
- potrzebę rozwoju systemu wsparcia i usług opiekuńczych i integracyjnych dla seniorów (ze szczególnym naciskiem na łatwiej dostępną pomoc sąsiedzką), w szczególności dla zwiększającej się liczby seniorów samotnych, w celu jak najdłuższego zachowania ich samodzielności.

2.2.2.2 Ubóstwo

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” z zasiłków udzielanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020 skorzystało 50 osób, czyli aż jedna trzecia (32,7%) mieszkańców podobszaru. Wartość ta wielokrotnie przekracza średnią wartość dla gminy, która wynosi 9,37%. W latach 2018-2020 zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków o 43%.

W ramach tej grupy dominujące przyczyny korzystania z pomocy społecznej stanowią ubóstwo (34%), bezrobocie (24%), niepełnosprawność (18%) i potrzeba ochrony macierzyństwa (14%). Pozostałe przyczyny to długotrwała lub ciężka choroba (8%) i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (2%). Podział według podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej. W Sielpi Wielkiej skala tego zjawiska jest bardzo duża: ponad 11% mieszkańców pobiera zasiłki ze względu na ubóstwo. Przyczyn tego stanu rzeczy należy upatrywać w splątaniu siatki zależnych od siebie problemów. Miejscowość jest bardzo mała, a zabudowa w dużej mierze - zabytkowa, jednorodzinna. Część

mieszkańców nie ma dostępu do wodociągu (czerpie wodę ze studni) ani kanalizacji (korzysta ze zbiorników bezodpływowych). Zauważono występujący tu duży odsetek osób starszych, w tym - samotnych. Utrzymanie domu jednorodzinnego (często - zabytu podlegającego obostrzeniom konserwatorskim) wymaga nakładów finansowych i pracy, co przy starzejącym się społeczeństwie połączonym z problematyką ubóstwa może stanowić duże wyzwanie. Miejscowość jest zbyt mała, żeby uzasadniać ekonomicznie istnienie punktów usługowych - w Sielpi Wielkiej jest jeden sklep, który obsługuje również mieszkańców sąsiednich miejscowości. Brak tu bazy ekonomicznej, zakładów pracy, terenów rolnych. Część mieszkalna miejscowości jest oddalona od osiedla letniskowego położonego nad zalewem, a większość jej mieszkańców nie jest w stanie skapitalizować występującego tam ruchu turystycznego. Ze względu na fizyczne oddalenie od wszelkich instytucji, możliwości prób zmiany sytuacji życiowej są całkowicie zależne od podjęcia aktywnych działań i inicjatywy osobistej - podczas gdy wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej, bezrobocie, w tym długotrwałe pozwalają sądzić, że bezradność w sprawach bytowych jest głęboko zakorzeniona w mieszkańcach Sielpi Wielkiej pozostających w najtrudniejszej sytuacji. Główne instytucje specjalizujące się w pomocy społecznej oraz opiekuńczo - wychowawcze i ośrodki wsparcia działające na obszarze gminy i w regionie (wymienione w części diagnozy dotyczącej podobszaru rewitalizacji „Centrum”) położone są poza podobszarem rewitalizacji „Sielpia Wielka”. Dostęp do nich jest więc bezpośrednio związany z dostępnością transportu publicznego. Opieka nad dziećmi, dostęp do szkół i zajęć pozalekcyjnych jest znacznie utrudniony, a rozwój dzieci pozostaje całkowicie zależny od mobilności rodziców, a w przypadku ich bezradności życiowej - może być to postawa dziedziczona.

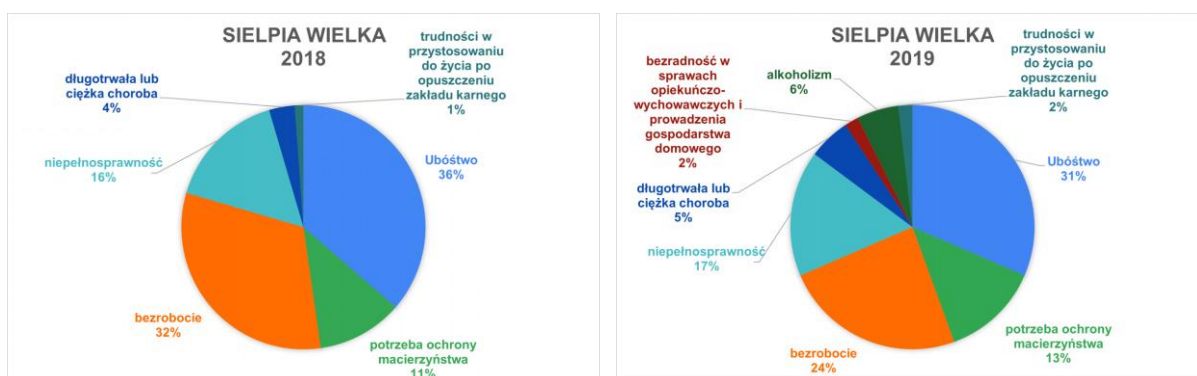

Diagram 9 – Podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-20 w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka”

2.2.2.3 Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w podobszarze „Sielpia Wielka” ulega niewielkim zmianom - w 2018 r. bezrobotnych było tu 8 osób, w 2019 r. - 11 osób, a w 2020 r. - znów 8, z których 3 (37%) to kobiety, a pozostałe 5 (63%) to mężczyźni. Najwięcej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 35-44 lata. Na podkreślenie zasługuje fakt, że około 75% osób bezrobotnych stanowią osoby ze stażem bezrobocia przekraczającym 12 miesięcy. Długotrwałe bezrobocie jest szczególnie niekorzystne ze względu na postępującą marginalizację zawodową i malejące z czasem szanse na ponowną aktywizację zawodową. Jednocześnie bezrobocie stanowi drugą najistotniejszą (24%) przyczynę korzystania z pomocy społecznej w podobszarze „Sielpia Wielka”.

Analiza ofert pracy wykazała, że w 2020 r. w Sielpi Wielkiej pojawiły się 4 oferty pracy - 3 stanowiska organizatora imprez rozrywkowych, 1 - pracownik biura monitoringu. Rok wcześniej odnotowano tu

8 ofert pracy, a w 2018 r. - 5 ofert. Są to oferty głównie sezonowe. Znaczącą przeszkodą w aktywizacji zawodowej mieszkańców Sielpi Wielkiej jest niewystarczająca dostępność komunikacji zbiorowej, skutkująca trudnościami w dotarciu do pracy w przypadku podjęcia pracy zmianowej w koneckich zakładach przemysłowych, oferujących znaczną liczbę ofert pracy.

Główne instytucje wsparcia zawodowego w gminie Końskie wymieniono w części diagnozy dotyczącej podobszaru „Centrum”.

2.2.2.4 Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

W podobszarze „Sielpia Wielka” niepełnosprawność jest drugą największą przyczyną korzystania z pomocy społecznej - w 2020 r. była podstawą udzielenia 18% świadczeń, z których skorzystało 9 osób. Przy niewielkiej liczebności podobszaru oznacza to niepełnosprawność obejmującą prawie 6% mieszkańców.

Niepełnosprawność znacząco utrudnia funkcjonowanie w społeczeństwie, przede wszystkim przez niemożność swobodnego poruszania się - bariery architektoniczne powszechnie obecne są w zabudowie mieszkaniowej (w tym zabytkowej) i przestrzeni publicznej w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka”, brak tu dostępnej komunikacji zbiorowej, znacząco utrudniony jest dostęp do rynku pracy, nawet praca zdalna może być utrudniona przez brak światłowodu. Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych jest bezpośrednio związana z poprawą dostępności - w przestrzeniach publicznych, komunikacyjnej, mediów.

Należy podkreślić, że w znacznej większości potrzeby osób z niepełnosprawnościami są zbieżne z potrzebami seniorów, a około połowa orzeczeń o niepełnosprawności wydanych co roku przez Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich dotyczy osób powyżej 60 roku życia. Nie są to jednak potrzeby całkowicie tożsame - podobnych udogodnień wymaga zwiększenie mobilności i dostępności, jednak program pomocy i wsparcia powinien być dostosowany do różnych grup wiekowych i uwzględniać różnice np. w zdolnościach kognitywnych. Uwagę zwraca niewielki udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

Główne instytucje skierowane do osób z niepełnosprawnościami w gminie Końskie wymieniono w części diagnozy dotyczącej podobszaru „Centrum”.

2.2.2.5 Przestępczość

W 2020 r. stwierdzono w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” 88 przestępstw i wykroczeń, nieobejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów nieletnich, tj. do 17 roku życia. Odnotowano również 264 interwencje policji i czyny zabronione oraz stwierdzono ogółem 9 przestępstw. W latach 2018-19 liczby te kształtowały się na podobnym poziomie, z wyjątkiem ogólnej liczby przestępstw, która wynosiła ponad 40. Liczby te w przeliczeniu na mieszkańca stanowią najwyższy wskaźnik przestępczości w gminie Końskie.

Zjawisko przestępczości w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” należy rozpatrywać odrębnie dla dwóch części obszaru - zachodniej części mieszkalnej i wschodniej części letniskowej.

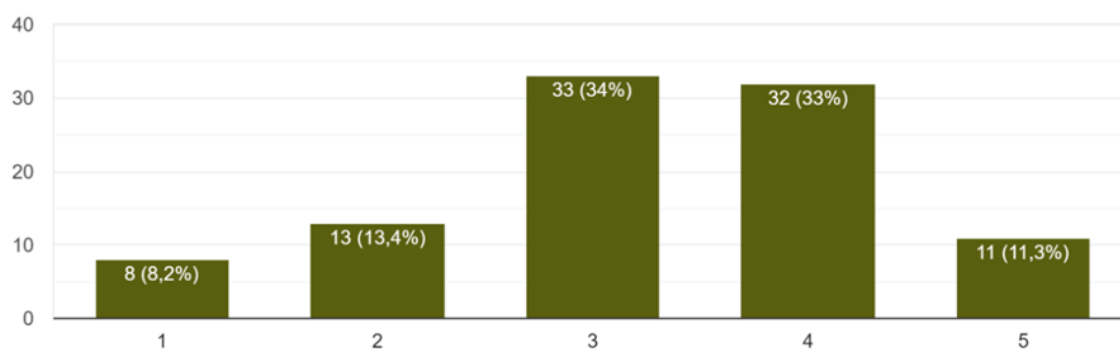
Główną przyczyną interwencji jest spożycie alkoholu w sezonie letnim związane z korzystaniem z zalewu i nocnego życia w dyskotekach w części letniskowej Sielpi, a więc są to zdarzenia niezachodzące w mieszkalnej części miejscowości. W celu utrzymania porządku publicznego co roku powoływany jest nieetatowy zespół policji wodnej monitoring policyjny składający się z 13-15 osób, w tym również policjantów z Kielc. Prowadzona jest służba na terenie ośrodków i na jeziorze, a zalew patrolowany jest motorówką.

Zauważono, że obecny monitoring policyjny jest zbyt niskiej jakości, nie wszystkie kamery działają, ograniczona jest widoczność w nocy, monitoring wymaga zwiększenia ilości kamer i podniesienia jakości obrazu.

Dla części mieszkalnej Sielpi Wielkiej poczucie bezpieczeństwa przebadano w ramach ankiety, w której dominowały odpowiedzi oceniające jako średnie. Łącznie odpowiedzi pozytywne stanowiły 44%, neutralne 34%, a negatywne 22%.

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w mieszkaniowej części Sielpi Wielkiej?

97 odpowiedzi

1 - zdecydowanie nie; 2- raczej nie; 3- średnio; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak

Diagram 10 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej - bezpieczeństwo

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” nie przyznano żadnych świadczeń pomocy społecznej ze względu na przemoc w rodzinie, natomiast 1 rodzina wszczęła procedurę „Niebieskiej Karty”, dokumentującą zjawisko przemocy w rodzinie. Pełna skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy jest jednak trudna do oszacowania m.in. z powodu niechęci ujawniania swoich problemów przez samą rodzinę lub osoby w zewnątrz (niechęć do wtrącania się w sprawy rodzinne sąsiadów).

2.2.2.6 Dostępność alkoholu

W części mieszkalnej Sielpi Wielkiej nie przyznano żadnych zasiłków ze względu na alkoholizm. Nie świadczy to o niewystępowaniu tego zjawiska, które może współwystępować z ubóstwem i bezrobociem, które w tym obszarze jest bardzo wysokie, natomiast nie jest tu udokumentowane i nie stanowi głównego problemu z alkoholem w podobszarze.

Główną przyczyną interwencji policji w Sielpi Wielkiej jest spożycie alkoholu w sezonie letnim związane z korzystaniem z zalewu i nocnego życia w dyskotekach w części letniskowej Sielpi. Specyfika zjawiska jest sezonowa i związana bezpośrednio z łatwą dostępnością i dużą podażą alkoholu. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się 19 punktów sprzedaży alkoholu – w większości punkty sezonowe, związane z letniskowym charakterem obszaru. Problematycznymi konsumentami są w większości letnicy, a nie mieszkańcy podobszaru.

Instytucje dostępne dla mieszkańców gminy zmagających się z uzależnieniami wymieniono w części diagnozy dotyczącej podobszaru „Centrum”.

2.2.2.7 Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

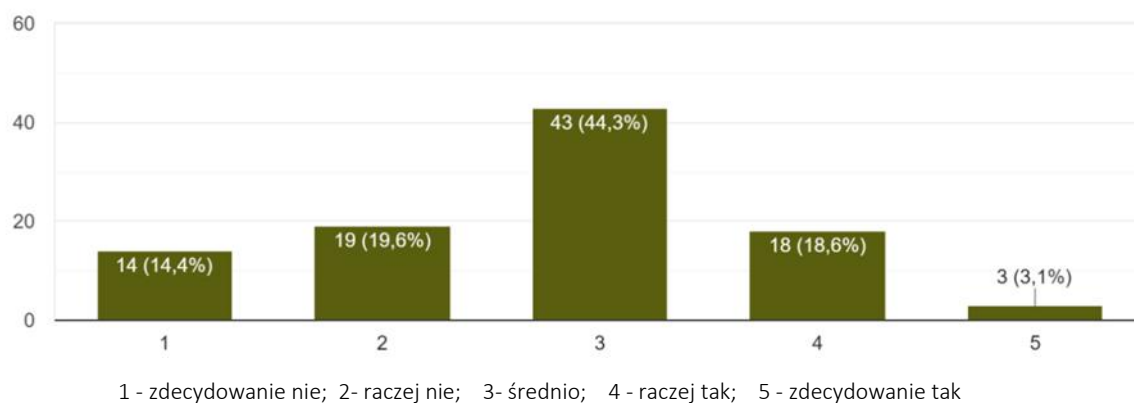
Wydarzenia kulturalne w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” ograniczone są do wydarzeń rozrywkowych wyłącznie w sezonie letnim, organizowanych w osiedlu Sielpia - Letnisko (jest tam zlokalizowany mały amfiteatr). Mieszkańcy odczuwają duży niedosyt wydarzeń społeczno - kulturalnych. Jak pozostałe sfery życia, kultura i życie społeczne również uzależnione są od możliwości dojazdu do centrum Końskich. Ze względu na brak kursów komunikacji publicznej w godzinach popołudniowych, dostęp ten jest całkowicie uzależniony od samochodu. W części mieszkalnej miejscowości Sielpia Wielka brakuje obiektu umożliwiającego spotkania mieszkańców. Bardzo oczekiwaną zmianą w tym zakresie będzie uruchomienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego - mieszkańcy ciepło wspominają życie społeczne i kulturalne, które toczyło się dawniej na tym terenie.

W roku 2020 odnotowano tu tylko 40 wypożyczeń książek z biblioteki publicznej - jest to znaczny spadek, w poprzednich latach wypożyczano książki ponad 150 razy rocznie. Zapewne jest to wynik pandemii Covid-19.

W ocenie poziomu życia społecznego obszaru rewitalizacji przeprowadzonej w badaniu ankietowym przeważają oceny średnie, jednak z większym udziałem ocen negatywnych (łącznie 34,0%) nad pozytywnymi (łącznie 21,7%). Wyniki pozwalają sądzić, że jakość życia społecznego na obszarze rewitalizacji w Sielpi Wielkiej nie jest zadowalająca dla mieszkańców obszaru.

Czy jest Pani zadowolona/ Pan zadowolony z poziomu życia społecznego (kultura/ aktywizm/ sport) w Sielpi Wielkiej?

97 odpowiedzi

Diagram 11 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – poziom życia społecznego

W obszarze nie jest zarejestrowana żadna organizacja pozarządowa, natomiast istnieje Stowarzyszenie Przyjaciół Sielpi zrzeszające głównie przedsiębiorców z Sielpi - Letniska (z siedzibą w Końskich), które aktywnie działa na rzecz zabezpieczania ich interesów. Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” jest też miejscem realizacji działań organizacji pozarządowych działających w zakresie turystyki.

Poziom aktywności mieszkańców podobszaru jest zróżnicowany. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” nie mieszkają żadeni wnioskodawcy projektów do budżetu obywatelskiego, ani też takich projektów w tym obszarze nie zaproponowano. W zakresie działań związanych z realizacją GPR, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” również wykazują zróżnicowany poziom zainteresowania swoim obszarem. Kluczowa w tym aspekcie wydaje się technika informowania mieszkańców. Na spacer diagnostyczny po podobszarze rewitalizacji stawiało się około 10% mieszkańców podobszaru - zapewne w wyniku zaproszenia każdej osoby przez wrzucenie informacji bezpośrednio do każdej skrzynki na listy. Na specjalne spotkanie informacyjne skierowane wyłącznie do mieszkańców Sielpi Wielkiej odbywające się po południu w centrum Końskich nie przybył żaden mieszkaniec obszaru (może to mieć związek również z brakiem możliwości dojazdu o tej godzinie komunikacją zbiorową lub

z przekazaniem informacji na stronie Urzędu Miasta i Gminy w Końskich oraz na oficjalnej tablicy ogłoszeń w Sielpi Wielkiej). Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się ankieta internetowa - wypełniło ją aż 97 osób, w tym 6% mieszkańców podobszaru rewitalizacji, natomiast mniej niż 1/3 respondentów wykazała chęć zaangażowania się w realizację GPR.

Czy byłaby Pani skłonna/ byłby Pan skłonny zaangażować się w aktywności związane z realizacją programu rewitalizacji, np. udział w organizacjach społecznych?

97 odpowiedzi

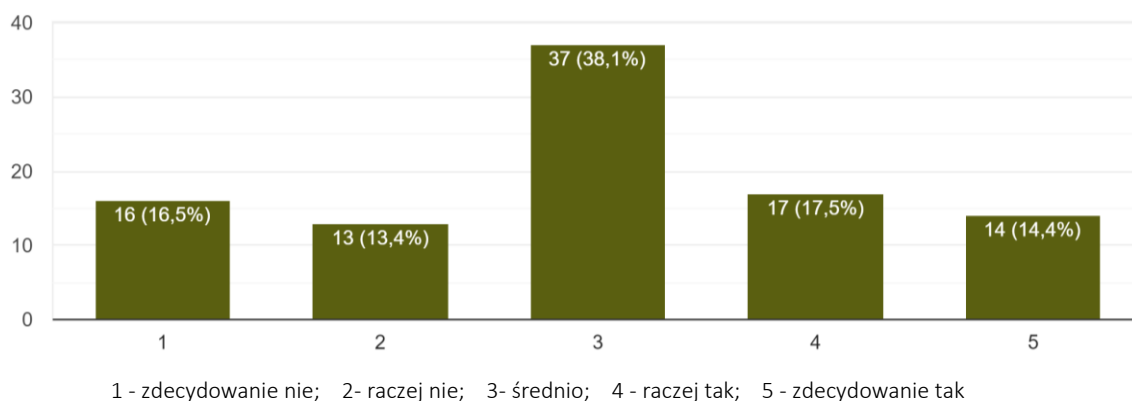

Diagram 5 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej- zaangażowanie

Poziom podstawowej sprawczości mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” ma wartości wyższe niż średnia dla gminy; zmierzony został wskaźnikiem liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. i wynosi 50,23 w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki (średnia dla gminy wynosi 44,13).

2.2.2.8 Edukacja

Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie wywiadów pogłębionych z dyrektorami szkół, psychologami oraz pedagogami szkolnymi oraz wyników egzaminów ósmoklasisty.

Dzieci mieszkające w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” uczęszczają w większości do Zespołu Placówek Oświatowych w Dziebałtowie. Opisanie poniżej zjawiska zaobserwowano we wszystkich szkołach w gminie Końskie.

Sytuacja uczniów zależna jest głównie od możliwości, chęci i zainteresowania rodziców. Zauważalny jest brak zainteresowania rodziców - nieobecność na wywiadówkach, nie zaglądają do dziennika internetowego. Dzieci potrafią zająć się same sobą za pomocą telefonu i internetu, natomiast rodzice nie potrafią monitorować zachowań dzieci w internecie. Narasta problem uzależnienia dzieci od telefonu i wzrost bierności (oraz w niektórych przypadkach nadwagi i otyłości). Zmiany ostatnich lat (pandemia covid-19, towarzysząca jej zmiana systemu nauczania na naukę zdalną, wojna w Ukrainie, rosnące uzależnienie od internetu) spowodowały narastające problemy psychiczne dzieci, obniżony

nastrój, depresję, zaburzenia lękowe, agresję, nawet samookaleczanie czy próby samobójcze. Organizowane są spotkania z rodzicami dotyczące profilaktyki - zachowań w sieci, dietytyki itd., ale przynoszą one niewielkie efekty. Gwałtownie wzrasta potrzeba wsparcia psychologicznego dzieci, natomiast obecnie zapewnione etaty psychologów umożliwiają wyłącznie udzielanie doraźnej pomocy, nie dając możliwości regularnych działań terapeutycznych (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje psychologów i psychoterapeutów jako zawód deficytowy).

Wskazuje się również problemy z zapewnieniem kadry nauczycielskiej, zarówno nowych nauczycieli wchodzących do zawodu (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje również na deficyt nauczycieli nauczania początkowego, przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych).

Brakuje możliwości przeznaczenia godzin na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe, zarówno wyrównawcze, jak i rozwijające dodatkowe i szczególne umiejętności uczniów. Brakuje obecności organizacji III sektora w szkołach (z wyjątkiem harcerstwa oraz organizacji sportowych). Występują również trudności w integracji dzieci z Ukrainy, szczególnie w starszych klasach, pomimo licznych starań ze strony dyrekcji i nauczycieli.

Zespół Placówek Oświatowych w Dziebałtowie to szkoła, której podlegają w znacznej części dzieci trudne, pochodzące z rodzin niepełnych (spory odsetek dzieci, których jedno z rodziców pracuje za granicą), dzieci z rodzin niezaradnych życiowo, dzieci z Ukrainy zakwaterowane na terenie ośrodka wypoczynkowego w Sielpi - Letnisko. Szkoła w pierwszej kolejności pełni rolę dziennej placówki opiekuńczej, zapewni obiady, czas na świetlicy. Występuje tu duży odsetek dzieci z nadwagą lub otyłością (określony na około 1/3) wynikającą m.in. z biernego trybu życia (w tym fonoholizmu). Dotkliwy jest brak zajęć pozalekcyjnych, dzieci muszą być na takie zajęcia dowożone przez rodziców do miasta, wymaga to samochodu.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty uwzględniono jako wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty w jednostce z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Po analizie danych z kolejnych lat, otrzymanych od Wydziału Edukacji UMiG w Końskich, zdecydowano o wykorzystaniu wyników z roku szkolnego 2018/19. Późniejsze dane wykazywały zakłócenia wyników ze względu na zmiany w systemie edukacji (nauka zdalna) wywołane przez pandemię COVID19 - a więc uznano je za niemiarodajne.

Średni wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego w gminie Końskie wyniósł 78 punktów. W podobszarze „Sielpia Wielka” wskaźnik ten osiągnął wartość najniższą w gminie - 19 punktów.

W Zespole Placówek Oświatowych w Dziebałtowie dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: doposażenie pracowni komputerowej, wyposażenie pracowni językowej, wymiana instalacji elektrycznej w budynku szkoły, wymiana podłóg i doposażenie stołówki szkolnej.

2.2.3 Analiza pozostałych zjawisk negatywnych

W niniejszej części przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka”.

2.2.3.1 Sfera gospodarcza

Siłą napędową podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” jest turystyczna rola Sielpi - Letniska nad zalewem. Możliwość wypoczynku nad wodą przyciąga co sezon nawet do 30 000 odwiedzających.

Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” wyróżnia się na tle gminy aktywnością podmiotów gospodarczych - w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowało tu 50 aktywnych podmiotów. Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 32,68, ponad pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 5,76. Jest to jednak związane ze specyfiką podobszaru - małą liczbą mieszkańców w Sielpi Wielkiej i lokalizacją przedsiębiorców głównie w ośrodkach w osiedlu Sielpia - Letnisko.

Ponad pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy wynosi wskaźnik liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG w 2020 r. - 1,31 na 100 mieszkańców danej jednostki (0,27 - średnia dla gminy), jednak oznacza to wykreślenie zaledwie dwóch podmiotów.

Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” wyróżnia się na tle gminy w zakresie liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej, określonej na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniającej dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną, oraz dział „J” (grupy 58 - 63) - informację i komunikację. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowały 2 takie podmioty. Wskaźnik liczby podmiotów o działalności wyspecjalizowanej wpisanych do CEIDG na koniec 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 1,31, czyli ponad pięciokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,41.

Aktywni przedsiębiorcy z Sielpi - Letnisko założyli Stowarzyszenie Przyjaciół Sielpi, w ramach którego współdziałają na rzecz zabezpieczania wspólnych interesów.

Największym problemem gospodarczym Sielpi - Letniska jest sezonowość funkcji turystyczno - rekreacyjnej. Brak dużego obiektu sportowego, czy nawet potencjalnej lokalizacji dla takiego obiektu, uniemożliwia wydłużenie funkcjonowania ośrodków na cały rok. Wydaje się również, że zalew w Sielpi w letnie weekendy przyjmuje maksymalną możliwą liczbę odwiedzających - na wodzie, plaży i na ulicy Spacerowej jest tłoczno, brakuje miejsc postojowych dla samochodów i występują ogromne problemy komunikacyjne z wyjazdem w sezonie na drogę wojewódzką. Jednak zaplecze infrastrukturalne oraz

powierzchnia zalewu są ograniczone i najprawdopodobniej rozwój ekonomiczny letniska można planować wyłącznie w stronę wydłużenia działania ośrodków poza sezon letni.

Odrębnym zagadnieniem jest odwrotna sytuacja mieszkalnej części Sielpi Wielkiej, gdzie wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej i mała liczba działających biznesów wskazują na zły stan ekonomiczny miejsca. Tu największy potencjał zmiany niesie za sobą uruchomienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego, które nie tylko stworzy miejsca pracy, ale umożliwi również rozwój funkcji towarzyszących skierowanych do turystów.

2.2.3.2 Sfera środowiskowa

Przeważającą część podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” stanowią obszary lasów i wód. Znajdują się tu obszary objęte dwoma formami ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej – PLH260015,
- Konecko - Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030 przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania projektu na środowisko. W jej ramach Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał opinię do projektu tego dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Sformułował w niej warunek, aby w treści GPR zawarto zapisy dotyczące wymogu takiego planowania i realizacji zadań rewitalizacyjnych, aby nie pogorszyć stanu siedlisk i gatunków obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej.

Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej – PLH260015

Podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” obejmuje fragment obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej – PLH260015, ustalonego na mocy decyzji komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowanej jako dokument nr C(2010) 9669(2011/64/UE) i zaliczającego się do „obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty” oraz usankcjonowanego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Czarnej (PLH260015). Należy zauważyć, że obszar ten poza doliną rzeki obejmuje również teren pofabryczny Muzeum Zagłębia Staropolskiego - znajduje się tu kolonia rozrodcza nocka dużego.

Opis obszaru za standardowym formularzem danych/ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody:

Obszar siedliskowy o powierzchni 5 780,6 ha, poza częścią gminy Końskie obejmuje również 10 gmin przynależnych do województw łódzkiego, świętokrzyskiego i mazowieckiego. Obszar obejmuje dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia, z kilkoma dopływami i z przylegającymi do niej

kompleksami łąk i stawów, oraz lasami. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy (ok. 85 km). Obszar źródłkowy w całości pokryty lasami, z przewagą borów mieszanych i grądów. Tereny w wielu miejscach podmokłe (zarastające śródleśne łąki, torfowiska). Tereny źródłkowe Czarnej zajmują największe na opisywanym obszarze śródleśne torfowiska. W środkowym odcinku dominują bory sosnowe. Łąki i mokradła zajmują niewielkie powierzchnie (niedaleko od koryta) w górnym i znacznie większe w środkowym i dolnym biegu rzeki. Rzeka na przeważającej długości zachowała naturalny charakter koryta i doliny (rzeka wyżynna). Niezbyt długie i nieliczne uregulowane odcinki, mają związek z historią tych terenów. W okresie XVI - pocz. XIX w. dolina Czarnej była jednym z najważniejszych obszarów „Staropolskiego Okręgu Przemysłowego”. Czarna zwana była wówczas „najpracowitszą rzeką Rzeczypospolitej”. Wzdłuż jej koryta i dopływów zlokalizowane były liczne kuźnice (fabryki żelaza), napędzane siłą wody. Czarna zasilana jest głównie wodami opadowymi. Wypływa z dwóch obszarów źródłkowych. Jeden tworzą niewielkie źródła zasilane płytkimi podskórnymi wodami. Drugi stanowi kompleks śródleśnych torfowisk przejściowych. Źródła zlokalizowane są na obszarze lasów niekłańskich - dawniej części Puszczy świętokrzyskiej. Ze względu na dawne gospodarcze wykorzystanie, na obrzeżach doliny zlokalizowanych jest wiele wsi. Jedyny przylegający bezpośrednio do rzeki ośrodek miejski, to położony w jej górnym biegu Stąporków (ok. 6000 mieszkańców). Zabudowa zlokalizowana jest głównie w środkowej i dolnej części doliny. Górny odcinek płynie często przez tereny leśne i jest rzadko zabudowany (najdłuższy niezabudowany odcinek doliny i jej sąsiedztwa, to ok. 10 km.) W wielu miejscach zachowały się pozostałości lub całe budynki dawnych kuźnic i młynów wodnych. Pozostałością przemysłowego wykorzystania Czarnej są również zbiorniki retencyjne, które w liczbie 7 zlokalizowane są w jej górnym i środkowym biegu. W środkowej części doliny, w okolicach Rudy Malenieckiej, zlokalizowany jest duży kompleks stawów hodowlanych. Dolinę w dwóch miejscach (środkowy odcinek) przecinają szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym. Są to droga nr 74 (Kielce - Piotrków Trybunalski) i Centralna Magistrala Kolejowa.

Obszar charakteryzuje duża różnorodność (16 typów) siedlisk Natura 2000, jakie zachowały się w warunkach ekstensywnego użytkowania. Dolina Czarnej uzupełnia geograficzną lukę w rozmieszczeniu obszarów chroniących dobrze zachowane zbiorowiska z włosienicznikami kształtujące się w korycie rzeki (siedlisko 3260). W obszarze występują 3 podtypy lasów łąkowych. Stwierdzono występowanie: łąków i zarośli wierzbowych (91E0-1), łąków olszowo-jesionowych (91E0-3) oraz olszyn źródłkowych (91E0-4). Odcinek źródłowy ma wyraźne cechy wyżynne (występuje m.in. siedlisko mieszanego boru jodłowego - 91P0) natomiast dolna część doliny ma charakter nizinny (występowanie lasów i zarośli wierzbowych). Obszar ma również istotne znaczenie dla zachowania oraz uzupełnienia obszarów chroniących interesujące siedliska nieleśne o acydofilnym charakterze (murawy napiaskowe 2330, murawy bliźniczkowe 6230, wrzosowiska 4030). Źródłowy i górny odcinek doliny Czarnej wyróżnia się dużą liczbą dobrze zachowanych torfowisk przejściowych (7140) oraz łąk trzęślicowych (6410), które

są miejsce występowanie wielu cennych i chronionych gatunków roślin naczyniowych. W ostoi stwierdzono występowanie 15 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Istotna w skali kraju jest populacja przeplatki aurinii, związanej z łąkami trzęślicowymi i wilgotnymi psiarami. Rzeka Czarna, w niewielkim stopniu przekształcona przez człowieka, stanowi doskonale zachowane siedlisko dla takich gatunków jak bóbr, wydra czy trzepla zielona zaś torfowiska i glinianki na terenie ostoi mają znaczenie dla utrzymania zasięgu zalotki większej na terenie województwa. W budynkach muzeum w Sielpi znajduje się największa znana w województwie kolonia rozrodcza nocka dużego. Ponadto w granicach obszaru stwierdzono 10 gatunków bezkręgowców z Czerwonej Listy. Ostoja jest kluczowa dla zachowania w centralnej i południowej Polsce dwóch z tych gatunków - dostojki akwilonaris i modraszka bagniczka.

Ryc. 10 – Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej – PLH260015 (oznaczony kolorem czerwonym) oraz Konecko - Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu (oznaczony kolorem pomarańczowym); granica podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” oznaczona kolorem różowym (źródło: geoportal.pl)

Konecko - Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu

Cały podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” położony jest w obrębie Konecko - Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, którego podstawę utworzenia i funkcjonowania stanowią:

- Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1995 r. Nr 21, poz. 145),
- Rozporządzenie Nr 48/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2002 r. Nr 108, poz. 1275),
- Rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2005 r. Nr 156, poz. 1950),

- Rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2009 r. Nr 42, poz. 629),
- Uchwała Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2013 r. poz. 3308).

Opis wartości przyrodniczej/ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Charakterystycznymi cechami urozmaiconej, pagórkowatej rzeźby są szerokie kopulaste pagóry, garby i stoliwa - rozwinięte na wychodniach piaskowców i piaskowcowo-mułowcowo-ilastych skał wieku dolnojurańskiego (lias), a w części wsch. i płd. obszaru, także wieku dolnotriasowego. Z kompleksami tych skał związane było historyczne już dziś kopalnictwo syderytowo-lionitowych rud żelaza i przemysł metalurgiczny, a współcześnie ważne gospodarczo zbiorniki podziemnych wód pitnych (Konecki i Zagnańsk). Zarówno zbocza wzniesień jak i rozdzielające je doliny rzeczne i obniżenia wypełnione są piaszczysto-gliniastymi, lodowcowymi i wodno-lodowcowymi osadami czwartorzędowymi. W dolinach rzek występują holocenijskie namuły i mady, a często także torfowiska. Obszary te stanowią ważny regionalny wododziałowy węzeł hydrograficzny, gdzie biorą początek liczne rzeki zasilane przez często występujące tu źródła, młaki i wysieki. Położone są tutaj źródła prawobrzeżnych dopływów Pilicy: Czarnej Koneckiej, Czarnej Włoszczowskiej, Nowej Czarnej, Czarnej Taraski i Drzewiczki, a także stąd wypływają Radomka, Kamienna oraz Łośna - lewobrzeżny dopływ Białej Nidy. Na podłożu kwaśnych skał krzemionkowych wykształciły się zwarte kompleksy leśne (Lasy Koneckie, Lasy Radoszyckie) oraz mozaikowe krajobrazy leśno-łąkowe i polne. Są to w większości zbiorowiska roślinne prawidłowo wykształcone o charakterze naturalnym, odznaczające się wielogatunkowymi drzewostanami, w których dominują jodła i sosna z domieszką dębu, świerka, buka i graba. W pół. i płd.-wsch. części OChK przeważają kwaśne i mineralne siedliska borowe, które w zależności od poziomu wód gruntowych porośnięte są przez bory mieszane z jodłą, świeże bory sosnowe, wilgotne bory sosnowe, zbiorowiska mszystego jodłowego i boru bagiennego rozwijające się na terenach płaskich i w zagłębieniach terenu. W płd. części OChK kompleksy leśne, o podobnym składzie fitocenotycznym, są znacznie bardziej rozczłonkowane i tworzą mozaikę ze zbiorowiskami nieleśnymi, zwłaszcza łąkami, torfowiskami wysokimi i wrzosowiskami. Konecko - Łopuszniański OChK jest szczególnie bogaty w faunę. Wysoka jest zarówno liczebność populacji zwierząt łownych (łoś, jelenia, dzika, sarny, cietrzewia), jak również liczne miejsca lęgowe i ostoje ptactwa w tym takich gatunków rzadkich jak bocian czarny, łabędź niemy. Zabytki kultury materialnej związane są na tym obszarze głównie z tradycjami Staropolskiego Okręgu Przemysłowego i obejmują pozostałości licznych w XIX wieku oraz do połowy XX wieku kopalni rudy żelaza, a nad rzekami nieliczne już zabytki urządzeń hydrotechnicznych i budownictwa przemysłowego związanego z hutnictwem i przetwórstwem żelaza.

Gospodarowanie wodami

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajdują się tereny wód, obejmujące rzekę Czarną, utworzony na niej zbiornik Sielpia oraz Kanał Ulgi przeprowadzony przez teren Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Na podstawie map zagrożenia powodziowego stwierdzono, że teren podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od

rzeki Czarna. Za obszary szczególnego zagrożenia powodzią występujące na podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” należy uznać:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat).

Obszary te zostały oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”.

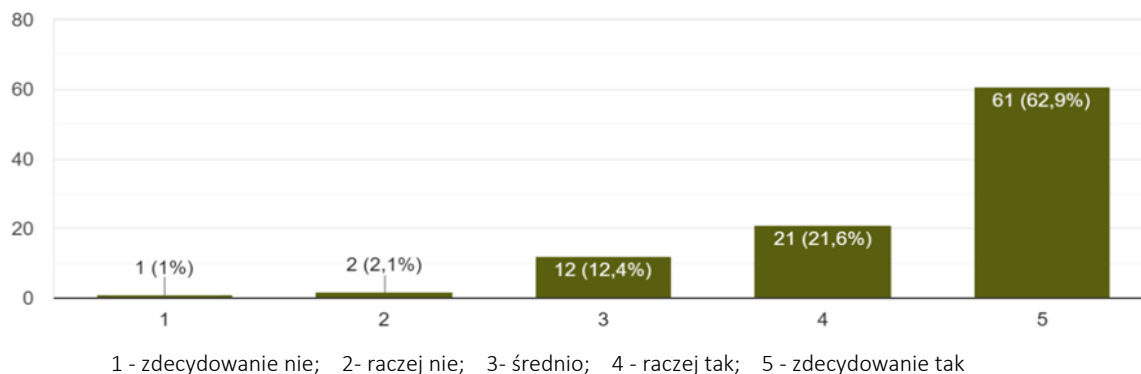
Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.

Wskaźnik powierzchni terenów nieprzepuszczalnych [ha] na 100 mieszkańców jednostki służy zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełną bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano go na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzane są w rozdzielczości 10mx10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki ma w całej gminie średnią wartość 1,54 ha/ 100 mieszk. Na tym tle zdecydowanie wyróżnia się podobszar rewitalizacji „Sielpia Wielka” (9,61 ha/100 mieszk.) - ze względu na dużą ilość infrastruktury turystycznej w stosunku do niewielkiej ilości mieszkańców. W wartościach bezwzględnych oznacza to 14,71 ha terenów utwardzonych, co jednak stanowi zaledwie 1,88% powierzchni obszaru, którego większość stanowią lasy i zalew.

W ramach ankiet diagnostycznych zapytano mieszkańców o związaną z jakością środowiska (tereny nieprzepuszczalne, niska emisja z kotłów na paliwa stałe) kwestię zmian klimatycznych. Ankietowani wyrazili obawę (łącznie 40,2%) o postępujące zmiany klimatu, jednak znaczna część nie zauważała żadnego takiego problemu w tym obszarze (20,6%). Dodatkowo w pytaniu o potrzebę rozwoju nowoczesnej infrastruktury i ekologicznych i odnawialnych źródeł energii, aż 85% ankietowanych poparło pomysł ich wprowadzenia.

Czy Sielpia Wielka wymaga rozwoju nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii?

97 odpowiedzi

1 - zdecydowanie nie; 2 - raczej nie; 3 - średnio; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak

Diagram 12 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – odnawialne źródła energii

Podstawową przyczyną zmian klimatycznych są emisje gazów cieplarnianych, w tym m.in. dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, fluoropochodne węglowodorów, perfluoropochodne związki węgla, czy sześćciofluorek siarki. Analiza źródeł ciepła w nieruchomościach w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” służy określeniu skali problemu emisji. Źródłem największej skali emisji tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery wśród deklarowanych źródeł ciepła są kotły na paliwo stałe. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” zgłoszonych zostało 127 deklaracji źródeł ogrzewania, z czego 58 to kotły na paliwo stałe. Stanowi to prawie połowę (46%) wszystkich zgłoszonych źródeł - co jest bardzo wysokim wskaźnikiem, jednak i tak niższym od średniej wartości w gminie wynoszącej aż 58%. Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Diagram 13 – Źródła ciepła w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” oraz w gminie Końskie

Do zagrożeń środowiskowych należy zaliczyć zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe - ich rozszczelnienie może skutkować zatruciem gleby i wód. W gminie Końskie jest 701 takich zbiorników. W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się 61 zbiorników, czyli 8,7% wszystkich położonych w gminie. Jest to związane z brakiem infrastruktury kanalizacyjnej.

2.2.3.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Obszar funkcjonalno-przestrzenny Sielpi Wielkiej rozcięty jest na kilka części, przy czym kanał Ulgi i rzeka Czarna oraz stanowią barierę fizyczną (można je przekroczyć tylko mostem), a drogę wojewódzką nr 428 zgodnie z prawem można przekroczyć wyłącznie nielicznymi przejściami dla pieszych. Główne, odrębne od siebie elementy układu funkcjonalno-przestrzennego to:

- wieś Sielpia Wielka - pofabryczne osiedle mieszkalne, ze sklepem, boiskiem, przystankiem autobusu na DW728 oraz zabytkowym zakładem przemysłowym, w którym po remoncie obiektu ma funkcjonować Muzeum Zagłębia Staropolskiego;
- osiedle Jarząbek - niewielka mieszkalno-letniskowa część wsi Sielpia Wielka otoczona lasem, połączona z główną częścią wsi (a obecnie oddzielona od niej) terenem poprzemysłowym (obecnie zamkniętym),
- osiedle Sielpia - Letnisko położone na północnym brzegu wyremontowanego zalewu, składające się głównie z ośrodków wypoczynkowych, plaży, promenady, sezonowych sklepików i restauracji, licznie odwiedzany w sezonie letnim (szacunkowe dane wskazują nawet do 30 tysięcy odwiedzających w sezonie), praktycznie nie funkcjonujący w pozostałej części roku,
- Sielpia Mała, na wschodnim końcu osiedla Sielpia Letnisko.

Ryc. 11 – Rozdział układu funkcjonalno-przestrzennego Sielpi Wielkiej

W obszarze wyróżnić można dwie podstawowe główne części o całkowicie odrębnych zasadach funkcjonowania i problemach z tym związanych:

- zachodnią - część mieszkalną: Sielpia Wielka i osiedle Jarząbek borykają się z problemami związanymi z funkcjonowaniem lokalnej społeczności w oddaleniu od centralnego ośrodka społeczno - administracyjnego (Końskich),
- wschodnią - część rekreacyjno-letniskową: osiedle Sielpia - Letnisko i Sielpia Mała stanowią regionalną atrakcję, obszar wzmoczonej rekreacji, który stawia czoła wyzwaniom związanym z fluktuacyjnym weekendowym napływem rzesz turystów z całego regionu w okresie letnim.

Zagadnienia przestrzenno-funkcjonalne związane z częścią zachodnią - mieszkalną:

Dostęp do komunikacji zbiorowej jest podstawą w zakresie udostępnienia usług publicznych mieszkańcom Sielpi Wielkiej. Komunikacja na terenie całej gminy działa od marca 2019 r. Do Sielpi Wielkiej w ciągu całego roku kursują (zmiennie czasowo) autobusy gminne linii nr 1, 8 i 11. Analiza rozkładów w zakresie kursów stałych w tygodniu z Sielpi Wielkiej do centrum Końskich wskazuje, że:

- są dwa rodzaje połączeń - bezpośrednie (ok. 17 min) i niebezpośrednie (przez sąsiednie miejscowości, ok. 35 min),
- pierwszy autobus do Końskich odjeżdża o 10:19, ostatni - 16:39, w ciągu dnia dostępnych jest 6 kursów, z których 3 są zawieszane na okres wakacji (linia 11),
- autobusy powrotne z Końskich do Sielpi dostępne są od 6:48 do 16:05, w ciągu dnia dostępnych jest 8 kursów; z których 5 jest zawieszanych na okres wakacji (linia 11).

W okresie wakacyjnym zawieszana jest linia nr 11, a działalność rozpoczyna linia nr 8, która funkcjonuje w weekendy i zapewnia 9 kursów dziennie co godzinę z Końskich do Sielpi Wielkiej (10:00 - 20:00, z wyj. 14:00), które od razu z Sielpi wracają do Końskich (analogicznie 10:30 - 20:30).

Niedobory w zakresie komunikacji publicznej zapewniają prywatne busy kursujące przez Sielpię Wielką do Końskich z dość dużą częstotliwością, pokrywające zapotrzebowanie od rana do wieczora.

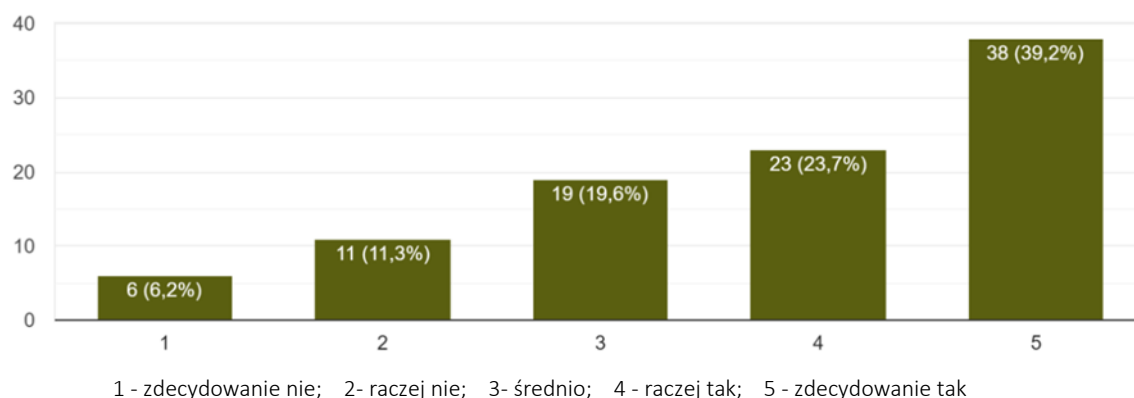
W Sielpi Wielkiej, gdzie nie ma zakładów pracy ani instytucji publicznych, a 1/3 mieszkańców korzysta ze świadczeń pomocy społecznej, uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym, korzystanie z usług publicznych (np. opieki zdrowotnej) a także możliwość podjęcia nauki i stałej pracy praktycznie w całości zależy od dostępności komunikacją miejską w tygodniu w godzinach roboczych i popołudniowych. Alternatywne środki transportu wydają się trudno dostępne - samochód indywidualny ze względu na wysokie koszty zakupu i utrzymania, a rower - ze względu na odległość (ponad 10 km ścieżką rowerową), zmienne warunki pogodowe oraz wiek i stan zdrowia osób podlegających pomocy społecznej. Transport

publiczny jest tu podstawą życia społecznego i możliwości poprawy sytuacji życiowej. Ważne są też techniczne aspekty transportu publicznego, takie jak forma architektoniczna i stan techniczny przystanków komunikacji zbiorowej (umożliwiający dłuższe oczekiwanie w trudnych warunkach atmosferycznych), możliwość skorzystania z komunikacji publicznej przez osoby o ograniczonej mobilności (niepełnoprawne, starsze, matki z dziećmi w wózkach - korzystne byłoby wprowadzenie obsługi autobusami niskopodłogowymi) i wygodnych dojazdów do przystanków (chodniki, przejścia dla pieszych), a także w przypadku wprowadzenia kursów popołudniowych lub wieczornych - oświetlenia przystanków i dojazdów.

Mieszkańcy przykładają dużą wagę do zabytkowego charakteru Sielpi Wielkiej, gdyż aż 62,9% ankietowanych uznało ten aspekt jako ważny. Na charakter ten składa się nie tylko zabytkowy zakład pudlingarni, będący w trakcie przystosowania na Muzeum Zagłębia Staropolskiego, ale również układ przestrzenny towarzyszącego osiedla przyfabrycznego - wsi Sielpia Wielka. Stanowi on bieżące obciążenie, w szczególności finansowe związane z utrzymaniem zabytków, któremu dotąd nie udało się poddać. Jednocześnie jednak jest ogromnym zasobem w zakresie możliwości rozwoju Sielpi Wielkiej w przyszłości, nie jest ona bowiem zwykłą wsią, a zabytkową miejscowością z unikalnym charakterem, wymagającym przywrócenia i podkreślenia.

Czy ważny jest dla Pani/ Pana zabytkowy charakter Sielpi Wielkiej?

97 odpowiedzi

Diagram 14 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – zabytkowy charakter

Największym zasobem w granicach obszaru jest będące w trakcie remontu Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Jego uruchomienie może wprowadzić znaczące zmiany w Sielpi Wielkiej, szczególnie ważne aspekty to m.in.:

- budowa popularności miejscowości na bazie wyjątkowego obiektu zabytkowego na mapie Polski,
- stworzenie nowych miejsc pracy w Muzeum Zagłębia Staropolskiego dla lokalnych mieszkańców,

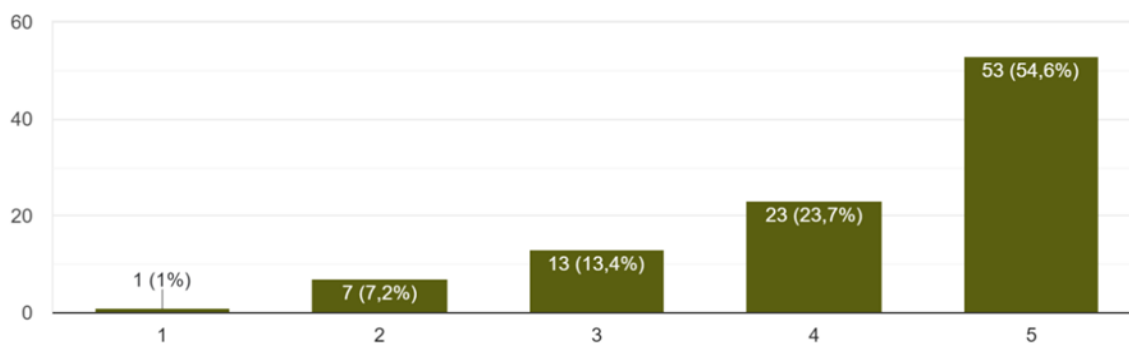
- napływ szczególnej grupy turystów budujący potencjał ekonomiczny miejscowości w zakresie usług towarzyszących muzeum - restauracja, kawiarnia, noclegi o innym charakterze niż w Sielpi-Letnisku,
- otwarcie połączenia między osiedlem Jarząbek a Sielpią Wielką,
- stworzenie miejsca spotkań dla lokalnej wspólnoty (być może również przestrzeni wsparcia).

Zagadnienia przestrzenno-funkcjonalne związane z częścią wschodnią - letniskową:

Sezonowe fluktuacje liczby użytkowników letniska generują ogromne dysproporcje wykorzystania przestrzeni pomiędzy okresami: poza sezonem, niskim sezonem, wysokim sezonem oraz wysokosezonowymi weekendami, stanowiącymi apogeum pojemności obszaru wypoczynkowego. Tłok na wodzie i plaży, brak miejsc postojowych dla samochodów, problemy komunikacyjne z wyjazdem na drogę wojewódzką to tylko niektóre utrudnienia funkcjonalno-przestrzenne. Maksymalną przepustowość osiągał również główny deptak - ulica Spacerowa, gdzie w szczycie sezonu panuje tłok i ścisk, a mieszające się środki transportu (piesi, rowery, hulajnogi, samochody) budzą frustrację odwiedzających i powodują chaos. Ulica Spacerowa wymaga uporządkowania przestrzennego i funkcjonalnego. Spostrzeżenia te potwierdza badanie ankietowe - zdecydowana większość respondentów uważa, że część letniskowa Sielpi Wielkiej wymaga uporządkowania przestrzennego.

Czy centrum letniskowej części Sielpi Wielkiej wymaga Pani/ Pana zdaniem uporządkowania przestrzennego?

97 odpowiedzi

1 - zdecydowanie nie; 2- raczej nie; 3- średnio; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak

Diagram 15 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – uporządkowanie przestrzenne

Dojazd do obszaru letniskowego opiera się w zdecydowanej większości na komunikacji kołowej. Do letniska prowadzą dwie drogi wjazdowe z drogi wojewódzkiej 728- ulica Spacerowa i Wjazdowa, a część uliczek przeznaczona jest pod ruch jednokierunkowy. Obserwuje się dwa zjawiska krytyczne: poszukiwanie możliwości zaparkowania samochodu po wjeździe na teren Sielpi-Letnisko, gdzie ograniczone zapotrzebowanie na miejsca postojowe jest większe niż fizyczna pojemność miejscowości,

oraz wyjazd pod koniec dnia, gdy kolejki samochodów ustawiające się do wyjazdu z letniska blokowane są przez samochody próbujące wyjechać na DW728 w lewo.

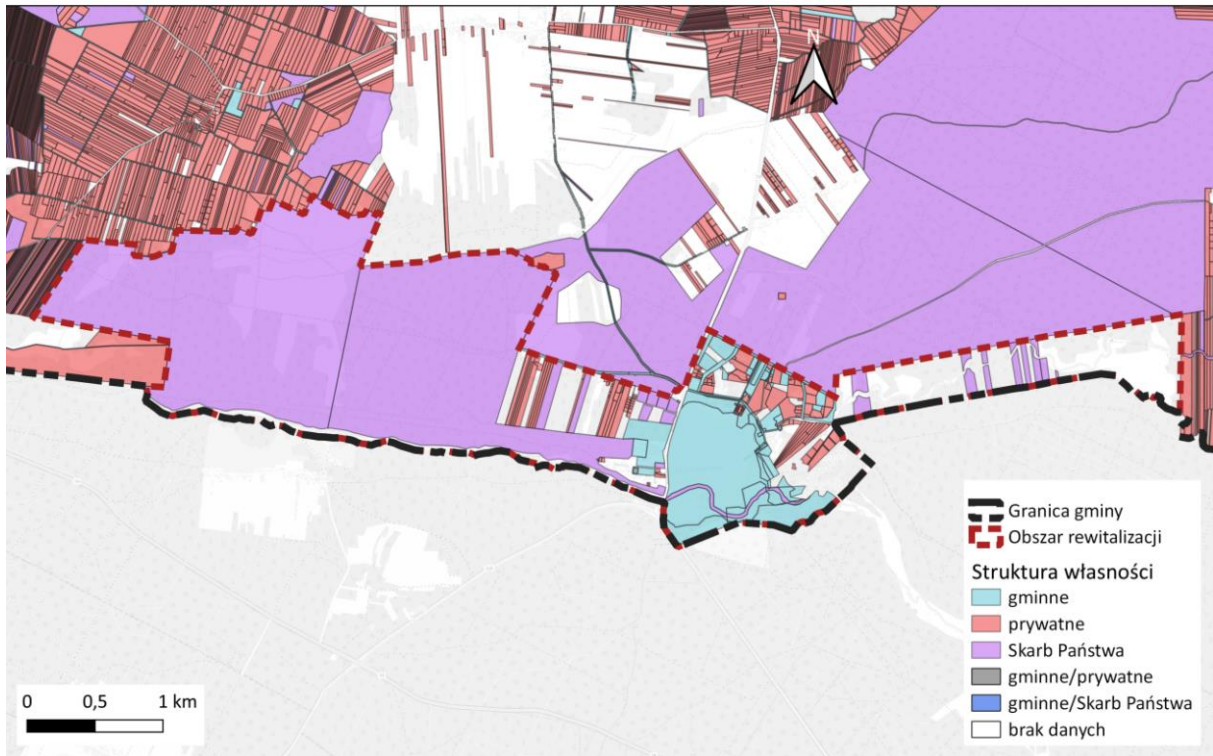
W krytycznym okresie dojazd do letniska wspierany jest specjalną linią komunikacji publicznej - działalność rozpoczyna linia nr 8, która funkcjonuje w weekendy i zapewnia 9 kursów dziennie co godzinę z Końskich do Sielpi Wielkiej (10:00 - 20:00, z wyj. 14:00), które od razu z Sielpi wracają do Końskich (analogicznie 10:30 - 20:30). Jednakże dysproporcja pomiędzy transportem zbiorowym i indywidualnym jest bardzo duża, a wydaje się, że fizycznie nie pozostało wiele możliwości rozbudowy układu drogowo - parkingowego w części letniskowej. Rozwiązania upatruje się w znacznym wzmocnieniu znaczenia i wygody korzystania z komunikacji publicznej - budowy wygodnej infrastruktury przystankowej, chroniącej przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi (upał, deszcz), lokalizacji przystanków bliżej plaży, uruchomienia na linii autobusów niskopodłogowych żeby zwiększyć dostępność dla wszystkich, zwiększenia częstotliwości kursów, w szczególności dojazdowych przed południem i powrotnych wieczorem - i innych rozwiązań budujących wygodę korzystania z komunikacji publicznej przez postawienie jej użytkowników na pierwszym miejscu.

Pokrycie planistyczne dla podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” wynosi 0% - nie uchwalono tu żadnego planu miejscowego. Ustawa o rewitalizacji zawiera szereg narzędzi skierowanych na tereny nieobjęte planami miejscowymi oraz umożliwia wykorzystanie nowych narzędzi w planach miejscowych. Tereny nieobjęte planami miejscowymi, a więc całość podobszaru rewitalizacji, należy uznać za kryzysowe.

Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” jest określona przez charakterystykę przestrzenną obszaru. Większość nieruchomości stanowią lasy, należące do Skarbu Państwa. Gminne zasoby obejmują m.in. zalew, zabytkowe centrum miejscowości, część przestrzeni publicznych. Pozostałe nieruchomości są prywatne lub mają nieustalony stan prawny. Nieruchomości gminne obejmują 107 działek o łącznej powierzchni 102,78 ha, co stanowi ok. 13% powierzchni obszaru. Najważniejsze nieruchomości w obszarze - Muzeum Zagłębia Staropolskiego oraz zalew - pozostają w rękach gminy.

STRUKTURA WŁASNOŚCI W SIELPI WIELKIEJ

Ryc. 12 – Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Sielcia Wielka”

2.2.3.4 Sfera techniczna

Obszar jest w niedoposażony w podstawową infrastrukturę techniczną, a główne braki w tym zakresie obejmują brak sieci gazowej lub ciepłowniczej, brak szybkiego światłowodu, brak sieci kanalizacyjnej na zachód od drogi wojewódzkiej 728 (Sielpia Wielka i os. Jarząbek) oraz dodatkowo brak wodociągu i sieci telekomunikacyjnej w osiedlu Jarząbek. Sieć elektroenergetyczna na zachód od drogi wojewódzkiej 728 (Sielpia Wielka i os. Jarząbek) jest w znacznej części instalacją napowietrzną i powinna zostać skablowana.

Mieszkańcy w ankiecie wyraźnie wskazali potrzebę rozwoju nowoczesnej infrastruktury i ekologicznych i odnawialnych źródeł energii aż 82% ankietowanych w zdecydowany sposób poparło ich wprowadzenie.

Stan techniczny zabudowy jest różny. W części letniskowej dominują ośrodki wypoczynkowe, wypełnione zabudową od całorocznej zabudowy wspólnego zamieszkania po drewniane domki letniskowe, z których część lata świetności ma już za sobą. W części mieszkalnej dominuje zabudowa jednorodzinna w różnym standardzie, a we wsi Sielpia Wielka znaczną jej część stanowią zabytkowe domu osiedla przyfabrycznego.

W podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się jeden z najcenniejszych zabytków przemysłowych, pierwszy w Polsce zabytek sztuki inżynierskiej, wybitny przykład układu przestrzenno-architektonicznego i technicznego osady przemysłowej lat 20-tych/40tych XIX w. - Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Zakład przemysłowy walcowni i pudlingarni oraz towarzyszące mu osiedle mieszkaniowe wzniesiono w latach 1821 - 1842, zakład jest nieczynny od 1921. Zabudowa fabryczna i osiedle mieszkalne złożone z 29 domów zgrupowane zostały wokół dwóch sprzężonych ze sobą prostokątnych placów. Na styku znalazła się szkoła i dom dla urzędników.

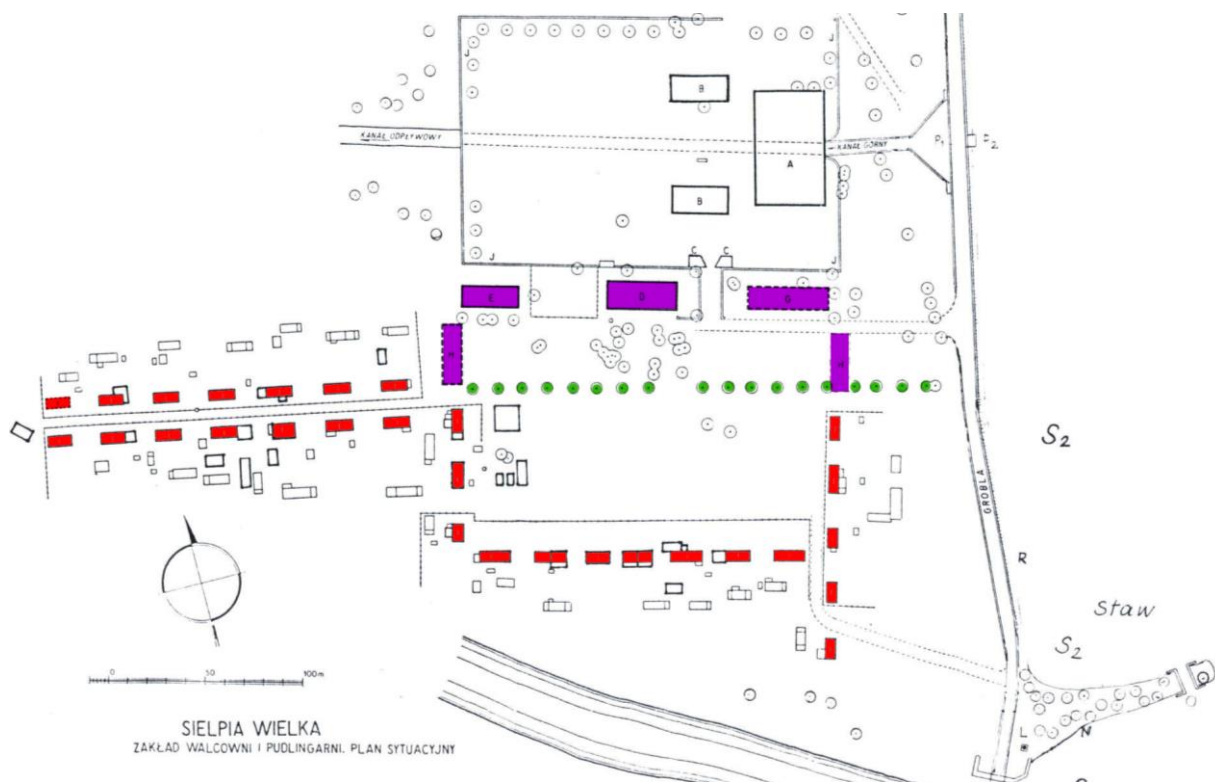
Obecnie cały zespół zakładu przemysłowego i osiedla jest wpisany do rejestru zabytków pod numerami 322(1956), 307 (1967), A.491 (2010), ujęte w Gminnej Ewidencji zabytków pod numerami 208-220. Elementy układu są obecnie w różnym stanie zachowania, w większości oznaczonym jako zły lub bardzo zły, ruina. Obecnie ochroną objętych jest też 27 domów mieszkalnych (2 zostały wyburzone), ich stan określony jest jako zachowany, dobry, częściowo odnowiony. Zakres wpisu i ochrony konserwatorskiej zabytku wymaga więc weryfikacji.

Dla zakładu przemysłowego uzyskano w sierpniu 2022 r. decyzję nr BP.6740.508.2021.MW o pozwoleniu na budowę, które obejmuje remont i przebudowę budynków: walcowni, pudlingarni, budynku suszarni II ze zmianą sposobu użytkowania na cele dydaktyczno-szkoleniowe związane z funkcją muzeum, kanału ulgi oraz budowę niezbędnej infrastruktury technicznej.

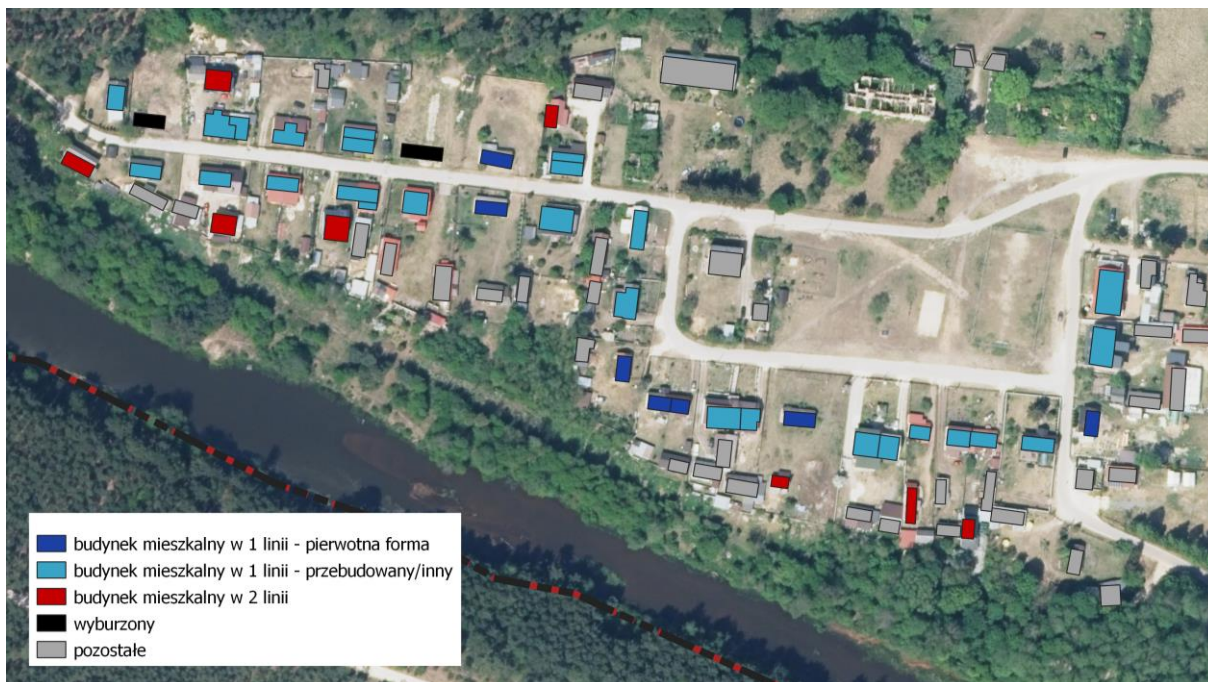
Zabytkowe domy w osiedlu przyfabrycznym podlegają restrykcyjnej ochronie konserwatorskiej, co przy jednoczesnym wysokim poziomie ubóstwa może tłumaczyć trudności z utrzymaniem tej zabudowy w dobrym stanie. Część nieruchomości została przebudowana z utraceniem walorów zabytkowych, a w części nieruchomości zaobserwowano trend realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w tyle działki i pozostawiania zabytkowego domu frontowego jako niezamieszkałego.

W dobrym stanie zachowany jest natomiast krajobraz kulturowy ulicy Słonecznej - forma ogrodzeń, przedogódków i linia elewacji budują klimat dawnej miejscowości.

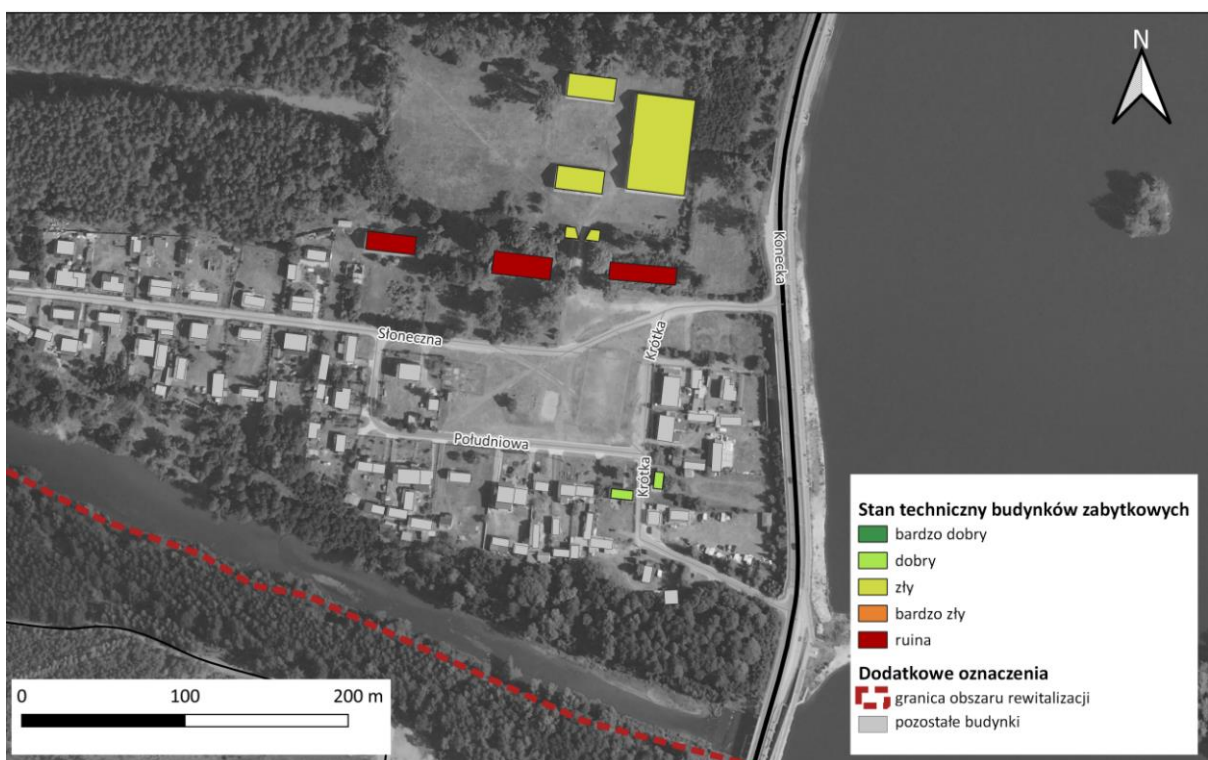
Zły stan techniczny części budynków oraz przekształcenie formy niektórych obiektów zmniejszyły nieco czytelność zabytkowego układu, ale nadal jest to obszar spójny przestrzennie, a jego walory warte są zachowania i odtworzenia. Należy zweryfikować zasady ochrony konserwatorskiej w celu uzyskania jak najlepszych efektów ochrony całości założenia, a teren należy objąć miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego regulującym zasady przekształceń.

Ryc. 13 – Pierwotny układ kompozycyjny obiektów wchodzących w skład osiedla przyfabrycznego w Sielcu Wielkiej

Ryc. 14 – Przekształcenia przestrzenne domów w układzie osiedla pofabrycznego w Słepi Wielkiej

Ryc. 15 – Stan techniczny budynków zabytkowych w Słepi Wielkiej (nie obejmuje domów o adresach niewskazanych jednoznacznie w dokumentacji konserwatorskiej)

2.2.4 Analiza potencjałów lokalnych

Lokalne potencjały to zjawiska i zasoby, które niosą w sobie możliwość rozwoju podobszaru rewitalizacji, a zrealizowane - mogą niwelować negatywne zjawiska lub wzmacniać pozytywne aspekty podobszaru rewitalizacji. Określono je na podstawie wszystkich elementów niniejszej diagnozy, a także spacerów z mieszkańcami, ankiet oraz wizji lokalnych i dodatkowych analiz przeprowadzonych przez zespół opracowujący diagnozę.

Oznaczenie	Lokalny potencjał	Możliwości wykorzystania
SW - R1	Trzy charakterystyczne (odrębne) części miejscowości, łączące je rzeka, kanał i zalew	Możliwość budowy połączeń między częściami, możliwość zachowania unikalnej tożsamości każdej z części, możliwość stworzenia powiązań gospodarczych.
SW - R2	Muzeum Zagłębia Staropolskiego	Przywrócenie świetności zabytkowi wysokiej klasy, ożywienie gospodarcze części miejscowości wokół muzeum, stworzenie miejsca integracji lokalnej społeczności, tworzenie miejsc pracy, połączenie północnej i południowej części miejscowości przez teren Muzeum.
SW - R3	Tradycje związane z Muzeum Zagłębia Staropolskiego	Wzmacnianie poczucia lokalnej tożsamości.
SW - R4	Know-how w zakresie tworzenia i prowadzenia nowoczesnej instytucji muzeum w obiekcie przemysłowym (Maleniec) opartego na lokalnych zasobach i tradycjach	Możliwości wsparcia w procesie rozwoju Muzeum Zagłębia Staropolskiego.
SW - R5	Zabytkowa część miejscowości - układ przestrzenny wokół Muzeum Zagłębia Staropolskiego	Wzmacnianie lokalnej tożsamości.

SW - R6	Potencjał lokalnej społeczności i osób starszych	Możliwy do wykorzystania w budowaniu ekonomii społecznej.
SW - R7	Zalew w Sielpi Wielkiej, rzeki, szlaki wodne	Rozwój turystyki
SW - R8	Aktywni przedsiębiorcy	Prowadzenie przekształceń przestrzennych we współpracy z aktywnymi interesariuszami, budowanie powiązań społeczno - ekonomicznych pomiędzy częścią letniskową a zabytkową.
SW - R9	Dostęp do dużych terenów leśnych i szlaków rowerowych, połączenie przez Green Velo z innymi obiektami przemysłowymi na terenie gminy Końskie	Może wzmacniać potencjał turystyczny miejscowości, przez połączenie oddziaływania obiektów można wzmacniać potencjał turystyczny całego szlaku obiektów zagłębia staropolskiego.
SW - R10	Istniejące przystanki komunikacji zbiorowej	Potencjał wzmocnienia połączeń z centrum Końskich.
SW - R11	Zasób nieruchomości gminnych w turystycznej części Sielpi Wielkiej	Możliwy do wykorzystania w celu kształtowania ładu przestrzennego - np. na poszerzenie systemu przestrzeni publicznych, wymiany nieruchomości lub inwestycje.
SW - R12	Baza noclegowa - częściowo o całorocznym charakterze	Potencjał całorocznego funkcjonowania części turystycznej.

Tab. 2 – Zestawienie lokalnych potencjałów podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” wraz z możliwością ich wykorzystania

2.3 Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica”

2.3.1 Charakterystyka obszaru

Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica” o powierzchni 1494,75 ha obejmuje sołectwo Stara Kuźnica we wschodnim krańcu gminy Końskie. Centralną część stanowi zbiornik wodny na rzece Młynkowskiej wraz z zabytkową, nieczynną dziś kuźnią. W niewielkiej miejscowości znajduje się sporo zabytkowej drewnianej zabudowy. Wzdłuż drogi prowadzącej do Końskich znajduje się Chetb - przysiółek Drutarni, której niewielka część również położona jest w sołectwie. Tereny zabudowane otoczone są lasami.

Zakres podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” wskazano na poniższym załączniku do uchwały delimitacyjnej.

Ryc. 16 – Granice podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”

2.3.2 Analiza kluczowych danych społecznych

2.3.2.1 Zmiany demograficzne

Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica” zamieszkuje 220 osób, odnotowano tu przyrost populacji (o 5% od 2018 r. do 2020 r.) - w przeciwieństwie do trendu wyludniania panującego w całej gminie, gdzie w analogicznym okresie odnotowano niewielki spadek liczby ludności (o 0,04%). Zmianę tą można tłumaczyć napływem nowych mieszkańców, związanym z unikalnym charakterem miejscowości. Z całkowitej liczby mieszkańców, 15% to osoby poniżej 20 r.ż., 61% to osoby w wieku produkcyjnym, a 24% to osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet, 65 dla mężczyzn). Warto zwrócić uwagę na odwrotną dynamikę zmian, iż w pozostałych podobszarach rewitalizacji - od 2018 r. udział osób najmłodszych w ogólnej liczbie mieszkańców zwiększył się o 2%, w grupie w wieku produkcyjnym i wśród seniorów zmalał o 1%. Biorąc jednak pod uwagę wyniki z roku 2019 - wskazujące odwrotne zmiany - oraz łączną niewielką liczbę mieszkańców, można uznać sytuację demograficzną podobszaru za stabilną. Strukturę demograficzną mieszkańców Starej Kuźnicy w latach 2018-2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

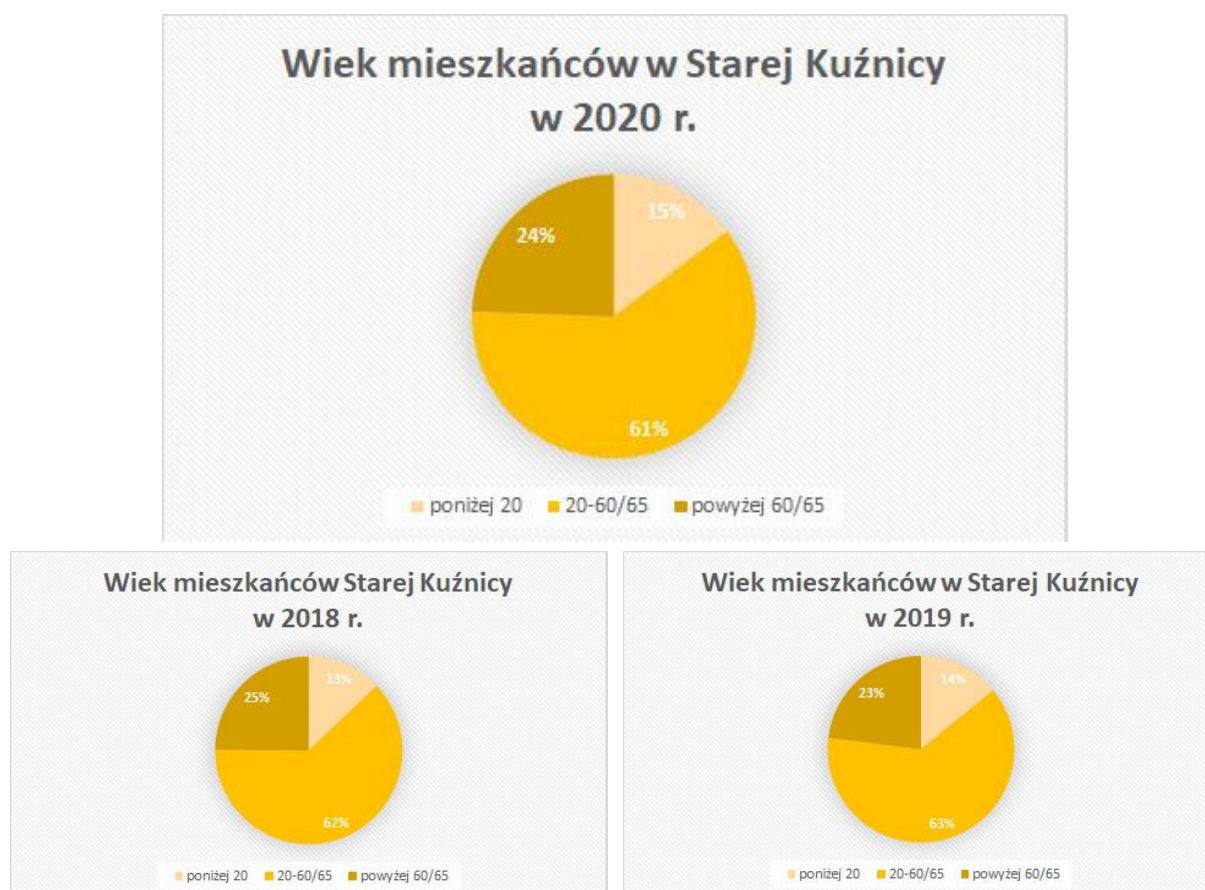

Diagram 16 – Struktura wieku mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” w latach 2018-20

2.3.2.2 Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest najważniejszym wyznacznikiem kryzysu w sferze społecznej. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” z zasiłków udzielanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2020 skorzystały zaledwie 2 osoby, czyli mniej niż 1% mieszkańców podobszaru. Wartość ta jest wielokrotnie niższa niż średnia wartość dla gminy, która wynosi 9,37%. W latach 2018-2020 zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków o 50%.

W ramach tej grupy przyczyny korzystania z pomocy społecznej stanowią bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Podział według podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020 zobrazowano na poniższych diagramach.

Diagram 17 – Podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-20 w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”

W podobszarze „Stara Kuźnica” występuje duży odsetek domów letniskowych, mieszka tu również niewiele rodzin z dziećmi. Podobszar ten liczy zbyt mało mieszkańców i jest położony zbyt „na uboczu” - nie prowadzi przezeń droga do żadnej innej dużej miejscowości - żeby uzasadnione było otwarcie świetlicy. Jest tu słaby zasięg telefonii komórkowej. Jako jeden z podstawowych problemów opisano zbyt małą dostępność komunikacji zbiorowej, która jest przeszkodą w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych (trudność dotarcia do pracy w przypadku pracy zmianowej) - występuje tu całkowita zależność od posiadania samochodu.

Główne instytucje specjalizujące się w pomocy społecznej oraz opiekuńczo - wychowawcze i ośrodki wsparcia działające na obszarze gminy i w regionie (wymienione w części diagnozy dotyczącej podobszaru rewitalizacji „Centrum”) położone są poza podobszarem rewitalizacji „Sielpia Wielka”. Dostęp do nich jest więc bezpośrednio związany z dostępnością transportu publicznego. Opieka nad dziećmi, dostęp do szkół i zajęć pozalekcyjnych jest znacznie utrudniony, a rozwój dzieci pozostaje całkowicie zależny od mobilności rodziców.

2.3.2.3 Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia w podobszarze „Stara Kuźnica” nie ulega większym zmianom - w 2018 r. były to 4 osoby, w 2019 r. - 7 osób, a w 2020 r. - 6 osób bezrobotnych, z których 1 to kobieta, a pozostałe 5 (83%) to mężczyźni. Najwięcej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 25-34 lata.

Analiza ofert pracy wykazała, że w 2020 r. w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” nie pojawiła się żadna oferta pracy. Jedną z przeszkód w aktywizacji zawodowej mieszkańców podobszaru rewitalizacji jest niewystarczająca dostępność komunikacji zbiorowej, skutkująca trudnościami w dotarciu do pracy w przypadku podjęcia pracy zmianowej w koneckich zakładach przemysłowych, oferujących znaczną liczbę ofert pracy.

Główne instytucje wsparcia zawodowego w gminie Końskie wymieniono w części diagnozy dotyczącej podobszaru „Centrum”.

2.3.2.4 Liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

W podobszarze „Stara Kuźnica” nikt nie korzystał z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w 2020 r. Nie oznacza to braku osób z niepełnosprawnościami w obszarze, ale nie jest to zjawisko udokumentowane. Bariery architektoniczne powszechnie obecne są w zabudowie mieszkaniowej (w tym zabytkowej) i przestrzeni publicznej, brak tu komunikacji publicznej dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami.

2.3.2.5 Przestępczość

W 2020 r. stwierdzono w podobszarze rewitalizacji 5 przestępstw i wykroczeń, nieobejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów nieletnich, tj. do 17 roku życia. Odnotowano również 11 interwencji policji i czynów zabronionych. W latach 2018-19 liczby te kształtowały się na podobnym poziomie. Główną przyczyną interwencji jest zakłócanie porządku publicznego związane z wakacyjnym korzystaniem z zalewu.

W ramach ankiet diagnostycznych przebadano poczucie bezpieczeństwa w Starej Kuźnicy, w których zdecydowanie dominują odpowiedzi potwierdzające zadowolenia społeczeństwa z poziomu bezpieczeństwa na tym obszarze.

Czy czuje się Pani/ Pan bezpiecznie w Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

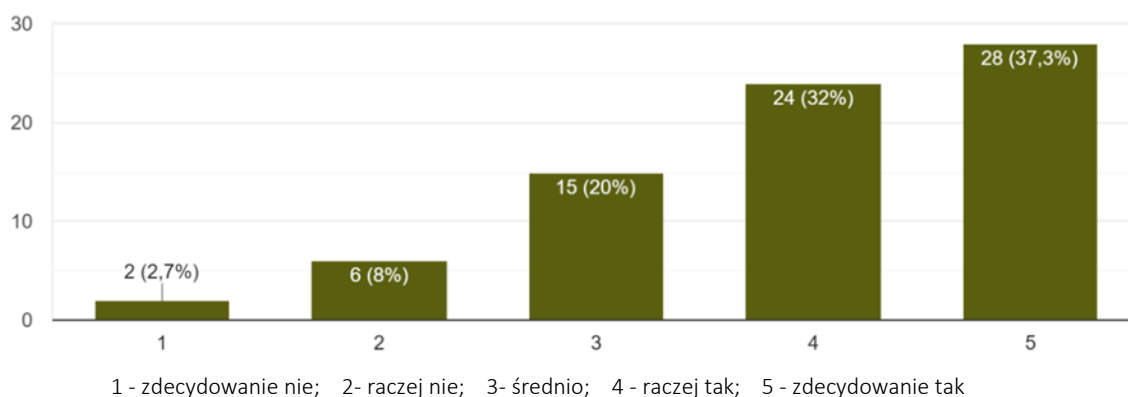

Diagram 18 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy - bezpieczeństwo

2.3.2.6 Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

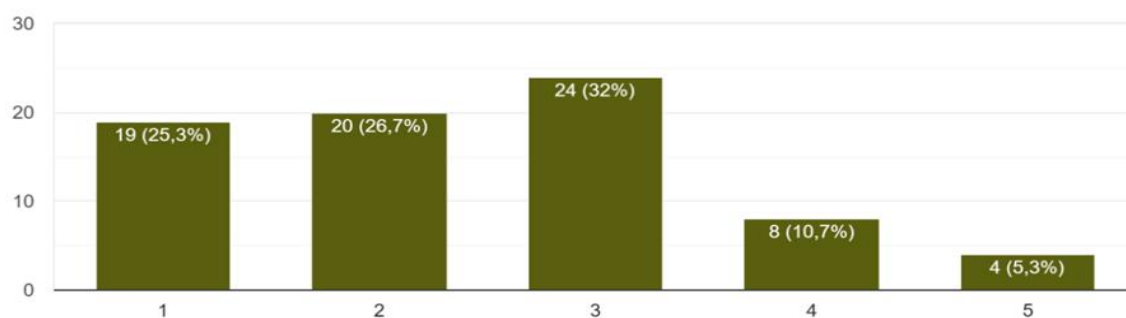
W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” nie odbywają się wydarzenia kulturalne. Niema tu obiektu umożliwiającego spotkania and urządzenie wydarzeń kulturalnych czy rozrywkowych. Mieszkańcy odczuwają duży niedosyt wydarzeń społeczno - kulturalnych. Jak pozostałe sfery życia, kultura i życie społeczne również uzależnione są od możliwości dojazdu do centrum Końskich. Ze względu na brak kursów komunikacji publicznej w godzinach popołudniowych, dostęp ten jest całkowicie uzależniony od samochodu.

W roku 2020 odnotowano tu 291 wypożyczeń książek z biblioteki publicznej - jest to znaczny spadek, w poprzednich latach wypożyczano książki ponad 400 razy rocznie. Zapewne jest to wynik pandemii Covid-19.

Subiektywna ocena poziomu życia społecznego obszaru rewitalizacji wskazuje na istnienie dużego problemu w tym zakresie, gdyż aż 52,0% respondentów ocenia ją negatywnie. Wyniki pozwalają sądzić, że jakość życia społecznego na obszarze rewitalizacji w Starej Kuźnicy nie jest zadowalająca dla mieszkańców obszaru.

Czy jest Pani zadowolona/ Pan zadowolony z poziomu życia społecznego (kultura/ aktywizm/ sport) w Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

1 - zdecydowanie nie; 2- raczej nie; 3- średnio; 4 - raczej tak; 5 - zdecydowanie tak

Diagram 19 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – poziom życia społecznego

Poziom aktywności mieszkańców podobszaru jest zróżnicowany. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” nie mieszkają żaden wnioskodawcy projektów do budżetu obywatelskiego, ani też takich projektów w tym obszarze nie zaproponowano. W obszarze nie jest zarejestrowana żadna organizacja pozarządowa, ale jest on miejscem realizacji działań organizacji pozarządowych działających w zakresie turystyki. Natomiast w zakresie działań związanych z realizacją GPR, mieszkańcy podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” wykazują stale wysoki poziom zainteresowania swoim obszarem. W tym przypadku zawiązała się kluczowa grupa osób zainteresowanych, które biorą udział we wszystkich wydarzeniach związanych z GPR, niezależnie od techniki informowania. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się ankieta internetowa - wypełniło ją 75 osób, w tym 8% mieszkańców podobszaru rewitalizacji, natomiast mniej niż 1/3 respondentów wykazała chęć zaangażowania się w realizację GPR.

Czy byłaby Pani skłonna/ byłby Pan skłonny zaangażować się w aktywności związane z realizacją programu rewitalizacji, np. udział w organizacjach społecznych?

75 odpowiedzi

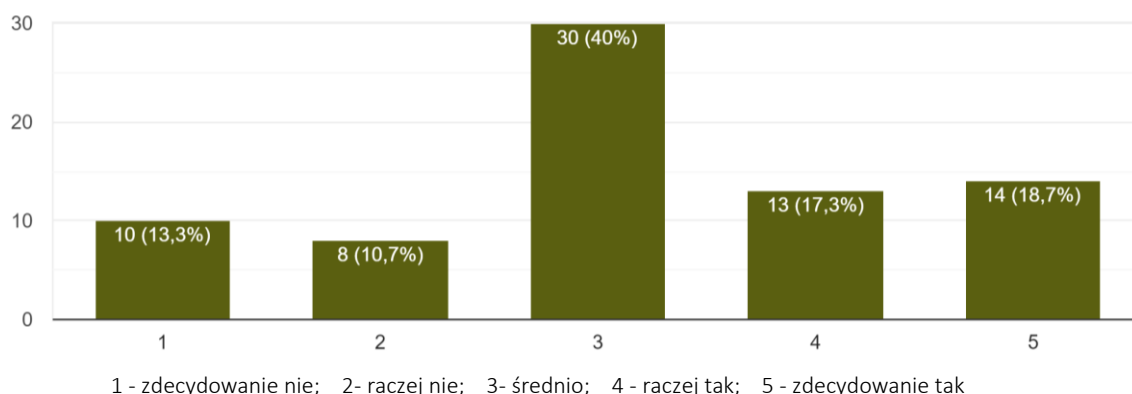

Diagram 5 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy - zaangażowanie

Poziom podstawowej sprawczości mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” ma wartości nieco niższe niż średnia dla gminy; zmierzony został wskaźnikiem liczby osób, które oddały głos w wyborach samorządowych w 2018 r. i wynosi 36,26 w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki (średnia dla gminy wynosi 44,13).

2.3.2.7 Edukacja

Poziom edukacji przeanalizowano na podstawie wywiadów pogłębionych z dyrektorami szkół, psychologami oraz pedagogami szkolnymi oraz wyników egzaminów ósmoklasisty.

Dzieci mieszkające w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” uczęszczają do Zespołu Placówek Oświatowych w Nieświniu. Wywiady pogłębione wykazały, że we wszystkich szkołach w gminie Końskie zaobserwowano poniższe zjawiska.

Sytuacja uczniów zależna jest głównie od możliwości, chęci i zainteresowania rodziców. Zauważalny jest brak zainteresowania rodziców - nieobecność na wywiadówkach, nie zaglądają do dziennika internetowego. Dzieci potrafią zająć się same sobą za pomocą telefonu i internetu, natomiast rodzice nie potrafią monitorować zachowań dzieci w internecie. Narasta problem uzależnienia dzieci od telefonu i wzrost bierności (oraz w niektórych przypadkach nadwagi i otyłości). Zmiany ostatnich lat (pandemia covid-19, towarzysząca jej zmiana systemu nauczania na naukę zdalną, wojna w Ukrainie, rosnące uzależnienie od internetu) spowodowały narastające problemy psychiczne dzieci, obniżony nastrój, depresję, zaburzenia lękowe, agresję, nawet samookaleczanie czy próby samobójcze. Organizowane są spotkania z rodzicami dotyczące profilaktyki - zachowań w sieci, diety itd., ale przynoszą one niewielkie efekty. Gwałtownie wzrasta potrzeba wsparcia psychologicznego dzieci,

natomiast obecnie zapewnione etaty psychologów umożliwiają wyłącznie udzielanie doraźnej pomocy, nie dając możliwości regularnych działań terapeutycznych (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje psychologów i psychoterapeutów jako zawód deficytowy).

Wskazuje się również problemy z zapewnieniem kadry nauczycielskiej, zarówno nowych nauczycieli wchodzących do zawodu (barometr zawodów powiatu koneckiego wskazuje również nauczycieli nauczania początkowego, przedmiotów ogólnokształcących oraz zawodowych jako zawód deficytowy)

Brakuje możliwości przeznaczenia godzin na wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe, zarówno wyrównawcze, jak i rozwijające dodatkowe i szczególne umiejętności uczniów. Brakuje obecności organizacji III sektora w szkołach (z wyjątkiem harcerstwa oraz organizacji sportowych).

Wyniki egzaminów ósmoklasisty uwzględniono jako wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty w jednostce z języka polskiego, matematyki i języka obcego. Po analizie danych z kolejnych lat, otrzymanych od Wydziału Edukacji UMiG w Końskich, zdecydowano o wykorzystaniu wyników z roku szkolnego 2018/19. Późniejsze dane wykazywały zakłócenia wyników ze względu na zmiany w systemie edukacji (nauka zdalna) wywołane przez pandemię COVID19 - a więc uznano je za niemiarodajne.

Średni wskaźnik sumy średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki i języka obcego w gminie Końskie wyniósł 78 punktów. W podobszarze „Stara Kuźnica” wskaźnik ten osiągnął jedną z najniższych wartości w gminie - 52,5 punktu.

W Zespole Placówek Oświatowych w Nieświniu dodatkowo wskazano poniższe potrzeby: remont kuchni, podłóg w 8 klasach, 2 łazienek, budynków gospodarczych, pomieszczenia socjalnego, renowacja i doposażenie placu zabaw, przebudowa 2 sal dydaktycznych na pracownie z zapleciami.

2.3.3 Analiza pozostałych zjawisk negatywnych

W niniejszej części przeanalizowano 4 sfery: gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Zjawiska te mają różne znaczenie i zróżnicowane oddziaływanie na mieszkańców i użytkowników podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”.

2.3.3.1 Sfera gospodarcza

Podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica” wykazuje bardzo niską aktywność gospodarczą - w rejestrze CEIDG w 2020 r. figurowało zaledwie 6 aktywnych podmiotów. Wskaźnik liczby aktywnych podmiotów figurujących w CEIDG w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 2,73, a więc o połowę mniej niż średnia dla gminy - 5,76. Nie ma tu również podmiotów o działalności wyspecjalizowanej, określonej na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, uwzględniającej dział „M” (grupy 69 - 75) - działalność profesjonalną, naukową i techniczną, oraz dział „J” (grupy 58 - 63) - informację i komunikację. Jest to najprawdopodobniej związane z mieszkalnym charakterem miejscowości, niewielką liczbą mieszkańców (nie ma tu nawet sklepu) oraz nikłym zasięgiem sieci komórkowej i brakiem światłowodu - umożliwiającymi pracę zdalną.

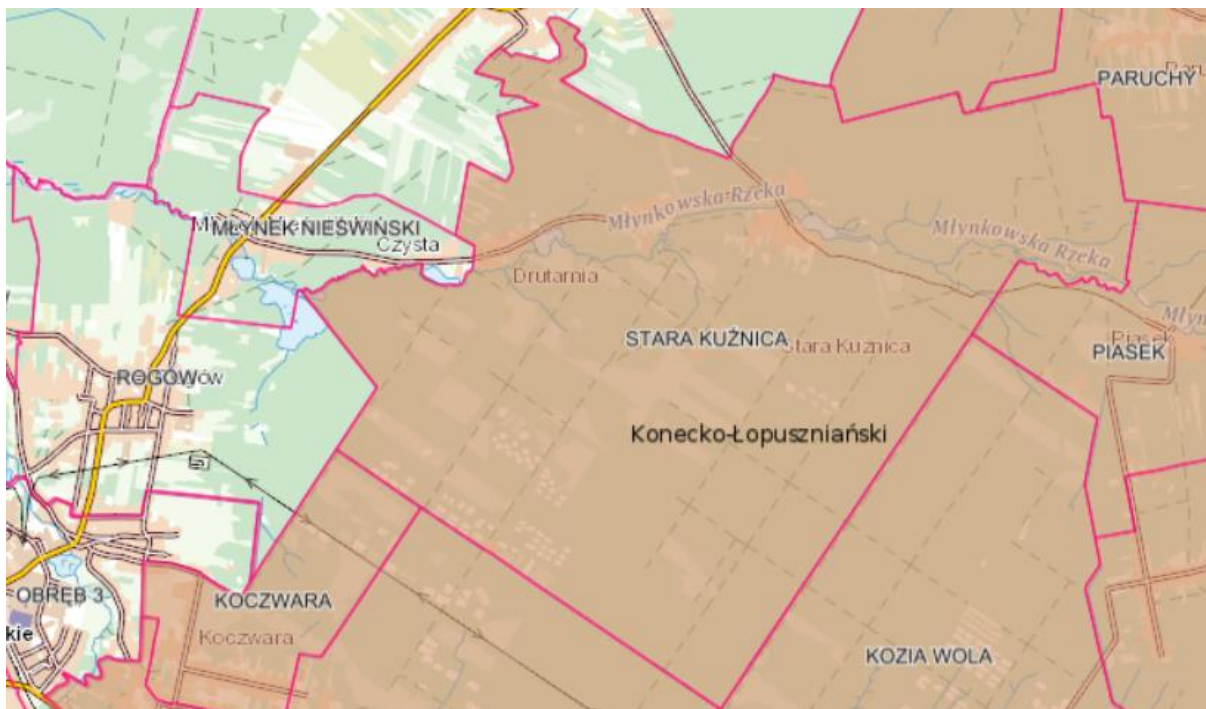
Wysoki jest również wskaźnik liczby podmiotów wykreślonych z CEIDG: w 2020 r. na 100 mieszkańców danej jednostki wyniósł 0,91, czterokrotnie więcej niż średnia dla gminy - 0,27 - wykreślono tu dwa podmioty.

W samym centrum miejscowości znajduje się zalew i nieczynna kuźnia, stanowiące potencjał rozwoju usług związanych z turystyką.

2.3.3.2 Sfera środowiskowa

Zdecydowaną większość powierzchni podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” stanowią obszary lasów. Przez obszar przepływa Młynkowska Rzeka, na której w centrum miejscowości Stara Kuźnica utworzono zalew.

Cały podobszar rewitalizacji „Stara Kuźnica” położony jest w obrębie Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, którego szczegółowy opis znajduje się w części diagnozy dotyczącej podobszaru „Sielpia Wielka”.

Ryc. 17 – Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu (oznaczony kolorem pomarańczowym); granica podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” oznaczona kolorem różowym (źródło: geoportal.pl)

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” odnotowano wyjątkowo niski wskaźnik powierzchni terenów nieprzepuszczalnych [ha] na 100 mieszkańców jednostki. Służy on zobrazowaniu stopnia przekształcenia środowiska naturalnego w jednostce, nawierzchnie przepuszczalne pełną bowiem istotne funkcje ekosystemowe regulujące mikroklimat w danej jednostce. Wskaźnik opracowano go na podstawie klasyfikacji pokrycia terenu udostępnianej przez Polską Agencję Kosmiczną ze scen satelitarnych Sentinel-2 z 2020 r. Dane te sporządzane są w rozdzielczości 10m x 10m. Jako tereny nieprzepuszczalne określono kategorię obszarów antropogenicznych. Wskaźnik powierzchni obszarów nieprzepuszczalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki ma w całej gminie średnią wartość 1,54 ha/ 100 mieszk. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” wynosi on zaledwie 0,33 ha/100 mieszk., m.in. ze względu na niewielką liczbę mieszkańców.

W wartościach bezwzględnych oznacza to, że w obszarze o powierzchni 1494,75 ha, zaledwie 0,72 ha stanowią tereny utwardzone. Jest to zaledwie 0,05 % powierzchni podobszaru rewitalizacji, którego przeważającą większość stanowią lasy i zalew.

Zapewne z tak dużą ilością i łatwą dostępnością kompleksów leśnych wiąże mały stopień obaw mieszkańców związany z nadchodzącymi zmianami klimatycznymi - ich wpływu na miejscowość obawia się mniej niż 1/4 mieszkańców obszaru.

Czy obawia się Pani/ Pan zmian klimatycznych i ich wpływu na Starą Kuźnicę?

75 odpowiedzi

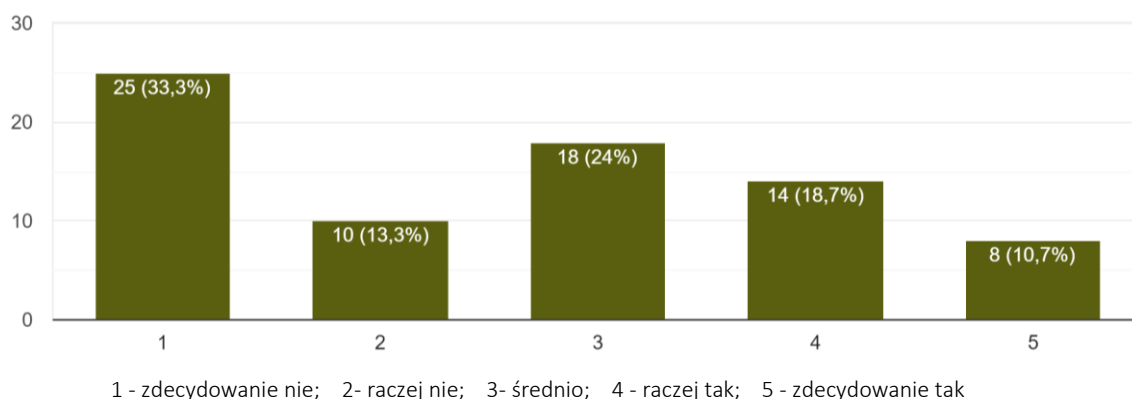

Diagram 20 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy - zmiany klimatyczne

Podstawową przyczyną zmian klimatycznych są emisje gazów cieplarnianych, w tym m.in. dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, fluoropochodne węglowodorów, perfluoropochodne związki węgla, czy sześćciofluorek siarki. Analiza źródeł ciepła w nieruchomościach w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” służy określeniu skali problemu emisji. Źródłem największej skali emisji tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów i tlenków azotu do atmosfery wśród deklarowanych źródeł ciepła są kotły na paliwo stałe. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” zgłoszonych zostało 129 deklaracji źródeł ogrzewania, z czego 61 to kotły na paliwo stałe (w tym piece kaflowe). Stanowi to prawie połowę (47%) wszystkich zgłoszonych źródeł - co jest bardzo wysokim wskaźnikiem, jednak i tak niższym od średniej wartości w gminie wynoszącej aż 58%. Wskaźnik procentowy udziału kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła opracowano na podstawie deklaracji składanych przez właścicieli i zarządców nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Diagram 21 – Źródła ciepła w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” oraz w gminie Końskie

Do zagrożeń środowiskowych należy zaliczyć zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe - ich rozszczelnienie może skutkować zatruciem gleby i wód (szczególnie niebezpieczne w przypadku

sąsiedztwa studni), a promień skażenia zależy od rodzaju gleby. W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” odnotowano występowanie około stu takich zbiorników.

W ramach ankiet diagnostycznych zapytano także mieszkańców o potrzebę rozwoju nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii i aż 70,6% ankietowanych uznało za wymagane takie działania.

Czy Stara Kuźnica wymaga rozwoju nowoczesnej infrastruktury oraz ekologicznych i odnawialnych źródeł energii?

75 odpowiedzi

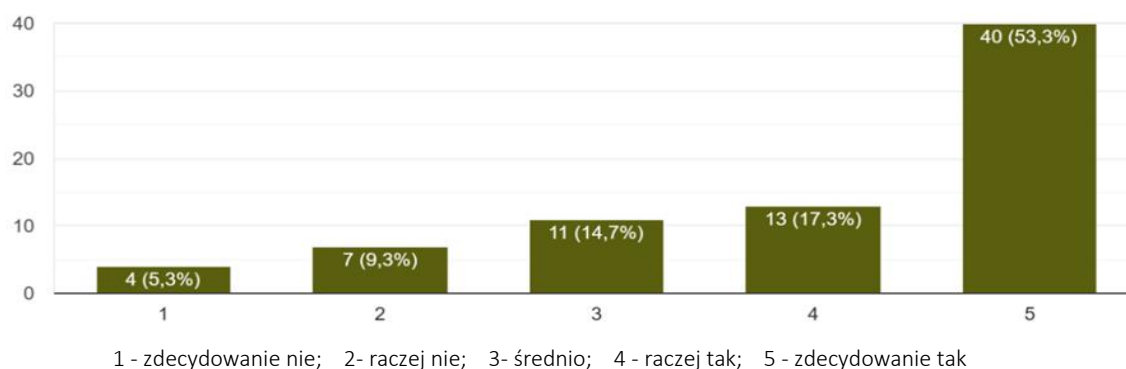

Diagram 22 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – odnawialne źródła energii

2.3.3.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Obszar funkcjonalno - przestrzenny podobszaru rewitalizacji skupia się w centralnym punkcie, który stanowi zalew na Młynkowskiej Rzece. Przy nim zlokalizowana jest zabytkowa, niedziałająca dziś kuźnia wodna, niedaleko której przecinają się drogi prowadzące przez obszar w stronę Piły, Piasku, Fidoru i Młynka Nieświńskiego. Wokół przecięcia dróg rozłożona jest niewielka historycznie ukształtowana wieś o dobrze zachowanym krajobrazie kulturowym. Niewielkie grupy zabudowy występują wzdłuż drogi do Młynka Nieświńskiego w Chełbie oraz części Drutarni włączającej się do podobszaru rewitalizacji. Enklawy zabudowy otoczone są lasami, które stanowią ponad 99% podobszaru rewitalizacji. Główny dojazd do obszaru od strony Końskich (droga do Młynka Nieświńskiego) oraz droga do Fidoru pokryte są asfaltem.

Nad zalewem od strony północnej znajduje się część rekreacyjno-wypoczynkowa, gdzie w letnie weekendy plażują okoliczni mieszkańcy. Niektórzy plażowicze dojeżdżają na plażę samochodem przez las od północnej strony.

Najważniejszy zasób obszaru stanowią Stara Kuźnica i zalew oraz bogactwo przyrodnicze. W ramach ankiet diagnostycznych mieszkańcy również potwierdzili taką diagnozę. Aż 77,3% ankietowanych

wyraziło zdanie, że kuźnia i zalew stanowią potencjał rozwoju Starej Kuźnicy. Mieszkańcy podobnie wypowiedzieli się także w stosunku do roli zasobów przyrodniczych, gdyż aż 76% ankietowanych uznało zdecydowanie, że są one potencjałem miejscowości.

Czy zabytkowa Stara Kuźnia i zalew stanowią Pani/ Pana zdaniem potencjał rozwoju Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

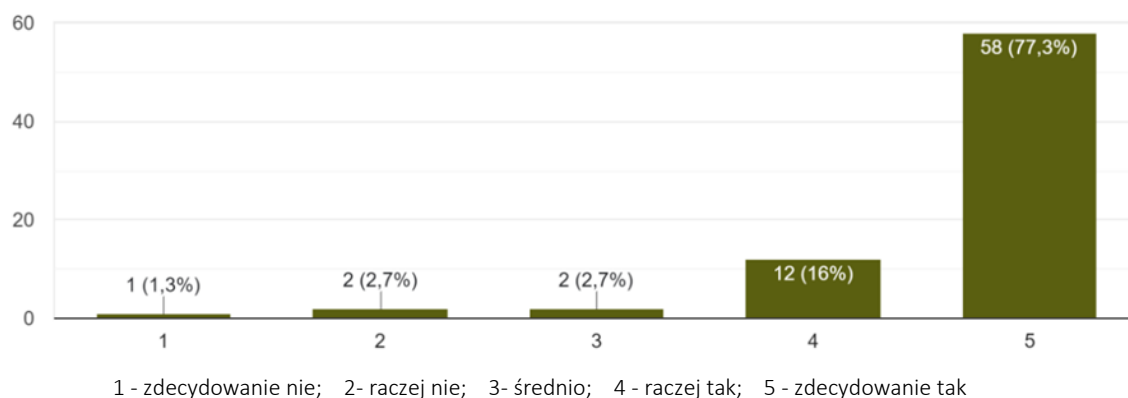

Diagram 23 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – Stara Kuźnia i zalew jako potencjał rozwojowy

Czy bogactwo przyrodnicze stanowi Pani/ Pana zdaniem potencjał rozwoju Starej Kuźnicy?

75 odpowiedzi

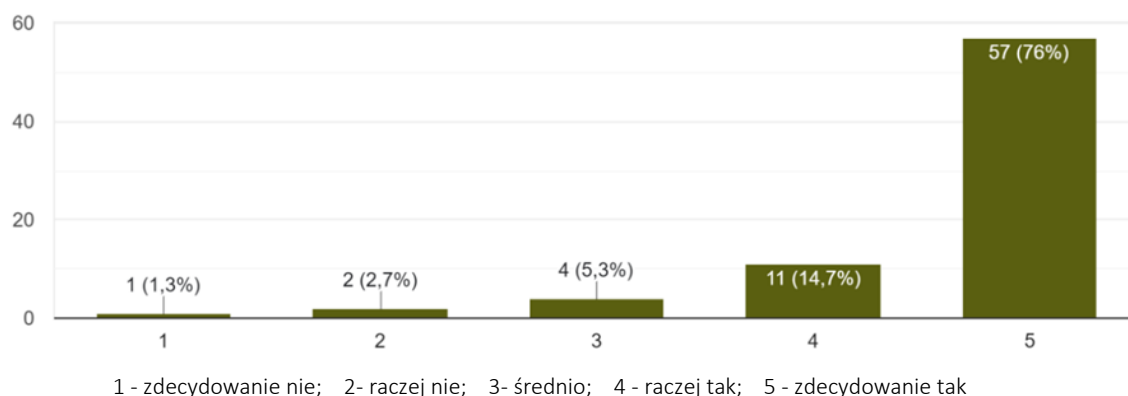

Diagram 24 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – bogactwo przyrodnicze jako potencjał rozwojowy

Odnowienie kuźni i adaptacja na nowe cele powinna odbyć się z włączeniem mieszkańców i stanowi potencjał budowania ekonomii społecznej w obszarze, uzależniona jest jednak od możliwości pozyskania obiektu który obecnie nie jest w rękach gminy. Bardzo ważne będzie zachowanie autentyzmu miejsca i naturalnego klimatu miejscowości, na który składają się naturalny charakter zalewu i plaży oraz jego otoczenia, wyjątkowy układ przestrzeni publicznych z dużym udziałem przejść pieszych między nieruchomościami, specyficzna historyczna forma i kolorystyka zabudowy drewnianej, lokalna roślinność i specyfika zagospodarowania terenu. Cisza panująca w Starej Kuźnicy jest wynikiem jej

położenia na końcu drogi asfaltowej, co nie zachęca do przejazdów tranzytowych przez miejscowość. Brak zasięgu telefonii komórkowej wzmacnia atmosferę wypoczynku, jednocześnie utrudniając codzienne życie.

Zachowanie specyficznej charakterystyki Starej Kuźnicy wymaga objęcia obszaru ochroną w zapisach planów miejscowych.

W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” nie ma żadnych instytucji publicznych ani obiektów kultury, dostęp do komunikacji zbiorowej jest więc podstawą w zakresie udostępnienia usług publicznych mieszkańcom obszaru. Komunikacja na terenie całej gminy działa od marca 2019 r. Do Starej Kuźnicy kursuje linia nr 7. Analiza rozkładów w zakresie kursów stałych w tygodniu ze Starej Kuźnicy do centrum Końskich wskazuje, że:

- są 3 kursy dziennie do Końskich (7:19, 14:29 i 16:17),
- są 3 kursy powrotne z Końskich do Starej Kuźnicy (6:35, 11:17 i 15:25).

W soboty również są po 3 kursy w każdą stronę na dobę: najwcześniejszy wyjazd do Końskich o godzinie 8:01, najpóźniejszy powrót do Starej Kuźnicy jest o godzinie 15:10. W niedzielę kursów brak.

Opisana powyżej dostępność komunikacji zbiorowej wskazuje, że brak jest połączeń ze Starej Kuźnicy do centrum umożliwiających dotarcie komunikacją miejską do pracy i powrót po jej zakończeniu lub uczestnictwo w życiu popołudniowym, kulturalnym lub pozalekcyjnym. W Starej Kuźnicy, gdzie nie ma zakładów pracy ani instytucji publicznych, uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym, korzystanie z usług publicznych (np. opieki zdrowotnej) a także możliwość podjęcia nauki i stałej pracy praktycznie w całości zależy od dostępności komunikacją miejską w tygodniu w godzinach roboczych i popołudniowych. Alternatywne środki transportu wydają się trudno dostępne - samochód indywidualny ze względu na wysokie koszty zakupu i utrzymania, a rower - ze względu na odległość (ok.10 km) i zmienne warunki pogodowe. Transport publiczny jest tu podstawą życia społecznego i możliwości poprawy sytuacji życiowej. Ważne są też techniczne aspekty transportu publicznego, takie jak forma architektoniczna i stan techniczny przystanków komunikacji zbiorowej (umożliwiający dłuższe oczekiwanie w trudnych warunkach atmosferycznych), możliwość skorzystania z komunikacji publicznej przez osoby o ograniczonej mobilności (niepełnoprawne, starsze, matki z dziećmi w wózkach - korzystne byłoby wprowadzenie obsługi autobusami niskopodłogowymi) i wygodnych dojazdów do przystanków (chodniki, przejścia dla pieszych), a także w przypadku wprowadzenia kursów popołudniowych lub wieczornych - oświetlenia przystanków i dojazdów.

Wyzwaniem jest zasadność ekonomiczna i aspekt środowiskowy tworzenia połączeń przeznaczonych dla tak niewielkiej liczby osób, z których być może czasem nikt nie skorzysta, jednakże warto podkreślić,

że wzmocnienie transportu publicznego (lub realizacja transportu publicznego w innej formie - np. na żądanie) umożliwi mieszkańcom dostęp do wszystkich niezbędnych usług i może znacząco przyczynić się do rozwoju lokalnej społeczności.

Mieszkańcy sami również raczej nisko ocenili dostępność komunikacji zbiorowej - w badaniu ankietowym aż 40% oceniło ją negatywnie. Na pozytywny wynik wskazało 16% mieszkańców.

Jak ocenia Pani/ Pan dostępność Starej Kuźnicy komunikacją zbiorową?

75 odpowiedzi

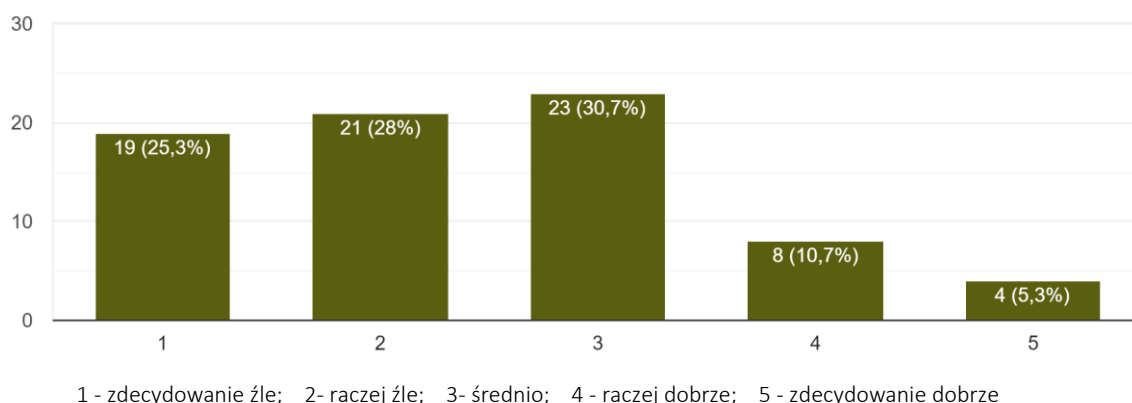
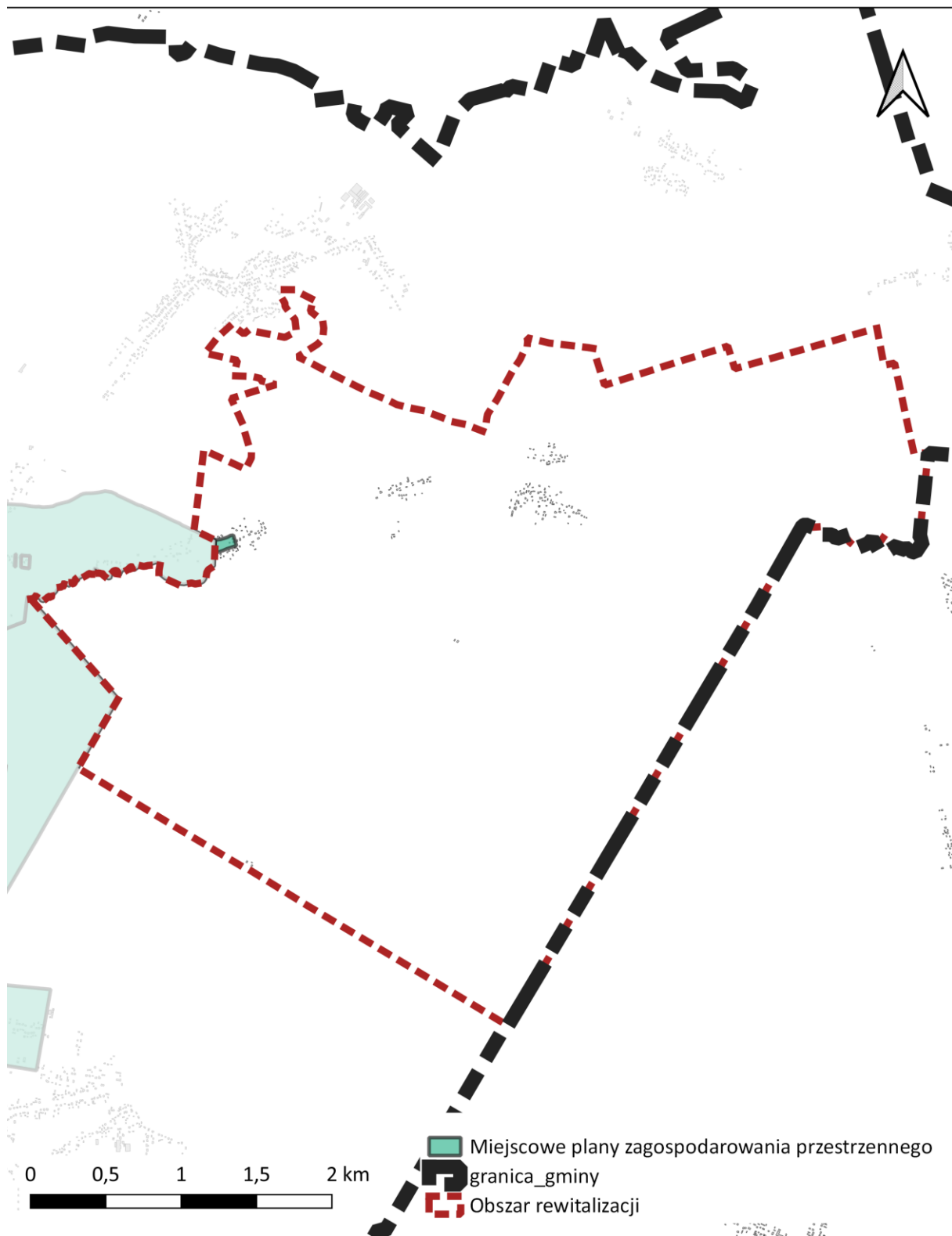

Diagram 25 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – komunikacja zbiorowa

Pokrycie planistyczne podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” jest nikłe i wynosi poniżej 1%, znacznie poniżej średniej dla gminy, wynoszącej 9%. Ustawa o rewitalizacji zawiera szereg narzędzi skierowanych na tereny nieobjęte planami miejscowymi oraz umożliwia wykorzystanie nowych narzędzi w planach miejscowych. Tereny nieobjęte planami miejscowymi, stanowiące większość podobszaru rewitalizacji, należy uznać za kryzysowe.

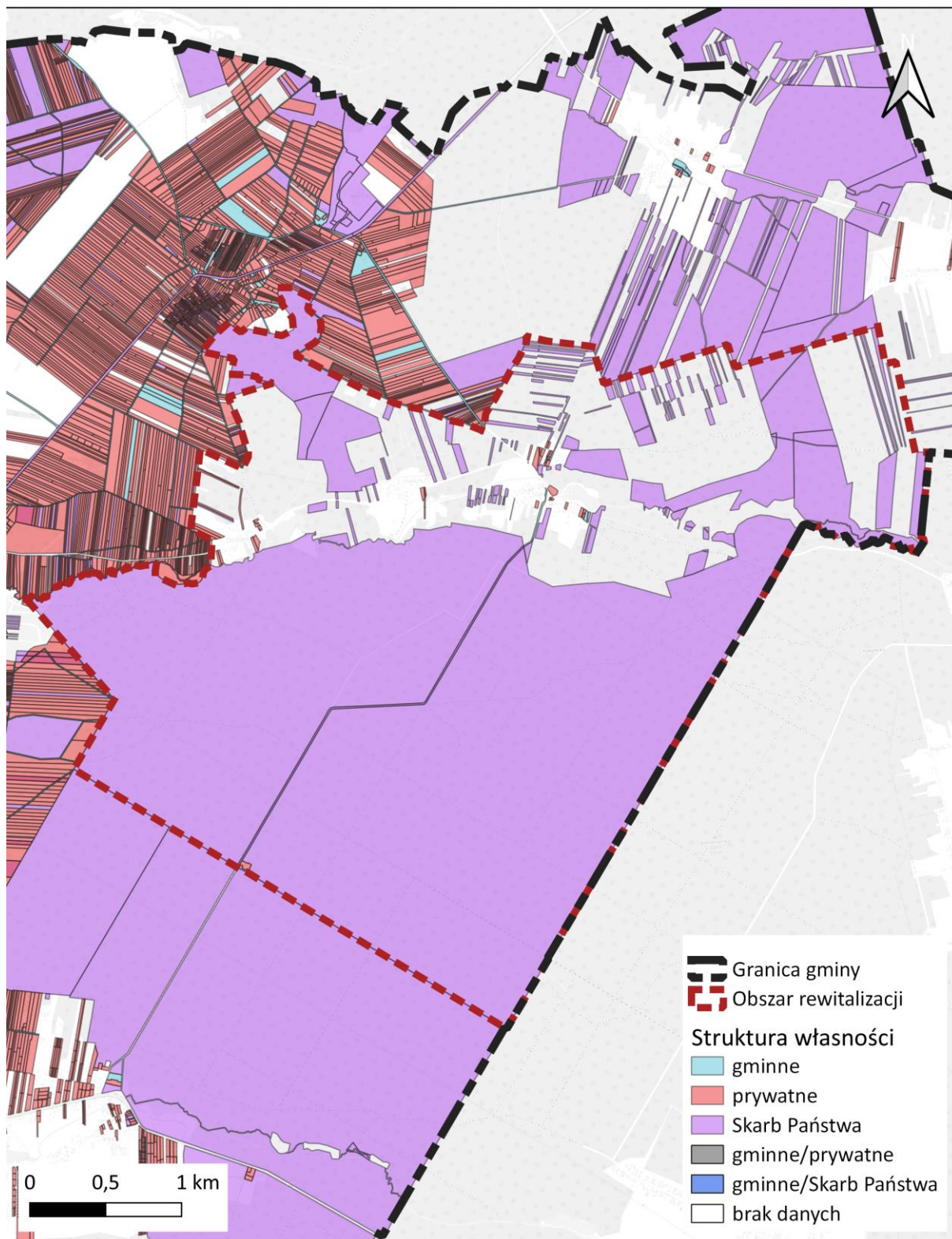
Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” jest określona przez charakterystykę przestrzenną obszaru. Większość nieruchomości stanowią lasy, należące do Skarbu Państwa. Nieliczne nieruchomości gminne obejmują 5 działek o łącznej powierzchni 0,58 ha, co stanowi zaledwie ok. 0,03% powierzchni obszaru. Zabytkowy obiekt kuźni wodnej wraz z zalewem ma nieustalony stan prawny; gmina czyni starania o jego pozyskanie od 2017 r.

POKRYCIE MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W STAREJ KUŹNICY

Ryc. 18 – Pokrycie planistyczne podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”

STRUKTURA WŁASNOŚCI W STAREJ KUŹNICY

Ryc. 19 – Struktura własności w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”

2.3.3.4 Sfera techniczna

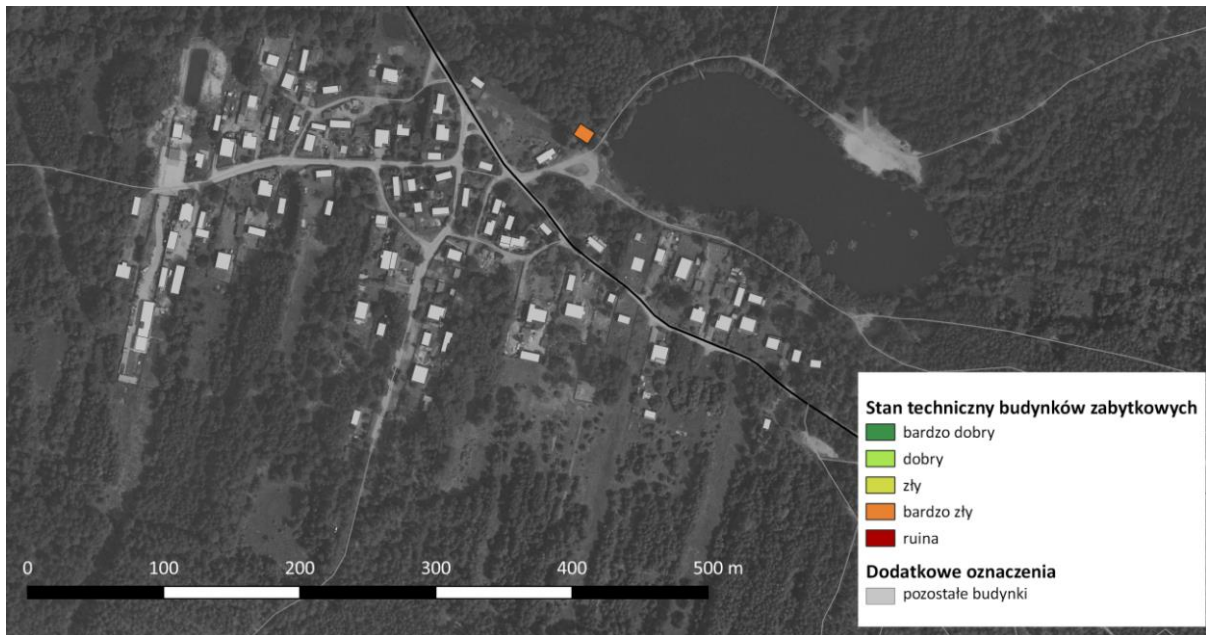
Obszar jest w niedoposażony w podstawową infrastrukturę techniczną, a główne braki w tym zakresie obejmują brak sieci gazowej lub ciepłowniczej, brak szybkiego światłowodu (który ma zostać niedługo zrealizowany), brak sieci kanalizacyjnej. Sieć elektroenergetyczna jest w znacznej części instalacją napowietrzną i powinna zostać skablowana.

Dodatkowo w pytaniu o potrzebę rozwoju nowoczesnej infrastruktury i ekologicznych i odnawialnych źródeł energii, aż 70,6% ankietowanych poparło pomysł ich wprowadzenia.

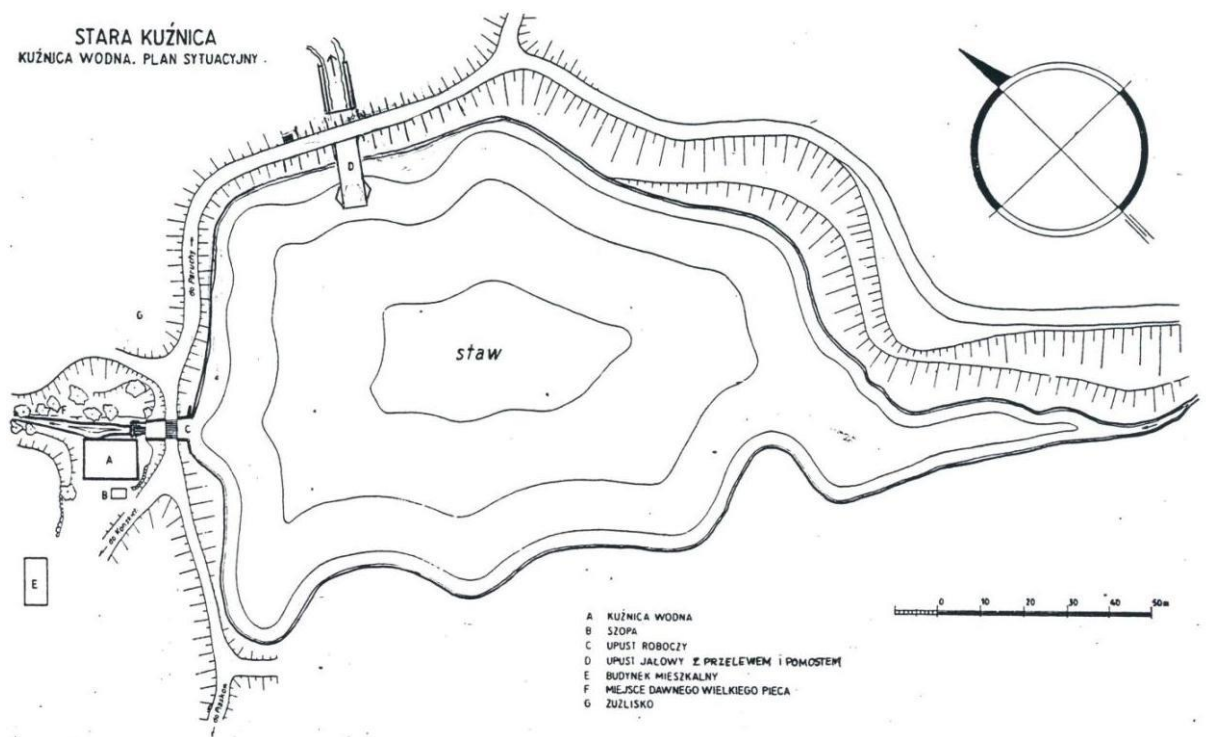
W podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” znajduje się jeden z najstarszych zabytków przemysłowych - kuźnica wodna, o której pierwsze wzmianki pochodzą już z 1662 r. Zmodernizowana w latach 30tych XIX w., zakończyła swą działalność w 1957 r i została przekazana Muzeum Techniki NOT w Warszawie. W skład zespołu wchodzi drewniany budynek dawnej kuźni wodnej, drewniany upust jałowy w układzie wodnym kuźni, drewniany most z upustem roboczym oraz staw z groblą ziemną.

Obecnie cały zespół kuźnicy wodnej wraz z obiektami hydrotechnicznymi wpisany jest do rejestru zabytków pod numerami 288 (1956), 658 (1972), A.492 (2010), ujęty w Gminnej Ewidencji zabytków pod numerami 225 - 228. Elementy układu są obecnie w różnym stanie zachowania: most - złym, upust jałowy - bardzo złym (w ruinie), staw - w dobrym, a dawna kuźnia - w bardzo złym. Od 2017 r. Urząd Miasta i Gminy w Końskich stara się o przekazanie nieruchomości obejmującej zabytkową kuźnię wodną wraz z urządzeniami i obiektami hydrotechnicznymi na rzecz gminy w celu remontu i adaptacji. Jest to bardzo ważny element lokalnej tożsamości i potencjał rozwojowy podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”. Ma również potencjał w zakresie edukacji ekohydrologicznej i pozyskiwania czystej energii wodnej.

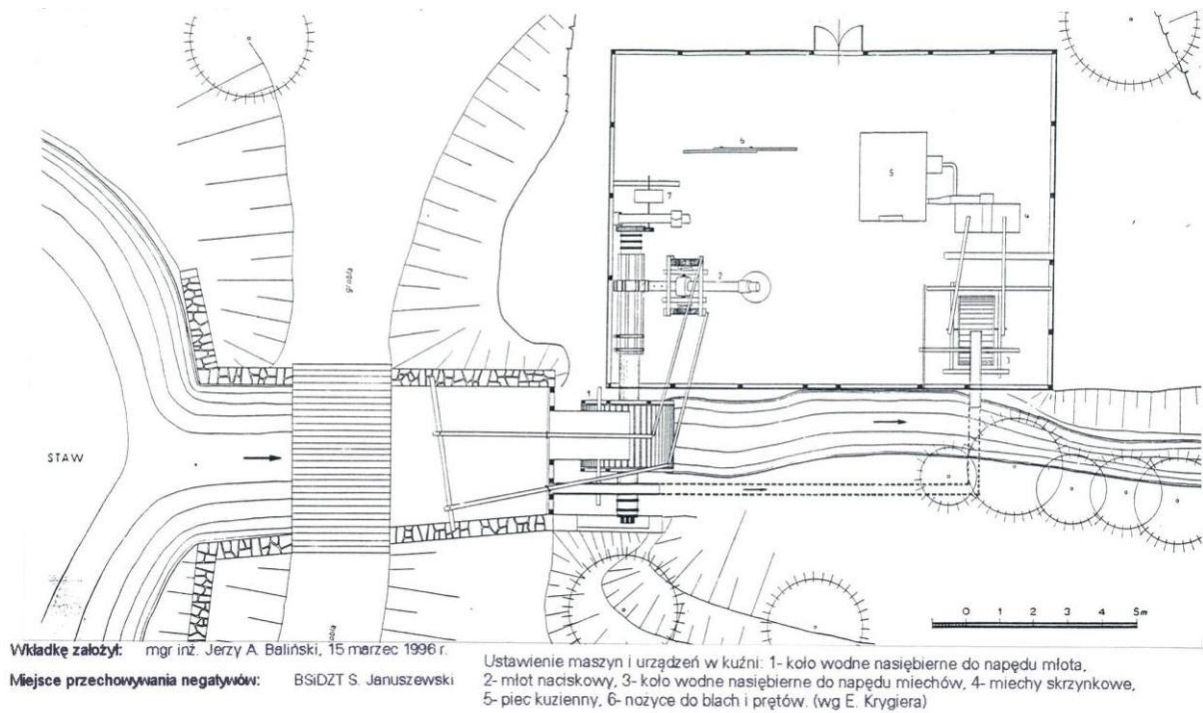

Ryc. 20 – Stan techniczny budynków zabytkowych w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”

Ryc. 21 – Kuźnica wodna w Starej Kuźnicy – plan sytuacyjny

Ryc. 22 – Ustawienie maszyn i urządzeń w kuźni

2.3.4 Analiza potencjałów lokalnych

Lokalne potencjały to zjawiska i zasoby, które niosą w sobie możliwość rozwoju podobszaru rewitalizacji, a zrealizowane - mogą niwelować negatywne zjawiska lub wzmacniać pozytywne aspekty podobszaru rewitalizacji. Określono je na podstawie wszystkich elementów niniejszej diagnozy, a także spacerów z mieszkańcami, ankiet oraz wizji lokalnych i dodatkowych analiz przeprowadzonych przez zespół opracowujący diagnozę.

Oznaczenie	Lokalny potencjał	Możliwości wykorzystania
SK -R1	Zabytkowa kuźnia wodna	Należy dążyć do pozyskania zabytkowego obiektu - może on posłużyć do rozwoju turystyki, tworzenia miejsc pracy, wzmacniania lokalnej tożsamości oraz jako miejsce spotkań lokalnej społeczności.
SK - R2	Know-how w zakresie tworzenia i prowadzenia nowoczesnej instytucji muzeum w obiekcie przemysłowym (Maleniec) opartego na lokalnych zasobach i tradycjach	Możliwości wsparcia w procesie rozwoju Muzeum Zagłębia Staropolskiego
SK -R3	Zalew i część wypoczynkowa - altany	Może służyć do rozwoju turystyki z poszanowaniem naturalnego charakteru otoczenia.
SK -R4	Zabytkowy i spokojny charakter miejscowości	Może służyć do wzmacniania poczucia lokalnej tożsamości oraz slow-turystyki, układ przestrzenny zawiera kluczowe elementy takie jak przystanek, parking, zabytkowa kuźnia, tereny piesze, altany nad wodą, uliczki o spokojnym charakterze, przestrzenie piesze, drewniana zabudowa - które krystalizują układ przestrzenny miejscowości i dają możliwość zachowania historycznego charakteru obszaru. Duży potencjał wykorzystania lokalnych

		wzorców architektonicznych do wzmocnienia lokalnego charakteru - realizacji ścieżek, altan, przystanków, czy budowy nowych obiektów zgodnie z duchem zabytkowej zabudowy. Spokojny charakter miejscowości jest potencjałem, który należy zachować w procesie rewitalizacji.
SK -R5	Dostęp do dużych terenów leśnych i szlaków rowerowych, połączenie przez Green Velo z innymi obiektami przemysłowymi na terenie gminy Końskie	Może wzmocnić potencjał turystyczny miejscowości, przez połączenie oddziaływania obiektów można wzmocnić potencjał turystyczny całego szlaku obiektów zagłębia staropolskiego.
SK -R6	Rozwój turystyki	Może być zarzewiem rozwoju gospodarczego miejscowości, budowy jakościowej bazy noclegowej.
SK -R7	Potencjał lokalnej społeczności i osób starszych	Możliwy do wykorzystania w budowaniu ekonomii społecznej.
SK -R8	Istniejący przystanek komunikacji zbiorowej	Potencjał wzmocnienia połączeń z centrum Końskich.
SK -R9	Źródło wody pitnej	Możliwe do wykorzystania w produkcji lokalnej żywności, wartość turystyczna.

Tab. 3 – Zestawienie lokalnych potencjałów podobszaru rewitalizacji „Centrum” wraz z możliwością ich wykorzystania

3 Część planistyczna

3.1 Wizja obszaru po rewitalizacji

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji określa nadrzędne wartości i oczekiwane zmiany, po których wprowadzeniu obszar będzie można uznać za wyprowadzony ze stanu kryzysowego. Wizja przedstawia oczekiwany stan docelowy - różniący się nieco dla każdego obszaru pod kątem docelowego stanu przestrzennego.

Obszar rewitalizacji, obejmujący centrum Końskich, Sielnię Wielką i Starą Kuźnicę, to miejsce przyjazne do życia, wygodne do zamieszkania, atrakcyjne do odwiedzania, budujące ożywienie społeczne i gospodarcze na bazie wyjątkowych zabytków i zasobów naturalnych, przystosowane do zmienionego klimatu i potrzeb starszego społeczeństwa.

Wszystkie trzy podobszary rewitalizacji wyróżniają się wysoką jakością zamieszkania i życia – zmodernizowana zabudowa otoczona jest bujną zielenią, a nowa zabudowa wpisuje się w charakterystyczny układ przestrzenny każdego z podobszarów ze szczególną dbałością o zachowanie skali i charakteru miejsca. Następuje poprawa efektywności energetycznej - zabudowa i infrastruktura podlega kompleksowej modernizacji i unowocześnieniu, rośnie udział czystej energii, poprawie ulega mikroklimat i jakość powietrza, a wszechobecna zieleń zmniejsza negatywne skutki ocieplenia klimatu. Poprawia się stan środowiska naturalnego. Przestrzenie publiczne wypełnione są zielenią, są bezpieczne i przyjazne. Jest to też miejsce przyjazne do życia dla wszystkich, w tym osób ze szczególnymi potrzebami – usunięto bariery architektoniczne.

Działania w zakresie społecznym integrują lokalną społeczność, a szczególna dbałość o potrzeby dzieci, młodzieży, osób starszych oraz wykluczonych buduje międzypokoleniową wspólnotę. Mieszkańcy wykazują inicjatywę w dbałości o swoje otoczenie, trzeci sektor wspiera dążenie do zmian, a dobra komunikacja z urzędem pozwala celnie odpowiadać na potrzeby mieszkańców w realizacji zadań publicznych. Współpracujące między sobą biznesy ożywiają obszar rewitalizacji, a działania inwestorów przyczyniają się do osiągnięcia jej celów. Żywa aktywna współpraca między mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi i urzędem pozwala poprawić jakość życia.

Obszar rewitalizacji wyróżnia nieustanny rozwój oparty na współpracy i lokalnych zasobach.

3.1.1 Opis wizji podobszaru „Centrum”

Centrum Końskich to kompaktowe wielofunkcyjne śródmieście atrakcyjne turystycznie, bogate w usługi, przyjazne do zamieszkania. Centrum rozwija się „do wewnątrz” – chaotyczna część miasta wypełnia się nową zabudową zwiększającą poczucie ładu przestrzennego i miejskości.

Obszar wokół rynku ożywia się – partery zabudowy wypełniają się usługami i otwierają w stronę przestrzeni publicznej, przyciągając mieszkańców do korzystania z nich. Pojawiają się więcej miejsc integracji lokalnej społeczności, przez nią współtworzonych. Rozszerza się oferta usług publicznych kierowanych do różnych grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów. Życie kulturalne kwitnie, szczególnie w przestrzeni rynku, zachęcając do spędzania wolnego czasu w centrum. Odnowione zabytki wyeksponowane są w przestrzeni publicznej, generując ożywienie turystyczne. Ulice i place są zazielenione i zachęcają do spacerowania i spędzania wolnego czasu nawet w upalne dni – jest tu bezpiecznie, przyjemnie, wygodnie i intuicyjnie przemieszczać się na pieszo, rowerem i komunikacją zbiorową.

3.1.2 Opis wizji podobszaru „Sielpia Wielka”

Sielpia Wielka to miejsce o wyjątkowym charakterze. Muzeum Zagłębia Staropolskiego przyciąga turystów, którzy na noclegi wybierają odrestaurowane zabytkowe domy w osiedlu przyfabrycznym.

Tak utworzona nowa baza ekonomiczna zachęca do zamieszkania w Sielpi Wielkiej. Teren Muzeum łączy miejscowość z północnym osiedlem. Centralny plac stanowi miejsce życia społecznego, a mniej formalna przestrzeń koło jazu jest często odwiedzana przez mieszkańców.

Letnicy nadają tłumnie odwiedzają Sielnię Letnisko, coraz częściej transportem publicznym, ciesząc się jej coraz lepszym uporządkowaniem. Panuje tu ład przestrzenny, przestrzeń publiczna jest piękna i wygodna, można się bezpiecznie poruszać na pieszo, nabrzeże jest wyposażone we wszystkie udogodnienia potrzebne przy plaży. Bogata oferta kulturalno-rozrywkowa odpowiada różnym gustom. Turystyka funkcjonuje tu cały rok.

3.1.3 Opis wizji podobszaru „Stara Kuźnica”

Stara Kuźnica wyróżnia się zachowaną atmosferą przytulnej wsi. Między odrestaurowanymi drewnianymi domami znajdziemy nową zabudowę doskonale wpasowaną w klimat miejsca. Sercem Starej Kuźnicy jest działające muzeum w starej kuźni, w którym nie tylko można poznać historię, ale i dowiedzieć się więcej o czystej energii wodnej, hydrotechnice i ekohydrologii. Budowa muzeum umożliwi stworzenie miejsca dla integracji lokalnej społeczności. Atrakcyjna przestrzeń wokół zalewu to przyjazne, ekologicznie urządzone miejsce relaksu w spokojnej atmosferze.

3.2 Cele procesu rewitalizacji

Realizacja wizji podobszarów rewitalizacji możliwa będzie dzięki ustaleniu celów procesu. Zaproponowano jak najprostszą strukturę celów, jednocześnie obejmującą pełne spektrum zagadnień z zakresu tematycznego dotyczącego wszystkich trzech podobszarów rewitalizacji.

Wyznaczono trzy główne cele, które dla ucytelnienia struktury całości rozbito na szereg podrzędnych celów szczegółowych. W przypadku każdego celu szczegółowego wskazano stopień w jakim cel ten jest adekwatny i ważny dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji (im ciemniejsze tło dla nazwy podobszaru – tym znaczenie celu większe). Ponadto poszczególnym celom przypisano wiodący wskaźnik monitorowania.

CEL 1
Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany

Cel dotyczy szerokiego spektrum potrzebnych zmian na obszarze rewitalizacji służących poprawie warunków życia i zamieszkiwania na tym obszarze. Z jednej strony chodzi o podnoszenie jakości życia mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, a z drugiej tworzenie skutecznej odpowiedzi na szereg wyzwań, z jakimi przychodzi i przyjdzie się mierzyć w przyszłości – chodzi m.in. o zmiany klimatyczne, demograficzne, zmiany stylu życia, itp.

Cel 1.1: Lepsze warunki zamieszkania		
Istotność celu w podobszarach rewitalizacji		
Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
Wiodący wskaźnik monitorowania		
Liczba zmodernizowanych/nowych lokali mieszkalnych na obszarze rewitalizacji		

Cel odzwierciedla dążenie do podnoszenia standardu zabudowy mieszkaniowej na obszarze rewitalizacji oraz dostosowanie go do nowych wymagań i potrzeb – dotyczy to zasobu mieszkań komunalnych, za którą bezpośrednią odpowiedzialność ponosi gmina, ale i pozostałego zasobu mieszkaniowego, który także musi podlegać modernizacji. Cel odnosi się do zabudowy istniejącej, ale i zawiera postulat, aby

w obszarze rewitalizacji, zwłaszcza w centrum Końskich, zgodnie z ideą tworzenia „przyjaznego miasta” powstawała nowa zabudowa mieszkaniowa.

Cel 1.2: Lepsza dostępność usług publicznych		
Istotność celu w podobszarach rewitalizacji		
Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
Wiodący wskaźnik monitorowania		
Liczba nowoutworzonych/rozwinętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji		

Istotnym wyznacznikiem jakości życia jest dostępność (w różnych wymiarach) do usług publicznych oraz standard tych usług – stąd cel dotyczący tego aspektu. W naturalny sposób dotyczący przede wszystkim centrum Końskich, bo w Sielpi Wielkiej i Starej Kuźnicy rozwój usług publicznych następować może tylko w bardzo ograniczonym zakresie, a działania mogą raczej być skoncentrowane na poprawie dostępności do nich.

Cel 1.3: Komfortowa i piękna przestrzeń publiczna przystosowana do potrzeb wszystkich użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz do potrzeb starzejącego się społeczeństwa		
Istotność celu w podobszarach rewitalizacji		
Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
Wiodący wskaźnik monitorowania		
Powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji		

Przestrzeń publiczna dostosowana do oczekiwań i potrzeb użytkowników (w tym tych, którzy mają szczególne potrzeby) to aktualnie bardzo ważny wyznacznik „przyjazności” obszarów zurbanizowanych. Stąd też jest to oczywisty temat jednego z celów programu rewitalizacji.

Cel 1.4: Przystosowanie do zmian klimatu i przeciwdziałanie pogłębianiu kryzysu klimatycznego		
Istotność celu w podobszarach rewitalizacji		
Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
Wiodący wskaźnik monitorowania		
Liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji		

Cel ściśle wiąże się z priorytetowym wyzwaniem, przed jakim stają miasta, w tym Końskie – koniecznością daleko posuniętych zmian (w przestrzeni, ale i zasadach funkcjonowania) związanych z kryzysem klimatycznym – znajduje to też odzwierciedlenie w priorytetach funduszy europejskich w bieżącej perspektywie finansowej UE.

CEL 2

Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych

Cel 2.1: Rozwój w oparciu o walory układów urbanistycznych

Istotność celu w podobszarach rewitalizacji

Centrum

Sielpia Wielka

Stara Kuźnica

Wiodący wskaźnik monitorowania

Powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta mpzp lub zmianą mpzp uchwaloną po wejściu w życie GPR

Ustawa o rewitalizacji wymaga, aby proces rewitalizacji silnie związać z mechanizmami planowania przestrzennego. Ponieważ każdy z podobszarów rewitalizacji posiada cenne walory przestrzenne i warunki do wykorzystania tego potencjału, niniejszy cel zakłada prowadzenie procesów rozwojowych w oparciu o stale doskonalone (aktualizowane, uszczegółowiane, dostosowywane do potrzeb) akty planowania przestrzennego i aktywną politykę przestrzenną.

Cel 2.2: Rozwój w oparciu o walory zabytków

Istotność celu w podobszarach rewitalizacji

Centrum

Sielpia Wielka

Stara Kuźnica

Wiodący wskaźnik monitorowania

Liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji

Dziedzictwo kulturowe jest ważnym potencjałem obszaru rewitalizacji. Cel ten zakłada jak najpełniejsze wykorzystanie go jako istotnego elementu wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz jego dalszego rozwoju.

Cel 2.3: Rozwój w oparciu o walory przyrodnicze i turystyczno-rekreacyjne

Istotność celu w podobszarach rewitalizacji

Centrum

Sielpia Wielka

Stara Kuźnica

Wiodący wskaźnik monitorowania

Długość nowych szlaków pieszych i rowerowych

Cel uwzględnia fakt, że już dziś dwa podobszary rewitalizacji pełnią, przynajmniej w części, istotną rolę turystyczną lub rekreacyjną, a i centrum Końskich posiada w tym kierunku możliwości rozwoju. Chodzi o to, aby ukierunkowywać rozwój w oparciu o ten potencjał w taki sposób, aby w optymalny sposób służył lokalnej społeczności.

CEL 3

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

Cel 3.1: Rozwijanie szerokiej oferty spędzania wolnego czasu zgodnej z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców

Istotność celu w podobszarach rewitalizacji

Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
---------	----------------	---------------

Wiodący wskaźnik monitorowania

Liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji

Sposób spędzania wolnego czasu to istotny czynnik mogący mieć korzystny wpływ na budowę zdrowych relacji społecznych oraz rozwój aktywności obywatelskiej – stąd też rozwój przemyślanej oferty w tym zakresie musi znaleźć się w kręgu działań rewitalizacyjnych.

Cel 3.2: Tworzenie i aktualizacja programu kulturalnego i oferty społeczno-kulturalnej najważniejszych przestrzeni i obiektów publicznych

Istotność celu w podobszarach rewitalizacji

Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
---------	----------------	---------------

Wiodący wskaźnik monitorowania

Liczba korzystających z bibliobusa (wypożyczenia + udział w aktywnościach społeczno-kulturalnych) na obszarze rewitalizacji

Cel obejmuje powiązane ze sobą zagadnienia – tworzenie oferty społeczno-kulturalnej możliwie dostosowanej do oczekiwań odbiorców (stąd potrzeba doskonalenia mechanizmów partycypacyjnych w tym zakresie oraz przepływu informacji) oraz wypełnianie regularnym programem społeczno-kulturalnym przestrzeni i obiektów publicznych (także w ramach funkcjonowania bibliobusa).

Cel 3.3: Rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji		
Istotność celu w podobszarach rewitalizacji		
Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
Wiodący wskaźnik monitorowania		
Zmiana w zakresie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji		

Cel odnosi się do jednego z kluczowych czynników – aktywności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości, które służyć powinny wzmocnieniu bazy ekonomicznej procesów rozwojowych na obszarze rewitalizacji.

Cel 3.4: Integracja społeczności lokalnej oraz koordynacja działań interesariuszy rewitalizacji na rzecz poprawy jakości życia		
Istotność celu w podobszarach rewitalizacji		
Centrum	Sielpia Wielka	Stara Kuźnica
Wiodący wskaźnik monitorowania		
Liczba nowych miejsc/lokali służących integracji i aktywności społecznej (+ liczba aktywnych uczestników działań prowadzonych w tych miejscach)		

Najważniejszy z celów szczegółowych w ramach procesu rewitalizacji, gdyż bezpośrednio dotyczy kluczowego wątku – integracji społecznej, aktywizacji społeczności, przeciwdziałania wykluczeniu oraz doskonaleniu relacji społecznych na obszarze rewitalizacji.

3.3 Planowane kierunki działań służące minimalizacji negatywnych zjawisk

Zgodnie z wymogami ustawy celom szczegółowym programu przyporządkowano konkretne kierunki działań mające ograniczać bądź eliminować negatywne zjawiska wykorzystując przy tym w pełni potencjały każdego z podobszarów rewitalizacji. Poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają wpisywać się w wyznaczone kierunki działań, które z kolei w myśl zasady zintegrowanego podejścia służyć mogą więcej niż jednemu celowi szczegółowemu GPR.

LP.	Kierunek działań rewitalizacyjnych	Służący realizacji celu szczegółowego	Wykorzystuje potencjały
1.	Realizacja nowej i modernizacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej	1.1, 2.1	C-R3 C-R4 C-R7
2.	Realizacja nowoczesnej infrastruktury oraz modernizacja istniejącej	1.1, 1.2, 1.4	C-R1 C-R3 C-R6
3.	Zazielenianie i porządkowanie przestrzeni publicznych i prywatnych, w tym podwórek - budowanie mikroklimatu, redukcja efektu wyspy ciepła, hałasu i	1.1, 1.3, 1.4, 2.1	C-R1 C-R2 C-R5 C-R8

	zanieczyszczeń powietrza, ograniczanie utwardzania nawierzchni w procesach inwestycyjnych		
4.	Rozwijanie i doskonalenie oferty usług publicznych, zapewnienie do nich powszechnego i łatwego dostępu, w tym osób ze szczególnymi potrzebami oraz dzieci	1.2, 1.3	C-R1 C-R3 C-R5 CR-7 C-R8 C-R9 SW-R10
5.	Zachęcenie do przemieszczania się po obszarze rewitalizacji inaczej niż samochodem - znaczące ułatwienie ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji zbiorowej, wraz ze zwiększeniem wygody, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznych oraz jej dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami (z niepełnosprawnościami, seniorów, itd.)	1.2, 1.3, 1.4, 2.1	C-R1 C-R2 C-R5 C-R6 C-R7 C-R8
6.	Zwiększanie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych	1.3	C-R1 C-R5 C-R8
7.	Rozwijanie centrum Końskich jako miasta zwartej - lokalizacja funkcji miastotwórczych, nowej zabudowy i usług oraz wysokiej jakości przestrzeni publicznych w centrum miasta – przy wykorzystaniu stworzonych narzędzi ułatwiających skoordynowane inwestowanie w obszarze rewitalizacji	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 3.3	C-R1 C-R2 C-R3 C-R4 C-R6 C-R7 C-R8 C-R10 SW-R1 SW-R2 SK-R4
8.	Ograniczanie szkodliwych emisji i energochłonności infrastruktury oraz poprawa efektywności energetycznej zabudowy przy wykorzystaniu nowych materiałów, technologii i procesów	1.4	C-R2 C-R3 C- R11
9.	Czysta energia - OZE, w tym w szczególności w inwestycjach publicznych oraz z wykorzystaniem potencjału wodnego	1.4	C-R3
10.	Zwiększanie ładu przestrzennego, w tym wzmacnianie powiązań przestrzennych i funkcjonalnych między współdziałającymi elementami oraz ochrona lokalnej charakterystyki architektonicznej i przestrzennej	1.4, 2.1	C-R1 C-R2 C-R3 C-R4 C-R5 C-R6 C-R7 C-R8 SW- R1 SW-R4 SW- R5 SK-R4
11.	Zwiększanie partycypacji społecznej w przedsięwzięciach gminnych	3.2 3.4	C-R9 C-R10 SW-R6 SK-R7
12.	Wykorzystanie potencjału inicjatyw lokalnej społeczności (np. młodzieży szkolnej, seniorów) i rozwój współpracy międzypokoleniowej (np. w ekonomii społecznej)	3.4	C-R9 C-R10 SW-R6 SK-R7
13.	Działania na rzecz integracji i aktywizacji lokalnej społeczności oraz doskonalenia relacji społecznych na obszarze rewitalizacji, w tym organizacja miejsc sprzyjających/służących tym celom	2.2 3.2 3.4	C-R9 C-R10 SW-R6 SK-R7
14.	Realizacja zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i w formule partnerstwa	3.4	C-R9 C-R10 SW-R6 SK-R7

15.	Uzupełnianie braków w dostępie do oferty edukacyjno-kulturalnej i życia społecznego dzieci i młodzieży spoza centrum	3.1 3.2	C-R10 SW-R2 SW-R4
16.	Tworzenie sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji (np. organizacja wydarzeń społeczno-kulturalnych przyciągających mieszkańców)	3.3	C-R3 SW-R8 SW-R12
17.	Wsparcie przedsiębiorców i inkubacja przedsiębiorstw przekładające się na ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, w tym inicjowanie i rozwijanie współdziałania i aktywności przedsiębiorców	3.3 3.4	C-R3 SW-R8 SK-R6 SK-R9
18.	Uruchomienie potencjału ekonomicznego i turystycznego zabytków, ich renowacja i ożywienie programem społeczno-kulturalnym	2.2 3.1 3.2	C-R1 C-R2 C-R5 C-R6 C-R8 C- R10 C-R11 SW- R2 SW-R3 SW- R4 SW-R9 SW- R10 SK-R1 SK- R2 SK-R3 SK-R4 SK-R6
19.	Zachowanie walorów przyrodniczych obszarów naturalnych	2.3	SW-R9 SW-R10 SK-R3 SK-R5 SK-R9
20.	Uporządkowanie przestrzenne i funkcjonalne turystyki, rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	2.3	SW-R2 SW-R7 SW-R10 SW- R11 SK-R1 SK- R6 SK-R9
21.	Zapewnianie mieszkańcom usług i ofert spędzania wolnego czasu wynikających z analizy zapotrzebowania na dane usługi i wydarzenia przez grupę docelową	3.1 3.2	C-R9 C-R10 SW-R2 SW-R6

Tab. 4 – Planowane kierunki działań służące minimalizacji negatywnych zjawisk

3.4 Podejście do formułowania i realizacji kluczowych przedsięwzięć

Wyznaczone powyżej cele główne, cele szczegółowe i kierunki działań określają zasady, jakimi należy kierować się przy prowadzeniu wszelkich przedsięwzięć w trzech podobszarach rewitalizacji „Centrum”, „Sielpia Wielka” i „Stara Kuźnica”. Obszary te mają różną charakterystykę, ale nakreślone cele rewitalizacji wyznaczają dla nich spójny kierunek przekształceń.

Większa część planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych to zadania kompleksowe, obejmujące równocześnie aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i/lub środowiskowe, mające na celu wielowymiarową poprawę stanu obszaru rewitalizacji. Warto skupić się na realizacji przedsięwzięć najbardziej kompleksowych, które najpełniej odpowiadają na zagadnienia rewitalizacji, realizując w swoim zakresie ponad połowę wszystkich kierunków rewitalizacji - a są to:

- przedsięwzięcie C1 - Kwartał pełen życia (w podobszarze rewitalizacji „Centrum”),
- przedsięwzięcie C2 - Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji Centrum,
- przedsięwzięcie C3 – Nowa zabudowa w centrum – mapa inwestycyjna,
- przedsięwzięcie C4 - Przedpole stacji PKP,
- przedsięwzięcie C6 - Targowicki ład - nowa jakość Targowicy Miejskiej,
- przedsięwzięcie C11 – Centrum wielopokoleniowe,
- przedsięwzięcie S1 - Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji (w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka”),
- przedsięwzięcie K1 - Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej (w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”),
- Przedsięwzięcie K4 - Atrakcyjna przestrzeń (w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”).

Skuteczna realizacja tak złożonych i rozłożonych w czasie przedsięwzięć wymaga odpowiednich rozwiązań w zakresie przygotowania i realizacji. Stąd też w rozdziale dotyczącym struktury zarządzania realizacją GPR zaproponowano szczególne mechanizmy organizacyjne, wykraczające poza standardowe rozwiązania dla pozostałych przedsięwzięć.

Kompleksowe przekształcenia obejmujące równocześnie aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i/lub środowiskowe realizują wiele kierunków działań naraz, tak więc kierunki działań realizowane w zakresie każdego z przedsięwzięć przedstawiono w kartach przedsięwzięć oraz - dla ucytelnienia - w tabeli poniżej, stanowiącej zestawienie kierunków działań w odniesieniu do planowanych przedsięwzięć.

Nazwa podobszaru rewitalizacji	"Centrum"															
	Oznaczenie przedsięwzięcia	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	C11	C12	C13	C14	
	Kwartal pełen życia	Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji "Centrum"	Nowa zabudowa w centrum - mapa inwestycyjna	Przedpole stacji PKP	1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich	Nowa jakość Targowicy Miejskiej	Szakiłkoneknych wyrobów odlewniczych	Rowerem po Końskich	"Życie na rynku" - Model zarządzania wydarzeniami	Mieszkania chronione	Centrum wielopokoleniowe	Rewitalizacja południowej części zespołu pałacowo-parkowego Malachowskich	Miejsca wypoczynku na białych	Serce dla seniora	Liczba przedsięwzięć z podobszaru "Centrum" realizowanych w ramach danego kierunku	
LP	Kierunek działań rewitalizacyjnych															
1.	Realizacja nowej i modernizacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej	tak	tak													4
2.	Realizacja nowoczesnej infrastruktury oraz modernizacja istniejącej	tak	tak		tak		tak		tak		tak	tak	tak	tak		9
3.	Zazielenianie i porządkowanie przestrzeni publicznych i prywatnych, w tym podwórek - budowanie mikroklimatu, redukcja efektu wyspy ciepła, hałasu i zanieczyszczeń powietrza, ograniczanie utwardzania nawierzchni w procesach inwestycyjnych	tak	tak	tak		tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	12
4.	Rozwijanie i doskonalenie oferty usług publicznych, zapewnienie do nich powszechnego i łatwego dostępu, w tym osób ze szczególnymi potrzebami oraz dzieci	tak	tak		tak		tak		tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	11
5.	Zachęcenie do przemieszczania się po obszarze rewitalizacji inaczej niż samochodem - znaczące ułatwienie ruchu pieszo, rowerowego, komunikacji zbiorowej, wraz ze zwiększeniem wygody, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznych oraz jej dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami (z niepełnosprawnościami, seniorów, itd.)	tak	tak		tak	tak	tak		tak	tak	tak	tak	tak	tak		11
6.	Zwiększanie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych	tak	tak	tak	tak		tak		tak	tak	tak	tak	tak	tak		11
7.	Rozwijanie centrum Końskich jako miasta zwartego - lokalizacja funkcji miastotwórczych, nowej zabudowy i usług oraz wysokiej jakości przestrzeni publicznych w centrum miasta - przy wykorzystaniu stworzonych narzędzi ułatwiających skoordynowane inwestowanie w obszarze rewitalizacji	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak		13
8.	Ograniczanie szkodliwych emisji i energochłonności infrastruktury oraz poprawa efektywności energetycznej zabudowy przy wykorzystaniu nowych materiałów, technologii i procesów	tak	tak	tak	tak		tak		tak		tak	tak	tak	tak		10
9.	Czysta energia - OZE, w tym w szczególności w inwestycjach publicznych oraz z wykorzystaniem potencjału wodnego	tak	tak		tak		tak				tak	tak	tak	tak		8
10.	Zwiększanie ładunku przestrzennego, w tym wzmacnianie powiązań przestrzennych i funkcjonalnych między współdziałającymi elementami oraz ochrona lokalnej charakterystyki architektonicznej i przestrzennej	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak			tak	tak	tak	tak		12
11.	Zwiększanie partycypacji społecznej w przedsięwzięciach gminnych	tak	tak			tak	tak	tak	tak	tak		tak	tak	tak	tak	11
12.	Wykorzystanie potencjału inicjatyw lokalnej społeczności (np. młodzieży szkolnej, seniorów) i rozwój współpracy międzypokoleniowej (np. w ekonomii społecznej)	tak	tak							tak	tak	tak		tak	tak	7
13.	Działania na rzecz integracji i aktywizacji lokalnej społeczności oraz doskonalenia relacji społecznych na obszarze rewitalizacji, w tym organizacja miejsc sprzyjających/służących tym celom	tak	tak				tak	tak		tak	tak	tak		tak	tak	9
14.	Realizacja zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i w formule partnerstwa	tak		tak			tak									3
15.	Uzupełnianie braków w dostępie do oferty edukacyjno-kulturalnej i życia społecznego dzieci i młodzieży spoza centrum															0
16.	Tworzenie sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji (np. organizacja wydarzeń społeczno-kulturalnych przyciągających mieszkańców)	tak	tak	tak			tak			tak			tak			6
17.	Wsparcie przedsiębiorców i inkubacja przedsiębiorstw przekładające się na ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, w tym inicjowanie i rozwijanie współdziałania i aktywności przedsiębiorców	tak		tak			tak									3
18.	Uruchomienie potencjału ekonomicznego i turystycznego zabytków, ich renowacja i ożywienie programem społeczno-kulturalnym	tak						tak	tak	tak		tak	tak			6
19.	Zachowanie walorów przyrodniczych obszarów naturalnych					tak							tak	tak		3
20.	Uporządkowanie przestrzenne i funkcjonalne turystyki, rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	tak	tak		tak			tak	tak				tak	tak		7
21.	Zapewnianie mieszkańcom usług i ofert spędzania wolnego czasu wynikających z analizy zapotrzebowania na dane usługi i wydarzenia przez grupę docelową	tak	tak		tak		tak	tak	tak	tak		tak	tak	tak		10

Tab. 5 – Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z planowanymi kierunkami działań cz.1

LP	Nazwa podobszaru rewitalizacji Oznaczenie przedsięwzięcia	"Sielcia Wielka"						"Stara Kuźnica"					obszar rewitalizacji					
		S1	S2	S3	S4	S5	S6	K1	K2	K3	K4	K5	O1	O2	O3	O4		
		Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielcu Wielkim – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji						Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej					Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizacji					
		Rozwój mieszkaniowej części Sielca Wielkiego przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego						Czysta energia					Bibliobus					
		Uporządkowanie i uatrakcyjnienie okolic ul. Spacerowej i strefy brzowej w Sielcu Letnisko						Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy					Świąteczny Inkubator Przedsiębiorczości					
		Priorytet komunikacji pieszej w Sielcu Letnisko						Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy					Rodzina za szkłem					
		Realizacja całorocznego obiektu wielofunkcyjnego skupianego w zieleni						Spotkajmy się!					Liczba przedsięwzięć z podobszaru "Sielcia Wielkiego" realizowanych w ramach danego kierunku					
		Stworzenie systemu tras pieszo-rowerowych łączących lokalne atrakcje i powiązanie ich z istniejącymi trasami o randze regionalnej i krajowej						Liczba przedsięwzięć z podobszaru "Stara Kuźnica" realizowanych w ramach danego kierunku					Liczba przedsięwzięć z podobszaru "Stara Kuźnica" realizowanych w ramach danego kierunku					
		Kierunek działań rewitalizacyjnych						Muzium Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej					Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizacji					
1.	Realizacja nowej i modernizacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej		tak					1					0	tak			1	
2.	Realizacja nowoczesnej infrastruktury oraz modernizacja istniejącej	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak	tak	tak	tak	5	tak		tak	2	
3.	Zazielenianie i porządkowanie przestrzeni publicznych i prywatnych, w tym podwórek - budowanie mikroklimatu, redukcja efektu wyspy ciepła, hałasu i zanieczyszczeń powietrza, ograniczanie utwardzania nawierzchni w procesach inwestycyjnych	tak	tak	tak		tak		4					0				0	
4.	Rozwijanie i doskonalenie oferty usług publicznych, zapewnienie do nich powszechnego i łatwego dostępu, w tym osób ze szczególnymi potrzebami oraz dzieci	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak		tak	tak	4		tak		1	
5.	Zachęcenie do przemieszczania się po obszarze rewitalizacji inaczej niż samochodem - znaczące ułatwienie ruchu pieszo, rowerowego, komunikacji zbiorowej, wraz ze zwiększeniem wygody, bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznych oraz jej dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami (z niepełnosprawnościami, seniorów, itd.)	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak		tak	tak	4		tak		1	
6.	Zwiększanie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak	tak	tak	tak	5		tak		1	
7.	Rozwijanie centrum Końskich jako miasta zwartej - lokalizacja funkcji miastotwórczych, nowej zabudowy i usług oraz wysokiej jakości przestrzeni publicznych w centrum miasta – przy wykorzystaniu stworzonych narzędzi ułatwiających skoordynowane inwestowanie w obszarze rewitalizacji	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak		tak	tak	4	tak	tak	tak	3	
8.	Ograniczanie szkodliwych emisji i energochłonności infrastruktury oraz poprawa efektywności energetycznej zabudowy przy wykorzystaniu nowych materiałów, technologii i procesów	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak	tak	tak	tak	5	tak		tak	2	
9.	Czysta energia - OZE, w tym w szczególności w inwestycjach publicznych oraz z wykorzystaniem potencjału wodnego	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak	tak		tak	4	tak		tak	2	
10.	Zwiększanie ładunku przestrzennego, w tym wzmocnienie powiązań przestrzennych i funkcjonalnych między współdziałającymi elementami oraz ochrona lokalnej charakterystyki architektonicznej i przestrzennej	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak		tak	tak	4				1	
11.	Zwiększanie partycypacji społecznej w przedsięwzięciach gminnych	tak	tak	tak	tak		tak	5	tak	tak	tak	tak	5		tak		1	
12.	Wykorzystanie potencjału inicjatyw lokalnej społeczności (np. młodzieży szkolnej, seniorów) i rozwój współpracy międzypokoleniowej (np. w ekonomii społecznej)	tak	tak	tak	tak		tak	5				tak	1		tak		1	
13.	Działania na rzecz integracji i aktywizacji lokalnej społeczności oraz doskonalenia relacji społecznych na obszarze rewitalizacji, w tym organizacja miejsc sprzyjających/służących tym celom	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak		tak	tak	4		tak		1	
14.	Realizacja zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i w formule partnerstwa						tak	1					0			tak	1	
15.	Uzupełnianie braków w dostępie do oferty edukacyjno-kulturalnej i życia społecznego dzieci i młodzieży spoza centrum	tak	tak	tak	tak	tak		5	tak		tak	tak	4		tak		1	
16.	Tworzenie sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji (np. organizacja wydarzeń społeczno-kulturalnych przyciągających mieszkańców)	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6					0			tak	1	
17.	Wsparcie przedsiębiorców i inkubacja przedsiębiorstw przekazujące się na ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, w tym inicjowanie i rozwijanie współdziałania i aktywności przedsiębiorców	tak	tak	tak	tak		tak	5					0				tak	1
18.	Uruchowienie potencjału ekonomicznego i turystycznego zabytków, ich renowacja i ożywienie programem społeczno-kulturalnym	tak	tak				tak	3	tak				1			tak	1	
19.	Zachowanie walorów przyrodniczych obszarów naturalnych	tak	tak	tak				3	tak		tak	tak	3				0	
20.	Uporządkowanie przestrzenne i funkcjonalne turystyki, rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak	tak	tak	tak	5		tak		1	
21.	Zapewnianie mieszkańcom usług i ofert spędzania wolnego czasu wynikających z analizy zapotrzebowania na dane usługi i wydarzenia przez grupę docelową	tak	tak	tak	tak	tak	tak	6	tak		tak	tak	4		tak		1	

Tab. 6 – Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z planowanymi kierunkami działań cz.2

Zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji zawiera listę przedsięwzięć realizujących przyjęte cele i konkretne kierunki rewitalizacji. Przedsięwzięcia te odnoszą się do sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Jak ujawnił proces formułowania treści GPR na obszarze rewitalizacji istnieje zapotrzebowanie na podjęcie działań, z których wiele na moment spisania programu stanowi wstępną ideę lub wizję. Nie może to być jednak

postrzegane jako słabość, gdyż takie uwarunkowania wstępne sprzyjają temu, aby zasadnicza myśl partycypacji „z ludźmi i dla ludzi” mogła zrealizować się w pełni. Opis przedsięwzięć charakteryzuje się różnym stopniem szczegółowości, co oznacza, że w licznych z nich zakres ostateczny musi zostać dopracowany i dojście do niego, z uwzględnieniem pogłębionej partycypacji, będzie elementem tych przedsięwzięć. W konsekwencji opis bardziej kompleksowych z nich wskazuje planowany proces dojścia do ostatecznych rozwiązań najlepiej spełniających cele GPR.

Wstępny charakter przedsięwzięć wiąże się z tym, że realizacja niektórych z nich uzależniona jest nie tylko od przeprowadzenia procesu rozstrzygającego o ich ostatecznym kształcie i zakresie, ale także rozwiązaniem kwestii własnościowych (np. pozyskanie nieruchomości – zostało to uwzględnione w opisie przedsięwzięcia) czy zapewnienia finansowania. W tym znaczeniu przedsięwzięcia mają charakter warunkowy i nie jest ostatecznie przesądzone, że będą mogły zostać zrealizowane. Z punktu widzenia celów GPR jest to wysoce pożądane i w ramach realizacji GPR czynione będą wszelkie starania, aby te przedsięwzięcia doprowadzić do skutecznego finału.

Przedsięwzięcia zlokalizowane są na podobszarze rewitalizacji „Centrum”, „Sielpia Wielka”, „Stara Kuźnica”, obejmują swoim zasięgiem cały obszar rewitalizacji lub w szczególnych przypadkach wynikających ze specyfiki przedsięwzięcia wykraczają poza obszar rewitalizacji.

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C1	1, 2,3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21	8 769 000 zł

Tytuł projektu

Kwartał pełen życia

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje działki położone w kwartale ograniczonym ulicami Marszałka Piłsudskiego, Łazienną, Spółdzielczą i Warszawską w podobzszarze rewitalizacji „Centrum”

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na wielofunkcyjnym zagospodarowaniu wnętrza kwartału ukierunkowanym na realizację celów społecznych i klimatycznych w procesie partycypacyjnym w celu ożywienia całego obszaru centrum. Obecnie wewnątrz kwartału i jego północna część zagospodarowane są ekstensywnie i chaotycznie; przedsięwzięcie to otwiera możliwość przekształcenia północnej części podobzszaru rewitalizacji „Centrum”. Zrealizowana przestrzeń i zabudowa muszą być: nowoczesne choć z szacunkiem dla dziedzictwa kulturowego, przyjazne środowisku, łatwe w utrzymaniu, stworzone lokalnie (przez lokalnych specjalistów, z wykorzystaniem lokalnych materiałów), energooszczędne. Należy zapewnić długie godziny żywego funkcjonowania wnętrza kwartału (również w połączeniu z funkcjonowaniem płyty rynku), co najmniej frontowy lokal powinien być otwarty do późnego wieczora.

Przedsięwzięcie obejmuje:

1. budowę systemu pieszych zielonych przestrzeni we wnętrzu kwartału:

- w oparciu o istniejące zasoby zieleni wysokiej oraz co najmniej w zakresie obszaru przestrzeni publicznych (dróg) obowiązujących w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- wyposażenie ww. systemu pieszych przestrzeni w: obfitą zielen (dla poprawy mikroklimatu), elementy mikroretencji, bogate wyposażenie do spędzania wolnego czasu - ławki, huśtawki, stoły, zadaszenia dla spędzania czasu na powietrzu przy niepogodzie, stół do ping-ponga itd.
- wewnątrzkwartałowe ciągi piesze z otwartym dostępem umożliwiające przechodzenie przez kwartał

2. utworzenie wielofunkcyjnego centrum aktywności społecznej (pod warunkiem pozyskania prawa do korzystania z lokalu):

- w lokalu w parterze kamienicy Piłsudskiego 22/24:

- nadanie funkcji wielofunkcyjnego centrum ożywienia społecznego, które organizacyjnie lub instytucjonalnie może być powiązane z Centrum Wielopokoleniowym (przedsięwzięcie C11) lub instytucjami kultury) a w nim np.: centrum informacji o wydarzeniach na koneckim rynku z wyświetlaczem bieżących wydarzeń w witrynie; mikrokawiarnia; centrum aktywności trzeciego sektora; wystawa koneckiego detalu odlewniczego; przestrzeń nieformalnych spotkań wypełniona aktywnością popołudniami; inkubator aktywności obywatelskiej; powiązanie działań z zakresu sportu i kultury z aktywizacją i integracją dzieci, młodzieży (m.in. wydarzenia, zapewnienie programu animacyjnego dla świetlic/domów sąsiedzkich/klubów seniora – przez GDK lub bibliotekę, bibliobus)

- przebudowę lokalu - otwarcie wglądu z płyty rynku do zielonego wnętrza kwartału przez przeszklenie witryn od strony rynku i podwórza, otwarty plan umożliwiający rekonfigurację przestrzeni do zmiennych do potrzeb;
- urządzenie przestrzeni przed lokalem od strony koneckiego rynku na miejsce spotkań, z zielenią, ławkami, innymi elementami zachęcającymi do przebywania i zapraszającymi do wnętrza,
- w nowej zabudowie we wnętrzu kwartału
  - opracowanie programu funkcjonalnego obejmującego miks działalności 3go sektora, gminnej i/ lub komercyjnej, np. makerspace (przestrzeń „robienia” rzeczy, gdzie można szyć, spawać, wycinać); mikrodomki - przestrzenie na cele młodzieży; studio na pracownię plastyczną lub tańca;
  - opracowanie w ramach współprojektowania z użytkownikami nowoczesnej formy architektonicznej niewielkich budynków skupionych wokół zielonego wnętrza kwartału;

3. Możliwe opcjonalnie dodatkowe rozwiązania takie jak:

- włączenie całej kamienicy Piłsudskiego 22 i/ lub 24 do projektu z możliwością zwiększenia kubatury przez podniesienie tylnej połaci dachu lub realizację nadbudowy wykonanej pod nadzorem konserwatorskim (w celu umieszczenia np. mieszkań lub pracowni),
- zakaz wjazdu do wnętrza kwartału (być może z uwzględnieniem darmowego parkingu dla właścicieli wszystkich mieszkań w granicach 5 minut dojścia pieszo).

Przedsięwzięcie zakłada:

- opracowanie projektu zagospodarowania kwartału w procesie współprojektowania z mieszkańcami, w tym zwłaszcza z młodzieżą oraz właścicielami nieruchomości; projekt musi uwzględniać przestrzenie zielone oraz powinien uwzględniać realizację nowej zabudowy publicznej lub prywatnej mieszczącej we wnętrzu kwartału nowe funkcje przyciągające użytkowników (np. usługi, gastronomia),
- pozyskanie nieruchomości niezbędnych do realizacji układu lub/i współpracę z partnerami prywatnymi w celu realizacji elementów układu, minimum obejmujących: zakres przestrzeni publicznych wskazanych w mpzp jako tereny drogowe, lokale w parterze nieruchomości Piłsudskiego 22/24,
- przeprowadzenie niezbędnych rozbiórek,
- realizację terenów zieleni we współpracy ze szkołami w ramach edukacji klimatycznej,
- realizację obiektów kubaturowych we wnętrzu kwartału,
- opracowanie projektu wielofunkcyjnego centrum aktywności społecznej przy współudziale potencjalnych użytkowników, a więc m.in. młodzieży (aktywizacja licealistów - konkurs międzyszkolny połączony z warsztatami w zakresie projektowania wnętrz, wyłonienie na podstawie wyników konkursu młodzieżowej ekipy projektowej, wypracowanie przez nich ostatecznej wersji projektu przy współpracy z architektem),
- przebudowę lokalu,
- stworzenie warunków (organizacyjnych, planistycznych, inwestycyjnych) do wymiany zabudowy i uzupełnienia zabudowy w północnej części kwartału, co pomoże obramić i ożywić przestrzeń publiczną ulicy Spółdzielczej,
- możliwość rozszerzenia programu wnętrza kwartału lub pozyskanie całej kamienicy Piłsudskiego 22 i 24 przez skup nieruchomości z wykorzystaniem prawa pierwokupu, zmiany zapisów mpzp, aktywnej gospodarki nieruchomościami.

Podmiot realizujący:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy prywatni i instytucjonalni)

Komórka odpowiedzialna:

Wydział Inwestycji, Wydział
Urbanistyki, Gospodarki
Komunalnej i Ochrony Środowiska,

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany

- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji
- powierzchnia zrealizowanych terenów zieleni
- powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanych na terenach wcześniej utwardzonych
- powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanej na terenach wcześniej nieutwardzonych
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji
- liczba usuniętych barier architektonicznych
- liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich (np. windy)
- liczba zmodernizowanych/nowych lokali mieszkalnych na obszarze rewitalizacji
- liczba zmodernizowanych budynków

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

- liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej
- liczba nowych miejsc/lokalii służących integracji i aktywności społecznej
- zmiana w zakresie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Obiekt musi być w całości dostępny dla osób niepełnosprawnych, a jego program musi zawierać elementy integracyjne. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C2 – „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji „Centrum””

Przedsięwzięcie C3 – „Nowa zabudowa w centrum - mapa inwestycyjna”

Przedsięwzięcie C5 – „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Przedsięwzięcie C7 – „Szlak koneckich wyrobów odlewniczych”

Przedsięwzięcie C9 – „Życie na rynku - Model zarządzania wydarzeniami na płycie rynku”

Przedsięwzięcie C11 – „Centrum wielopokoleniowe”

Przedsięwzięcie O1 – „Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizacji”

Ryc. 23 – Wstępny zarys schematu funkcjonalno-przestrzennego przedsięwzięcia C1

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 20, 21	14 856 000 zł
Tytuł projektu		
Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji „Centrum”		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje ulice w podobszarze rewitalizacji „Centrum” z poniższego katalogu: Spółdzielcza, Dolna, Łazienna, Warszawska, Targowa, Wyjazdowa, Starowarszawska oraz ich skrzyżowania, może		

obejmować dodatkowe fragmenty innych ulic oraz przyległych terenów w wyniku przeprowadzenia dalszych analiz.

Opis projektu

Przedsięwzięcie ma na celu wytworzenie ładu przestrzennego północnej części podobszaru rewitalizacji „Centrum” przez organizację i ułożenie systemu przestrzeni publicznych w formie pięknych i przyjaznych ulic i placów. Przewiduje się utworzenie deptaka między Targowicą Miejską, będąca dużym generatorem ruchu pieszego, a koneckim rynkiem Połączenie to musi być jak najlepiej przystosowane do potrzeb pieszych, w tym z uwzględnieniem różnych grup wiekowych.

Zadanie polega na uporządkowaniu systemu komunikacji, zmniejszeniu terenochłonności układu komunikacji kołowej w liniach rozgraniczających terenów drogowych (np. zwężeniu niektórych obecnie zbyt szerokich jezdni), uporządkowaniu parkowania i odzyskaniu znaczącej ilości przestrzeni na chodniki, ławki, zieleni wysoką i niską, realizację nowego energooszczędnego oświetlenia. Należy umożliwić zagospodarowanie części chodników przyległych do lokali usługowych przez te lokale. Przy przebudowie należy kierować się wygodą ruchu pieszego, stosując rozwiązania techniczne ułatwiające ruch pieszy (np. wyniesione chodniki na wjazdach do stref zamieszkania, przewężenia pasów jezdnych w miejscach przejść dla pieszych, przejścia przez jezdnię stanowiące kontynuację chodników „na wprost”, częsta lokalizacja ławek, prawidłowe oświetlenie, cień drzew, oddzielanie pieszych od jezdni o dużym natężeniu ruchu żywołotami). Należy zastosować rozwiązania i technologie energooszczędne oraz wytrzymałe. Należy zachować jak najwięcej istniejącej zieleni. Warto zastosować lokalne rozwiązania materiałowe/ wykończeniowe, np. pochodzące z lokalnych zakładów odlewniczych - w celu zmniejszenia emisji transportowych oraz budowy i wspierania lokalnej tożsamości. (powiązanie z przedsięwzięciem C7 „Szlak koneckich wyrobów odlewniczych”). Przedsięwzięcie na etapie projektowym i realizacyjnym zostanie skoordynowane z innymi służącymi przemianom przestrzeni i zabudowie sąsiadujących terenów (przedsięwzięcia C1, C3, C6, C10).

Zbudowanie osi pieszej Targowica – rynek, jednolitej w zakresie zagospodarowania i wyposażenia ulic – nadanie jej charakteru deptaka:

- wykorzystanie zabytkowej ulicy Łazienniej do zazielenienia i zbudowania modelowej przestrzeni pieszej – „Łazienna najpiękniejszą ulicą centrum”,
- przebudowa skrzyżowania ulic Łazienna – Spółdzielcza – Dolna na przestrzeń o charakterze placu miejskiego z możliwością przejazdu samochodów ulicą Spółdzielczą,
- urządzenie ulicy Dolnej z podkreśleniem widoku na kościół św. Mikołaja (np. za pomocą liniowego ustawienia oświetlenia).

Przedsięwzięcie obejmuje:

- opracowanie lub zlecenie opracowania standardu i rozwiązań budowy ulic i przestrzeni publicznych przyjaznych pieszym przy partycypacji społecznej,
- przeprowadzenie lub zlecenie przeprowadzenia analiz komunikacyjnych oraz przemodelowania organizacji ruchu (hierarchizacja) w celu ucztyelnienia i uproszczenia komunikacji kołowej w całym obszarze centrum z uwzględnieniem możliwości uspokojenia ruchu na wybranych ulicach (np. Łazienniej),
- możliwość przeprowadzenia prototypowania rozwiązań w miejscach szczególnych - np. na skrzyżowaniu ulic Łazienna - Spółdzielcza - Dolna,
- opracowanie lub zlecenie opracowania dokumentacji projektowej na przebudowy ulic,
- rozpisanie przetargów na przebudowę ulic,
- przeprowadzenie przebudów.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Wydział Dróg Gminnych

(+ partnerzy prywatni i instytucjonalni)

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzącą zmianę - uczynienie układu drogowego

- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji
- długość nowych lub wyremontowanych dróg rowerowych
- powierzchnia zrealizowanych terenów zieleni
- powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanych na terenach wcześniej utwardzonych
- powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanej na terenach wcześniej nieutwardzonych
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji
- liczba usuniętych barier architektonicznych
- liczba zainstalowanych energooszczędnych latarni i opraw oświetleniowych w przestrzeni publicznej
- liczba wyniesionych przejść dla pieszych

- **Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych**
- powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta mpzp lub zmianą mpzp uchwaloną po wejściu w życie GPR

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

- liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przestrzeń musi być w całości dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartał pełen życia”

Przedsięwzięcie C3 – „Nowa zabudowa w centrum - mapa inwestycyjna”

Przedsięwzięcie C5 – „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Przedsięwzięcie C6 – „Targowicki ład - nowa jakość Targowicy Miejskiej”

Przedsięwzięcie C7 – „Szlak koneckich wyrobów odlewniczych”

Przedsięwzięcie C8 – „Rowerem po Końskich”

Przedsięwzięcie C10 – „Mieszkania chronione”

Ryc. 24 – Schemat funkcjonalno-przestrzenny przedsięwzięcia C2

Ryc. 25 – Schemat funkcjonalno-przestrzenny przedsięwzięcia C2 – zakres placu Spółdzielcza/Łazienna

Ryc. 26 – Schemat funkcjonalno-przestrzenny przedsięwzięcia C2 – oś widokowa Targowica-kościół św. Mikołaja

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C3	1, 3, 6, 7, 8, 10, 14, 16, 17	50 000 zł

Tytuł projektu

Nowa zabudowa w centrum - mapa inwestycyjna

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje podobszar rewitalizacji „Centrum” (można rozszerzyć na cały obszar rewitalizacji, miasta lub gminy)

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na stworzeniu mapy nieruchomości stanowiących potencjalne lokalizacje inwestycji budowlanych wpisujących się w cele GPR – podjęciu szeregu działań służących skutecznemu połączeniu właścicieli działek z inwestorami w centrum Końskich w celu rozwoju zabudowy na obszarze rewitalizacji – efektywnego i zgodnego z zasadami ładu przestrzennego.

Przedsięwzięcie obejmie co najmniej następujące działania (których zakres może zostać rozszerzony, jeśli okaże się to konieczne dla skutecznego przeprowadzenia osiągnięcia założonych rezultatów):

- przegląd działek w podobszarze rewitalizacji „Centrum” i wskazanie tych o złym stanie zagospodarowania, niedoinwestowanych, o odpowiednich parametrach przestrzennych, możliwych do przekształceń i uzupełnienia zabudową,
- szerokie ogłoszenie naboru wśród właścicieli działek w podobszarze „Centrum”, którzy chcieliby zgłosić swoje działki do niniejszego przedsięwzięcia oraz aktywny kontakt z właścicielami najważniejszych nieruchomości w celu zachęcenia ich do udziału w przedsięwzięciu,
- utworzenie narzędzia - mapy wskazującej nieruchomości możliwe do zainwestowania wraz z kontaktem do właścicieli lub do pośrednika między inwestorami i właścicielami,
- szerokie rozpropagowanie mapy wśród koneckich przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów lokalnych oraz poza regionem,
- organizację działań sieciujących, służących dialogowi i wymianie stanowisk różnych partnerów i uczestników procesów biznesowych,
- organizację spotkań, warsztatów projektowych, konkursów, w tym np. studenckich, służących wypracowaniu lub przedyskutowaniu różnych opcji zagospodarowania potencjalnych nieruchomości – w tym kontekście przedsięwzięcie powinno być powiązane z innymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, w szczególności nr C1, C2, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10, C11 i C12,
- aktualizację istniejących mpzp w celu rozszerzenia katalogu przeznaczeń terenu, zapewnienia lepszych parametrów nowej zabudowy, wskazania obowiązku realizacji usług w parterach i zabudowy pierzejowej w celu budowania ładu przestrzennego,
- utworzenie mapy zawierającej ww. treści - jako np. podstrony UMiG w Końskich zawierającej listę nieruchomości z powyższego katalogu wraz z kontaktem do właścicieli lub umożliwiającej ten kontakt w innej formie.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
organizacja społeczna pośrednicząca

Wydział Gospodarki
Nieruchomościami

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany - ład przestrzenny na północ od koneckiego rynku
liczba nowoutworzonych/rozwiniętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Z uwagi na charakter przedsięwzięcia – nie dotyczy.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 – „Kwartal pełen życia”

Przedsięwzięcie C2 – „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji „Centrum””

Przedsięwzięcie C3 – „Nowa zabudowa w centrum - mapa inwestycyjna”

Przedsięwzięcie C4 – „Przedpole stacji PKP”

Przedsięwzięcie C5 – „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Przedsięwzięcie C6 – „Targowicki ład - nowa jakość Targowicy Miejskiej”

Przedsięwzięcie C7 – „Szlak koneckich wyrobów odlewniczych”

Przedsięwzięcie C8 – „Rowerem po Końskich”

Przedsięwzięcie C9 – „Życie na rynku - Model zarządzania wydarzeniami na płycie rynku”

Przedsięwzięcie C10 – „Mieszkania chronione”

Przedsięwzięcie C11 – „Centrum wielopokoleniowe”

Przedsięwzięcie C12 – „Rewitalizacja południowej części zespołu pałacowo-parkowego Małachowskich”

Ryc. 27 – Przykład platformy dla przedsięwzięcia C3 - po prawej przykład oznaczenia nieruchomości na mapie Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, po lewej przykład analogicznego rozwiązania z łodzi

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C4	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20, 21	12 302 000 zł

Tytuł projektu

Przedpole stacji PKP

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje obszar pomiędzy terenem PKP a parkiem miejskim im. Małachowskich - przedpole stacji wraz z odcinkiem ulicy Sportowej w podobszarze rewitalizacji „Centrum”

Opis projektu

Przedsięwzięcie ma na celu utworzenie nowego obszaru - „bramy miasta” - od strony dworca PKP. Jego realizacja uwarunkowana jest pozyskaniem przez gminę niezbędnych nieruchomości lub/i uzgodnieniami z dysponentami nieruchomości, które mogą/powinny wejść w zakres przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie polega na:

- urzędzeniu przestrzeni w sposób ułatwiający korzystanie z dworca i multimodalność (przystanek PKS, autobusu miejskiego, stacja roweru miejskiego, mały parking) oraz wygodnie (bezprogowo) i nowoczesnie dla użytkowników (oświetlenie, ławki, zieleń).
- wzmocnienie połączenia pieszego z centrum przez wytworzenie szerokiego pasażu pieszego łączącego ciąg pieszy z alejami w parku, szerokiego bezpiecznego wyniesionego przejścia dla pieszych przez ulicę Sportową bezpośrednio na osi połączenia, oświetlenia,
- zagospodarowaniu terenu zieleni pomiędzy ul. Sportową a linią kolejową,
- korektę przejścia dla pieszych na głównym wyjściu z parku od strony zachodniej - wzmocnienie powiązania pieszego,
- możliwość lokalizacji zabudowy o ograniczonych gabarytach w przedpolu stacji flankującej plac przed stacją od strony północnej i / lub południowej - obecnie plac jest bardzo duży, a służy niewielkiej liczbie użytkowników. Dodatkowe funkcje usługowe (i ewentualnie mieszkalne w północnej części placu) zwiększą poczucie bezpieczeństwa w tej części miasta i wytworzą zdefiniowane miejsce,
- ewentualne zagospodarowanie / nadanie funkcji budynkowi dawnego dworca PKP

W jego ramach należy:

- sporządzić koncepcję zagospodarowania terenu z uwzględnieniem wielofunkcyjności zadanej przestrzeni - jako przyjaznej środowisku, bezpiecznej, dobrze oświetlonej, wraz z projektem bezpiecznych przejść dla pieszych przez ulicę Sportową,
- pozyskać nieruchomości pod przedsięwzięcie (opcjonalnie z wykorzystaniem prawa pierwokupu) lub/i uzgodnienie kształtu przedsięwzięcia z dysponentami nieruchomości.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Wydział Inwestycji

współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych (w zakresie ul. Sportowej)

możliwość współpracy z partnerami prywatnymi oraz PKP

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany - wzrost znaczenia komunikacji PKP i bezpieczeństwa w okolicy stacji

- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji
- długość nowych szlaków pieszych i szlaków/dróg rowerowych
- liczba pasażerów komunikacji zbiorowej
- powierzchnia zrealizowanych terenów zieleni
- powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanych na terenach wcześniej utwardzonych
- powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanej na terenach wcześniej nieutwardzonych
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji
- liczba usuniętych barier architektonicznych
- liczba zainstalowanych energooszczędnych latarni i opraw oświetleniowych w przestrzeni publicznej
- liczba wyniesionych przejść dla pieszych

Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych

- powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta mpzp lub zmianą mpzp uchwaloną po wejściu w życie GPR

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przestrzeń musi być w całości dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C5 - „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Przedsięwzięcie C8 - „Rowerem po Końskich”

Ryc. 28 – Schemat funkcjonalno-przestrzenny przedsięwzięcia C4

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C5	3, 5, 7, 10, 11, 19	957 000 zł

Tytuł projektu

1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje podobszar rewitalizacji „Centrum”, (w dalszej kolejności można rozszerzyć na cały obszar rewitalizacji, a kolejno na obszar miasta.)

Opis projektu

Wraz z przygotowaniem w ramach innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (C1, C2, C6) projektu przebudowy przestrzeni publicznych w północnej części podobszaru rewitalizacji „Centrum” oraz wyznaczeniem w pozostałych przedsięwzięciach (C4, C12, C13) wszystkich możliwych przestrzeni na zielen, należy umożliwić mieszkańcom partycypacyjne przeprowadzenie doboru roślinności, np. w formie wyboru konkretnych rodzajów drzew do konkretnych lokalizacji lub umożliwiając dobór krzewów, a także umożliwić realizację ww. zieleni oraz zieleni pnącej na obiektach małej architektury, budowlach i budynkach.

Partycypacja powinna mieć 3 etapy:

1. UMiG w Końskich opracuje katalog zieleni, prezentujący szeroki dobór gatunkowy drzew, krzewów, bylin, uzgodniony ze specjalistami do zieleni miejskiej - gatunki występujące lokalnie, odporne na warunki miejskie. Mieszkańcy będą mogli zaproponować swoje ulubione rośliny - będą one również podlegać weryfikacji w zakresie dostosowania do warunków miejskich.
2. UMiG w Końskich zaprezentuje wszystkie możliwe lokalizacje nasadzeń drzew i krzewów wraz z obrazkowo pokazanym katalogiem dozwolonych gatunków. Mieszkańcy będą mogli sami zdecydować w konsultacjach online i na żywo. Dopuszcza się lokalizacje na przyszłość - obecnie niemożliwe do zadrzewienia, jak na przykład konecki rynek,
3. Dla pasów zieleni wyznaczonych przed lokalami usługowymi lub domami mieszkalnymi ich użytkownicy będą mogli zgłosić się do miasta po sadzonki roślin wybranych w punkcie 1, zasadzić je i dbać o nie samodzielnie.

Dopuszcza się wprowadzenie modelu „drzewo + ławka”, w którym lokalni darczyńcy będą mogli sponsorować posadzenie większego drzewa i postawienie pod nim ławeczki, pozostawiając miasto lepszym dla następnych pokoleń. Ławka będzie mogła zawierać tabliczkę pamiątkową darczyńcy.

Podmiot realizujący:

UMiG w Końskich
partnerzy prywatni i instytucjonalni, z ewentualnym pośrednictwem organizacji społecznych

Komórka odpowiedzialna:

Wydział Urbanistyki, Gospodarki
Komunalnej i Ochrony Środowiska

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzącą zmianę

- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji
- liczba zazielenionych podwórek

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Proces należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartal pełen życia”

Przedsięwzięcie C2 - „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji Centrum”

Przedsięwzięcie C4 - „Przedpole stacji PKP”

Przedsięwzięcie C6 - „Targowicki ład - nowa jakość Targowicy Miejskiej”

Przedsięwzięcie C12 - „Rewitalizacja południowej części zespołu pałacowo -parkowego Małachowskich”

Przedsięwzięcie C13 - „Miejsca wypoczynku na błoniach”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 21	2 104 000 zł

Tytuł projektu

Nowa jakość Targowicy Miejskiej

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje obszar Targowicy Miejskiej wraz z otoczeniem w podobszarze rewitalizacji „Centrum”

Opis projektu

Przedsięwzięcie ma na celu reorganizację Targowicy Miejskiej w zakresie funkcjonalnym tak, aby zwiększyć jej konkurencyjność wobec innych form handlu oraz poprawić ład przestrzenny w najbliższym otoczeniu.

Uporządkowanie systemu funkcjonalnego obszaru pozwoli lepiej wykorzystać dostępny teren i zwiększyć wygodę użytkownika targowiska. Estetyzacja pozwoli lepiej włączyć teren targowiska w tkankę miejską. Otoczenie Targowicy Miejskiej należy wyposażyć w elementy wspomagające pieszych, w szczególności osoby starsze - np. ławeczki, drzewa, bezprogowe rozwiązania piesze.

Wypracowanie wspólnej identyfikacji wizualnej pozwoli zbudować markę miejsca.

Wszelkie przekształcenia należy przeprowadzać w procesie partycypacyjnym z udziałem kupców. Uwzględniając niepokoje zgłaszane ze strony ich środowiska, wdrożenie całościowych nowych rozwiązań na terenie Targowicy Miejskiej powinno nastąpić po przeprowadzeniu zmian (lub ewentualnie równocześnie z nimi) w rejonie na

północ od placu Kościuszki (w ramach przedsięwzięć C1, C2). Aby Targowica Miejska dopełniała nowy wizerunek tej części centrum, a nie stanowiła forpocztę zmian.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
partnerzy prywatni i instytucjonalni, pośrednictwo organizacje społecznych

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Końskich we współpracy z Wydziałem Urbanistyki, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany - poprawa dostępności pieszej, estetyki i konkurencyjności Targowicy Miejskiej

- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji
- liczba usuniętych barier architektonicznych
- liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

- liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przestrzeń musi być w całości dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartal peten życia”
Przedsięwzięcie C2 - „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji Centrum”
Przedsięwzięcie C5 - „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C7	3, 7, 10, 11, 13, 18, 20, 21	91 000 zł

Tytuł projektu

Szlak koneckich wyrobów odlewniczych

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje podobszar rewitalizacji „Centrum” (można rozszerzyć na cały obszar rewitalizacji, a w razie zidentyfikowania interesujących obiektów poza nim, także na obszar miasta lub gminy)

Opis projektu

Wyroby lokalnych zakładów odlewniczych są wszechobecne w przestrzeni centrum Końskich w postaci latarni, balustrad, pokryw studzienek kanalizacyjnych i innych. Należy je:

- zabezpieczać,
- odnawiać z zachowaniem walorów,
- eksponować (np. przy użyciu oświetlenia),
- oznaczyć w przestrzeni (np. tabliczką informacyjną), tworząc fizyczny szlak koneckich wyrobów odlewniczych,
- oznaczyć lokalizację w aplikacji umożliwiającej odnalezienie ww. detali w przestrzeni centrum miasta - utworzyć cyfrowy szlak koneckich wyrobów odlewniczych,
- utworzyć cyfrową mapę szlaku koneckich wyrobów odlewniczych, zawierającą lokalizację każdego obiektu i informację o nim.

Rekomenduje się utworzenie w centrum miasta magazynu koneckich wyrobów odlewniczych i przyjmowanie do niego znaleźsk, przeprowadzanie renowacji i eksponowanie w przestrzeniach i obiektach publicznych - włączanie ich do fizycznego i cyfrowego szlaku lokalnych wyrobów odlewniczych. Proponowana lokalizacja to nowy obiekt/ makerspace w przebudowanym kwartale Piłsudskiego - Warszawska - Spółdzielcza – Łazienna (w ramach przedsięwzięcia C1, ewentualnie C2) lub miejsce wybrane we współpracy z lokalnymi zakładami odlewniczymi.

Rekomenduje się współpracę z lokalnymi zakładami odlewniczymi, np. w zakresie skorzystania z archiwalnych zasobów informacyjnych, identyfikacji modeli elementów szlaku koneckich wyrobów odlewniczych, opracowania nowych wzorów do stosowania w przestrzeniach publicznych (np. 3 wzorów pokryw - do wyboru przez mieszkańców w głosowaniu), pozyskania eksponatów do wyeksponowania w przestrzeni publicznej, itd.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
partnerzy prywatni i instytucjonalni

Miejsko-Gminny Dom Kultury
w Końskich, Wydział Edukacji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych

- liczba osób korzystających ze szlaku turystycznego
- liczba obiektów na szlaku turystycznym

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Przestrzeń ekspozycyjna musi być w całości dostępna dla osób z niepełnosprawnościami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartal pełen życia”

Przedsięwzięcie C2 - „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji Centrum”

Ryc. 29 – Przykład elementu możliwego do włączenia do szlaku koneckich wyrobów odlewniczych - przedsięwzięcia C7

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C8	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 18, 20, 21	4 410 000 zł
Tytuł projektu		
Rowerem po Końskich		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje podobszar rewitalizacji „Centrum” (można stanowić element działań na obszarze całego miasta lub gminy)		
Opis projektu		
Przedsięwzięcie polega na realizacji sieci wygodnych, bezpiecznych i ciągłych połączeń rowerowych obejmujących cały obszar rewitalizacji.		
Przedsięwzięcie obejmuje realizację nowych i przebudowę istniejących tras rowerowych do standardu zwiększającego bezpieczeństwo rowerzystów (wydzielony pas dla rowerzystów, oddzielenie od ruchu kołowego), realizację parkingów rowerowych przed szkołami i urzędami, wyposażenie szkół w zadaszoną wiatę		

rowerową z łatwym dostępem dla uczniów i pracowników szkoły. Priorytety realizacyjne, wstępne koncepcje i projekty należy skonsultować społecznie, szczególnie z potencjalnymi użytkownikami.

Należy skorelować etap projektowania i realizacji ciągów rowerowych z projektami i przebudowami obejmującymi całe odcinki ulic.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Wydział Dróg Gminnych

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzącą zmianę

- długość nowych lub wyremontowanych szlaków/dróg rowerowych

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Proces należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C2 - „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji Centrum”

Przedsięwzięcie C4 - „Przedpole stacji PKP”

Przedsięwzięcie C13 - „Miejsca wypoczynku na błoniach”

Nr projektu

Realizuje kierunki działań

Szacunkowa wartość

C9

**3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 16, 18,
21**

126 000 zł

Tytuł projektu

„Życie na rynku” - Model zarządzania wydarzeniami na płycie rynku

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje podobszar rewitalizacji „Centrum”

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na wypracowaniu i wdrożeniu skutecznego modelu zarządzania wydarzeniami realizowanymi na płycie rynku zgodnie z potrzebami mieszkańców i przy współpracy lokalnych przedsiębiorców.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- utworzenie ciągłego zasobu wydarzeń na koneckim rynku będących bezpośrednią odpowiedzią na potrzeby mieszkańców (zarówno wyrażone w trakcie diagnozy GPR, jak i wyrażane na bieżąco – p. letnie kino, koncerty, wystawy, pokazy, jarmarki, targi śniadaniowe, zloty food-tracków, leżaki, lodowisko i in.),

- utworzenie prostego systemu partycypacyjnego wyboru wydarzeń dla mieszkańców,
- utworzenie prostego systemu informowania o wydarzeniach - fizycznego - np. na wyświetlaczach w przestrzeni publicznej, oraz skutecznego w kanałach cyfrowych (np. media społecznościowe lub dedykowana platforma),
- dążenie do wypracowania systemowych mechanizmów współpracy z przedsiębiorcami działającymi na podobszarze rewitalizacji (pomocne w tym zakresie może być przedsięwzięcie O3) oraz skoordynowania ich działań służących przyciągnięciu klientów/mieszkańców (np. skoordynowane promocje, wspólne godziny działania, itp.),
- instytucjonalizacja ww. działania - realizacja przez UMiG w Końskich lub przez zaangażowanie organizacji społecznych.
- rekomendacja powiązania z zadaniem C1 - przez umieszczenie punktu informacji lub wyświetlaczy w lokalu wielofunkcyjnego centrum aktywności społecznej

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz ewentualnie organizacją pozarządową

Miejsko-Gminny Dom Kultury
w Końskich, Biblioteka Publiczna
Miasta i Gminy w Końskich,
Wydział Edukacji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

- liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na płycie rynku (w tym - udział wydarzeń cyklicznych)
- liczba osób informowana bezpośrednio o wydarzeniach i partycypacji (grupy mailingowe, media społecznościowe)
- liczba pomysłów mieszkańców (udokumentowanych) uwzględnionych w kreowaniu oferty społeczno-kulturalnej
- liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Proces należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartał pełen życia”

Przedsięwzięcie O3 – „Świętokrzyski Inkubator Przedsiębiorczości”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13	Wartość realizacji obiektu szacowana na 8 106 000 zł, utrzymanie – ok. 20-30 tys. zł rocznie za mieszkanie
Tytuł projektu		
Mieszkania chronione		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie zlokalizowane w podobszarze rewitalizacji „Centrum”, wstępnie przewiduje się lokalizację na działce gminnej przy ul. Spółdzielczej 26		
Opis projektu		
Realizacja nowego niewielkiego budynku mieszkalnego o dominującej funkcji mieszkań chronionych (dopuszczalne wprowadzenie innych funkcji uzupełniających, np. w parterze).		
Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.		
Przedsięwzięcie polega na:		
<ul style="list-style-type: none"> - przygotowaniu wytycznych architektoniczno-funkcjonalnych we współpracy z M-GOPS w Końskich, w nawiązaniu do nowej architektury planowanej w przedsięwzięciu C1 oraz aranżacji przestrzeni w przedsięwzięciu C2, z uwzględnieniem możliwości realizacji funkcji społecznych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, przestrzeni wspólnych - najlepiej w parterze, z zapewnieniem przestrzeni ogrodu dla mieszkańców; dodatkowo budynek spełniał będzie jak najwyższe standardy energetyczne i w zakresie dostępności architektonicznej, - dopuszcza się możliwość wymiany tej nieruchomości na inną, lepiej spełniającą potrzeby mieszkańców mieszkań chronionych, położoną w podobszarze rewitalizacji „Centrum”, - przeprowadzeniu procesu budowlanego - opracowaniu dokumentacji i uzyskaniu niezbędnych pozwoleń, przygotowaniu i rozstrzygnięciu przetargu, realizacji, - utrzymaniu mieszkań chronionych. 		
Podmiot realizujący:		Komórka odpowiedzialna:
UMiG w Końskich M-GOPS w Końskich		Wydział Urbanistyki, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Wydział Inwestycji
Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:		
Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany		

- liczba nowoutworzonych/rozwiniętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji
- liczba mieszkań chronionych

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Obiekt musi być w całości dostępny dla osób niepełnosprawnych, a jego program musi zawierać elementy integracyjne. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C2 - „Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji Centrum”
Przedsięwzięcie O1 - „Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizacji”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C11	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 21	6 000 000 zł

Tytuł projektu

Centrum Wielopokoleniowe

Lokalizacja

Przedsięwzięcie zlokalizowane w zabytkowym budynku przy ul. Hubala 9 obejmuje również przyległą nieruchomość - działkę gminną nr 5017

Opis projektu

Adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Hubala 9 do potrzeb integracji międzypokoleniowej z możliwością rozbudowy na działce 5017 lub zagospodarowania ww. działki na potrzeby przedsięwzięcia. Realizacja przedsięwzięcia uwarunkowana jest pozyskaniem nieruchomości przez gminę.

Przedsięwzięcie polega na:

- opracowaniu programu obiektu jak najlepiej dopasowanego do potrzeb i aspiracji wielu pokoleń mieszkańców Końskich, w tym w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów, obejmującego np.:
  - codzienny program aktywności – różne formy aktywności fizycznej, kulturalnej i intelektualnej, takie jak gimnastyka, taniec, zajęcia rękodzielnicze, kreatywne warsztaty, kursy językowe itp., w pomieszczeniach dostosowanych do ww. funkcji,
  - poradnictwo i wsparcie psychologiczne,
  - dostęp do terapii fizycznej, terapii zajęciowej, fizjoterapii,
  - edukację w zakresie nowych technologii - naukę korzystania z internetu, salę komputerową,

- zapewnienie przestrzeni na integrację i aktywizację lokalnej społeczności w formule Domu Sąsiedzkiego,
- salę wielofunkcyjną na cele wykładów, warsztatów, spotkań, koncertów, projekcji, prelekcji itd.,
- innych elementów programu wypracowanych na etapie partycypacji;
- adaptacji zabytkowego budynku na potrzeby realizacji ww. programu, z możliwością rozbudowy na sąsiedniej działce gminnej 5017, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami, oraz wymogów związanych z zachowaniem dziedzictwa,
- zagospodarowaniu terenu np. jako ogród sensoryczny,
- zapewnieniu aktywnej działalności obiektu, przez wskazanie lub wyłonienie zarządcy w ramach UMiG w Końskich lub spośród organizacji pozarządowych.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- pozyskanie praw do nieruchomości na cele realizacji przedsięwzięcia o charakterze społecznym
- proces partycypacji społecznej mający na celu wyłonienie grupy aktywnych mieszkańców Końskich, w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów oraz wspólne opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego
- projekt i realizację podwórka/ ogrodu we współpracy z młodzieżą szkolną w ramach edukacji klimatycznej,
- opracowanie projektu adaptacji zabytkowego budynku i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem przyległej działki nr 5017, oraz projektu możliwej rozbudowy obiektu na tej działce, rozpisanie przetargu, na przebudowę i możliwą rozbudowę.

Powstała instytucja/miejsce może być organizacyjnie powiązane z centrum ożywienia społecznego, o którym mowa w przedsięwzięciu C1.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
Możliwa współpraca z organizacją pozarządową

Wydział Inwestycji, Miejsko-
Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany

- liczba nowoutworzonych/rozwinętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji
- liczba usuniętych barier architektonicznych
- liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich (np. windy)

Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych

- liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

- liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w obiektach zabytkowych (w tym - udział wydarzeń cyklicznych)
- liczba osób informowana bezpośrednio o wydarzeniach i partycypacji (grupy mailingowe, media społecznościowe)

- liczba pomysłów mieszkańców (udokumentowanych) uwzględnionych w kreowaniu oferty społeczno-kulturalnej
- liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej
- liczba nowych miejsc/lokali służących integracji i aktywności społecznej
- liczba ofert zadań skierowanych do organizacji pozarządowych

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Obiekt musi być w całości dostępny dla osób niepełnosprawnych, a jego program musi zawierać elementy integracyjne. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartal pełen życia”

Przedsięwzięcie C14 - „Serce dla seniora”,

Przedsięwzięcie O1 - „Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizacji”

Ryc. 30 – Zabytkowy budynek - lokalizacja Centrum Wielopokoleniowego - przedsięwzięcia C11

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C12	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 18, 19, 20, 21	10 000 000 zł

Tytuł projektu

Rewitalizacja południowej części zespołu pałacowo-parkowego Małachowskich

Lokalizacja

Przedsięwzięcie zlokalizowane w części zespołu pałacowo - parkowego Małachowskich położonej po południowej stronie ulicy Partyzantów (nr 4, 6, 8).

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na:

- renowacji Glorietty, stanowiącej zamknięcie osi kompozycyjnej zespołu pałacowo - parkowego Małachowskich,
- remoncie i adaptacji pawilonów: południowo - wschodniego (ul. Partyzantów 8) i południowo - zachodniego (ul. Partyzantów 4) zespołu pałacowo - parkowego Małachowskich z przeznaczeniem ich na cele społeczne lub wystawiennicze,
- zagospodarowaniu terenu wynikającym z renowacji i adaptacji obiektów.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- opracowanie programu funkcjonalno - użytkowego dla pawilonów z uwzględnieniem przeznaczenia ich co do zasady na cele społecznie użyteczne.
- realizację: opracowanie projektu renowacji Glorietty oraz adaptacji pawilonów, zagospodarowania terenu, przetarg, przebudowę i możliwą rozbudowę.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Wydział Inwestycji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany

- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji
- liczba usuniętych barier architektonicznych
- liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich (np. windy)

Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych

- liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Obiekt musi być w całości dostępny dla osób niepełnosprawnych, a jego program musi zawierać elementy integracyjne. Proces partycypacji należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C5 - „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Przedsięwzięcie O1 - „Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizacji”

Ryc. 31 – Po lewej - południowa część zespołu pałacowo-parkowego Małachowskich - obszar przedsięwzięcia C12

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
C13	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21	290 000 zł

Tytuł projektu

Miejsca wypoczynku na błoniach

Lokalizacja

Przedsięwzięcie zlokalizowane w podobszarze rewitalizacji „Centrum”, w obszarze błoni, między ulicą Browarną a zalewem oraz zalewem na Browarach. Może również objąć teren zalewu.

Opis projektu

Przedsięwzięcie obejmuje utworzenie lub remont miejsc wypoczynku nad zalewem w Końskich, w tym realizację ławek, zadaszeń, zadaszonej wiaty rowerowej.

W przypadku podjęcia działań w zakresie zalewu na Browarach, należy przeprowadzać je ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ekohydrologicznych.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Wydział Inwestycji, Zarząd
Obiektami Sportowymi
i Rekreacyjnymi w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzącą zmianę

- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji

Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji

- liczba korzystających z punktów rekreacyjnych

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Obiekt musi być w całości dostępny dla osób niepełnosprawnych.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C5 - „1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń”

Przedsięwzięcie C8 - „Rowerem po Końskich”

Przedsięwzięcie K1 - „Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej”

Nr projektu

Realizuje kierunki działań

Szacunkowa wartość

C14

3, 4, 11, 12, 13

50 000 zł

Tytuł projektu

Serce dla seniora

Lokalizacja

Przedsięwzięcie skierowane jest do mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Centrum”, jednak z uwagi na obecną lokalizację zaplecza infrastrukturalnego Miejsko-Gminnego prawdopodobnie realizowane będzie poza granicami obszaru rewitalizacji (Placówka Wsparcia Dziennego – ul. 16-go Stycznia 6 oraz Dom Dziennego Pobytu – ul. Armii Krajowej 22).

Opis projektu

Przedsięwzięcie ma charakter profilaktyczno-terapeutyczny i skierowane jest do dzieci uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego (ok. 40) oraz seniorów – uczestników Domu Dziennego Pobytu (ok. 20), placówek działających w strukturze organizacyjnej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich.

Uczestnicy to osoby zamieszkujące na terenie podobszaru rewitalizacji Centrum. Ideą projektu jest wzmocnienie więzi międzypokoleniowych, wzbudzenie empatii i szacunku dla osób starszych, a w rezultacie zmianę negatywnych postaw młodego pokolenia wobec seniorów.

Przedsięwzięcie obejmuje następujące działania, realizowane w formie cyklicznej:

- przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych z dziećmi przez zatrudnionego przez M-GOPS w Końskich specjalistę z odpowiednim przygotowaniem, mające na celu profilaktykę przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych,
- zorganizowanie spotkania integracyjnego dzieci z seniorami na projekcji filmu, który będzie miał miejsce w Placówce Wsparcia Dziennego w Końskich.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

M-GOPS w Końskich, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Końskich

M-GOPS w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

- Prognozowane rezultaty:
- podniesienie świadomości oraz wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wobec osób starszych,
- kształtowanie prawidłowych postaw wobec seniorów,
- budowanie więzi międzypokoleniowej,
- integracja środowiska rodzinnego.

Sposób oceny: liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Organizowane wydarzenia muszą być w całości dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C11 - „Centrum Wielopokoleniowe”.

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
S1	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	30 000 000 zł
Tytuł projektu		
Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje obszar Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej wraz z sąsiadującymi terenami komplementarnymi		

Opis projektu

Zabytkowy zespół walcowni i pudligarni zapewnia miejsce do stworzenia wspólnej społecznej przestrzeni dla mieszkańców oraz gwarantuje zachowanie atutu autentyczności miejsca przyciągając również świadomych odwiedzających spoza obszaru. Projekt zakłada odtworzenie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej, wykorzystującego interaktywne sposoby prezentacji treści, połączonego z innymi usługami wspierającymi funkcję podstawową. Obiekt pełnić ma również funkcję lokalnego centrum rewitalizacji służącego społeczności Sielpi Wielkiej oraz poszerzającego ofertę dla turystów goszczących w okolicy. Istotnym założeniem projektu jest współpraca Muzeum z podobnymi ośrodkami w regionie i powiązanie z innymi atrakcjami w okolicy dające możliwość stworzenia szlaku tematycznego, wspólnej promocji, sumowania zasobów i bardziej kompleksowego wykorzystania kanałów dystrybucji treści.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- remont i przebudowę zabytkowych budynków w celu adaptacji do nowych funkcji w zgodzie z wymogami projektowania uniwersalnego;
- przebudowę przestrzeni ukierunkowaną na bezpieczeństwo pieszych przy zachowaniu wysokiego udziału zieleni w zagospodarowaniu terenu;
- stworzenie zdywersyfikowanej oferty – funkcja podstawowa muzeum wspierana przez funkcję edukacyjną (np. biblioteka, sala do nauki), funkcję rekreacyjno-sportową (np. kino plenerowe, sala do ćwiczeń, imprezy plenerowe), funkcję społeczną (np. miejsce integracji i aktywizacji lokalnej społeczności) i funkcję gastronomiczną skierowaną do mieszkańców i turystów;
- wykorzystanie potencjału miejsca i sąsiedztwa obiektu – połączenie z zalewem i plażą, wykorzystanie okolicznych lasów, rzeki i kanału wodnego, sprzężenie ze strefą mieszkalną;
- współpracę z podobnymi ośrodkami w regionie poprzez tworzenie koalicji i szlaków tematycznych, a także powiązanie z innymi lokalnymi i ponadlokalnymi atrakcjami turystycznymi;
- zaangażowanie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji na wszystkich jej etapach;
- zachęcanie turystów do wykorzystania alternatywnych do samochodu form komunikacji - zapewnienie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury pieszej i rowerowej;
- zatrudnienie osoby odpowiedzialnej za proces rewitalizacji i późniejszego funkcjonowania obiektu.

Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie częściowo w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej. Oznacza to, że występuje konieczność takiego jego planowania i realizacji, aby nie pogorszyć stanu siedlisk i gatunków tego obszaru.

*uwaga: w podobzszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobzszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy prywatni i instytucjonalni)

Wydział Inwestycji, Wydział
Edukacji, Miejsko-Gminny Dom
Kultury w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców:

sposób oceny:

- a) liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- b) liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej
- c) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji

2) Zaadaptowanie obiektów na cele: społeczne i kulturalne:

sposób oceny:

- a) liczba nowych miejsc/lokali służących integracji i aktywności społecznej,
- b) liczba nowoutworzonych/rozwinętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji,
- c) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w obiektach zabytkowych (w tym - udział wydarzeń cyklicznych),
- d) liczba odwiedzających w muzeach powstałych w obiektach zabytkowych;

3) Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego:

sposób oceny:

- a) liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji,
- b) udział procentowy powierzchni obszaru poddanej rewitalizacji do powierzchni obszaru objętego wpisem do rejestru zabytków,

4) Pobudzenie sytuacji społeczno-ekonomicznej obszaru i dywersyfikacja oferty turystycznej:

sposób oceny:

- a) zmiana w zakresie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji,
- b) liczba bezrobotnych na obszarze rewitalizacji,
- c) liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji,
- d) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w obiektach zabytkowych (w tym - udział wydarzeń cyklicznych),

5) Powiązanie Muzeum Zagłębia Staropolskiego z okolicznymi terenami i atrakcjami:

sposób oceny:

- a) długość nowych lub wyremontowanych szlaków pieszych;

6) Priorytet dla komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej, przystosowanie terenu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami:

sposób oceny:

- a) długość nowych lub wyremontowanych szlaków pieszych i szlaków/dróg rowerowych,
- b) liczba miejsc do parkowania dla rowerów,
- c) liczba pasażerów komunikacji zbiorowej,
- d) liczba usuniętych barier architektonicznych,
- e) liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich (np. windy).

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

- Przedsięwzięcie zakłada, że dokumentacja techniczna będzie zgodna z zasadami projektowania uniwersalnego, nastąpi usunięcie barier architektonicznych w zagospodarowaniu terenu oraz dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie S2 – „Rozwój mieszkalnej części Sielpi Wielkiej przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego”,

Przedsięwzięcie S6 – „Stworzenie systemu tras pieszo-rowerowych łączących lokalne atrakcje i powiązanie ich z istniejącymi trasami o randze regionalnej i krajowej”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
S2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	8 000 000 zł

Tytuł projektu

Rozwój mieszkalnej części Sielpi Wielkiej przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje działki zlokalizowane przy ulicach: Słonecznej, Południowej i Krótkiej w Sielpi Wielkiej.

Opis projektu

Historyczna zabudowa mieszkalna Sielpi Wielkiej zostanie objęta działaniami mającymi na celu stworzenie obszaru komplementarnego z Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi zapewniającego odpowiednią ochronę zabytków przy jednoczesnej poprawie jakości zamieszkania. Projekt przewiduje stworzenie wytycznych architektoniczno-urbanistycznych zakładających ochronę zabytkowej zabudowy mieszkalnej i wytworzenie drugiej linii zabudowy umożliwiającej realizację nowych budynków mieszkalnych zapewniających odpowiednie standardy zamieszkania i uwzględniających walory krajobrazu. Projekt dopuszcza możliwość przeznaczenia zabytkowych budynków mieszkalnych na usługi turystyki, aby wytworzyć prosperujący zespół turystyczny w powiązaniu z Muzeum Zagłębia Staropolskiego, a także okolicznymi terenami rekreacyjnymi. Dodatkowo zakłada się wprowadzenie w zagospodarowaniu terenu elementów oddzielających wizualnie pierwszą linię zabudowy od drugiej w formie zieleni średniowysokiej i wysokiej stanowiącej tło budynków zabytkowych.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- opracowanie wytycznych urbanistyczno-architektonicznych dla obszaru, przy współpracy z instytucjami zajmującymi się ochroną dziedzictwa kulturowego, chroniących krajobraz i obiekty zabytkowe przy jednoczesnym umożliwieniu działań inwestycyjnych poprawiających jakość życia mieszkańców;
- powiązanie funkcjonalne zespołu budynków mieszkalnych z Muzeum Zagłębia Staropolskiego;
- wspomaganie remontów budynków zabytkowych,
- rozwój centralnej strefy rekreacji;
- przeprowadzenie konkursu architektoniczno-urbanistycznego dla Sielpi Wielkiej;

- opracowanie lokalnego aktu planowania przestrzennego określającego politykę przestrzenną i szczegółowe wytyczne zawierające wskaźniki urbanistyczne i przesądzenia planistyczne dla Sielpi Wielkiej.

Przedsięwzięcie realizowane będzie przy współpracy i w uzgodnieniu ze społecznością lokalną. W tym kontekście zakłada się możliwość etapowania/wariantowania działań w ramach przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej. Oznacza to, że występuje konieczność takiego jego planowania i realizacji, aby nie pogorszyć stanu siedlisk i gatunków tego obszaru.

*uwaga: w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno - przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich oraz właściciele nieruchomości
(+ ewentualnie inni partnerzy prywatni, społeczni i instytucjonalni)

Wydział Inwestycji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Ochrona cennego krajobrazu kulturowego i budynków zabytkowych;

sposób oceny:

- liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji,
- udział procentowy powierzchni obszaru poddanej rewitalizacji do powierzchni obszaru objętego wpisem do rejestru zabytków;

2) Zmniejszenie dysproporcji w zagospodarowaniu przestrzennym obszarów - poprawa standardu zamieszkania:

sposób oceny:

- liczba zmodernizowanych/nowych lokali mieszkalnych na obszarze rewitalizacji
- powierzchnia mieszkalna przypadająca na mieszkańca obszaru rewitalizacji,
- liczba zmodernizowanych budynków,

3) Uzyskanie ładu przestrzennego i poprawa estetyki miejsca:

sposób oceny:

- powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta mpzp (aktem planowania przestrzennego APP) lub zmianą mpzp uchwaloną po wejściu w życie GPR

4) Pobudzenie sytuacji społeczno-ekonomicznej obszaru:

sposób oceny:

- zmiana w zakresie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji
- liczba bezrobotnych na obszarze rewitalizacji,
- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji,

5) Rozwój infrastruktury związanej z turystyką i rekreacją oraz terenów zieleni:

sposób oceny:

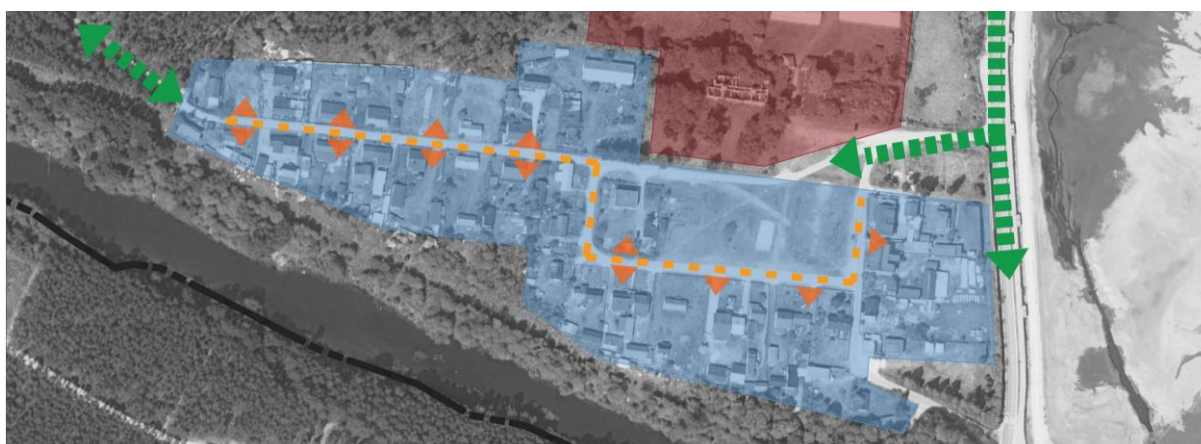
- liczba nowych inwestycji publicznych związanych z usługami turystyki i rekreacji,
- liczba zazielenionych podwórek,
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

- Przedsięwzięcie S1 – „Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji”
- Przedsięwzięcie S6 – „Stworzenie systemu tras pieszo-rowerowych łączących lokalne atrakcje i powiązanie ich z istniejącymi trasami o randze regionalnej i krajowej”

Ryc. 32 – Zakres obszarowy przedsięwzięcia S2 - Rozwój mieszkalnej części Sielpi Wielkiej przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
S3	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21	15 000 000 zł
Tytuł projektu		
Uporządkowanie i uatrakcyjnienie okolic ul. Spacerowej i strefy brzegowej w Sielpi Letnisko		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje obszar ul. Spacerowej i linii brzegowej zalewu oraz okoliczną przestrzeń publiczną (Sielpia Letnisko, ewentualnie też Sielpia Mała)		

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na estetyzacji przestrzeni, wprowadzeniu rozwiązań poprawiających odbiór krajobrazu miejscowości i zalewu oraz lokalizacji wyposażenia poprawiającego sposób korzystania z przestrzeni przez mieszkańców i turystów.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- Ujednoczenie stylistyki wyposażenia przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej;
- Wprowadzenie rozwiązań przestrzennych kształtujących atrakcyjny krajobraz;
- Wyznaczenie stref z ograniczeniami handlu i priorytetem zagospodarowania w formie przestrzeni pieszej lub zieleni;
- Przeprowadzenie konkursu architektoniczno-urbanistycznego określającego wytyczne kompozycyjne dla obszaru;
- Lokalizację obiektów, urządzeń i wyposażenia przestrzeni takich jak: toaleta publiczna, prysznice publiczne nad zalewem, ławki, mała architektura, promenada, urządzenia interaktywne, tereny rekreacji, strefa relaksu i strefa dla małych dzieci nad zalewem;
- Wprowadzenie polityki reklamowej, ograniczenie lokalizacji billboardów, ujednoczenie stylistyki szyldów;
- Ujednoczenie oświetlenia przestrzeni publicznych i wprowadzenie rozwiązań ograniczających zanieczyszczenie świetlne,
- Aktualizację uchwały Rady Miejskiej w Końskich w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania z terenów rekreacyjno-wypoczynkowych położonych w miejscowości Sielpia oraz dostosowanie jej zapisów do działań realizowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przedsięwzięcie realizowane będzie przy współpracy i w oparciu o dialog z lokalnymi przedsiębiorcami, użytkownikami przestrzeni i społecznością lokalną – wymagać to może stosowania różnorodnych działań o charakterze partycypacyjnym (np. prototypowania przestrzeni). W tym kontekście dopuszcza się możliwość etapowania/wariantowania działań w ramach przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej. Oznacza to, że występuje konieczność takiego jego planowania i realizacji, aby nie pogorszyć stanu siedlisk i gatunków tego obszaru.

*uwaga: w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresem gospodarowania wodami.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich + prywatni przedsiębiorcy działający na obszarze realizacji przedsięwzięcia (+ ewentualnie inni partnerzy prywatni, społeczni i instytucjonalni)

Zarząd Obiektami Sportowymi i Rekreacyjnymi w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Uzyskanie ładu przestrzennego i ochrona krajobrazu:

sposób oceny:

- a) powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji,
- b) liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji;

2) Poprawa dostępności mieszkańców do infrastruktury społecznej;

sposób oceny:

- a) liczba nowych miejsc/lokali służących integracji i aktywności społecznej (+ liczba aktywnych uczestników działań prowadzonych w tych miejscach)
- b) liczba zainstalowanych energooszczędnych latarni i opraw oświetleniowych w przestrzeni publicznej;
- c) liczba usuniętych barier architektonicznych,

3) Rozwój infrastruktury związanej z turystyką i rekreacją:

sposób oceny:

- a) długość nowych lub wyremontowanych szlaków pieszych i szlaków/dróg rowerowych
- b) liczba nowych inwestycji publicznych związanych z usługami turystyki i rekreacji,
- c) powierzchnia ogólnodostępnych i urządzonych terenów rekreacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

- W ramach przedsięwzięcia nastąpi poprawa wyposażenia przestrzeni publicznych w infrastrukturę społeczną oraz dostosowanie jej oraz obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

- Przedsięwzięcie S4 – „Priorytet komunikacji pieszej w Sielpi Letnisko”
- Przedsięwzięcie S5 – „Realizacja całorocznego obiektu wielofunkcyjnego skąpanego w zieleni”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
S4	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 21	5 000 000 zł
Tytuł projektu		
Priorytet komunikacji pieszej w Sielpi Letnisko		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje obszar Sielpi Letnisko oraz Sielpi Małej, zwłaszcza okolice ul. Spacerowej i strefy brzegowej		
Opis projektu		
Przedsięwzięcie polega na ustanowieniu komunikacji pieszej jako priorytetowej w Sielpi Letnisko i Sielpi Małej i podporządkowaniu zagospodarowania przestrzeni publicznych tej formie przemieszczania, w szczególności poprzez czytelny i spójny system szerokich chodników oraz wyposażenie poprawiające bezpieczeństwo pieszych. Realizowane usprawnienia będą wykonywane zgodnie z założeniami projektowania uniwersalnego biorąc pod uwagę osoby ze szczególnymi potrzebami. Jednocześnie należy ograniczyć ruch samochodowy, zwłaszcza na ul. Spacerowej i w miejscach, gdzie występuje wzmożony ruch pieszy.		

Przedsięwzięcie obejmuje:

- Poszerzenie chodników i realizacja nowych połączeń pieszych w celu wytworzenia czytelnego systemu komunikacji pieszej;
- Wprowadzenie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych i jakość ich przemieszczania;
- Dostosowanie przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- Ograniczenie ruchu samochodowego w miejscach występowania wzmożonego ruchu pieszego;
- Wprowadzenie wyposażenia uspokajającego ruch.

Przedsięwzięcie realizowane będzie przy współpracy i w oparciu o dialog z lokalnymi przedsiębiorcami, użytkownikami przestrzeni i społecznością lokalną – wymagać to może stosowania różnorodnych działań o charakterze partycypacyjnym (np. prototypowania przestrzeni). W tym kontekście się możliwość etapowania/wariantowania działań w ramach przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie częściowo w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej. Oznacza to, że występuje konieczność takiego jego planowania i realizacji, aby nie pogorszyć stanu siedlisk i gatunków tego obszaru.

*uwaga: w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy prywatni)

Wydział Dróg Gminnych, Zarząd
Obiektami Sportowymi
i Rekreacyjnymi w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym:

sposób oceny:

- a) liczba wypadków z udziałem pieszych,
- b) długość szlaków pieszych,
- c) liczba usuniętych barier architektonicznych,
- d) liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich,
- e) liczba wyniesionych przejść dla pieszych;

2) Ograniczenie ruchu samochodowego i wprowadzenie rozwiązań uspokajających ruch:

sposób oceny:

- a) długość odcinków ulic z zakazem wjazdu samochodów osobowych,
- b) liczba inwestycji z zakresu uspokojenia ruchu samochodowego.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

W ramach przedsięwzięcia nastąpi poprawa wyposażenia przestrzeni publicznych w infrastrukturę społeczną oraz dostosowanie jej oraz obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie S3 – „Uporządkowanie i uatrakcyjnienie okolic ul. Spacerowej i strefy brzegowej w Sielpi Letnisko”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
S5	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 20, 21	15 000 000 zł

Tytuł projektu

Realizacja całorocznego obiektu wielofunkcyjnego skąpanego w zieleni

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje działki na terenie Sielpi Letnisko, w szczególności zlokalizowane przy ul. Spacerowej

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na realizacji obiektu wielofunkcyjnego posiadającego ofertę całoroczną. Obiekt powinien stwarzać warunki do aktywności dla grup młodzieży z obszaru gminy oraz gości ośrodków hotelowych poza sezonem letnim. Podstawowym przeznaczeniem obiektu powinna być funkcja rekreacyjno-sportowa, jednak połączona z innymi komplementarnymi funkcjami, takimi jak m.in.: gastronomia, kultura, edukacja i usługi lokalne. Obiekt powinien posiadać możliwość dostosowania pod różne funkcje, a ich wybór należy poprzedzić analizą bieżących trendów ustalającą optymalne przeznaczenie, które weźmie pod uwagę potencjał miejsca oraz występujące w okolicy i regionie zapotrzebowanie. Sposób zarządzania obiektem powinien wspierać lokalną turystykę oraz ośrodki hotelowe dostosowując swoją ofertę do lokalnej specyfiki.

Projekt obiektu należy poprzedzić analizą mającą na celu wybór optymalnej formy przestrzennej w kontekście zachowania walorów krajobrazu oraz ustalenia skali inwestycji nie powodującej generowania nadmiernych kosztów związanych z utrzymaniem obiektu.

Dodatkowo projekt musi być dostosowany dla osób ze szczególnymi potrzebami, a w zagospodarowaniu terenu musi uwzględniać wysoki udział terenu biologicznie czynnego, zieleń wysoką w postaci drzew i elementy błękitno-zielonej infrastruktury. Ponadto obiekt ten powinien być ściśle powiązany z terenami sąsiednimi – stać się lokalnym punktem węzłowym (miejscem spotkań) służącym mieszkańcom i turystom.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- Analizę ustalającą optymalną formę obiektu oraz jego funkcję,
- Realizację wielofunkcyjnego obiektu rekreacyjno-sportowego z innymi funkcjami uzupełniającymi,
- Uwzględnienie zasad projektowania uniwersalnego oraz dostosowanie obiektu i zagospodarowania terenu dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- Wprowadzenie w zagospodarowaniu terenu elementów błękitno-zielonej infrastruktury;
- Stworzenie ogólnodostępnego lokalnego centrum służącego mieszkańcom i turystom.

Przedsięwzięcie realizowane będzie przy współpracy i w oparciu o dialog z lokalnymi przedsiębiorcami, użytkownikami przestrzeni i społecznością lokalną. W tym kontekście dopuszcza się możliwość etapowania/wariantowania działań w ramach przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie może objąć dodatkowo działania służące stałemu/regularnemu udostępnieniu/dostosowaniu obiektów sportowych na terenie Miasta i Gminy Końskie na potrzeby gości obiektów hotelowych w Sielpi Letnisko (w tym zgrupowań sportowych) w celu zwiększenia atrakcyjności tych obiektów poza sezonem turystycznym.

Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej. Oznacza to, że występuje konieczność takiego jego planowania i realizacji, aby nie pogorszyć stanu siedlisk i gatunków tego obszaru.

*uwaga: w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy prywatni i instytucjonalni)

Wydział Inwestycji, Zarząd
Obiektami Sportowymi
i Rekreacyjnymi w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Pobudzenie sytuacji społeczno-ekonomicznej obszaru i rozszerzenie oferty turystycznej:

sposób oceny:

- a) liczba turystów w obszarze rewitalizacji,

2) Rozbudowa infrastruktury z zakresu rekreacji służącej mieszkańcom i turystom:

sposób oceny:

- a) powierzchnia ogólnodostępnych i urządzonych terenów rekreacji,
- b) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji;

3) Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie ich negatywnych skutków:

sposób oceny:

- a) liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze rewitalizacji,
- b) liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

W ramach przedsięwzięcia dokumentacja projektowa zostanie opracowana zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, nastąpi usunięcie barier architektonicznych w zagospodarowaniu terenu, a obiekt zostanie dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie S3 – „Uporządkowanie i uatrakcyjnienie okolic ul. Spacerowej i strefy brzegowej w Sielpi Letnisko”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
S6	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 20, 21	6 000 000 zł

Tytuł projektu

Stworzenie systemu tras pieszo-rowerowych łączących lokalne atrakcje i powiązanie ich z istniejącymi trasami o randze regionalnej i krajowej

Lokalizacja

Obszary rewitalizacji z możliwością poszerzenia o cały obszar gminy Końskie

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na zaplanowaniu i realizacji systemu powiązań pieszych i rowerowych pomiędzy lokalnymi i ponadlokalnymi atrakcjami w gminie Końskie oraz powiązanie systemu z istniejącymi i planowanymi szlakami turystycznymi o randze regionalnej i krajowej.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- Stworzenie systemu tras pieszych i rowerowych łączących atrakcje obszaru i wpisanie go w siatkę powiązań regionalnych;
- Remont istniejących połączeń pieszych i rowerowych;
- Realizacja nowych połączeń pieszych i rowerowych;
- Opracowanie spójnej identyfikacji wizualnej systemu i zaimplementowanie jej w przestrzeni w postaci oznaczeń informacyjnych;
- Włączenie Muzeum Zagłębia Staropolskiego do systemu i stworzenie trasy tematycznej „zabytków techniki”;
- Powiązanie z trasami regionalnymi i krajowymi, w tym w szczególności z trasami Green Velo.

Poza bezpośrednim zakresem przedsięwzięcia (gdyż swoim charakterem wykracza to poza katalog działań rewitalizacyjnych skoncentrowanych terytorialnie na obszarze rewitalizacji), ale w sferze komplementarnych działań odpowiadających na zidentyfikowane problemy, pozostaje potrzeba działania w kierunku poprawy obsługi Sielpi (Letnisko, Małej i Wielkiej) transportem publicznym (rozszerzenie zakresu godzin funkcjonowania i zapewnienie dużej wydajności w okresie maksymalnego zapotrzebowania). Działania te służyłyby po pierwsze poprawie dostępności mieszkańców podobszaru rewitalizacji do usług publicznych, potencjalnych miejsc pracy lub edukacji. Po drugie sprzyjałyby dywersyfikacji metod obsługi transportowej strefy turystycznej, w większym stopniu dopuszczając transport publiczny (w tym jako dojazd z odleglejszych parkingów traktowanych jako „buforowe”).

Przedsięwzięcie realizowane będzie przy współpracy i w oparciu o dialog z lokalnymi przedsiębiorcami, użytkownikami przestrzeni i społecznością lokalną. W tym kontekście się możliwość etapowania/wariantowania działań w ramach przedsięwzięcia.

*uwaga: w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:

- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy prywatni i instytucjonalni)

Wydział Dróg Gminnych, Wydział
Inwestycji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej związanej z turystyką i rekreacją:

sposób oceny:

- a) długość nowych lub wyremontowanych szlaków pieszych i szlaków/dróg rowerowych,
- b) liczba tras wyposażonych w oznaczenia zgodne z identyfikacją wizualną;

2) Pobudzenie sytuacji społeczno-ekonomicznej obszaru i rozwój oferty turystycznej:

sposób oceny:

- a) liczba obiektów na szlakach turystycznych,
- b) liczba osób korzystających ze szlaków turystycznych,

3) Powiązanie atrakcji obszaru z trasami regionalnymi i krajowymi:

sposób oceny - liczba tras regionalnych i krajowych powiązanych bezpośrednio z systemem tras pieszo-rowerowych łączących atrakcje w gminie Końskie

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Trasy w ramach systemu w miarę możliwości terenowych dostosowane mają być dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

- Przedsięwzięcie S1 – „Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji”
- Przedsięwzięcie S4 – „Priorytet komunikacji pieszej w Sielpi Letnisko”

Nr projektu

Realizuje kierunki działań

Szacunkowa wartość

K1

**2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15,
18, 19, 20, 21**

3 000 000 zł

Tytuł projektu

Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje działki zlokalizowane w Starej Kuźnicy – działkę zawierającą zbiornik wodny, nieruchomości do niego przyległe oraz działkę obejmującą dawną drogę prowadzącą do Piły.

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na powołaniu instytucji kultury – placówki muzealnej sprawującej opiekę nad zabytkami hydrotechniki i popularyzującej wiedzę z zakresu zarówno hydrotechniki, jak i ekohydrologii¹. Podstawowym obiektem wchodzącym w skład przewidywanego zasobu muzealnego będzie budynek zabytkowej starej kuźni, wpisanej do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego pod numerem A/492, wymagający gruntownego remontu konserwatorskiego (działanie a). Ponadto w ramach przedsięwzięcia planowana jest budowa lub przystosowanie obiektów hydrotechnicznych i inżynierskich (działanie b, c i d) oraz połączenie ich szlakiem techniki (działanie e). Równoległą działalnością jednostki będzie edukacja ekohydrologiczna* (działanie f). Na przykładzie rozwiązań specjalnie wyselekcjonowanych dla ekosystemu zbiornika wodnego w Starej Kuźnicy, zwiedzający muzeum prześledzić będą mogli wpływ działań człowieka na jakość wody, faunę i florę. W celu umożliwienia codziennego funkcjonowania muzeum planowane jest zbudowanie niewielkiego zaplecza technicznego muzeum (kasa, toalety – działanie g).

Realizacja przedsięwzięcia poprzedzona musi być zleceniem opracowania eksperckiego zawierającego analizę potencjałów i możliwości wykorzystania walorów przyrodniczych i technicznych obszaru na cele zbudowania oferty zwiedzania muzeum, zgodnie z jego statutem. Dopuszcza się korektę listy działań (rozszerzenie lub skrócenie) na podstawie ww. opracowania. Realizacja przedsięwzięcia uwarunkowana jest pozyskaniem przez gminę Końskie niezbędnych nieruchomości.

W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się następujące działania:

- a) remont konserwatorski budynku starej Kuźni, udostępnienie do zwiedzania,
- b) przebudowę istniejącego przepustu wody wraz z montażem turbiny Archimedesesa,
- c) budowę mostku na cieku wprowadzającym wodę do zbiornika, montaż urządzeń hydrotechnicznych (wynikających z planowanego programu muzeum, zgodnie z rekomendacjami ekspertyzy),
- d) włączenie punktu wody pitnej do programu zwiedzania muzeum, odpowiednie oznakowanie oraz przystosowanie przestrzeni wokół,
- e) budowę szlaku techniki łączącego poszczególne atrakcje muzeum – dostosowanie nawierzchni do wygodnego przemieszczania się pieszo, odpowiednie jej oświetlenie i wyposażenie, a także oznakowanie,
- f) określenie przyrodniczego kierunku rozwoju zbiornika wodnego a następnie wykonanie niezbędnych czynności porządkowych (czyszczenie, odmulenie), konserwacyjnych, nasadzeń roślinności (np. w strefach buforowych), zapewnienie odpowiedniej cyrkulacji wody w celu utrzymania odpowiedniej

---

¹ **ekohydrologia** – nauka stosowana wiążąca wiedzę hydrologiczną z elementami ekologii i hydrobiologii, zajmująca się badaniem możliwości zwiększenia odporności środowiska wodnego na zakłócenia antropogeniczne, wywołane przez człowieka oraz badaniem możliwości wykorzystania właściwości ekosystemów wodnych jako narzędzi gospodarowania środowiska. Obiektem jej badań są ekosystemy wodne (cieki, zbiorniki wodne, bagna), których stabilność jest uwarunkowana procesami przepływu energii, cyklem krążenia wody i cyklami biogeochemicznymi w zlewni, oraz ekotony woda/ląd – ekohydrologia bada ich rolę w ochronie wody, redukcji zanieczyszczeń obszarowych i regulacji procesów biotycznych w ciekach i jeziorach naturalnych i sztucznych w celu poprawy jakości wody (Bajkiewicz-Grabowska E., 2008 – Hydrologia ogólna. PWN, Warszawa).

temperatury i czystości wody. Cykliczna organizacja prelekcji popularyzujących wiedzę z zakresu ekohydrologii na przykładzie działań przedsięwziętych w Starej Kuźnicy, montaż tablic informacyjnych w terenie,

- g) realizację budynku zaplecza muzeum – niewielkiego obiektu zawierającego kasy biletowe, toalety oraz wielofunkcyjną przestrzeń spotkań.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy instytucjonalni, organizacje pozarządowe)

Wydział Inwestycji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego:

sposób oceny – liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji;

2) Popularyzacja wiedzy z zakresu hydrotechniki i ekohydrologii oraz wzmocnienie potencjału turystycznego Starej Kuźnicy:

sposób oceny:

- a) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji
- b) liczba prelekcji organizowanych dla dzieci w wieku szkolnym,
- c) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w obiektach zabytkowych (w tym - udział wydarzeń cyklicznych),
- d) liczba osób informowana bezpośrednio o wydarzeniach i partycypacji (grupy mailingowe, media społecznościowe),
- e) liczba turystów w obszarze rewitalizacji,
- f) liczba odwiedzających w muzeach powstałych w obiektach zabytkowych,
- g) liczba nowoutworzonych/rozwinętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji.

3) Wzmocnienie tożsamości lokalnej i więzi społecznych wśród mieszkańców Starej Kuźnicy:

sposób oceny:

- a) liczba nowych miejsc/lokali służących integracji i aktywności społecznej
- b) liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej,
- c) liczba spotkań i wydarzeń organizowanych przez mieszkańców w budynkach publicznych,

4) Poprawa jakości przestrzeni pieszej Starej Kuźnicy:

sposób oceny – długość szlaku pieszego zrealizowanego w oparciu o przebieg szlaku techniki.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

W ramach przedsięwzięcia dokumentacja techniczna zostanie sporządzona zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, zapewnione zostaną ułatwienia w przemieszczaniu się i w dostępie do nowych budynków dla osób ze szczególnymi potrzebami.

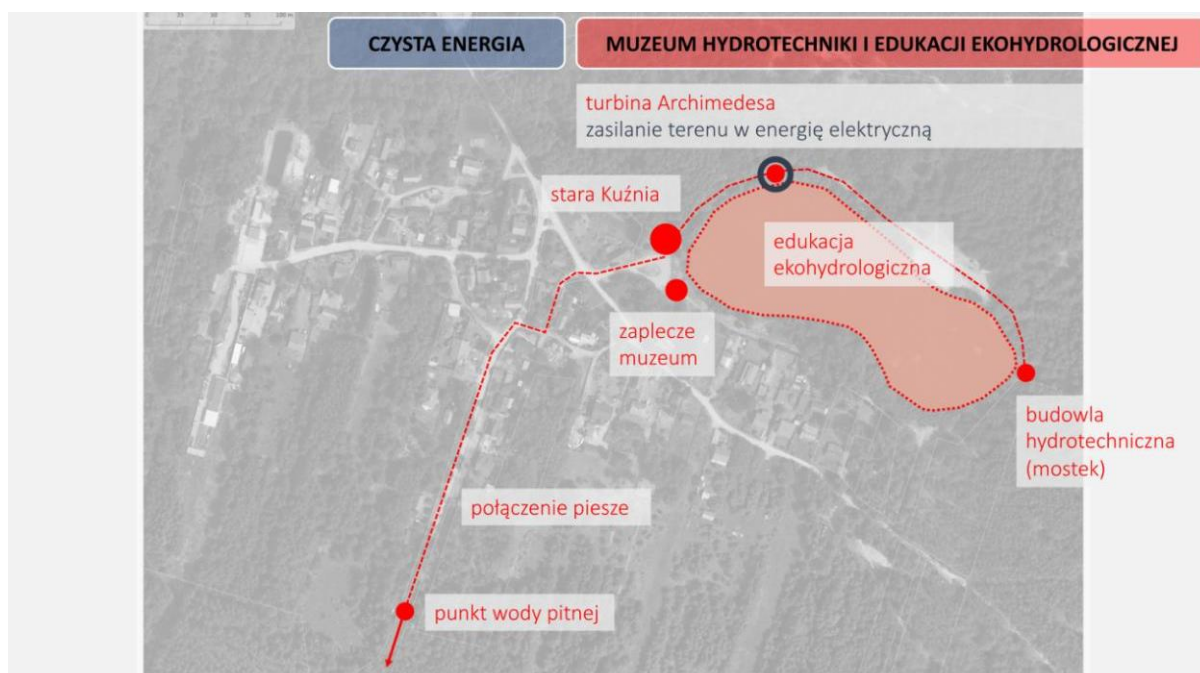
Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie K2 "Czysta energia"

Przedsięwzięcie K3 „Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy”

Przedsięwzięcie K4 „Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy

Przedsięwzięcie K5 – „Spotkajmy się”

Ryc. 33 – Schemat funkcjonalno-przestrzenny przedsięwzięć K1 - „Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej” oraz K2 - „Czysta energia”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
K2	2, 6, 8, 9, 11, 20	2 202 000 zł

Tytuł projektu

Czysta energia

Lokalizacja

Przedsięwzięcie realizowane na działce zawierającej zbiornik wodny w miejscu lokalizacji spustu wody oraz nieruchomości do niego przyległe (zasilenie w energię elektryczną).

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na produkcji energii elektrycznej za pomocą urządzeń wodnych oraz wykorzystanie jej lokalnie na potrzeby oświetlenia przestrzeni publicznych, a także do zasilenia budynku zaplecza Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej. W istniejącym spuście wody zamontowana w ramach przedsięwzięcia K1 działania b) zostanie turbina Archimedesa (z uwagi na swą konstrukcję i bardzo małe obroty wirnika jest ona przyjazna dla fauny rzecznej), która umożliwi produkcję energii, zaś sam spust zostanie

zmodernizowany w celu umożliwienia regulacji wysokości lustra wody w zbiorniku – napełnianie i opuszczanie w cyklu dobowym. Układ należy uzupełnić o magazyn energii w celu stworzenia kompletnego modułu zielonej energii. Na potrzeby realizacji przedsięwzięcia przewiduje się zakup specjalistycznego sprzętu niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania instalacji.

Realizacja przedsięwzięcia poprzedzona być musi pozyskaniem na rzecz gminy nieruchomości oraz zleceniem projektu technicznego obiektów hydrotechnicznych (turbiny i spustu).

Przedsięwzięcie obejmuje działania:

- modernizację istniejącego spustu wody,
- montaż turbiny Archimedes,
- wyposażenie w niezbędne urządzenia, które umożliwią zasilenie w energię elektryczną oświetlenia przestrzeni publicznej i budynku zaplecza Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy instytucjonalni, organizacje pozarządowe)

Wydział Inwestycji

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Produkcja czystej energii na potrzeby procesów rewitalizacji Starej Kuźnicy:

Sposób oceny – moc zainstalowanych urządzeń OZE,

2) Poprawa jakości i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych:

sposób oceny – liczba zainstalowanych energooszczędnych latarni i opraw oświetleniowych w przestrzeni publicznej,

3) Zasilenie w energię elektryczną budynku zaplecza Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej:

sposób oceny – liczba budynków wyposażonych w OZE.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Z uwagi na stricte techniczny charakter przedsięwzięcia – nie dotyczy.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie K1 "Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej"

Przedsięwzięcie K2 "Czysta energia"

Przedsięwzięcie K4 „Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy

Przedsięwzięcie K5 – „Spotkajmy się"

Nr projektu

Realizuje kierunki działań

Szacunkowa wartość

K3

**2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 15,
19, 20, 21**

2 358 000 zł

Tytuł projektu

Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy

Lokalizacja

Przedsięwzięcie obejmuje działki zlokalizowane w Starej Kuźnicy – działkę zawierającą zbiornik wodny, nieruchomości do niego przyległe, fragmenty dróg prowadzących do przystanku autobusowego.

Opis projektu

Przedsięwzięcie ma na celu wzmocnienie potencjału turystycznego i rekreacyjnego miejscowości poprzez stworzenie różnorodnych ofert spędzania wolnego czasu (np. plaża, łowisko, biwak), a także zbudowanie odpowiedniej infrastruktury – atrakcyjnego szlaku pieszego, wygodnego dojścia od przystanku komunikacji publicznej, prawidłowo zagospodarowanej „strefy wejściowej” prowadzącej do zbiornika, parkingu.

Przedsięwzięcie obejmuje działania:

- a) zapewnienie wygodnego dojścia od przystanku autobusowego – budowa chodnika, odpowiednie oznakowanie,
- b) remont istniejącego lub rozbiórka i budowa nowego przystanku autobusowego,
- c) zagospodarowanie „strefy wejściowej” prowadzącej do zbiornika – zlecenie projektu architektoniczno-budowlanego z uwzględnieniem lokalizacji budynku zaplecza Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej, budowa nawierzchni, oświetlenia, odpowiednie oznakowanie, wykonanie nasadzeń zieleni i wyposażenie w meble miejskie (ławki, kosze na śmieci), wskazanie lokalizacji i wykonanie platformy do postoju bibliobusa (przedsięwzięcie O2) lub food truck’ów,
- d) organizację niewielkiego zaplecza parkingowego oraz opracowanie zasad organizacji ruchu w obszarze, w tym zakaz wjazdu do strefy bezpośrednio przylegającej do zbiornika wodnego,
- e) budowę szlaku pieszo-rowerowego wokół zbiornika: nawierzchni, wyposażenia w ławki, latarnie, kosze na śmieci. Do realizacji działania niezbędne jest pozyskanie terenu w celu zapewnienia ciągłości przejścia (przedsięwzięcie K4 działanie a) oraz budowa mostku na cieku wodnym (przedsięwzięcie K1, działanie c). Ponadto część szlaku pokrywa się ze szlakiem techniki realizowanym w ramach przedsięwzięcia K1, działanie e – stanowi zadanie łączone,
- f) wykonanie w obszarze zbiornika wodnego niezbędnych czynności porządkowych (czyszczenie, odmulenie), konserwacyjnych, nasadzeń roślinności (np. w strefach buforowych), zapewnienie odpowiedniej cyrkulacji wody w celu utrzymania odpowiedniej temperatury i czystości wody (zadanie łączone z przedsięwzięciem K3, działanie f),
- g) uporządkowanie istniejącej plaży, organizacja kąpieliska i funkcji towarzyszących:
  - wyczyszczenie lub wymiana piasku, wykonanie zejścia do wody,
  - wyposażenie plaży w ławki i kosze na śmieci, oświetlenie,
  - zbudowanie toalet i przebieralni,
  - remont istniejącej altany,
  - wyznaczenie miejsca na ognisko i/lub do grillowania,
- h) wskazanie strefy biwakowania,
- i) organizację łowiska ryb na południowym brzegu zbiornika,
- j) budowę nowej plaży od strony piekielnego szlaku:
  - nawiezienie piasku, wykonanie zejścia do wody,
  - wyposażenie plaży w ławki i kosze na śmieci, oświetlenie,
  - budowa boiska do siatkówki i siłowni zewnętrznej,
  - zbudowanie toalet i przebieralni,

- k) wyznaczenie kilku miejsc postojowych dla kamperów w południowo-wschodniej części terenu przylegającej do zbiornika, w tym:
  - zapewnienie dostępu do energii elektrycznej oraz możliwość zrzutu ścieków,
  - zapewnienie sezonowej obsługi i dozoru nad instalacją sanitarną,
- l) opracowanie i wdrożenie regulaminów korzystania z plaży, pola do biwakowania oraz miejsc parkingowych dla kamperów.

Pole do biwakowania oraz miejsca postojowe dla kamperów zajmą niewielką powierzchnię, w żadnym wypadku nie przekraczającą 0,5 ha.

Poza bezpośrednim zakresem przedsięwzięcia (gdyż swoim charakterem wykracza to poza katalog działań rewitalizacyjnych skoncentrowanych terytorialnie na obszarze rewitalizacji), ale w sferze komplementarnych działań odpowiadających na zidentyfikowane problemy, pozostaje potrzeba działania w kierunku poprawy obsługi Starej Kuźnicy transportem publicznym (rozszerzenie zakresu godzin funkcjonowania). Działania te służyłyby po pierwsze poprawie dostępności mieszkańców podobszaru rewitalizacji do usług publicznych, potencjalnych miejsc pracy lub edukacji. Po drugie sprzyjałyby pożądanemu rodzajowi obsługi transportowej ruchu turystycznego w Starej Kuźnicy.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ ewentualni partnerzy instytucjonalni, społeczni, prywatni)

Wydział Inwestycji, Wydział Dróg
Gminnych

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Wzrost ilości turystów i użytkowników Starej Kuźnicy:

Sposób oceny:

- a) liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji
- b) liczba korzystających z usług bibliobusa,
- c) liczba wydanych zgód na biwakowanie, połów ryb czy zaparkowanie kampera.

2) Poprawa jakości zagospodarowania terenu przestrzeni publicznych:

Sposób oceny:

- a) długość nowych lub wyremontowanych szlaków pieszych,
- b) powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji,
- c) liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji,
- d) powierzchnia ogólnodostępnych i urządzonych terenów rekreacji.

3) Stworzenie ofert spędzania wolnego czasu:

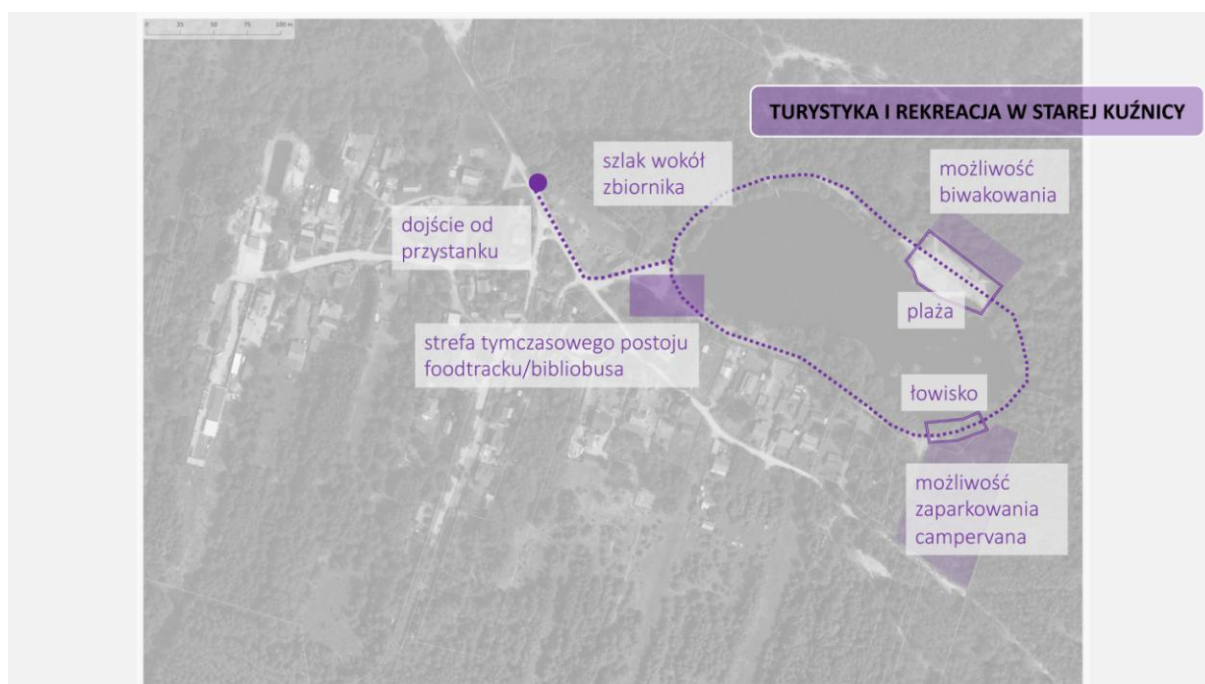
Sposób oceny – liczba obiektów na szlakach turystycznych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

W ramach przedsięwzięcia dokumentacja techniczna zostanie sporządzona zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, zapewnione zostaną ułatwienia w przemieszczaniu się i w dostępie do nowych obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie K1 "Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej"
Przedsięwzięcie K2 "Czysta energia"
Przedsięwzięcie K3 „Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy”
Przedsięwzięcie K4 „Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy”
Przedsięwzięcie O2 – „Bibliobus”

Ryc. 34 – Schemat funkcjonalno-przestrzenny przedsięwzięcia K3 - „Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
K4	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 19, 20, 21	1 153 000 zł
Tytuł projektu		
Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje działki zlokalizowane w Starej Kuźnicy.		
Opis projektu		
Przedsięwzięcie ma na celu podniesienie jakości przestrzennej Starej Kuźnicy, zarówno poprzez formalne narzędzia ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych, określenie kierunków rozwoju przestrzennego jak i prace modernizacyjno-remontowe.		
Realizacja przedsięwzięcia poprzedzona musi być zleceniem:		
<ul style="list-style-type: none"> - opracowania określającego lokalne wzorce architektoniczne oraz wskazującego wartościowe elementy krajobrazu, - koncepcji funkcjonalno-przestrzennej obszaru, uwzględniającej realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zawierającej co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> · docelowy układ systemu przestrzeni publicznych, 		

- propozycję przekształceń przestrzennych obszaru, w tym strefy centralnej zawierającej „strefę wejściową” prowadzącą do zbiornika wodnego oraz precyzyjne wskazanie terenu lokalizacji budynku zaplecza Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej,
- wskazanie potencjalnych terenów lokalizacji usług,
- propozycję lokalizacji zaplecza parkingowego obszaru,
- program rozwoju zabudowy.

Przedsięwzięcie obejmuje działania:

- sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Starej Kuźnicy w oparciu o uzyskaną koncepcję funkcjonalno-przestrzenną, a także z uwzględnieniem opracowania dotyczącego lokalnych wzorców architektonicznych i wartości krajobrazowych,
- modernizację fragmentu drogi prowadzącej do Piły w miejscu jej przewężenia pomiędzy istniejącą zabudową w celu zapewnienia bezpieczeństwa,
- podniesienie jakości systemu zwyczajowych przejść pieszych wśród istniejącej zabudowy za pomocą wprowadzenia spójnej, naturalnej nawierzchni, nasadzeń roślinności, oświetlenia.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
(+ partnerzy instytucjonalni, prywatni)

Wydział Urbanistyki, Gospodarki
Komunalnej o Ochrony
Środowiska, Wydział Dróg
Gminnych

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych, zapewnienie ciągłości przestrzeni publicznych i wdrożenie modelu rozwoju przestrzennego obszaru:

Sposób oceny – powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta mpzp (aktem planowania przestrzennego APP) lub zmianą mpzp uchwalonymi po wejściu w życie GPR,

2) Podniesienie bezpieczeństwa obszaru:

Sposób oceny:

- liczba inwestycji z zakresu uspokojenia ruchu samochodowego,
- liczba wypadków z udziałem pieszych;

3) Podniesienie jakości przestrzeni publicznych:

Sposób oceny:

- długość nowych lub wyremontowanych szlaków pieszych,
- powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji,
- powierzchnia ogólnodostępnych i urządzonych terenów rekreacji,
- liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

W ramach przedsięwzięcia dokumentacja techniczna zostanie sporządzona zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, zapewnione zostaną ułatwienia w przemieszczaniu się dla osób ze szczególnymi potrzebami.

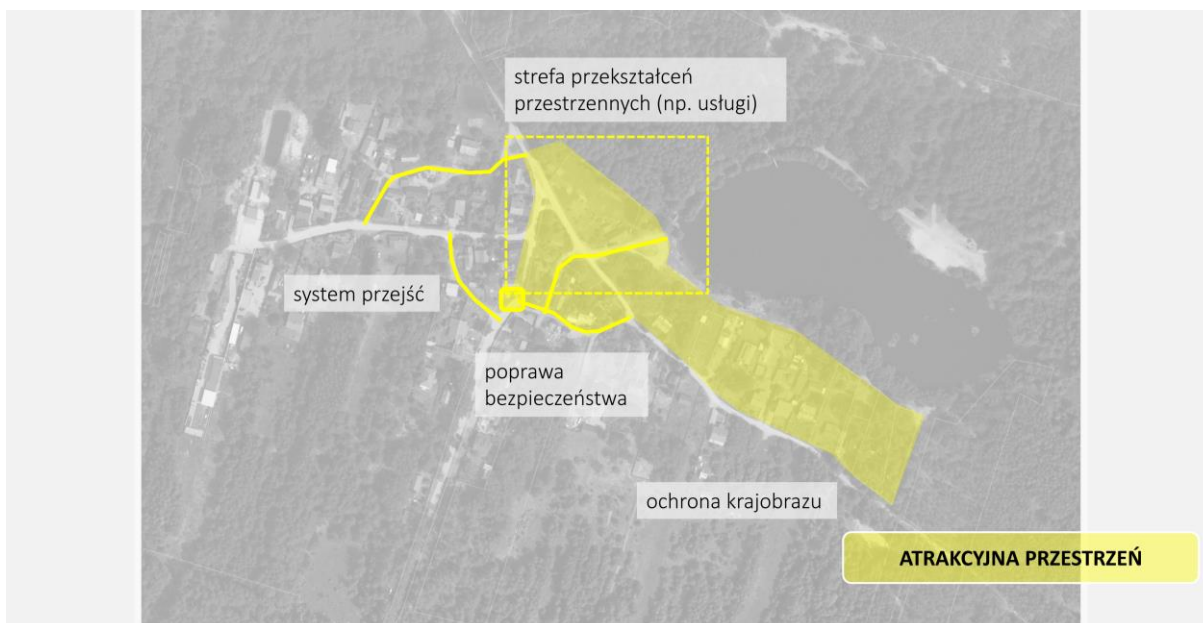
Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie K1 "Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej"

Przedsięwzięcie K2 "Czysta energia"

Przedsięwzięcie K3 „Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy"

Przedsięwzięcie K5 – „Spotkajmy się"

Ryc. 35 – Schemat funkcjonalno - przestrzenny przedsięwzięcia K4 - „Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
K5	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 20, 21	500 000 zł
Tytuł projektu		
Spotkajmy się!		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje działkę zawierającą zbiornik wodny w Starej Kuźnicy i jej najbliższe sąsiedztwo.		
Opis projektu		
Przedsięwzięcie polega na zapewnieniu miejsca do spotkań dla mieszkańców Starej Kuźnicy. Wielofunkcyjna powierzchnia przeznaczona do udostępnienia mieszkańcom zawierać się będzie w budynku zaplecza Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej (przedsięwzięcie K1, działanie g). Przewiduje się usytuowanie budynku w „strefie wejściowej” prowadzącej do zbiornika, nieopodal starej kuźni. Precyzyjną lokalizację wskaże koncepcja funkcjonalno-przestrzenna, zlecona w ramach przedsięwzięcia K4 „Atrakcyjna przestrzeń”.		
Przedsięwzięcie obejmuje następujące działania:		
<ul style="list-style-type: none"> - realizację budynku zaplecza muzeum, w którym mieścić się będzie przestrzeń spotkań – zadanie łączone z przedsięwzięciem K1, działanie g, - wyposażenie w niezbędne meble (fotele, stoły, krzesła) oraz sprzęty (czajnik, ekspres do kawy), - zagospodarowanie strefy zewnętrznej budynku – budowa tarasu, realizacja nasadzeń zieleni, - ukształtowanie linii brzegowej i wykonanie niewielkiego pomostu. 		

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich

Wydział Inwestycji

(+ partnerzy społeczni, ewentualnie instytucjonalni)

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Wzmocnienie tożsamości lokalnej i więzi społecznych wśród mieszkańców Starej Kuźnicy:

sposób oceny:

- a) liczba spotkań i wydarzeń organizowanych przez mieszkańców w budynkach publicznych,

2) Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców:

Sposób oceny – liczba nowych miejsc/lokali służących integracji i aktywności społecznej;

3) Podniesienie jakości przestrzennej obszaru rewitalizacji:

Sposób oceny:

- a) powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji,
b) liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji,
c) liczba usuniętych barier architektonicznych,
d) liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

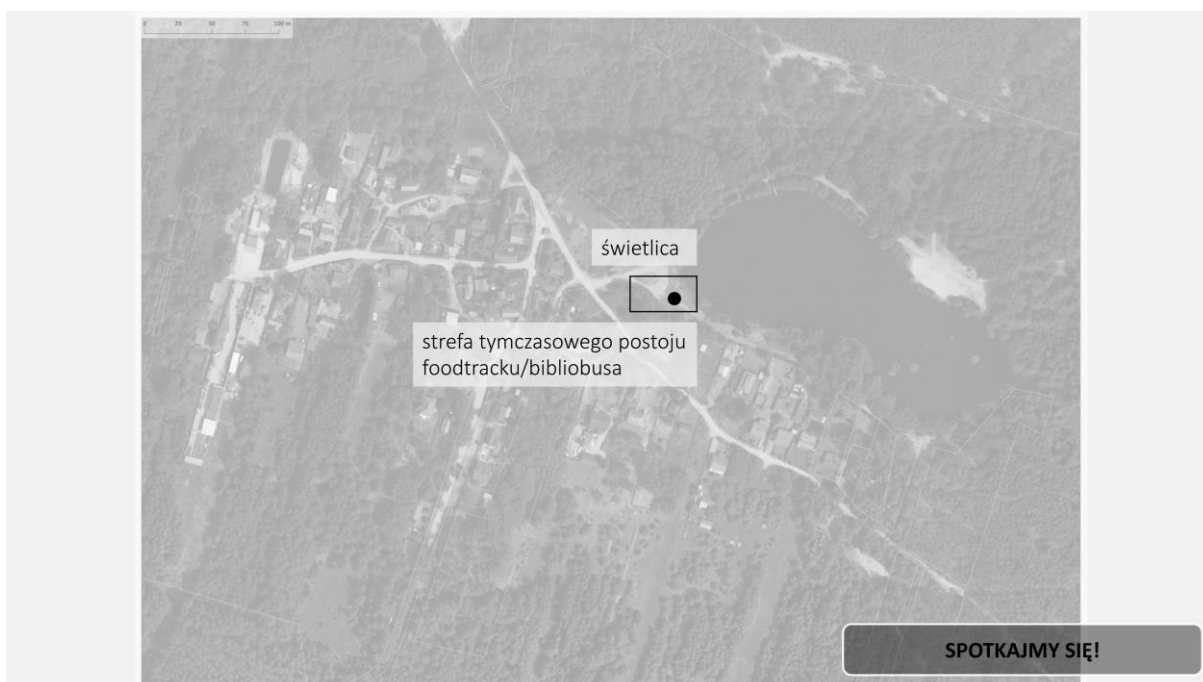
W ramach przedsięwzięcia dokumentacja techniczna zostanie sporządzona zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego, zapewnione zostaną ułatwienia w przemieszczaniu się po terenie i w dostępie do nowych obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie K1 "Muzeum Hydrotechniki i Edukacji Ekohydrologicznej"

Przedsięwzięcie K2 "Czysta energia"

Przedsięwzięcie K4 „Atrakcyjna przestrzeń w Starej Kuźnicy”

Ryc. 36 – Schemat funkcjonalno - przestrzenny przedsięwzięcia K5 - „Spotkajmy się”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
01	1, 2, 7, 8, 9	20 000 000 zł
Tytuł projektu		
Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań komunalnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i rozwój infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji		
Lokalizacja		
Przedsięwzięcie obejmuje cały obszar rewitalizacji		
Opis projektu		
Przedsięwzięcie polega na poprawie jakości zamieszkania poprzez rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji.		
Przedsięwzięcie obejmuje:		
<ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków; - Zwiększenie efektywności energetycznej budynków; - Rozwój odnawialnych źródeł energii; - Rozwój sieci i urządzeń infrastruktury kanalizacyjnej, w szczególności na obszarze strefy mieszkalnej Sielpi Wielkiej; - Rozwój sieci i urządzeń infrastruktury wodociągowej; - Rozwój sieci i urządzeń infrastruktury ciepłowniczej; - Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu; - Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości zamieszkania i dostępności; - Instalację czujników jakości powietrza. 		
Co do zasady, z racji charakterystyki poszczególnych podobszarów rewitalizacji, działania inwestycyjne będą miały punktowy lub ograniczony przestrzennie zakres.		
*uwaga: w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej, obejmujący:		
<ul style="list-style-type: none"> - obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat), - obszary zagrożenia powodziowego dla rzek, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi rzecznej jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat), 		
oznaczone na załączniku graficznym nr 2 - „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno - przestrzennych podobszaru rewitalizacji Sielpia Wielka”. Zagospodarowanie terenów znajdujących się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią musi być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu gospodarowania wodami.		
Podmiot realizujący:		Komórka odpowiedzialna:
UMiG w Końskich (+ partnerzy prywatni i instytucjonalni)		Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Końskich, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich, Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

1) Poprawa jakości środowiska:

sposób oceny - zmniejszenie emisji CO₂;

2) Ograniczenie zużycia energii i poprawa efektywności energetycznej:

sposób oceny:

- a) zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię (MWh/rok),
- b) zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną (GJ/rok);

3) Poprawa standardu zamieszkania i użytkowania budynków:

sposób oceny:

- a) liczba budynków podłączonych do systemu kanalizacyjnego,
- b) liczba budynków podłączonych do systemu wodociągowego,
- c) liczba budynków podłączonych do systemu ciepłowniczego,
- d) liczba budynków podłączona do sieci szerokopasmowego Internetu.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Z uwagi na techniczny charakter przedsięwzięcia – nie dotyczy.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 - „Kwartal pełen życia”

Przedsięwzięcie C10 - „Mieszkania chronione”

Przedsięwzięcie C11 - „Centrum wielopokoleniowe”

Przedsięwzięcie C12 - „Rewitalizacja południowej części zespołu pałacowo -parkowego Małachowskich”

Przedsięwzięcie K2 – „Turbina Archimedes”

Przedsięwzięcie S2 - Rozwój mieszkalnej części Sielpi Wielkiej przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego;

Nr projektu

Realizuje kierunki działań

Szacunkowa wartość

02

4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 20, 21   **210 000 zł**

Tytuł projektu

Bibliobus

Lokalizacja

Przedsięwzięcie zlokalizowane w całym obszarze rewitalizacji i poza nim

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na uruchomieniu usługi Bibliobusa - busa będącego mobilną biblioteką, mediateką, składnicą gier, umożliwiającą regularne korzystanie z usług kultury mieszkańcom spoza centrum Końskich.

Przedsięwzięcie obejmuje:

- zakup i wyposażenie pojazdu,
- ułożenie planu działalności i trasy oraz miejsc postoju,

- aktywne opracowywanie zmiennego programu i wyposażenia, angażującego, zapobiegającego poczuciu nudy, na podstawie badań potrzeb i zainteresowań mieszkańców,
- realizację systemu informacyjnego w zakresie programu, trasy, aktualności itd.
- umożliwienie zamawiania i zwrotu książek z biblioteki głównej.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

UMiG w Końskich
operatorem może być organizacja pozarządowa

Biblioteka Publiczna Miasta
i Gminy w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Ożywienie społeczno-kulturalne i integracja działań

- liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w innych przestrzeniach publicznych i w plenerze (w tym - udział wydarzeń cyklicznych)
- liczba osób informowana bezpośrednio o wydarzeniach i partycypacji (grupy mailingowe, media społecznościowe)
- liczba pomysłów mieszkańców (udokumentowanych) uwzględnionych w kreowaniu oferty społeczno-kulturalnej
- liczba wydarzeń partycypacji społecznej
- liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej
- liczba wypożyczeń z biblioteki publicznej
- liczba korzystających z bibliobusa

Przedsięwzięcie powinno zostać merytorycznie i organizacyjnie skoordynowane z działaniami na terenie Sielpi oraz Starej Kuźnicy nakierowanymi na integrację mieszkańców i zapewnienie im oraz turystom zróżnicowanej oferty kulturalnej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Oferta bibliobus powinna być dostępna dla osób niepełnosprawnych. Organizację wydarzeń należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie S1 – „Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji”

Przedsięwzięcie S5 – „Realizacja całorocznego obiektu wielofunkcyjnego skąpanego w zieleni”

Przedsięwzięcie K3 – „Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy”

Przedsięwzięcie nr K5 – „Spotkajmy się”

Nr projektu	Realizuje kierunki działań	Szacunkowa wartość
03	2, 7, 8, 9, 14, 16, 17	2 000 000 zł (etap I)
Tytuł projektu		
Świątokrzyski Inkubator Przedsiębiorczości		

Lokalizacja

Przedsięwzięcie zlokalizowane w Kornicy w gminie Końskie - poza obszarem rewitalizacji.

Lokalizacja poza obszarem rewitalizacji wynika z braku odpowiedniego miejsca na obszarze rewitalizacji oraz faktu posiadania przez inwestora działki we wskazanej lokalizacji. Mimo pewnego oddalenia obiektu od podobszaru rewitalizacji Centrum, w istotnej części służyć on będzie rozwiązywaniu problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji.

Opis projektu

Przedsięwzięcie polega na budowie Świątokrzyskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, stworzeniu centrum biznesowego wsparcia i pobudzania innowacji dla lokalnych przedsiębiorców i społeczności oraz realizacji funkcji sieciowania i edukacji przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji. Inkubator zapewni przedsiębiorcom dostęp do powierzchni biurowej, magazynowej, warsztatowej, laboratoryjnej. Firmy będą mogły skorzystać ze wsparcia w postaci m.in. usług finansowych, szkoleniowych i doradczych. Przykładowymi obszarami świadczonego doradztwa będzie zrównoważony rozwój (potrzeba odpowiedzi firm na zmiany w otoczeniu rynkowym i prawnym – m.in. rozwój ECO, budowanie kompetencji kadr) oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii w zdobywaniu przewag rynkowych. Obiekt będzie miejscem wymiany doświadczeń, nawiązywania współpracy, pozyskiwania kontrahentów, a także miejscem organizacji spotkań w formie konferencji, seminariów czy też targów branżowych.

Przedsięwzięcie zakłada:

- 1) etapową budowę kompleksu kilka hal oraz budynku biurowego z częścią administracyjną, funkcją usługową oraz podziemnym parkingiem, przy czym w pierwszym etapie powinna powstać hala magazynowo-produkcyjno-usługowej z częścią socjalną (zabudowa przemysłowa w ramach kompleksu nie zajmie więcej niż 1 ha powierzchni zabudowy, a powierzchnia parkingów i garaży nie przekroczy 0,5 ha)
- 2) realizację szerokiej palety działań z wykorzystaniem obiektu Inkubatora na rzecz rozwoju biznesu i wspieraniu innowacyjności w regionie,
- 3) realizację, przy wykorzystaniu własnych zasobów lub koordynację, we współpracy z innymi podmiotami, wielorakich zadań zapewniających wsparcie przedsiębiorcom przyczyniających się do pobudzenia przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji oraz jego społeczno-gospodarczej aktywizacji. W szczególności Inkubator będzie:
  - (3a) pełnił rolę integratora potrzeb i możliwości korzystając z zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania pomysłów - poprzez działalność informacyjno-szkoleniową, budując grupy networkingowe, prowadząc mentoring pobudzać będzie aktywności wśród przedsiębiorców i mieszkańców, a dzięki efektywnym i twórczo doskonalonym narzędziom współpracy przyczyniać się będzie dla podnoszenia jakości świadczonych na obszarze rewitalizacji usług z korzyścią dla użytkowników obszaru rewitalizacji jak i przedsiębiorców,
  - (3b) zapewniał wsparcie doradcze i szkoleniowe przedsiębiorcom działającym na obszarze rewitalizacji -będą to przede wszystkim usługi dostosowane do profilu firm dominujących na podobszarze rewitalizacji „Centrum” (lokale gastronomiczne, salony fryzjersko-kosmetyczne, sklepy spożywczo-przemysłowe, punkty usługowe, itp.),
  - (3c) diagnozował kondycję przedsiębiorstw z obszaru rewitalizacji, badał atrakcyjność i kompletność ich oferty oraz zapotrzebowanie i oczekiwania klientów i na tej podstawie formułował rekomendacje rozwojowe, wskazywał pożądane na obszarze rewitalizacji rodzaje działalności gospodarczej oraz oczekiwane korzyści społeczno-gospodarcze wprowadzenia ich na tym obszarze,

- (3d) proponował przykłady efektywnego i skutecznego stosowania różnych rozwiązań lub inicjatyw (w tym z obszarów rewitalizacji w Polsce) wraz z rekomendacjami w zakresie możliwości ich zastosowania w Końskich,
- (3e) udostępnił zróżnicowaną bazę lokalową dla firm z obszaru rewitalizacji: pomieszczenia administracyjne (do stałego wykorzystania), pomieszczenia o funkcji szkoleniowo-prezentacyjnej – do wykorzystania na cele szkoleniowe i prezentacji oferty, pomieszczenia do pracy w mniejszych zespołach – do realizowania zadań związanych z doradztwem i pracami koncepcyjnymi, przestrzeń magazynową – wiele firm działających w centrum Końskich funkcjonuje w niewielkich budynkach w zwartej zabudowie i brak im większej przestrzeni magazynowej oraz przestrzeń informacyjną, w której przedsiębiorstwa będą mogły prezentować swoją ofertę.
- (3f) identyfikował spośród przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji obiektywne deficyty kompetencyjne osłabiające konkurencyjność firm spośród i odpowiedź na owe braki, poprzez odpowiednio sprofilowaną ofertę szkoleniową i doradczą.
- (3g) wspierał lokalnych przedsiębiorców poprzez stwarzanie możliwości zatrudnienia pracowników o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych,
- (3h) realizował projekty wspierające pracowników firm z obszaru rewitalizacji poprzez formułowanie planów rozwojowych dla poszczególnych stanowisk,
- (3i) informował przedsiębiorców o możliwościach w zakresie wykorzystania potencjału tkwiącego w reklamie i innych działaniach marketingowych - opracowywał plany marketingowe dla branż reprezentowanych przez przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji,
- (3j) prowadził działania uświadamiające rolę i sens potencjalnej współpracy między przedstawicielami różnych branż handlu i usług oraz możliwości płynące ze współpracy – Inkubator będzie proponował połączone działania sprzedażowe np. poprzez organizacje wydarzeń w centrum, sprzyjających aktywizacji mieszkańców, a co za tym idzie korzystania z usług i produktów firm.
- (3k) diagnozował oferty lokali użytkowych w obszarze rewitalizacji, w tym ich strukturę (własnościową, wielkościową, branżową), stopień wykorzystania dostępnych lokali, ofertę lokali użytkowych w obszarze rewitalizacji i jej potencjał,
- (3l) podejmował działania dla społeczności lokalnej z obszaru rewitalizacji, np. organizację wydarzeń z zastosowaniem nowoczesnej technologii (oprogramowania, roboty),
- (3m) wspierał organizacyjnie aktywność organizacji pozarządowych i grup nieformalnych podejmujących działania na obszarze rewitalizacji.

Zarówno firmy działające na obszarze objętym rewitalizacją, jak i społeczność lokalna zamieszkująca obszar objęty programem rewitalizacji uzyskują szczególne warunki wsparcia (np. poprzez niższe opłaty za dostęp do oferty ŚIP, stosowanie preferencyjnych cen, bezpłatne wsparcie informacyjne, wsparcie doradcze na preferencyjnych warunkach).

Funkcjonujący ŚIP powinien stworzyć warunki do synergii z innymi zaplanowanymi w GPR przedsięwzięciami. W szczególności zakłada się, że wytworzy on odpowiedni potencjał, aby podmiot go prowadzący lub podmioty lub osoby „wywodzące się” z Inkubatora, mogły zaangażować się w realizację zwłaszcza tych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w których przewiduje się udział zewnętrznych partnerów/organizacji pozarządowych (np. w roli podmiotu prowadzącego miejsce aktywności) – chodzi zwłaszcza o przedsięwzięcia C1, C3, C7, C9, C11, S1, S2. W przypadku przedsięwzięcia C7 „Szlak koneckich wyrobów odlewniczych” pojawia się możliwość powiązania – jako czynnika budującego wśród mieszkańców tożsamość lokalną - odlewniczych tradycji z przemysłową teraźniejszą i przyszłością Końskich.

Ponadto zakłada się, że działalność Inkubatora może znaleźć emanację w przestrzeni obszaru rewitalizacji (np. w formie organizacji w rejonie pl. Kościuszki salonu pokazowego na potrzeby lokalnych przedsiębiorców). W trakcie realizacji przedsięwzięcia, w zależności od konkretnych kierunków działalności Inkubatora formułowane będą koncepcje i czynione starania, aby stworzyć sprzyjające warunki do tego typu interakcji.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości

nie dotyczy

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

Ożywienie społeczno-kulturalne i integracja działań - zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców w życie społeczne w centrum Końskich i zwiększenie współpracy między przedsiębiorcami:

- liczba przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, którym zapewniono wsparcie
- liczba przedsiębiorców/mieszkańców z obszaru rewitalizacji informowana bezpośrednio o wydarzeniach i partycypacji (grupy mailingowe, media społecznościowe)
- liczba zorganizowanych wydarzeń dla przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji
- liczba inwestycji/inicjatyw/projektów rozwojowych podjętych przez przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji,
- liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy wzięli udział w wydarzeniach organizowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Obiekt musi być w całości dostępny dla osób niepełnosprawnych. Organizację wydarzeń należy przeprowadzić z zachowaniem dostępności dla wszystkich.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Przedsięwzięcie C1 – „Kwartał pełen życia”

Przedsięwzięcie C3 - Nowa zabudowa w centrum - mapa inwestycyjna

Przedsięwzięcie C7 - „Szlak koneckich wyrobów odlewniczych”

Przedsięwzięcie C9 - „Życie na rynku - Model zarządzania wydarzeniami na płycie rynku”

Przedsięwzięcie C11 - „Centrum Wielopokoleniowe”

Przedsięwzięcie S1 - „Odtworzenie i uatrakcyjnienie Muzeum Zagłębia Staropolskiego w Sielpi Wielkiej – stworzenie lokalnego centrum rewitalizacji”

Przedsięwzięcie S2 – „Rozwój mieszkalnej części Sielpi Wielkiej przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego”

Nr projektu

Realizuje kierunki działań

Szacunkowa wartość

04

4, 11, 12, 13

50 000 zł

Tytuł projektu

Rodzina za szkłem

Lokalizacja

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w całym obszarze rewitalizacji

Opis projektu

Celem przedsięwzięcia jest podniesienie wiedzy, samoświadomości oraz wzbudzenie motywacji w zakresie problematyki alkoholowej wśród mieszkańców podobszaru rewitalizacji.

Przedsięwzięcie obejmuje cykliczną organizację spotkań o charakterze edukacyjno-informacyjnym oraz integracyjnym, aby osoby doświadczające problemów związanych z alkoholem mogły uzyskać kompleksową pomoc oraz fachową wiedzę. Podczas spotkań rozpowszechnione zostaną informacje na temat możliwości skorzystania z różnych form pomocy, poruszona zostanie także szeroko pojęta tematyka dotycząca spożywania alkoholu, faz uzależnienia, wpływu alkoholu na organizm człowieka, objawów uzależnienia, metod udzielania pomocy.

Podmiot realizujący:

Komórka odpowiedzialna:

M-GOPS w Końskich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich M-GOPS w Końskich

Prognozowane rezultaty i sposób ich oceny:

- Prognozowane rezultaty:
- Zwiększenie wiedzy i świadomości w zakresie uzależnień,
- Propagowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu,
- Ograniczenie zjawiska nadużywania alkoholu,
- Wzmocnienie pracy socjalnej w środowisku poprzez rozpowszechnianie informacji na temat możliwości skorzystania z form pomocy oferowanej przez M-GOPS w Końskich,
- Integracja uczestników programu socjalnego.

Sposób oceny: liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:

Organizowane wydarzenia muszą być w całości dostępne dla osób z niepełnosprawnościami.

Komplementarność lub powiązanie z innymi przedsięwzięciami:

Nie dotyczy.

3.5 Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, przewiduje się wprowadzenie katalogu charakterystyk przedsięwzięć, których realizacja będzie realizować cele i wpisywać się w wyznaczone kierunki rewitalizacji. To ważny element programu rewitalizacji. Mimo, że wskazuje się w jego ramach nie konkretne, ale potencjalne czy też uznawane za pożądane przedsięwzięcia rewitalizacyjne. A więc mające uzupełniający czy poboczny charakter. Niemniej jednak zdefiniowanie takich projektów stanowi pole „rozwoju” programu rewitalizacji w czasie jego wdrażania – umożliwi zwiększenie liczby działań służących osiągnięciu celów programu (a więc zwiększenie siły jego oddziaływania) oraz szersze zaangażowanie interesariuszy w realizację – jako podmioty realizujące te dodatkowe przedsięwzięcia lub uczestnicy procesów partycypacyjnych.

Dla każdego ze wskazanych poniżej 9 potencjalnych typów przedsięwzięć rewitalizacyjnych określono ich ogólną charakterystykę, zakres dopuszczalnych podmiotów realizujących oraz to, w jakie kierunki działań rewitalizacyjnych wpisują się te przedsięwzięcia.

Typ przedsięwzięć A: Modernizacja lub budowa budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji
Poszerzanie zasobów mieszkaniowych różnych typów na obszarze rewitalizacji oraz ich modernizacja pod kątem poprawy warunków zamieszkania, efektywności energetycznej lub zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
Realizowany przez:
miasto i gminę Końskie, Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, inwestorów prywatnych
Wpisuje się w kierunki działań:
nr 1, nr 2, nr 3, nr 7, nr 8, nr 9, nr 10

Typ przedsięwzięć B: Modernizacja budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury na obszarze rewitalizacji
Remonty, przebudowa i rozbudowa budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury technicznej lub społecznej pod kątem poprawy estetyki i stanu technicznego, efektywności energetycznej lub zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
Realizowany przez:
miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne, gestorów sieci i infrastruktury technicznej lub społecznej
Wpisuje się w kierunki działań:
nr 2, nr 4, nr 7, nr 8, nr 9

Typ przedsięwzięć C: Aktywna gospodarka nieruchomościami przyczyniająca się do realizacji celów rewitalizacji
Szeroka paleta działań związanych z gospodarką nieruchomościami, dotyczących obszaru rewitalizacji i służących celom GPR, w których strona publiczna może być głównym podmiotem działań, partnerem, „arbitrem”, inwestorem inwestycji publicznej warunkującej inwestowanie czy też inicjatorem zmian w aktach planowania przestrzennego.
Realizowany przez:
miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne, prywatni właściciele nieruchomości

Wpisuje się w kierunki działań:
nr2, nr 3, nr 7, nr 10

Typ przedsięwzięć D: Realizacja obiektów o przeznaczeniu kulturalnym, turystycznym, sportowym, rekreacyjnym, których funkcjonowanie przyczyniać się będzie do rozwoju gospodarczego/społecznego obszaru rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji występują różne niezaspokojone potrzeby wynikające z braku określonych obiektów, oferowanych usług, itp. co prowadzi do nieoptymalnego rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji. Ta bariera może i powinna być przezwyciężana przez działania inwestycyjnego oraz organizacyjne – zlokalizowane na obszarze rewitalizacji lub poza nim.

Realizowany przez:

Inwestorów prywatnych, miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne

Wpisuje się w kierunki działań:

nr 2, nr3, nr 4, nr 7, nr 10, nr 13, nr 15, nr 16, nr 18, nr 20

Typ przedsięwzięć E: Działania organizacyjne i inwestycyjne (np. wyposażenie szkół w sprzęt) służące wyrównywaniu szans edukacyjnych w odniesieniu do dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym

Organizacja i wspieranie działań służących aktywizacji, integracji i zaspokajaniu potrzeb dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyposażanie placówek edukacyjnych do których uczęszczają dzieci i młodzież z obszaru rewitalizacji w sprzęt służący poprawie warunków edukacyjnych

Realizowany przez:

miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne, organizacje społeczne

Wpisuje się w kierunki działań:

nr 4, nr 15

Typ przedsięwzięć F: Organizacja i wspieranie działań służących aktywizacji, integracji i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji

Organizacja i koordynacja wydarzeń i regularnych działań społecznych, sportowych lub kulturalnych na obszarze rewitalizacji aktywizujących i integrujących lokalną społeczność. Wsparcie aktywności obywatelskiej i integracji lokalnych społeczności w zróżnicowanych formach, w tym mikrograntów lub współpracy, udostępnienia lokalu czy innych zasobów.

Realizowany przez:

organizacje społeczne, grupy nieformalne, miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne

Wpisuje się w kierunki działań:

nr 11, nr12, nr 13, nr 16, nr 17, nr 21

Typ przedsięwzięć G: Organizacja i wspieranie działań w zakresie realizacji usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji

Poszerzanie i doskonalenie zakresu świadczonych w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji usług społecznych, w tym z udziałem organizacji społecznych oraz w formach zdeinstytucjonalizowanych.

Realizowany przez:

miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne, organizacje pozarządowe

Wpisuje się w kierunki działań:

nr 4, nr 13, nr 14, nr 15

Typ przedsięwzięć H: Działania służące docieraniu do mieszkańców i turystów z ofertą wydarzeń społeczno-kulturalnych oraz uwzględnianiu pomysłów mieszkańców w kształtowaniu oferty społeczno-kulturalnej na obszarze rewitalizacji
Działania o różnorodnym charakterze nakierowane na maksymalizację frekwencji w organizowanych wydarzeniach społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji poprzez poszukiwanie skutecznych kanałów informacyjnych (w tym kalibracja istniejących) docierających do mieszkańców i turystów z ofertą oraz służących uwzględnianiu pomysłów mieszkańców w kształtowaniu tej oferty
Realizowany przez:
miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne i prywatne, organizacje społeczne, grupy nieformalne
Wpisuje się w kierunki działań:
nr 4, nr12, nr 13, nr 16, nr 21

Typ przedsięwzięć I: Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych i wspieranie utrzymania aktywności zawodowej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji.
Działania – organizacyjne, inwestycyjne, szkoleniowe, mentoringowe itp. – nakierowane na wprowadzenie/przywrócenie długotrwale bezrobotnych na rynek pracy. Preferowane działania długofalowe (np. związane z uruchomieniem i prowadzeniem spółdzielni socjalnej) oraz zakładające indywidualną pracę z poszczególnymi potrzebującymi z obszaru rewitalizacji.
Realizowany przez:
organizacje społeczne, miasto i gminę Końskie, inne podmioty publiczne
Wpisuje się w kierunki działań:
nr 4, nr 13, nr 14, nr 15

3.6 Komplementarność przedsięwzięć

Istotnym wyznacznikiem zintegrowania programu rewitalizacji jest zapewnienie komplementarności przedsięwzięć. Wyróżnia się kilka wymiarów tej komplementarności – formułując GPR dopilnowano każdego z nich. Komplementarność przestrzenna wynika wprost z tego, że znacząca część przedsięwzięć ma charakter obszarowy - mają obejmować skoordynowane, całościowe (a nie punktowe) zmiany na wskazanych terenach. Co więcej chodzi w tym wypadku o kluczowe tereny w ramach obszaru rewitalizacji – nie ma więc tu ryzyka wystąpienia przypadkowych, nie dopasowanych do siebie zmian. Komplementarność problemową potwierdzają karty poszczególnych przedsięwzięć - wskazano w nich zidentyfikowane merytoryczne powiązania między nimi. Komplementarność proceduralno-instytucjonalną zapewniono planując system zarządzania wdrażaniem programu i poszczególnych przedsięwzięć. Dodatkowo powiązano go z planem działań partycypacyjnych dotyczących realizacji programu, co zagwarantować ma należyty udział interesariuszy w tym procesie. Na pewno również zostanie osiągnięta komplementarność źródeł finansowania. Choć na obecnym etapie nie można przesądzić o strukturze finansowania programu, to jednak niewątpliwie gmina obok wykorzystania środków własnych będzie musiała sięgać po finansowanie zewnętrzne poszczególnych przedsięwzięć z różnych źródeł.

Komplementarność międzyokresowa także jednoznacznie wynika z treści GPR. Szereg zaplanowanych przedsięwzięć nawiązuje do wcześniej zrealizowanych z wykorzystaniem funduszy europejskich (w tym w ramach rewitalizacji) zadań i inwestycji – stanowią ich rozwinięcie, kontynuację lub uzupełnienie. W szczególności należy wskazać projekt RPSW.06.05.00-26-0011/16 pn. Rewitalizacja miasta Końskie, który współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich”, Osi 6 „Rozwój miast” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Zakres projektu obejmował modernizację przestrzeni Rynku i Parku Miejskiego, wykorzystanie budynków stolarni na Muzeum Ziemi Koneckiej oraz termomodernizację i przebudowę istniejącego budynku poszkolnego na potrzeby Centrum Kultury. Projekt ten miał charakter stricte inwestycyjny, jednak umożliwia w kolejnych krokach podejmowanie szeregu działań o charakterze kulturalnym czy społecznym. Dodatkowo w GPR zaplanowano kolejne przedsięwzięcia inwestycyjne i społeczne, które bezpośrednio lub pośrednio powiązane będą z tym zrealizowanym w poprzedniej perspektywie finansowej UE projektem.

4 Część zarządcza

4.1 Partycypacja społeczna i współpraca instytucjonalna w procesie sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji

Włączenie w proces sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy stanowiło istotne zadanie z punktu widzenia uzyskania odpowiedniej jakości dokumentu i budowania poparcia wokół jego przyszłej realizacji. Dzięki współpracy z mieszkańcami, przedsiębiorcami, a także z organizacjami pozarządowymi ostateczny kształt dokumentu stanowi wyraz wspólnego pomysłu na kierunek zmian w obszarach objętymi kryzysem.

Zapewnienie partycypacji społecznej podczas sporządzania dokumentu oraz jego wdrażania stanowi także wymóg formalny, o ile Gminny Program Rewitalizacji ma pełnić rolę strategii innego instrumentu terytorialnego, co z kolei umożliwia ubieganie się o współfinansowanie przedsięwzięć zawartych w programie z funduszy europejskich przeznaczonych na rewitalizację – wynika to z ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027). Zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4 ww. ustawy w prace nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT zaangażowani muszą być partnerzy społeczno-gospodarczy oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

W przypadku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030 czyniono regularne starania – poprzez informowanie o prowadzonych działaniach partycypacyjnych – aby podmioty pozarządowe zajmujące powyżej wymienionymi zagadnieniami aktywnie włączały się w prace nad programem. To udało się częściowo, co wynikało z profilu organizacji pozarządowych działających terenie miasta i gminy Końskie. Formułowanie zaproszeń do organizacji pozarządowych działających na szczeblu wojewódzkim okazało się nie w pełni skuteczne.

W niniejszym rozdziale opisano przebieg partycypacji społecznej na etapie powstawania dokumentu. Planowane zasady i mechanizmy partycypacji społecznej na etapie realizacji programu opisano w części dotyczącej systemu zarządzania, bo jeśli partycypacja w rewitalizacji ma mieć realne przełożenie na przebieg tego procesu, to musi zostać osadzona w procedurach zarządczych. Treść rozdziału dotyczy także zaangażowania instytucjonalnego, tj. współpracy z przedstawicielami jednostek publicznych, zarówno gminnych, takich jak M-GOPS w Końskich czy komórki organizacyjne UMiG w Końskich, jak i zewnętrznych, jak Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków.

Ważnym partnerem instytucjonalnym w procesie sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji był Narodowy Instytut Dziedzictwa – dokument powstał we współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa w ramach programu wsparcia eksperckiego dla gmin tworzących gminne programy rewitalizacji realizowanego pod nazwą „Wzorcowa rewitalizacja”. Spotkanie inicjujące współpracę na rzecz programu odbyło się 30 marca 2022 r. i zaowocowało zarówno transferem wiedzy, jak i zaangażowaniem przedstawicieli jednostki w proces tworzenia dokumentu.

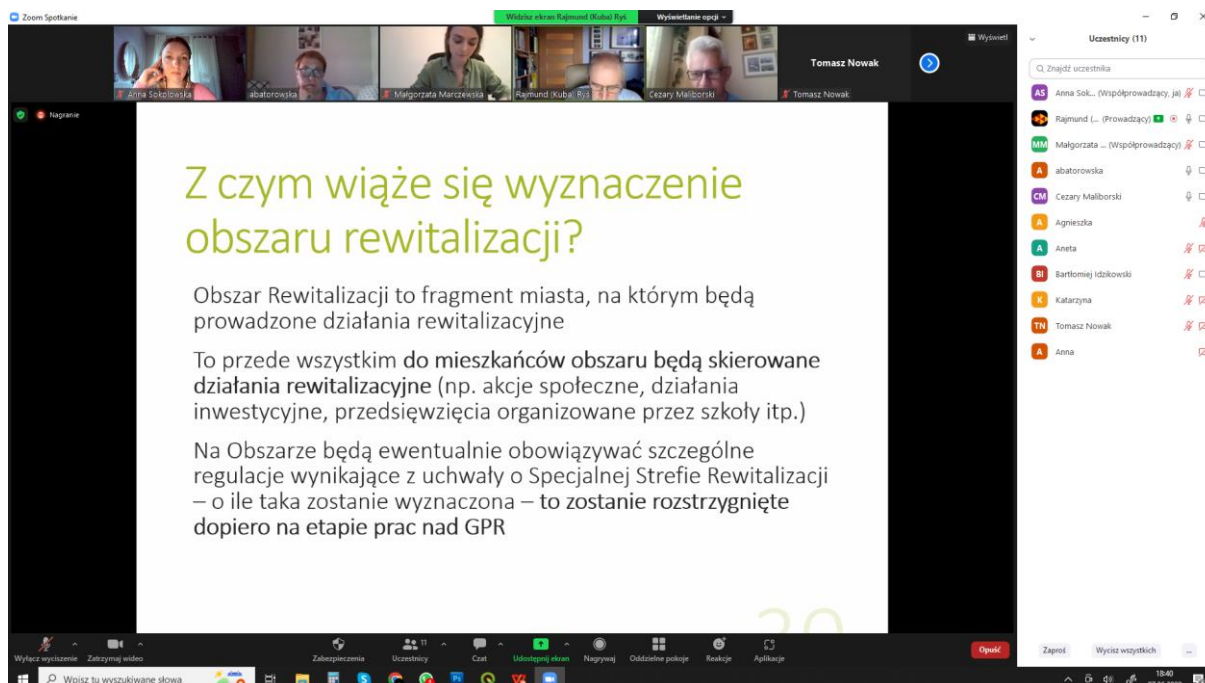
Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście i gminie Końskie

Pierwsze konsultacje społeczne towarzyszące sporządzaniu dokumentu przeprowadzone zostały w okresie od dnia 20 maja do dnia 20 czerwca 2022 r. i dotyczyły wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście i gminie Końskie. W tym okresie zorganizowane zostały dwa wydarzenia o charakterze informacyjno-konsultacyjnym – 30 maja 2022 r. spotkanie w auli Szkoły Podstawowej Nr 1 w Końskich przy ul. Armii Krajowej 2 oraz 7 czerwca 2022 r. debata w formule on-line na platformie ZOOM. W obu spotkaniach wzięło udział łącznie 23 osoby, a do treści prezentowanego dokumentu wpłynęły dwie uwagi.

Fot. 4 – Spotkanie informacyjno-konsultacyjnym 30 maja 2022 r.

Fot. 5 - Prezentacja podczas debaty w formule on-line na platformie ZOOM 7 czerwca 2022 r.

Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji

Po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, jesienią 2022 r. wraz z rozpoczęciem prac nad diagnozą pogłębioną przystąpiono do badań jakościowych zdiagnozowanych w obszarach rewitalizacji zjawisk. W ramach tego etapu prac przeprowadzone zostały wywiady z przedstawicielami różnych jednostek gminnych i instytucji, takich jak: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich, Komenda Powiatowa Policji w Końskich (w tym rozmowy z Dzielnicowymi), czy szkoły (wywiady z dyrektorami, psychologami oraz pedagogami szkolnymi).

Aby uzupełnić obraz wynikający z wywiadów przeprowadzonych z przedstawicielami jednostek publicznych 26 listopada 2022 r. zorganizowane zostało spotkanie z lokalnymi przedsiębiorcami, w którym udział wzięło ok. 30 uczestników (w tym przedstawiciele UMiG w Końskich przedstawiciele wykonawcy, przedstawiciele mediów lokalnych, przedstawicielka KSWP oraz około 20 zainteresowanych przedsiębiorców z Sielpi Wielkiej i centrum Końskich).

W ramach prac nad diagnozą pogłębioną zorganizowano także 3 spacerów diagnostycznych w każdym z wyznaczonych obszarów rewitalizacji – stanowiły one cenne źródło informacji uzyskane bezpośrednio od mieszkańców i użytkowników danego obszaru. Spotkania dla poszczególnych jednostek miały miejsce:

- dla podobszaru rewitalizacji „Centrum” – 26 listopada 2022 r. z początkiem przy Targowicy Miejskiej (ul. Dolna). Spacer trwał ok. 1,5 godziny i poprowadzony został ulicą Spółdzielczą, Warszawską, Kościuszki, Granata, prowadząc na Rynek i pod kolegiatę. W wydarzeniu udział wzięło około 30 osób,
- dla podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” – 3 grudnia 2022 r. z początkiem przy wejściu do Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Spacer trwał godzinę, poprowadzony został po miejscowości i na plażę przy rzece Czarnej nad jaz. Wydarzenie zgromadziło ok. 20 osób,
- dla podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” – 3 grudnia 2022 r., z początkiem przy Zabytkowej Kuźni Wodnej. Spacer trwał 1,5 godziny i został poprowadzony po miejscowości, na plażę i do altan. W spacerze udział wzięło około 20 osób.

Fot. 6 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Centrum” 26 listopada 2022 r.

Fot. 7 - Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Centrum” 26 listopada 2022 r.

Fot. 8 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” 3 grudnia 2022 r.

Fot. 9 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” 3 grudnia 2022 r.

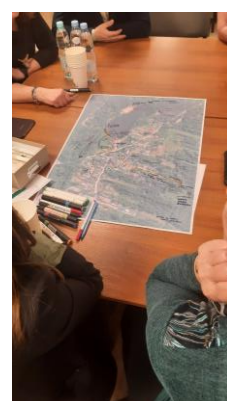
Fot. 10 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” 3 grudnia 2022 r.

Kolejnym źródłem informacji o poszczególnych obszarach były anonimowe ankiety przeprowadzone za pomocą systemu google w dniach 14-21 grudnia 2022 r. Wybór tej metody partycypacji zapewnił możliwość wypowiedzenia się wszystkim tym, którzy z różnych przyczyn nie mogli wziąć udziału w innych wydarzeniach. Pytania zawarte w formularzu dotyczyły problematyki rewitalizacyjnej – problemów społecznych, szeroko rozumianej jakości przestrzennej, subiektywnych odczuć respondentów jak również ich oceny potencjalnych kierunków rozwoju. Ankieta zawierała także pytania otwarte, które dawały możliwość sformułowania własnych pomysłów i przekazania spostrzeżeń. Podsumowując, w systemie ankietowym odpowiedzi udzieliło 255 respondentów dla podobszaru „Centrum”, 97 dla podobszaru „Sielpia Wielka” oraz 75 dla podobszaru „Stara Kuźnica”. Znakomitą większość respondentów stanowili mieszkańcy danego obszaru. Wyniki przeprowadzonych ankiet zamieszczono w załączniku nr 2 do niniejszego dokumentu.

Wszystkie uzyskane informacje i sugestie zostały przeanalizowane, uporządkowane i zawarte w diagnozie pogłębionej, która stanowiła punkt wyjścia do sporządzenia „zrębu” Gminnego Programu

Rewitalizacji. Po utworzeniu programu w jego pierwszej, uproszczonej formie przystąpiono ponownie do organizacji spotkań, aby umożliwić zapoznanie się z założeniami dokumentu wszystkim interesariuszom na możliwie najwcześniejszym etapie prac.

Zorganizowano dwa warsztaty przestrzenne dotyczące podobszarów rewitalizacji, oba kierowane zarówno dla mieszkańców, jak i do przedstawicieli UMiG w Końskich oraz instytucji zewnętrznych. Pierwszy miał miejsce 25 stycznia 2023 r. i dotyczył zmian w Sielpi Wielkiej i Starej Kuźnicy. Drugi odbył się 26 stycznia 2023 r. i poświęcony był podobszarowi rewitalizacji „Centrum”. Oba spotkania zakładały pracę warsztatową w grupach, zaś w dyskusji przy stołach aktywny udział brali moderatorzy.

Fot. 11 – Praca przy stolikach podczas warsztatów przestrzennych 25 stycznia 2023 r.

Kolejne dwa warsztaty poświęcone zostały zagadnieniom społecznym oraz gospodarczym, oba miały miejsce 26 stycznia 2023 r.

Na pierwsze z wymienionych zaproszeni zostali przedstawiciele organizacji pozarządowych, dyrektorzy szkół, bibliotek, reprezentanci UMiG w Końskich. Dołożono również wszelkich starań, aby zaangażować lokalne podmioty reprezentujące szeroko rozumiany interes społeczny (społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji - wymóg określony w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027). Specjalne, dodatkowe zaproszenie wystosowano do następujących organizacji:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania - U ŹRÓDEŁ,
- Fundacja Pestka,
- Stowarzyszenie Wspierania Edukacji i Rozwoju,
- Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Stąporkowie,
- HOSPICJUM SYKULSKI Stowarzyszenie Opieki Paliatywno-Hospicyjnej im. bł. ks. Kazimierza Sykulskiego w Rudzie Białaczowskiej.

Z wymienionych powyżej w warsztatach o tematyce społecznej udział wzięły przedstawicielki Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania - U ŹRÓDEŁ oraz Fundacji Pestka.

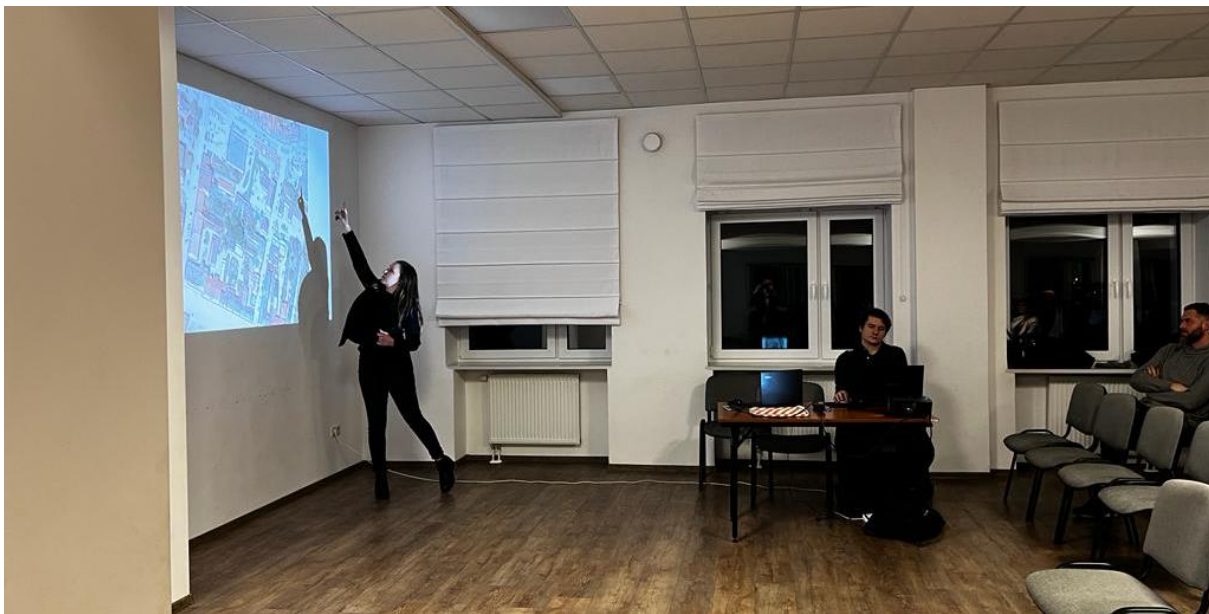

Fot. 12 – Warsztat dotyczący zagadnień społecznych 26 stycznia 2023 r.

Drugi z warsztatów 26 stycznia 2023 r. dotyczył zagadnień gospodarczych – zaproszono lokalnych przedsiębiorców. W spotkaniu uczestniczyło łącznie 7 osób.

Przedsięwzięte działania partycypacyjne były owocne i przyniosły rezultat w postaci ustalenia kierunków zmian, a także propozycji przedsięwzięć do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji. Całość została ujęta w dokumencie w jego kolejnej wersji i ponownie poddana konsultacjom.

Na tym etapie prac zorganizowano 5 spotkań: pierwsze online ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków – 23 lutego 2023 r., zaś kolejne cztery miały miejsce 24 lutego 2023 r. w mieście Końskie, podczas których przewidywany kształt dokumentu omówiony był z przedstawicielami UMiG w Końskich, następnie z reprezentantami Krajowego Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości oraz z mieszkańcami (dwa odrębne spotkania – jedno dla mieszkańców Sielpi Wielkiej oraz drugie, dotyczące wszystkich podobszarów rewitalizacji).

Fot. 13 – Spotkanie z mieszkańcami obszaru rewitalizacji 23 lutego 2023 r.

Uzupełnieniem spotkania z mieszkańcami 23 lutego 2023 r. było spotkanie online 3 marca 2023 r. z nauczycielami i uczniami II Liceum Ogólnokształcącego w Końskich, podczas którego przedstawione były pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne opracowane przez młodzież.

Podsumowanie tabelaryczne wykorzystanych form partycypacji społecznej ujęto poniżej, zaś wyniki przeprowadzonego procesu zapisane są na kartach niniejszego programu w postaci celów, kierunków działań, a także przedsięwzięć rewitalizacyjnych i proponowanego sposobu ich realizacji.

1	Narodowy Instytut Dziedzictwa	30 marca 2022 r., online	5 uczestników
2	Spotkanie z mieszkańcami, Szkoła Podstawowa nr 1 w Końskich	30 maja 2022 r.	12 uczestników
3	Debata	7 czerwca 2022 r., online	11 uczestników
4	Wywiady pogłębione	Wywiady przeprowadzone online: M-GOPS w Końskich – 2 grudnia 2022 r., ok. 6 osób, Policja – 7 grudnia 2022 r., 3 osoby, Pedagogowie szkolni – 23 listopada 2022 r., 2 osoby Dyrektorzy szkół – 7 grudnia 2022 r., 4 osoby	19 osób
5	Spotkanie z przedsiębiorcami	26 listopada 2022 r.	Ok. 30 uczestników
6	Spacery diagnostyczne	26 listopada 2022 r. i 3 grudnia 2022 r. Trzy trasy, po jednej w każdym obszarze rewitalizacji	Szacowana liczba uczestników: 30 (podobszar „Centrum”), 20 (Sielpia Wielka) i 20 uczestników (Stara Kuźnica)
7	Ankiety	14-21 grudnia 2022 r., online – w systemie google	Liczba respondentów: 255 (podobszar „Centrum”), 97 (Sielpia Wielka) i 75 (Stara Kuźnica)
8	Warsztaty przestrzenne	25 i 26 stycznia 2023 r. Dwa warsztaty, jeden dedykowany podobszaram „Sielpia Wielka” i „Stara Kuźnica”, drugi podobszarowi „Centrum”	Podobszar „Centrum” 8 uczestników, podobszary „Sielpia Wielka” i „Stara Kuźnica” 16 uczestników
9	Warsztat „społeczny”	26 stycznia 2023 r.	21 uczestników
10	Spotkanie z przedsiębiorcami	26 stycznia 2023 r.	7 uczestników
11	Spotkanie z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków oraz Narodowym Instytutem Dziedzictwa	23 lutego 2023 r., online	7 uczestników
12	Spotkanie z przedstawicielami UMiG w Końskich	24 lutego 2023 r.	10 uczestników
13	Spotkanie z KSWP	24 lutego 2023 r.	4 uczestników
14	Spotkanie z mieszkańcami	24 lutego 2023 r.	Ok. 30
15	Spotkanie z uczniami i pedagogami II LO w Końskich	3 marca 2023 r., online	11 uczestników

Tab. 7 – Zestawienie spotkań z interesariuszami procesu rewitalizacji

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z art. 17 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji sporządzający Gminnego Programu Rewitalizacji zobowiązany jest do przeprowadzenia konsultacji społecznych. Ponadto art. 6 ww. ustawy określa sposób przeprowadzenia ww. procesu oraz wskazuje możliwe jego formy.

21 marca 2023 r. Burmistrz Miasta i Gminy Końskie na mocy obwieszczenia opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej poinformował o rozpoczęciu konsultacji społecznych, które miały miejsce od 28 marca do 27 kwietnia 2023 r.

Konsultacje przeprowadzone zostały w następujących formach:

- 1) zorganizowano 3 spotkania, podczas których zapoznać się można było z głównymi elementami proponowanego programu, zgłosić pytania i przedyskutować treść dokumentu, a także zaprezentować własne pomysły i postulaty:
  - 12 kwietnia 2023 r. zorganizowano spacer studyjny połączony z debatą, spacer rozpoczęto o godz. 16:00 na placu Kościuszki natomiast debatę o godz. 17:30 w Miejsko-Gminnym Domu Kultury,
  - 17 kwietnia 2023 r. o godz. 18:00 zorganizowano spotkanie w formule on-line na platformie ZOOM,
  - 18 kwietnia 2023 r. o godz. 17:00 zorganizowano w Miejsko-Gminnym Domu Kultury otwarte spotkanie konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji,
- 2) zebrano uwagi w wersji elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego,
- 3) zebrano uwagi w wersji papierowej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego.

W spotkaniach udział wzięło łącznie ok. 20 osób, natomiast do treści Gminnego Programu Rewitalizacji wpłynęło łącznie 18 uwag – 12 uwag uwzględniono, 2 uwzględniono w części, 4 uwagi zostały nieuwzględnione (2 wykraczały poza wyznaczony obszar rewitalizacji oraz 2 nie wymagały wprowadzenia zmian do dokumentu).

Fot. 14 – Otwarte spotkanie konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji 18 kwietnia 2023 r. oraz spotkanie w formule on-line na platformie ZOOM 17 kwietnia 2023 r.

Udział społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030 podlegał strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W jej ramach zapewniono udział społeczeństwa poprzez zapewnienie wszystkim zainteresowanym w dniach od 28 czerwca do 19 lipca 2024 roku możliwości zapoznania się z

dokumentacją sprawy oraz zgłoszenie uwag i wniosków w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Takie uwagi i wnioski nie zostały zgłoszone.

4.2 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz szacunkowe ramy finansowe wraz ze wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Planowany okres obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030 obejmuje 6,5-letnią perspektywę jego realizacji. Przyjęty harmonogram realizacji opiera się na najważniejszych etapach i działaniach, które powinny zostać podjęte w toku realizacji programu. Zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny do końca realizacji programu opracowanych zostanie osiem raportów o stanie realizacji programu oraz dwie oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jednocześnie zaplanowano sporządzenie oceny efektów programu po zakończeniu jego realizacji, co nastąpi w 2031 roku, a której celem będzie ocena skuteczności procesu rewitalizacji lub też zasadności kontynuacji w wyznaczonym obszarze. W okresie do 2030 roku przebiegną dwie pełne kadencje Komitetu Rewitalizacji. Zakłada się, że druga z nich zakończy się na przełomie 2030 i 2031 roku, co zbiegnie się z dokonaniem drugiej formalnej oceny programu.

Rok realizacji	Okres realizacji	Podjęte działania
2024	druga połowa roku	uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji; wpis GPR do Wykazu prowadzonego przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego; powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji, wskazanie Koordynatora ds. Rewitalizacji; powołanie Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji; przygotowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego
2025	pierwsza połowa roku	przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2024 r.; przygotowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego
2025	druga połowa roku	przygotowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego
2026	pierwsza połowa roku	przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2025 r.; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego
2026	druga połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego
2027	pierwsza połowa roku	przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2026; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego

2027	druga połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego; przystąpienie do przygotowania pierwszej Oceny aktualności i stopnia realizacji programu; zakończenie prac Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji;
2028	pierwsza połowa roku	zakończenie prac nad pierwszą oceną aktualności i stopnia realizacji programu; powołanie Komitetu Rewitalizacji drugiej kadencji; przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2027; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego
2028	druga połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2029	pierwsza połowa roku	przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2028; wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2029	druga połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2030	pierwsza połowa roku	przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2029; wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2030	druga połowa roku	wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; przystąpienie do przygotowania drugiej Oceny aktualności i stopnia realizacji programu (oceny końcowej);
2031	pierwsza połowa roku	przygotowanie Raportu o stanie realizacji za 2030; zakończenie prac nad drugą oceną aktualności i stopnia realizacji programu (kończącą oceną osiągniętych efektów) – sformułowanie i zaprezentowanie wniosków; zakończenie prac Komitetu Rewitalizacji drugiej kadencji;

Tab. 8 – Ramowy harmonogram realizacji programu

Szacunkowe ramy finansowe programu opiewają co najmniej na 180 mln zł. Kwota ta co do zasady obejmuje środki publiczne. Uwzględnione w treści programu założenie o pożądanej realizacji w jego ramach kolejnych przedsięwzięć spełniających warunki charakterystyki dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stwarza warunki do zwiększenia wolumenu finansowego programu, w tym z istotnym udziałem środków prywatnych (a więc przy wytworzeniu mechanizmu „dźwigni finansowej”).

Podane dla poszczególnych przedsięwzięć ich szacunkowe wartości mają charakter wstępny, co wynika ze stopnia przygotowania tych przedsięwzięć do realizacji. Szacunki opierają się na założeniu realizacji przedsięwzięć w zakresie podstawowym, a ich wartość może ulec zmianie wraz z procesem doprecyzowywania ich szczegółowego zakresu. Z uwagi na ograniczony stopień dojrzałości przedsięwzięć nie było możliwe precyzyjne określenie przyszłych źródeł finansowania - tak więc zapisane w programie szacunki są niewystarczające jako podstawa wprowadzania zmian w wieloletniej prognozie finansowej gminy, o których mowa w art. 21 ustawy o rewitalizacji.

4.3 Sposób realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

4.3.1 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Obecnie w gminie Końskie obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone uchwałą Nr XII/62/2007 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 27 czerwca 2007 r., następnie zmienione uchwałą XXI/189/2020 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 czerwca 2020 r.

Przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji nie będzie rodzić niespójności ze Studium. Uchwalony w przyszłości w związku z dokonanymi zmianami legislacyjnymi plan ogólny gminy umożliwi realizację przedsięwzięć zapisanych w programie.

4.3.2 Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia lub zmiany

Wyznaczone podobszary rewitalizacji różnią od siebie się stopniem pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Jednostki „Sielpia Wielka” i „Stara Kuźnica” charakteryzują się nieznacznym (pomijalnym) pokryciem planistycznym, wynoszącym odpowiednio 0 i 1%, w przeciwieństwie do jednostki „Centrum”, której 95% powierzchni obejmują obowiązujące mpzp.

W celu zapewnienia możliwości realizacji przedsięwzięć w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” i „Stara Kuźnica” konieczne jest uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W szczególności ma to kluczowe znaczenie w kontekście realizacji przedsięwzięć S2 (Rozwój mieszkalnej części Sielpi Wielkiej przy zachowaniu walorów krajobrazu kulturowego), S3 (Uporządkowanie i uatrakcyjnienie okolic ul. Spacerowej i strefy brzegowej w Sielpi Letnisko), K3 (Turystyka i rekreacja w Starej Kuźnicy) i K4 (Atrakcyjna przestrzeń).

Z kolei w podobszarze rewitalizacji „Centrum” konieczne będzie dokonanie zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przewiduje się, że zmiany te dotyczyć będą:

- rozszerzenia katalogu przeznaczeń terenu,
- wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę (przedsięwzięcie C4 – Przedpole stacji PKP),
- zapewnienia jakościowych parametrów nowej zabudowy,
- ustalenia obowiązku realizacji usług w parterach i zabudowy pierzejowej w celu budowania ładu przestrzennego,

- korekty przebiegu granic przestrzeni publicznych.

Rewizja ustaleń obowiązujących planów ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia przedsięwzięć C1 (Kwartał pełen życia), C2 (Przyjazna przestrzeń publiczna: północna część podobszaru rewitalizacji „Centrum”), C4 (Przedpole stacji PKP) i C6 (Nowa jakość Targowicy Miejskiej) oraz może być niezbędna w toku realizacji przedsięwzięć C5 (1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń), C8 (Rowerem po Końskich), C10 (Mieszkania chronione) i C11 (Centrum wielopokoleniowe).

Pod kątem wprowadzenia powyższych zmian należy zweryfikować uchwały nr:

- XXIV/221/220 w sprawie uchwalenia zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Źródlanej, Browarnej
- LX/430/2010 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Źródlanej, Browarnej
- LII/492/2018 w sprawie uchwalenia zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Źródlanej i Browarnej
- XXXV/322/2006 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu miasta Końskie w rejonie ulic Partyzantów i Południowej
- LX/431/2010 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, 16 Stycznia, Zamkowej, Ks. Granata, Strażackiej
- XLVI/332/2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulica Ks. Granata, Strażackiej, Kazanowskiej i Piłsudskiego.
- IV/40/2011 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie pomiędzy ul. Krakowską, Mjr Hubala, Polną i Kielecką
- VI/37/2019 w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie pomiędzy ul. Krakowską, Mjr Hubala, Polną i Kielecką
- LI/470/2018 w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie pomiędzy ul. Krakowską, Mjr Hubala, Polną i Kielecką

- IX/71/2015 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, Gimnazjalnej, Kpt. Stoińskiego oraz Marszałka Piłsudskiego
- XLII/396/2022 w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, Gimnazjalnej, Kpt. Stoińskiego oraz Marszałka Piłsudskiego
- LI/471/2018 w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, 16 Stycznia, Zamkowej, Ks. Granata i Strażackiej
- LI/472/2018 w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic Ks. Granata, Strażackiej, Kazanowskiej i Piłsudskiego
- XXVIII/263/2021 w sprawie uchwalenia zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, Gimnazjalnej, Kpt. Stoińskiego oraz Marszałka Piłsudskiego
- XXVII/266/2016 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Marszałka Piłsudskiego, Iwo Odrowąza, Spółdzielczej i Targowej
- IV/39/2011 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Wjazdowej, Warszawskiej, Wojska Polskiego, Lipowej, 1 Maja, Mieszka I, Iwo Odrowąza i Spółdzielczej
- XXVII/265/2016 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic Zamkowej, Ks. Granata, Mieszka I wraz z rejonem ulicy 1 Maja oraz Sportowej z ze w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Sportowej po linię kolejową z zespołem dworca kolejowego
- XLVI/335/2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Partyzantów, Sportowej po linię kolejową.

4.4 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

4.4.1 Uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji

Przewiduje się zatwierdzenie ww. uchwały po przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji,

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji uchwałę określającą zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji przyjmuje się przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji. W gminie Końskie dokonało się to bezpośrednio przed uchwaleniem GPR – stąd też nie występuje potrzeba dokonywania zmian w tej uchwale. Burmistrz Miasta i Gminy Końskie w nieodległym terminie przeprowadzi procedurę naboru do Komitetu, a następnie powoła go w drodze zarządzenia.

4.4.2 Uchwały wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego

4.4.2.1 Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji na obecnym etapie prac nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w uchwale Nr XXXIX/374/2021 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Końskie na lata 2022-2026.

4.4.2.2 Uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji na obecnym etapie prac nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w uchwale Nr XXX/296/2021 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 21 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Końskie oraz tymczasowych pomieszczeń.

4.5 Wykorzystanie dodatkowych narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji

Obecnie gmina Końskie w obszarze rewitalizacji korzysta z prawa pierwokupu, które zatwierdzone zostało na mocy uchwały Nr LI/484/2022 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 28 grudnia 2022 r. – uchwała ta zmieniła uchwałę Nr XLVI/437/2022 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie

wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie. Prawo pierwokupu ustanowione w powyższy ma sposób obowiązuje jedynie w okresie dwóch lat.

Z uwagi na zasadność kontynuacji korzystania z prawa pierwokupu, a także stosowania innych dodatkowych narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji przewiduje się utworzenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji obowiązującej nie dłużej niż w okresie do 31 grudnia 2030 roku.

4.6 Koordynacja i zarządzanie procesem rewitalizacji

4.6.1 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizacja procesu rewitalizacji na zasadach, które zostały określone przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, wiąże się z koniecznością podejmowania działań w sposób kompleksowy i zintegrowany. Z uwagi na bardzo szeroki zakres merytoryczny programu zawierający wielopłaszczyznowe i wieloetapowe, rozciągnięte przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne i techniczne, jak również konieczność wzajemnej integracji działań w obszarze rewitalizacji oraz stałego angażowania interesariuszy w proces, niezbędne jest zaplanowanie systemu wdrażania programu ze szczególną dbałością. Zwrócić uwagę należy przede wszystkim na następujące elementy, które standardowo stanowią krytyczne elementy systemów zarządzania rewitalizacją:

- czytelne „przywództwo” całości procesu oraz klarowne rozdzielenie odpowiedzialności za poszczególne przedsięwzięcia lub ich etapy między komórki i instytucje zaangażowane w proces rewitalizacji,
- sprawna współpraca komórek Urzędu Miasta i Gminy oraz instytucji podległych w celu efektywnej koordynacji różnych elementów procesu,
- skuteczna partycypacja społeczna i współpraca różnych grup interesariuszy w ramach całościowego procesu rewitalizacji i wdrażania poszczególnych przedsięwzięć,
- powiązanie mechanizmów zarządczych z systemem monitorowania programu i kluczowych przedsięwzięć oraz oceny stopnia realizacji i aktualności programu (to zagadnienie uwzględniono w opisie systemu monitorowania i oceny GPR).

4.6.1.1 System instytucjonalny

Rola Burmistrza

Burmistrz Miasta i Gminy Końskie jako organ wykonawczy realizuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa, a pomoc w tym zakresie świadczy mu Urząd Miasta i Gminy w Końskich. Oznacza to, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030

(w szczególności w zakresie właściwości gminy) oraz koordynacja całego procesu stanowią odpowiedzialność Burmistrza Miasta i Gminy Końskie.

Strukturę organizacyjną Urzędu oraz szczegółowy zakres odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych określa Regulamin Organizacyjny przyjęty zarządzeniem Burmistrza. Komórki te odpowiadają przed Burmistrzem oraz Zastępcami Burmistrza, Skarbnikiem i Sekretarzem stosownie do zakresu zadań wskazanego w tym Regulaminie oraz posiadanych pełnomocnictw i upoważnień udzielonych przez Burmistrza. Udział Burmistrza w zarządzaniu procesem rewitalizacji odbywać się będzie w powyższych ramach formalnych, w których realizować będzie swe kompetencje w standardowym trybie, jak dla ogółu zadań realizowanych przez Miasto i Gminę Końskie. Oprócz doraźnych informacji związanych z różnymi aspektami programu i poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z ustaloną w trybie roboczym częstotliwością Burmistrz informowany będzie o przebiegu wdrażania GPR jako całości (z uwzględnieniem optyki obejmującej stopień realizacji celów oraz ewentualne przekrojowe wyzwania i wnioski). Ponadto Burmistrz będzie mógł przekazywać Koordynatorowi ds. Rewitalizacji i za jego pośrednictwem innym pracownikom Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy wiążące instrukcje związane z działaniem Zespołu ds. Rewitalizacji, w tym dotyczące wskazania osób/komórek/jednostek odpowiedzialnych za przygotowanie lub realizację określonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub działań cząstkowych składających się na te przedsięwzięcia.

Zespół ds. Rewitalizacji

Realizacja procesu rewitalizacji o złożonym charakterze oraz wieloletnim horyzoncie czasowym, wymagającego dodatkowo udziału partnerów zewnętrznych, wiąże się z koniecznością wprowadzania dodatkowych narzędzi współpracy pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi i jednostkami. Zgodnie z postanowieniami obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu w celu realizacji określonych zadań Burmistrz może powoływać zespoły zadaniowe oraz pełnomocników.

Kluczową rolę w systemie zarządzania i koordynacji procesu wdrażania realizacji GPR stanowić będzie Zespół ds. Rewitalizacji. Będzie on zespołem zadaniowym powołanym zarządzeniem Burmistrza, w skład którego wejdą: kierujący pracami zespołu Koordynator ds. Rewitalizacji oraz członkowie – kierownicy komórek Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy, które zaangażowane będą w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W zarządzeniu powołującym zespół obok zwyczajnych członków wskazani zostaną ich zastępcy (spośród podległych im pracowników komórek i jednostek organizacyjnych). Koordynator ds. Rewitalizacji zwoływał będzie posiedzenia Zespołu w składzie roboczym (w których mogą uczestniczyć zarówno członkowie, jak i ich zastępcy) oraz – w przypadku omówienia i rozstrzygnięcia kluczowych zagadnień – w składzie podstawowym (w którym powinni

uczestniczyć tylko członkowie, a zastępcy wyłącznie w przypadku usprawiedliwionej nieobecności członków). W posiedzeniach brać udział mogą Burmistrz i jego Zastępcy. Nie rzadziej niż raz na pół roku powinno odbyć się posiedzenie w składzie podstawowym z udziałem Burmistrza i jego Zastępców. Nie rzadziej niż raz na rok Zespół w składzie podstawowym powinien spotykać się z Komitetem Rewitalizacji.

W skład Zespołu ds. Rewitalizacji wejdą przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy w Końskich oraz jednostek organizacyjnych gminy realizujący zadania w zakresie:

- pomocy społecznej oraz reintegracji zawodowej i społecznej - Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, Wydziału Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich,
- rozwoju oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców - Wydziału Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Końskie imienia Cezarego Chlebowskiego, Miejsko-Gminnego Domu Kultury,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi - Wydziału Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich,
- polityki przestrzennej gminy - Wydziału Urbanistyki, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i Gminy w Końskich,
- prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy - Wydziału Inwestycji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich,
- przygotowania i realizacji zadań inwestycyjnych gminy - Wydziału Inwestycji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich,
- pozyskiwania środków spoza budżetu gminy na potrzeby realizacji programu - Wydziału Inwestycji Urzędu Miasta i Gminy w Końskich (a w jego ramach Referatu Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych),
- gospodarowania nieruchomościami gminnymi oraz mieszkaniowym zasobem gminy - Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej w Końskich Sp. z o.o.,
- gospodarki gminnej oraz utrzymania terenów zieleni i przestrzeni publicznej - Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, Wydziału Dróg Gminnych Urzędu Miasta i Gminy w Końskich, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z o.o., Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o, Zarządu Obiektami Sportowymi i Rekreacyjnymi.

Diagram 26 – Zestawienie komórek i jednostek reprezentowanych w Zespole ds. Rewitalizacji

Z przyczyn merytoryczno-organizacyjnych do składu Zespołu mogą zostać włączone dodatkowe osoby. Zasady i mechanizmy pracy Zespołu i współpracy w jego ramach w maksymalnie możliwym zakresie bazować powinny na elastycznym podejściu, efektywnym wykorzystaniu czasu oraz priorytecie skuteczności. W szczególności w sprawie omówienia lub rozpatrzenia szczegółowych kwestii cząstkowych, wymagających zaangażowania tylko niektórych komórek i jednostek, Koordynator ds. Rewitalizacji może zwołać posiedzenie w składzie częściowym, informując jednak o tym wszystkich członków Zespołu.

Co do zasady posiedzenia w pełnym składzie obejmować powinny co najmniej następujące elementy:

- krótkie sprawozdanie uczestników posiedzenia z realizacji zadań przypisanych do ich odpowiedzialności w okresie od poprzedniego posiedzenia,
- omówienie spraw bieżących oraz ustalenie planu działań (z podziałem zadań i przypisaniem odpowiedzialności) co najmniej na okres do kolejnego posiedzenia.

Ponadto, w razie wystąpienia takiej potrzeby, zespół powinien rozstrzygać o następujących zagadnieniach:

- ustaleniu, że określone planowane do realizacji zadanie spełnia określone w GPR cechy potencjalnego dopuszczalnego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego i powinno być traktowane jako przedsięwzięcie rewitalizacyjnego w ramach programu,

- potrzebie podjęcia ponadstandardowych działań (nie przewidzianych w GPR) w ramach wdrażania programu, np. działań z zakresu partycypacji społecznej, organizacji konkursu urbanistyczno-architektonicznego, sporządzenia ekspertyzy, podjęcia współpracy z określonym partnerem zewnętrznym, itp.

Zespół dążyć będzie do dokonywania ustaleń lub rozstrzygnięć w drodze konsensusu. Jeżeli to nie będzie możliwe, w drodze głosowania zwykłą większością głosów, pod warunkiem, że Koordynator ds. rewitalizacji nie znalazł się w mniejszości. W przypadku zaistnienia różnicy zdań między Koordynatorem ds. Rewitalizacji a większością Zespołu ds. Rewitalizacji sprawa przekazywana będzie do rozstrzygnięcia przez Burmistrza.

Kluczowe treści i ustalenia każdego posiedzenia Zespołu ds. Rewitalizacji będą skrótowo spisywane w formie „Zapisu przebiegu posiedzenia” i dystrybuowane wśród jego członków. Koordynator ds. Rewitalizacji będzie odpowiedzialny za ich archiwizację.

Wdrażanie wielowątkowych i wieloetapowych przedsięwzięć

Z racji tego, że część przedsięwzięć zapisanych w programie ma szczególnie złożony charakter (zakłada się ich rozciągnięcie w czasie, obejmują nie tylko etap przygotowania i realizacji, ale też elementy o zróżnicowanym charakterze – inwestycyjne i „miękkie”, w tym rozbudowaną partycypację), prowadzenie wdrażania tych zadań może wymagać dodatkowych mechanizmów zarządczych. W związku z tym dopuszcza się organizację współpracy nad takimi przedsięwzięciami w formie zespołów zadaniowych, które mogą stanowić albo „podzespół” wydzielony w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji, albo zostać ustanowione odrębnym zarządzeniem Burmistrza. W tym drugim wypadku, gdy przedmiotem realizacji będzie przedsięwzięcie o charakterze partnerskim, w zespole mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotów lub organizacji spoza struktur Miasta i Gminy Końskie.

Kluczowe treści i ustalenia każdego posiedzenia zespołów zadaniowych będą skrótowo spisywane w formie „Zapisu przebiegu posiedzenia” i dystrybuowane wśród jego członków. Koordynator ds. Rewitalizacji będzie odpowiedzialny za ich archiwizację.

Członkowie (i ich zastępcy) Zespołu ds. Rewitalizacji oraz ewentualnych innych zespołów zadaniowych będący pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Końskie oraz jednostek organizacyjnych gminy wykonują swoje zadania w ramach zadań służbowych. Dopuszczalne jest przyznanie im dodatkowego wynagrodzenia w związku z udziałem w procesie rewitalizacji, w przypadku realizacji szczególnie odpowiedzialnych zadań lub wykraczających poza podstawowy zakres zadań służbowych. Zwierzchnicy

członków (i ich zastępców) Zespołu ds. Rewitalizacji oraz ewentualnych innych zespołów zadaniowych będący pracownikami Urzędu Miasta i Gminy Końskie oraz jednostek organizacyjnych gminy zobowiązani są do umożliwienia ich pracownikom realizacji zadań w ramach działań zespołów i odpowiedniego dostosowania ich obowiązków.

W miarę możliwości finansowych gminy oraz możliwości uzyskania zewnętrznego finansowania członkowie (i ich zastępcy) Zespołu ds. Rewitalizacji oraz innych zespołów roboczych mają możliwość podnosić swe kwalifikacje związane z prowadzeniem procesu rewitalizacji na szkoleniach, ewentualnie wyjazdach studyjnych i studiach podyplomowych.

Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Jednym z elementów wymaganego przez ustawę o rewitalizacji mechanizmu zapewnienia optymalnego poziomu zintegrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest odpowiedni ich dobór i właściwe opisanie w treści programu powiązań (merytorycznych, formalnych, wykonawczych) między nimi. W niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia posiadają kompleksowy charakter – często realizują wiele kierunków działań przypisanych do różnych celów programu oraz wpływają na wiele sfer funkcjonowania obszaru rewitalizacji. Konstruowanie przedsięwzięć w opisany wyżej sposób posiada zarówno wady i zalety: z jednej strony realizacja wymaga ścisłej współpracy między dziedzinowej, bo bez niej nie jest możliwa, z drugiej skuteczność procesu rewitalizacji obarczona może być ryzykiem braku prawidłowej koordynacji podejmowanych działań.

Złożoność i powiązanie zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odzwierciedlono w kartach poszczególnych przedsięwzięć podając przedsięwzięcia komplementarne, tj. takie, które powinny być przygotowywane łącznie i równoległe, gdyż posiadają elementy wspólne lub bazują na wspólnych zasobach.

Jeszcze ważniejszym mechanizmem integrowania od tego, jak opisano przedsięwzięcia w GPR, są bieżące mechanizmy zarządcze stosowane na etapie wdrażania programu. Zaplanowane przedsięwzięcia są wewnętrznie złożone, gdyż ich realizacja wymaga liczych działań, a niektóre z nich są współzależne, warunkując wzajemnie swą realizację bądź wpływając na jej powodzenie (ma do dodatkowo związek z efektywnością systemu monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji). Tak więc w pracy Zespołu ds. Rewitalizacji oraz ewentualnych dodatkowych zespołów roboczych wykształcić muszą się bieżące mechanizmy zapewniające optymalny poziom zintegrowania przedsięwzięć. Opisy zawarte w GPR wskazujące, wdrażanie których komplementarnych przedsięwzięć wymaga szczególnej uwagi i troski w zakresie ich powiązania, należy traktować jako punkt wyjścia, gdyż w trakcie wdrażania programu mogą ujawnić się lub wykształcić dodatkowe powiązania między przedsięwzięciami, które nie powinny być pominięte.

W kartach przedsięwzięć w GPR opisano oczekiwany wynik - stan docelowy danego przedsięwzięcia oraz proponowaną ścieżkę działań, jednak każdorazowo przystąpienie do realizacji kompleksowego przedsięwzięcia musi zostać poprzedzone zaplanowaniem dokładnego zakresu i podziału zadań oraz określeniem w harmonogramie prac kluczowych powiązań pomiędzy zakresami realizowanymi przez różne podmioty, jednostki organizacyjne komórki lub pracowników.

Szczególnie ważnym przykładem przedsięwzięć wymagających zintegrowanego podejścia są te, które mają być zrealizowane na obszarze ścisłego centrum Końskich –chodzi o zwłaszcza o przedsięwzięcia C1, C2, C3, C6, C10, służące przemianom przestrzeni i zabudowie sąsiadujących terenów. Na etapie projektowym i realizacyjnym muszą one zostać skoordynowane między sobą – chodzi w szczególności o ustalenie spójnych rozwiązań przestrzennych, etapowanie działań, gdy nie będą mogły być prowadzone równocześnie oraz planowanie rozwiązań uwzględniających opcjonalny rozwój sytuacji, gdy w momencie przystąpienia do realizacji jednego przedsięwzięcia nie będzie jednoznacznie znany kształt lub potwierdzona możliwość realizacji sąsiadującego przedsięwzięcia.

Koordinator ds. Rewitalizacji

Funkcję Koordynatora ds. Rewitalizacji pełni osoba wskazana przez Burmistrza posiadająca wiedzę i umiejętności umożliwiające efektywne kierowanie procesem rewitalizacji. Koordynator zostanie odpowiednio umocowany w strukturze Urzędu Miasta i Gminy Końskie. Zakres obowiązków koordynatora dotyczyć będzie co do zasady wyłącznie działań związanych z prowadzeniem procesem rewitalizacji.

Jego podstawowym zadaniem będzie zapewnienie, aby proces rewitalizacji przebiegał zgodnie z tym, co wyznaczono w Gminnym Programie Rewitalizacji. W szczególności będzie to:

- kierowanie pracami Zespołu ds. Rewitalizacji, zapewnienie przepływu informacji związanych z realizacją tego procesu między jego uczestnikami,
- współpraca (i jej inicjowanie) z podmiotami, interesariuszami, wydziałami urzędu i jednostkami pomocniczymi w celu wspólnego wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- inicjowanie i koordynacja współpracy wszelkich podmiotów powiązanych z procesem rewitalizacji,
- koordynacja procesu partycypacji społecznej i zapewnienia włączenia interesariuszy w prowadzenie procesu rewitalizacji,
- systematyczne informowanie opinii publicznej o postępach w realizacji procesu rewitalizacji oraz prowadzenie dialogu z mieszkańcami i interesariuszami,
- udział w pozyskiwaniu źródeł finansowania działań rewitalizacyjnych, również ze środków unijnych,

- udział w aktualizacji lub opracowywaniu projektów dokumentów niezbędnych do realizacji procesu rewitalizacji, w tym projektów uchwał oraz wychodzenie z inicjatywą w zakresie potrzeby aktualizacji lub opracowania tych dokumentów,
- udział w procesie monitorowania i oceny rewitalizacji oraz zapewnienie, że założenia GPR w tym zakresie są przestrzegane.

Koordinator ds. Rewitalizacji reprezentuje Burmistrza Miasta i Gminy Końskie w kontaktach roboczych z Komitetem Rewitalizacji, a także innymi grupami i zespołami o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, jak również innymi interesariuszami i podmiotami, których zaangażowanie jest istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji.

Koordinatorowi ds. Rewitalizacji może zostać powierzona rola pełnomocnika, o których mowa w par. 13 ust. 2 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Końskich.

4.6.2 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest nie mniej ważna niż w trakcie przygotowania dokumentu. W istocie, aby zapewnić realne partnerstwo interesariuszy w realizacji procesu rewitalizacji, partycypacja społeczna i angażowanie muszą stać się elementem systemu zarządzania realizacją programu.

Na tym etapie przewiduje się dalszą współpracę z mieszkańcami i interesariuszami obszaru rewitalizacji podczas przygotowania i realizacji poszczególnych przedsięwzięć, a także w przypadku modyfikacji treści programu. W szczególności dążyć się będzie do dalszego angażowania w proces partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji – w maksymalnym możliwym zakresie biorącym pod uwagę gotowość takich partnerów do aktywności na terenie Miasta i Gminy Końskie.

Planuje się zapewnienie udziału społecznego w procesie rewitalizacji w szczególności za pomocą:

- powołania Komitetu Rewitalizacji (zasady wyznaczania składu oraz działania tego ciała doradczego określa uchwała Rady Miejskiej),

- powołania Koordynatora ds. Rewitalizacji, którego obowiązkiem jest m.in. koordynacja procesu partycypacji społecznej i włączenie interesariuszy w prowadzenie procesu rewitalizacji,
- opracowania i wdrożenia w Urzędzie Miasta i Gminy w Końskich modelu partycypacji społecznej „Nic o nas bez nas”, który stanowić będzie instrukcję partycypacji społecznej opartej na najlepszych praktykach (z uwzględnieniem rozwiązań cyfrowych oraz z wymogiem przetestowania rekomendacji w niej zawartych w procesie partycypacji, np. przetestowanie kilku rodzajów kanałów komunikacji z mieszkańcami i wybór najskuteczniejszych metod docierania do wszystkich lub konkretnych grup mieszkańców). W ramach wdrażania ww. modelu przewiduje się szkolenia dla urzędników w zakresie jego stosowania, zbudowanie katalogu tematów podlegających regularnym konsultacjom społecznym (np. związane z funkcjonowaniem płyty rynku) oraz wprowadzenie wymogu regularnego stosowania przy projektach gminnych,
- organizacji konsultacji społecznych, spotkań, warsztatów projektowania partycypacyjnego, debat, ankiet i spacerów badawczych.

Ponadto niektóre przedsięwzięcia dedykowane są wspólnym z mieszkańcami działaniom (np. przedsięwzięcie C5 – 1000 drzew - wspólne zazielenianie Końskich dla przyszłych pokoleń), w innych wymóg partycypacji społecznej wpisany jest w ich treść (np. przedsięwzięcie C6 – Nowa jakość Targowicy Miejskiej, z zapisem „Wszelkie przekształcenia należy przeprowadzać w procesie partycypacyjnym z udziałem kupców”). Wskazanie tych przedsięwzięć w treści GPR nie ogranicza możliwości realizacji także innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w podobnej formule.

Komitet Rewitalizacji

Elementem struktury zarówno zarządzania wdrażaniem programu, jak i zapewnienia partycypacji społecznej w tym procesie jest Komitet Rewitalizacji. Jego podstawową funkcją jest bowiem współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji a organami Miasta i Gminy Końskie w sprawach związanych z wdrażaniem działań rewitalizacyjnych. Komitet Rewitalizacji opiniuje i konsultuje poszczególne zagadnienia oraz ma możliwość rekomendowania działań, proponowania inicjatyw, a także np. pośredniczenia w sytuacjach spornych lub konfliktowych.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji (m.in. mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, właścicieli nieruchomości, itp.) z organami Miasta i Gminy Końskie w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczą i doradczą Burmistrza.

Powołanie w drodze zarządzenia Burmistrza Komitetu Rewitalizacji poprzedza podjęcie przez Radę Miejską uchwały o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu. Przyjęcie tej uchwały zostało poprzedzone przeprowadzeniem konsultacji społecznych jej projektu.

W celu osiągnięcia efektywności i sprawności funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji koncepcję jego funkcjonowania oparto na następujących zasadach:

- Komitet będzie reprezentować wszystkie zasadnicze grupy interesariuszy procesu rewitalizacji,
- W skład Komitetu wejdą przedstawiciele działających na terenie gminy ciał o charakterze doradczym, organizacji skupiających interesariuszy, oraz jednostek pomocniczych obejmujących obszar rewitalizacji,
- Współpraca z Komitetem będzie opierać się na wzajemnej otwartości w celu stworzenia jak najlepszych warunków do swobodnego podejmowania przez Komitet inicjatyw dotyczących wspierania procesu rewitalizacji,
- Kadencja Komitetu będzie korespondować z częstotliwością sporządzania oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji.

Komitet spotykać się z częstotliwością wynikająca z potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na kwartał. W posiedzeniach powinien brać udział Koordynator ds. Rewitalizacji. W jego kompetencjach powinno być także zapewnienie obsługi organizacyjnej prac Komitetu.

W posiedzeniach Komitetu Rewitalizacji powinni mieć możliwość uczestniczyć zaproszeni wg potrzeb goście. Nie rzadziej niż raz na rok Zespół w składzie podstawowym powinien spotykać się z Komitetem Rewitalizacji. Podobnie nie rzadziej niż raz na rok organizowane powinny być spotkania Komitetu Rewitalizacji z Burmistrzem Miasta i Gminy Końskie i jego Zastępcami w celu podsumowania zrealizowanych do tego czasu przedsięwzięć, omówienia ewentualnych barier i wyzwań w realizacji oraz przedyskutowania dalszych działań w ramach wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030.

W miarę możliwości finansowych gminy oraz możliwości uzyskania zewnętrznego finansowania członkowie Komitetu Rewitalizacji będą mogli uczestniczyć w szkoleniach oraz wyjazdach studyjnych służących podniesieniu ich kompetencji związanych z rewitalizacją.

4.6.3 Koszty zarządzania programem

Rewitalizacja stanowi zadanie własne gminy o charakterze fakultatywnym. Jego realizacja ma jednak charakter ciągły i wymaga wdrożenia efektywnego systemu zarządzania. Z tego względu, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, struktura zarządzania

procesem rewitalizacji powinna znaleźć odzwierciedlenie w kosztach tego procesu określonych w gminnym programie rewitalizacji.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030, która będzie odbywać się w oparciu o zaproponowany system zarządzania, bazuje w głównej mierze na zaangażowaniu i udziale pracowników samorządowych. Wdrożeni w realizację poszczególnych przedsięwzięć pracownicy będą wykonywać swoje zadania w ramach obowiązków służbowych realizowanych poprzez przyjęcie do realizacji niniejszego programu. Poniższe zestawienie nie obejmuje kosztów pracowniczych.

Koszt zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie na lata 2024-2030 odnosi się zatem wyłącznie do tych zadań i elementów procesu rewitalizacji, które gmina będzie zobowiązana realizować w toku wdrażania programu w oparciu o jego bezpośrednie postanowienia i wytyczne oraz potrzeby bezpośrednio wynikające z przebiegu wdrażania programu.

W okresie realizacji programu koszty zarządzania jego realizacją obejmą:

- wsparcie i zapewnienie efektywnej organizacji prac Komitetu Rewitalizacji - koszt ponoszony w całym okresie realizacji programu,
- budowa lub doskonalenie systemu ,
- monitorowanie postępów realizacji gminnego programu rewitalizacji – ewentualne koszty ponoszone nieregularnie w ramach potrzeb,
- ewentualne ekspertyzy, opinie, koncepcje projekty, działania partycypacyjne związane z prowadzeniem procesu rewitalizacji – ewentualne koszty (o ile nie zostały uwzględnione w kosztach poszczególnych przedsięwzięć lub ogólnych kosztach funkcjonowania Urzędu Miasta i Gminy) ponoszone nieregularnie w ramach potrzeb,
- przygotowanie oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny - koszt ponoszony średnio raz na trzy lata.

Dla potrzeb skutecznej realizacji zadań w toku realizacji programu Gmina Końskie dążyć będzie do pozyskiwania wsparcia zewnętrznego na pokrycie przynajmniej części kosztów procesu zarządzania.

Rok realizacji programu	Orientacyjna wielkość ponoszonych nakładów (brutto)
2024	30 000 PLN
2025	60 000 PLN
2026	60 000 PLN
2027	90 000 PLN
2028	70 000 PLN
2029	70 000 PLN
2030	90 000 PLN
2031	30 000 PLN
Ogółem:	500 000 PLN

Tab. 9 - Przybliżone koszty zarządzania realizacją Programu

4.6.4 Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji posiadają kompleksowy charakter – często realizują wiele kierunków działań przypisanych do różnych celów programu oraz wpływają na wiele sfer funkcjonowania obszaru rewitalizacji. Ponadto wyznaczone przedsięwzięcia są wewnętrznie złożone, gdyż realizacja wymaga liczyh działań, a niektóre z nich są współzależne, warunkując wzajemną realizację bądź wpływając na jej powodzenie (więcej w podrozdziale System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji).

Konstruowanie przedsięwzięć w opisany wyżej sposób posiada zarówno wady i zalety: z jednej strony realizacja wymaga ścisłej współpracy międzydziedzinowej, bo bez niej nie jest możliwa, z drugiej skuteczność procesu rewitalizacji obciążona może być ryzykiem braku prawidłowej koordynacji podejmowanych działań.

Aby zapewnić odpowiednią integrację działań w procesie rewitalizacji w karcie poszczególnych przedsięwzięć podano przedsięwzięcia komplementarne, tj. takie, które powinny być przygotowywane łącznie i równolegle, gdyż posiadają elementy wspólne lub bazują na wspólnych zasobach. Wymagają one szczególnej uwagi i troski ze strony zespołu prowadzącego proces rewitalizacji.

4.7 System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem operacyjnym w zakresie wdrażania założonych przedsięwzięć, które z kolei mają za zadanie realizować kierunki działań, a tym samym wypełniać cele rewitalizacji, zmieniając jakość życia w obszarze podlegającym zmianom.

Wprowadzenie systemu monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji jest zadaniem wynikającym z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o rewitalizacji. Jako program operacyjny, GPR podlega monitorowaniu w dwóch aspektach:

- oceny postępów prac nad realizacją programu, czyli stopnia realizacji harmonogramu GPR,
- oceny wpływu realizowanych przedsięwzięć na poprawę stanu obszarów zdegradowanych, czyli aktualności GPR.

System monitorowania i oceny GPR jest dwustopniowy i obejmuje:

- coroczny raport w sprawie stopnia realizacji harmonogramu i zadań GPR,
- przeprowadzaną co trzy lata ocenę aktualności programu i stopnia realizacji harmonogramu GPR.

4.7.1.1 Coroczny raport w sprawie stopnia realizacji GPR

Kluczowym zadaniem Koordynatora ds. Rewitalizacji jest opracowanie harmonogramu prac nad realizacją GPR w oparciu o dostępne zasoby osobowe Zespołu ds. Rewitalizacji. Harmonogram dzieli przedsięwzięcia rewitalizacyjne na etapy i zadania do realizacji i wskazuje ramy czasowe ich przeprowadzenia.

W cyklu rocznym Koordynator przedstawia Burmistrzowi Miasta i Gminy Końskie do akceptacji propozycję ramowego rocznego harmonogramu działań zawierającego wskazanie komórek/jednostek odpowiedzialnych za poszczególne zadania. Po akceptacji ze strony Burmistrza i poinformowaniu zainteresowanych, co może odbyć się w formie zarządzenia burmistrza harmonogram wchodzi w życie.

Podobnie co rok do końca I-go kwartału Koordynator ds. Rewitalizacji opracowuje i przedstawia do akceptacji Burmistrza Miasta i Gminy Końskie raport z realizacji GPR za rok ubiegły, wskazując postępy w realizacji konkretnych zadań w zakresie wszystkich przedsięwzięć wyznaczonych w harmonogramie na dany rok. Raport służy do oceny tempa prac z założeniami harmonogramu realizacji GPR oraz urealnienia projektów harmonogramów na kolejne lata.

Przygotowując ramowy roczny harmonogram działań oraz raport z realizacji GPR Koordynator wykorzystuje zarchiwizowane „Zapisy przebiegu posiedzeń” Zespołu ds. Rewitalizacji oraz podzespołów roboczych. Przy opracowaniu obu dokumentów Koordynatora wspomagają w należyтым zakresie komórki i jednostki odpowiedzialne za poszczególne działania w ramach wdrażania GPR. Raport będzie wykorzystywany do opracowania corocznego Raportu o stanie Gminy Końskie, który sporządzany jest na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz przedkładany radzie gminy. Dane zebrane w ramach raportu zostaną również wykorzystane do udziału w obowiązkowym badaniu dotyczącym procesu rewitalizacji w gminach prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w ramach systemu statystyki publicznej.

W corocznym raporcie w sprawie stopnia realizacji GPR należy również zawrzeć podsumowanie prac wykonanych w danym roku, a także zamieścić liczbowe podsumowanie poniższych obligatoryjnych wskaźników ilościowych w zakresie realizacji celów GPR:

Obligatoryjny wskaźnik obrazujący zmiany, podany za poprzedni rok	Symbolem „X” oznaczono konieczność uwzględnienia danego wskaźnika dla danego podobszaru/obszaru			
	podobszar „Centrum”	podobszar „Sielcia Wielka”	podobszar „Stara Kuźnica”	obszar rewitalizacji łącznie
CEL 1: Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany				
Liczba zmodernizowanych/nowych lokali mieszkalnych na obszarze rewitalizacji	X	X		X
Liczba nowoutworzonych/rozwinętych usług publicznych (miejsc świadczenia usług publicznych) służących obszarowi rewitalizacji	X	X	X	X
Powierzchnia przekształconej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji	X	X	X	X
Liczba nowych drzew zasadzonych w obszarze rewitalizacji	X	X	X	X
CEL 2: Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych				
Powierzchnia obszaru rewitalizacji objęta mpzp lub zmianą mpzp uchwaloną po wejściu w życie GPR	X	X	X	X
Liczba wyremontowanych/zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych lub historycznych na obszarze rewitalizacji	X	X	X	X
Długość nowych szlaków pieszych i rowerowych	X	X	X	X
CEL 3: Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji				
Liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na obszarze rewitalizacji	X	X	X	X
Liczba korzystających z bibliobusa (wypożyczenia + udział w aktywnościach społeczno-kulturalnych) na obszarze rewitalizacji			X	X
Zmiana w zakresie liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	X	X		X
Liczba nowych miejsc/lokalii służących integracji i aktywności społecznej (+ liczba aktywnych uczestników działań prowadzonych w tych miejscach)	X	X	X	X

Tab. 10 – Lista obligatoryjnych wskaźników ilościowych służących monitorowaniu realizacji poszczególnych celów GPR

Coroczny raport w sprawie stopnia realizacji GPR poza wskaźnikami obligatoryjnymi może zostać rozszerzony o inne wskaźniki ilościowe obrazujące realizację celów GPR dla poszczególnych podobszarów lub całego obszaru rewitalizacji. W tabeli poniżej wymieniono sugerowane wskaźniki obrazujące zmiany, które mogą zostać wykorzystane w raporcie:

Sugerowany wskaźnik obrazujący zmiany, podany za poprzedni rok
CEL 1: Obszar rewitalizacji miejscem bardziej przyjaznym do życia dla wszystkich, przygotowanym na nadchodzące zmiany
liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze rewitalizacji
liczba wypadków z udziałem pieszych
liczba pasażerów komunikacji zbiorowej
powierzchnia zrealizowanych terenów zieleni
powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanych na terenach wcześniej utwardzonych
powierzchnia obszarów zieleni w przestrzeni publicznej zrealizowanej na terenach wcześniej nieutwardzonych
powierzchnia ogólnodostępnych i urządzonych terenów rekreacji
liczba usuniętych barier architektonicznych
liczba zainstalowanych rozwiązań poprawiających dostępność dla wszystkich (np. windy)
liczba zainstalowanych lub wymienionych kamer monitoringu
liczba zainstalowanych energooszczędnych latarni i opraw oświetleniowych w przestrzeni publicznej
liczba wyniesionych przejść dla pieszych
liczba zainstalowanych czujników jakości powietrza
liczba mieszkań chronionych
liczba miejsc do parkowania dla rowerów
liczba zmodernizowanych budynków
liczba zazielenionych podwórek
liczba budynków podłączonych do systemu kanalizacyjnego
liczba budynków podłączonych do systemu wodociągowego
liczba budynków podłączonych do systemu ciepłowniczego
liczba budynków podłączona do sieci szerokopasmowego Internetu
zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię (MWh/rok),
zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną (GJ/rok);
liczba budynków wyposażonych w OZE
moc zainstalowanych urządzeń OZE
długość odcinków ulic z zakazem wjazdu samochodów osobowych
liczba inwestycji z zakresu uspokojenia ruchu samochodowego
CEL 2: Rozwój obszaru rewitalizacji w oparciu o wykorzystanie unikalnych zasobów lokalnych
liczba osób korzystających ze szlaków turystycznych
liczba obiektów na szlakach turystycznych
udział procentowy powierzchni obszaru poddanej rewitalizacji do powierzchni obszaru objętego wpisem do rejestru zabytków,
CEL 3: Ożywienie społeczno-kulturalne oraz gospodarcze obszaru rewitalizacji
liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na płycie rynku (w tym - udział wydarzeń cyklicznych)
liczba korzystających z punktów rekreacyjnych
liczba nowych inwestycji publicznych związanych z usługami turystyki i rekreacji
liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w obiektach zabytkowych (w tym - udział wydarzeń cyklicznych)

liczba osób informowana bezpośrednio o wydarzeniach i partycypacji (grupy mailingowe, media społecznościowe)
liczba pomysłów mieszkańców (udokumentowanych) uwzględnionych w kreowaniu oferty społeczno-kulturalnej
liczba wydarzeń partycypacji społecznej
liczba osób, które wzięły udział w partycypacji społecznej
liczba wypożyczeń z biblioteki publicznej
liczba bezrobotnych na obszarze rewitalizacji
liczba odwiedzających w muzeach powstałych w obiektach zabytkowych
liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji
liczba ofert zadań skierowanych do organizacji pozarządowych
powierzchnia mieszkalna przypadająca na mieszkańca obszaru rewitalizacji
liczba turystów w obszarze rewitalizacji,
liczba tras wyposażonych w oznaczenia zgodne z identyfikacją wizualną
liczba tras regionalnych i krajowych powiązanych bezpośrednio z systemem tras pieszo-rowerowych łączących atrakcje w gminie Końskie
liczba prelekcji organizowanych dla dzieci w wieku szkolnym
liczba spotkań i wydarzeń organizowanych przez mieszkańców w budynkach publicznych,
liczba wydanych zgód na biwakowanie, połów ryb czy zaparkowanie kampera.
liczba przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, którym zapewniono wsparcie
liczba zorganizowanych wydarzeń dla przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji
liczba inwestycji/inicjatyw/projektów rozwojowych podjętych przez przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji
liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy wzięli udział w wydarzeniach organizowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tab. 11 – Lista sugerowanych wskaźników ilościowych mogących służyć monitorowaniu realizacji poszczególnych celów GPR

4.7.1.2 Okresowa ocena aktualności programu i stopnia realizacji GPR

Stosownie do postanowień art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej co najmniej raz na 3 lata. Kompleksowy charakter przedsięwzięć rewitalizacyjnych w gminie Końskie uzasadnia przeprowadzanie tej oceny w maksymalnym dopuszczalnym okresie, dwukrotnie w trakcie realizacji niniejszego programu, tj. w 2027 r. i w 2030 r (przy czym ta druga ocena powinna mieć charakter podsumowujący, a więc jej okres realizacji wybiegnie do roku 2031).

W ocenie okresowej należy zamieścić dwa główne komponenty:

- podsumowanie dotychczasowej realizacji GPR, na podstawie corocznych raportów ws. stopnia realizacji GPR, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu prac,
- ocenę aktualności programu, tj. oszacowanie skuteczności stosowanych metod realizacji GPR i wpływu realizowanych przedsięwzięć na poprawę stanu obszarów zdegradowanych.

4.7.1.3 Ocena aktualności programu

Jest to część dokumentu służąca weryfikacji kierunków i metod prowadzenia prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Obejmuje ona krytyczną analizę metodyki realizacji GPR, w szczególności

systemu zarządzania GPR-em, harmonogramu i kosztorysu, oraz pogłębioną ocenę stanu obszaru rewitalizacji w celu oceny wpływu dotychczasowych przedsięwzięć na wskaźniki będące głównymi wyznacznikami stanu kryzysowego w każdym podobszarze rewitalizacji. Minimalna lista tych wskaźników obejmuje wymienione w poniższej tabeli:

Wskaźniki będące wyznacznikami stanu kryzysowego w podobszarach rewitalizacji służące do oceny skuteczności Gminnego Programu Rewitalizacji (na podstawie wartości bazowych określonych w diagnozie delimitacyjnej)	Oczekiwany kierunek zmian
W podobszarze rewitalizacji Centrum	
liczba interwencji policji i czynów zabronionych na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
liczba stwierdzonych przestępstw ogółem na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
udział kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła [%]	↓
wskaźnik złego stanu technicznego zabytków na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
W podobszarze rewitalizacji Sielcia Wielka	
liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
liczba interwencji policji i czynów zabronionych na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
liczba stwierdzonych przestępstw ogółem na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
liczba wnioskodawców projektów do budżetu obywatelskiego pochodzących z tej jednostki na 100 mieszkańców danej jednostki	↑
liczba wypożyczeń z biblioteki publicznej na 100 mieszkańców danej jednostki	↑
liczba zbiorników bezodpływowych na nieczystości w jednostce na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
udział kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła [%]	↓
W podobszarze rewitalizacji Stara Kuźnica	
procentowy udział liczby mieszkańców bez dostępu do obiektów kultury w ogólnej liczbie mieszkańców danej jednostki	↓
powierzchnia [ha] terenów nieobjętych mpzp na 100 mieszkańców danej jednostki	↓
liczba wnioskodawców projektów do budżetu obywatelskiego pochodzących z tej jednostki na 100 mieszkańców danej jednostki	↑
liczba podmiotów aktywnych figurujących w CEIDG na 100 mieszkańców danej jednostki	↑
udział kotłów na paliwo stałe we wszystkich zadeklarowanych źródłach ciepła [%]	↓

Tab. 12 – Lista wskaźników wykorzystywanych w ramach oceny aktualności GPR

Ocena aktualności GPR powinna ponadto zbadać bardziej złożone aspekty zachodzących zmian, jak np. badania zmiany liczby osób przebywających w przestrzeni publicznej, badania zmian mikroklimatu w przekształcanych przestrzeniach, (np. zmianę średnich temperatur, analizę zanieczyszczenia powietrza), analizy potoków ruchu pieszego, rowerowego, komunikacji zbiorowej i indywidualnej, badania jakościowe obejmujące zadowolenie mieszkańców podobszarów rewitalizacji ze zmian zachodzących w ich otoczeniu.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, która sporządzana będzie przez Burmistrza Końskich, przedkładana będzie do zaopiniowania Komitetowi Rewitalizacji. Rolą Komitetu będzie dokonanie oceny - czy w kontekście postępów realizacji programu i osiągniętych efektów istnieje

konieczność przystąpienia do jego aktualizacji. Ocena aktualizacji i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji powinna następnie zostać opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej.

5 Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi powiatu koneckiego oraz Miasta i Gminy Końskie

5.1 Powiatowe dokumenty strategiczne

5.1.1 Strategia Rozwoju Powiatu Koneckiego

Obecnie opracowywana jest Strategia Rozwoju Powiatu Koneckiego do roku 2032, jednak początkowy etap jej procedury uniemożliwia uwzględnienie jej w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie. Niemniej Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie uwzględnia Strategię Rozwoju Powiatu Koneckiego do roku 2020 i rozwija określony w niej plan wieloletniego rozwoju.

Strategia Rozwoju Powiatu Koneckiego do roku 2020 wskazuje następującą wizję powiatu:

„Powiat konecki przyjaznym miejscem do zamieszkania, pracy spędzania wolnego czasu.”

Strategia Rozwoju Powiatu Koneckiego do roku 2020 określa także poniższą misję powiatu, która jest generalna deklaracją, określającą planowany proces rozwojowy służący poprawie wizerunku powiatu:

„Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju powiatu koneckiego w celu poprawy poziomu życia jego mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego, przyrodniczo-kulturowego oraz turystycznego.”

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie uwzględnia i rozwija następujące cele strategiczne i operacyjne określone w Strategii Rozwoju Powiatu Koneckiego do roku 2020:

Cele strategiczne	Cele operacyjne
rozwój głównych gałęzi i branż stanowiących o potencjale powiatu oraz poprawa infrastruktury lokalnej,	pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego powiatu
	poprawa jakości środowiska naturalnego
tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego powiatu koneckiego,	przebudowa i modernizacja układu komunikacyjnego.
poprawa warunków i jakości życia mieszkańców powiatu koneckiego,	rozwój bazy sportowej, rekreacyjnej oraz placówek czasu wolnego.
	wyrównanie poziomu infrastruktury społecznej pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi.
bezpieczny Powiat Konecki.	dążenie do ograniczenia wypadków drogowych.

5.1.2 Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Koneckiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku

Dokument stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajając wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska w powiecie. Głównym celem programu jest:

„Zrównoważony rozwój powiatu koneckiego dążący do poprawy jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska przyrodniczego.”

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie wpisuje się w określone w Programie Ochrony Środowiska wytyczne, w szczególności we wskazane poniżej cele i kierunki interwencji przewidziane do realizacji na terenie powiatu koneckiego:

Cele interwencji	Kierunki interwencji
I. Poprawa jakości powietrza	Rozwój odnawialnych źródeł energii
	Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków
	Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie
V. Poprawa systemu gospodarki wodnościekowej	Uporządkowanie gospodarki wodnościekowej
IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych powiatu	Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej
	Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody

Tab. 14 – Wybrane cele i kierunki interwencji z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Koneckiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku

5.1.3 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030

Dokument stanowi koncepcję systemowego działania, polegającego na formułowaniu długookresowych celów w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do realizacji tych celów. Strategia wskazuje misję określającą pożądany obraz powiatu w przyszłości:

„Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie koneckim na lata 2021-2030 jest stworzenie dla mieszkańców powiatu przestrzeni i możliwości rozwoju społeczno-zawodowego, zdolności pełnej integracji społecznej, zaspakajania ich potrzeb oraz zmniejszenia skali problemów społecznych, a także ich łagodzenia.”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pomocy społecznej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. Dokument określa także nadrzędny cel strategiczny dla powiatu:

„Rozwiązywanie problemów społecznych osób i rodzin z wykorzystaniem potencjału kapitału ludzkiego, aktywności organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych oraz integracja społeczna mieszkańców powiatu koneckiego.”

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim, szczególnie w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego, poprawy polityki społecznej oraz dostosowania obszaru dla osób ze szczególnymi potrzebami. Poniżej określono wybrane cele szczegółowe i kierunki działań określone w Strategii realizowane przez przedsięwzięcia zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie:

Cele szczegółowe	Kierunki działań
1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	ograniczenie bezrobocia i poprawa warunków na rynku pracy poprzez tworzenie miejsc pracy oraz promocję samozatrudnienia,
	działania wspierające lokalną przedsiębiorczość,
	pozyskanie funduszy ze środków UE na aktywizację lokalnego rynku pracy oraz wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
	wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych,
	tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi społecznemu i zawodowemu mieszkańców powiatu,
	aktywizowanie mieszkańców w celu podejmowania inicjatyw i wyzwań w zakresie gospodarczym, społecznym i zawodowym.
2. Wzrost efektywności polityki społecznej	wspieranie osób i rodzin dotkniętych bezrobociem
	rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji:
	wspieranie ośrodków pomocy społecznej w organizowaniu systemu opieki nad osobami starszymi w ich najbliższym środowisku,
4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym w ramach zintegrowanych i kompleksowych działań	umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do obiektów użyteczności publicznej

Tab. 15 – Wybrane cele szczegółowe i kierunki działań ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030

5.2 Gminne dokumenty strategiczne

5.2.1 Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku

Strategia rozwoju jest nadrzędnym dokumentem określającym wytyczenie długookresowej polityki rozwoju gminy. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy, dzięki optymalnemu wykorzystaniu i ciągłemu wzmocnieniu lokalnych potencjałów i zintegrowaniu polityki przestrzennej, gospodarczej, społecznej, środowiskowej i kulturowej.

Strategia określa wyzwania rozwojowe Miasta i Gminy Końskie, w których uwzględniła m.in.:

- 1) Rewitalizację przestrzenno-społeczną jako warunek poprawy jakości życia mieszkańców;
- 2) Wzmacnianie dostępności terytorialnej w oparciu o rozwój infrastruktury transportowej w ujęciu lokalnym i ponadregionalnym;
- 3) Poprawę parametrów środowiskowych poprzez wzrost efektywności energetycznej, ograniczenie niskiej emisji, racjonalną gospodarkę zasobami i terenami zieleni;
- 4) Konieczność konsekwentnego rozwoju turystyki w oparciu m.in. o Staropolski Okręg Przemysłowy i walory Sielpi;
- 5) Szerokie partnerstwo międzysektorowe - zintegrowane działania na rzecz społeczeństwa;
- 6) Wzmacnianie partycypacji społecznej we wszystkich dziedzinach życia gminy.

Strategia nakreśla wskazaną poniżej wizję Miasta i Gminy Końskie będącą podstawą wyznaczenia celów strategicznych wraz ze szczegółowymi kierunkami działań:

„Gmina Końskie wykorzystała swoje atuty i stała się:

- miejscem atrakcyjnym dla zamieszkania, życia, pracy oraz wszelkich innych aktywności, ze względu na bezpieczeństwo publiczne, dostępność do wielowymiarowego spektrum usług i ofert w każdej dziedzinie życia, stała się miejscem z szerokimi perspektywami dla ludzi młodych,*
- miejscem dostępnym komunikacyjnie, posiadającym efektywną infrastrukturę techniczną, racjonalnie gospodarującym zasobami przyrodniczymi i kulturowymi,*
- miejscem o zrównoważonej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, uporządkowanym i spójnym, zrewitalizowanym,*
- miejscem lokowania nowych inwestycji, zaawansowanych technologicznie branż produkcyjnych poprzez wykorzystanie instrumentów zarządzania i restrukturyzacji,*
- miejscem chętnie odwiedzanym przez turystów, dzięki wykorzystaniu naturalnych potencjałów i efektywnej współpracy z partnerami.”*

Strategia wprowadza także wskazaną poniżej misję Miasta i Gminy Końskie:

„Aktywni mieszkańcy, współpraca i integracja działań we wszystkich aspektach życia dla trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego, gospodarczego i turystycznego Gminy Końskie.”

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie realizuje założenia wizji, misji i celów strategicznych dokumentu Strategii, w szczególności w odniesieniu do aktywizacji gospodarczej, wprowadzenia ładu przestrzennego, poprawy w zakresie transportu, infrastruktury i środowiska oraz rozwoju kapitału społecznego. Poniżej wskazano wybrane cele strategiczne i kierunki działań określone

w Strategii realizowane przez przedsięwzięcia zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie:

Cele strategiczne	Kierunki działań
Cel strategiczny 1.2 Aktywizacja gospodarki lokalnej – specjalizacja, innowacyjność, klastry	Kształtowanie silnych specjalizacji gospodarczych: przemysłu metalowo-odlewniczego, ceramicznego, mleczarskiego, drzewnego oraz usług turystycznych, m.in. w oparciu o badania i dostęp do innowacji
	Działania promocyjne budujące pozytywny wizerunek gminy przyjaznej potencjalnym inwestorom i istniejącym podmiotom gospodarczym
	Budowanie partnerstwa publiczno-prywatnego we wszystkich sektorach działalności gospodarczej
Cel strategiczny 1.3 Wzrost jakościowy rynku pracy skierowanego do ludzi młodych	Wspieranie tworzenia nowych podmiotów gospodarczych
	Propagowanie rozwoju ekonomii społecznej
Cel strategiczny 2.1 Uporządkowanie urbanistyczne	Przejrzysta gospodarka gruntami: opracowanie MPZP, prawne i infrastrukturalne przygotowanie gruntów pod budownictwo i działalność gospodarczą
	Uporządkowanie urbanistyczne gminy poprzez kierowanie się zasadami ładu przestrzennego, harmonizacji zabudowy oraz dostępności przestrzennej terenów i obiektów
	Rewitalizacja jako impuls rozwojowy
	Tworzenie centralnej przestrzeni miasta
Cel strategiczny 2.2 Przyjazne przestrzenie publiczne	Prowadzenie polityki przestrzennej gminy w sposób zapewniający realizację potrzeb mieszkańców, w tym: potrzeb mieszkaniowych, dostępności do usług, komunikacji oraz bezpieczeństwa
	Ochrona walorów urbanistycznych i architektonicznych centrum miasta, parku kulturowego, układu przestrzennego, wyeksponowanie zabytków i obiektów o walorach zabytkowych, estetyzacja, wprowadzenie tzw. „ładu reklamowego”, zagospodarowanie zielenią
	Likwidacja barier przestrzennych i transportowych
	Dbłość o obszary cenne przyrodniczo
	Zwiększenie powierzchni terenów zielonych w gminie (np. skwery, parki „kieszonkowe”, zieleńce/ ogrody edukacyjne, łąki kwiatne, parki dla psów oraz sadzenie roślin miododajnych, itp.) oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, w tym m.in. retencjonowanie wody, zagospodarowanie wód opadowych, likwidacja przestrzeni nieprzepuszczalnych
	Uatrakcyjnienie centrów miejscowości na obszarach wiejskich
Cel strategiczny 2.3 Skomunikowanie i transport	Zrównoważona mobilność miejska - dalszy rozwój transportu zbiorowego wraz z infrastrukturą dla obsługi pasażerów, poprawa bezpieczeństwa i

	swobody w ruchu pieszym i rowerowym na terenie gminy, monitoring
Cel strategiczny 2.4 Rozwój prośrodowiskowej infrastruktury technicznej i rozwiązań komunalnych	Termomodernizacja obiektów i proekologiczna przebudowa systemów grzewczych w budownictwie publicznym i mieszkaniowym, zlikwidowanie wysokoemisyjnych źródeł ciepła, wdrożenie nowoczesnego systemu ciepłowniczego z wykorzystaniem lokalnych mikrosieci opartych o OZE i wprowadzenie zielonej energii elektrycznej i ciepłej
	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez rozbudowę, przebudowę i modernizację sieci gospodarki wodno-kanalizacyjnej, zabezpieczenie przed awariami, wytwarzanie energii ciepłej z paliw alternatywnych, tj. osadu ściekowego i RDF
	Modernizacja oświetlenia ulicznego poprzez wymianę na nowoczesne źródła LED z inteligentnym sterowaniem
Cel strategiczny 3.1 Poprawa jakości usług i oferty dla mieszkańców	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa publicznego
	Kompleksowa pomoc społeczna dla osób zagrożonych wykluczeniem
	Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży promująca zdrowy styl życia oraz tworzenie miejsc spotkań
	Wzbogacenie lokalnej bazy i oferty kulturalnej m.in. poprzez inwestycje dotyczące Miejsko-Gminnego Domu Kultury i innych jednostek kultury na terenie gminy
	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój infrastruktury i nabywanie kompetencji
	Rozwój infrastruktury i działalności muzealnej
Cel strategiczny 3.2 Dostępność i jakość infrastruktury mieszkaniowej	Wsparcie budowy mieszkań komunalnych i lokali socjalnych oraz efektywne i elastyczne zarządzanie gminnym zasobem mieszkaniowym
	Poprawa standardu w mieszkaniowym zasobie gminy
Cel strategiczny 3.3 Edukacja i wieloaspektowy rozwój kapitału społecznego	Integracja środowiska twórców artystycznych, oświaty i pracowników kultury, a także stowarzyszeń, liderów i innych dla uatrakcyjnienia oferty kulturalnej oraz promocji lokalnej twórczości, wsparcia i promocji niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy, m.in. poprzez: ofertę imprez kulturalnych, badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego gminy, tworzenie i rozwijanie miejsc prezentujących lokalną tożsamość kulturową, wydawnictwa
	Wyrównanie szans mieszkańców gminy w dostępie do edukacji, rynku pracy, rekreacji i kultury poprzez działania włączeniowe, pomocowe, programy skierowane do konkretnych grup
	Wspieranie talentów i pasji poprzez dostawanie obiektów infrastruktury kulturalnej i jej oferty do potrzeb mieszkańców i umożliwienia indywidualnego rozwoju

<p>Cel strategiczny 4.1 Budowanie szerokiego partnerstwa regionalnego</p>	<p>Budowanie partnerstwa ponadlokalnego w oparciu o Starostwo Powiatowe, gminy ościenne oraz Staropolski Związek Gmin i Miast, w zakresie m.in.: racjonalizacji gospodarki odpadami, poprawy bezpieczeństwa drogowego, stworzenia komunikacji regionalnej, rozwoju OZE, tworzenia i modernizacji szlaków turystycznych</p>
<p>Cel strategiczny 4.2 Wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego gminy dla zwiększenia jej atrakcyjności</p>	<p>Sielpia motorem napędowym turystyki w gminie Końskie</p> <p>Kompleksowe działania związane z wykorzystaniem potencjału małej retencji – zwiększenie pojemności zbiorników, organizacja spływów kajakowych, infrastruktura wokół zbiorników, połączenie szlakami pieszymi i rowerowymi</p> <p>Tworzenie i modernizacja istniejących szlaków pieszych i rowerowych i innych wraz z niezbędną infrastrukturą łączących Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Północy oraz gminy Staropolskiego Związku Gmin i Miast</p> <p>Renowacja obiektów zabytkowych (w tym zabytków techniki) i włączenie ich w obieg społeczno-gospodarczy (przywrócenie lub zmiana funkcji, adaptacja, wartość dodana)</p> <p>Promocja walorów turystycznych gminy</p> <p>Wykorzystanie potencjału złóż wód mineralnych</p>
<p>Cel strategiczny 4.4 Wzrost poziomu aktywizacji i partycypacji społecznej</p>	<p>Inicjowanie partnerstw międzysektorowych (podmioty publiczne, przedsiębiorcy, trzeci sektor, rady dzielnic i sołectw, placówki oświatowe, organizacje skupiające młodzież, samorząd gminny, itp.) dla podniesienia standardu życia w gminie</p> <p>Inicjowanie przedsięwzięć międzypokoleniowych aktywizujących mieszkańców - od dzieci po seniorów</p>

Tab. 16 – Wybrane cele i kierunki działań ze Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie uwzględni także wskazane w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej rozmieszczenie przedsięwzięć strategicznych oraz główne funkcje terenów. Tak więc również w wymiarze przestrzennym GPR realizuje Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku. W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie ujęte zostały również wytyczne określone w Strategii dla wyznaczonych Obszarów strategicznej interwencji obejmujących: OSI Miasto Końskie – Centrum, OSI Miasto Końskie – Błonia, OSI Strefa Przemysłowa Końskie oraz OSI Sielpia Wielka.

5.2.2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Końskie

Studium jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Samorządu, dokumentem planistycznym, określającym politykę rozwoju przestrzennego gminy w jej granicach administracyjnych, a jego ustalenia są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz umożliwiają

integrację przestrzeni jako określonej całości. Studium pełni także rolę koordynacyjną pomiędzy planowaniem na szczeblu lokalnym, a planowaniem na szczeblu regionalnym i krajowym.

Przedsięwzięcia określone w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie realizują następujące zasady rozwoju przestrzennego określone w Studium:

- wytworzenie miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców,
- poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej,
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy i jej walorów przyrodniczych w celu aktywizacji funkcji turystycznej, zwłaszcza z zakresu turystyki aktywnej.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie uwzględnia także określone w Studium kierunki zagospodarowania przestrzennego i przeznaczenia poszczególnych terenów w szczególności w zakresie proponowanych w ramach przedsięwzięć funkcji oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

5.2.3 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie na lata 2023-2029

Dokument stanowi narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, diagnozuje problemy społeczne i wspiera długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej. Wyznacza główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniego poziomu życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie na lata 2023-2029 określa poniższy cel główny w zakresie rozwiązywania problemów społecznych:

„Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, integrowanie społeczności lokalnej, skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmacnianie rodzin oraz zapobieganie występowaniu niekorzystnych zjawisk dysfunkcyjnych.”

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie w ramach wyznaczonych przedsięwzięć realizuje cel główny wskazany w Strategii w szczególności poprzez:

- wprowadzania do systemu przestrzeni publicznych obszarów poprawiających jakość życia mieszkańców oraz uzupełnianie tkanki urbanistycznej obiektami lub ich zespołami integrującymi społeczności lokalne,

- działania służące poprawie sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców obszaru,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w realizacji kluczowych dla ich społeczności projektów,
- rozwój infrastruktury społecznej i technicznej skutkujący poprawą standardu zamieszkania i funkcjonowania na obszarze rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie uwzględnia w swych przedsięwzięciach zaprezentowany w Strategii Plan strategiczny przede wszystkim w zakresie poprawy jakości przestrzeni publicznej i dostosowania inwestycji określonych w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych dla osób ze szczególnymi potrzebami, polepszeniu sytuacji społeczno-ekonomicznej obszaru oraz zapewnieniu odpowiedniego standardu życia mieszkańców. Poniżej wskazano wybrane cele strategiczne i operacyjne z planu strategicznego określonego w Strategii, które są realizowane poprzez wybrane przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie:

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Cel strategiczny I – ułatwianie funkcjonowania osobom starszym i niepełnosprawnym w środowisku lokalnym	Stworzenie osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności
	Poprawa warunków życia osób chorych oraz osób z niepełnosprawnościami
Cel strategiczny II - polityka prorodzinna i minimalizacja działań dysfunkcyjnych w środowisku rodzinnym	Zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach
Cel strategiczny III – stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców	Rozwój infrastruktury społecznej
	Integracja środowisk lokalnych
	Stworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu zasobów ludzkich

Tab. 17 – Wybrane cele strategiczne i operacyjne ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie na lata 2023-2029

5.2.4 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Końskie

Dokument koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wynikających z działań zmniejszających emisje gazów cieplarnianych.

Celami strategicznymi wyznaczonymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej są: redukcja emisji dwutlenku węgla, redukcja zużycia energii finalnej w wyniku wzrostu efektywności energetycznej; wzrost udziału energii pochodzącej z OZE. Wymienione cele strategiczne mają zostać osiągnięte poprzez realizację celów szczegółowych, z których wskazane poniżej pokrywają się z zakresem przedsięwzięć określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie:

- wzrost liczby budynków komunalnych, mieszkalnych, użyteczności publicznej objętych termomodernizacją,
- ograniczenie „niskiej emisji” z mieszkalnictwa,
- wzrost liczby zmodernizowanych systemów grzewczych i wprowadzonych w tym zakresie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- wzrost liczby zmodernizowanego oświetlenia ulicznego,
- ograniczenie emisji komunikacyjnej.

Przedsięwzięcia określone w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Końskie zgodne są także z następującymi działaniami wyznaczonymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej:

- kompleksową termomodernizację budynków, przede wszystkim budynków użyteczności publicznej,
- modernizację technologii służących do ogrzewania budynków i wykorzystanie instalacji ekologicznych,
- propagowanie oraz wspieranie wykorzystania energii odnawialnej (w szczególności instalacja kolektorów słonecznych i pomp ciepła, wykorzystanie biomasy),
- modernizację oświetlenia ulicznego, w tym z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- budowę ścieżek rowerowych i propagowanie transportu rowerowego,
- właściwe planowanie przestrzeni urbanistycznej,
- podejmowanie działań promujących wszelkie sposoby redukcji emisji CO₂ oraz podniesienie efektywności energetycznej, a także stosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii.

6 WYKAZ TABEL

Tab. 1 – Zestawienie lokalnych potencjałów podobszaru rewitalizacji „Centrum” wraz z możliwością ich wykorzystania	39
Tab. 2 – Zestawienie lokalnych potencjałów podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” wraz z możliwością ich wykorzystania	70
Tab. 3 – Zestawienie lokalnych potencjałów podobszaru rewitalizacji „Centrum” wraz z możliwością ich wykorzystania	92
Tab. 4 – Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z planowanymi celami i kierunkami działań	103
Tab. 5 – Zestawienie spotkań z interesariuszami procesu rewitalizacji	176
Tab. 6 – Ramowy harmonogram realizacji programu	180
Tab. 7 - Przybliżone koszty zarządzania realizacją Programu.....	196
Tab. 8 – Lista obligatoryjnych wskaźników ilościowych służących monitorowaniu realizacji poszczególnych celów GPR	198
Tab. 9 – Lista sugerowanych wskaźników ilościowych mogących służyć monitorowaniu realizacji poszczególnych celów GPR.....	200
Tab. 10 – Lista wskaźników wykorzystywanych w ramach oceny aktualności GPR	201
Tab. 11 – Wybrane cele strategiczne i operacyjne określone w Strategii Rozwoju Powiatu Koneckiego do roku 2020.....	203
Tab. 12 – Wybrane cele i kierunki interwencji z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Koneckiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku	203
Tab. 13 – Wybrane cele szczegółowe i kierunki działań ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2021-2030.....	204
Tab. 14 – Wybrane cele i kierunki działań ze Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Końskie do 2032 roku	208
Tab. 15 – Wybrane cele strategiczne i operacyjne ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie na lata 2023-2029	210

7 WYKAZ RYCIN

Ryc. 1 - Obszar rewitalizacji.....	9
Ryc. 2 – Granice podobszaru rewitalizacji „Centrum”	11
Ryc. 3 – Rejon koncentracji problemów społecznych w podobszarze rewitalizacji „Centrum”	17
Ryc. 4 – Pokrycie planistyczne podobszaru rewitalizacji „Centrum”	35
Ryc. 5 – Struktura własności w podobszarze rewitalizacji „Centrum”	36
Ryc. 6 – Stan techniczny budynków zabytkowych w podobszarze rewitalizacji „Centrum”	37
Ryc. 7 – Granica podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka”	39
Ryc. 8 – Położenie wsi Sielpia Wielka z osiedlami Jarząbek i Sielpia Letnisko oraz wsi Sielpia Mała	40
Ryc. 9 – Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej – PLH260015 oraz Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu	55

Ryc. 10 – Rozdział układu funkcjonalno - przestrzennego Sielpi Wielkiej.....	60
Ryc. 11 – Struktura własności podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka”	65
Ryc. 12 – Pierwotny układ kompozycyjny obiektów wchodzących w skład osiedla przyfabrycznego w Sielpi Wielkiej.....	67
Ryc. 13 – Przekształcenia przestrzenne domów w układzie osiedla pofabrycznego w Sielpi Wielkiej	68
Ryc. 14 – Stan techniczny budynków zabytkowych w Sielpi Wielkiej	68
Ryc. 15 – Granice podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”	71
Ryc. 16 – Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu	80
Ryc. 17 – Pokrycie planistyczne podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”	86
Ryc. 18 – Struktura własności w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”	87
Ryc. 19 – Stan techniczny budynków zabytkowych w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”	89
Ryc. 20 – Kuźnica wodna w Starej Kuźnicy – plan sytuacyjny	89
Ryc. 21 – Ustawienie maszyn i urządzeń w kuźni.....	90

8 WYKAZ DIAGRAMÓW

Diagram 1 – Struktura wieku mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Centrum” w latach 2018-20	12
Diagram 2 – Podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-20 w podobszarze rewitalizacji „Centrum”	15
Diagram 3 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich - bezpieczeństwo.....	20
Diagram 4 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – zmiany klimatyczne	28
Diagram 5 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – zieleń	29
Diagram 6 – Źródła ciepła w podobszarze rewitalizacji „Centrum” oraz w gminie Końskie	30
Diagram 7 – Ankieta diagnostyczna dla centrum Końskich – ład przestrzenny	33
Diagram 8 – Struktura wieku mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” w latach 2018-20.....	41
Diagram 9 – Podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-20 w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka”	44
Diagram 10 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej - bezpieczeństwo	46
Diagram 11 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – poziom życia społecznego.....	48
Diagram 12 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – odnawialne źródła energii	59
Diagram 13 – Źródła ciepła w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” oraz w gminie Końskie	59
Diagram 14 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – zabytkowy charakter.....	62
Diagram 15 – Ankieta diagnostyczna dla Sielpi Wielkiej – uporządkowanie przestrzenne.....	63
Diagram 16 – Struktura wieku mieszkańców podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” w latach 2018-20.....	72
Diagram 17 – Podstawy korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-20 w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica”	73
Diagram 18 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy - bezpieczeństwo	75
Diagram 19 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – poziom życia społecznego.....	76

Diagram 20 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy - zmiany klimatyczne.....	81
Diagram 21 – Źródła ciepła w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” oraz w gminie Końskie	81
Diagram 22 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – odnawialne źródła energii.....	82
Diagram 23 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – Stara Kuźnia i zalew jako potencjał rozwojowy	83
Diagram 24 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – bogactwo przyrodnicze jako potencjał rozwojowy....	83
Diagram 25 – Ankieta diagnostyczna dla Starej Kuźnicy – komunikacja zbiorowa	85
Diagram 26 – Zestawienie komórek i jednostek reprezentowanych w Zespole ds. Rewitalizacji.....	188

9 SPIS FOTOGRAFII

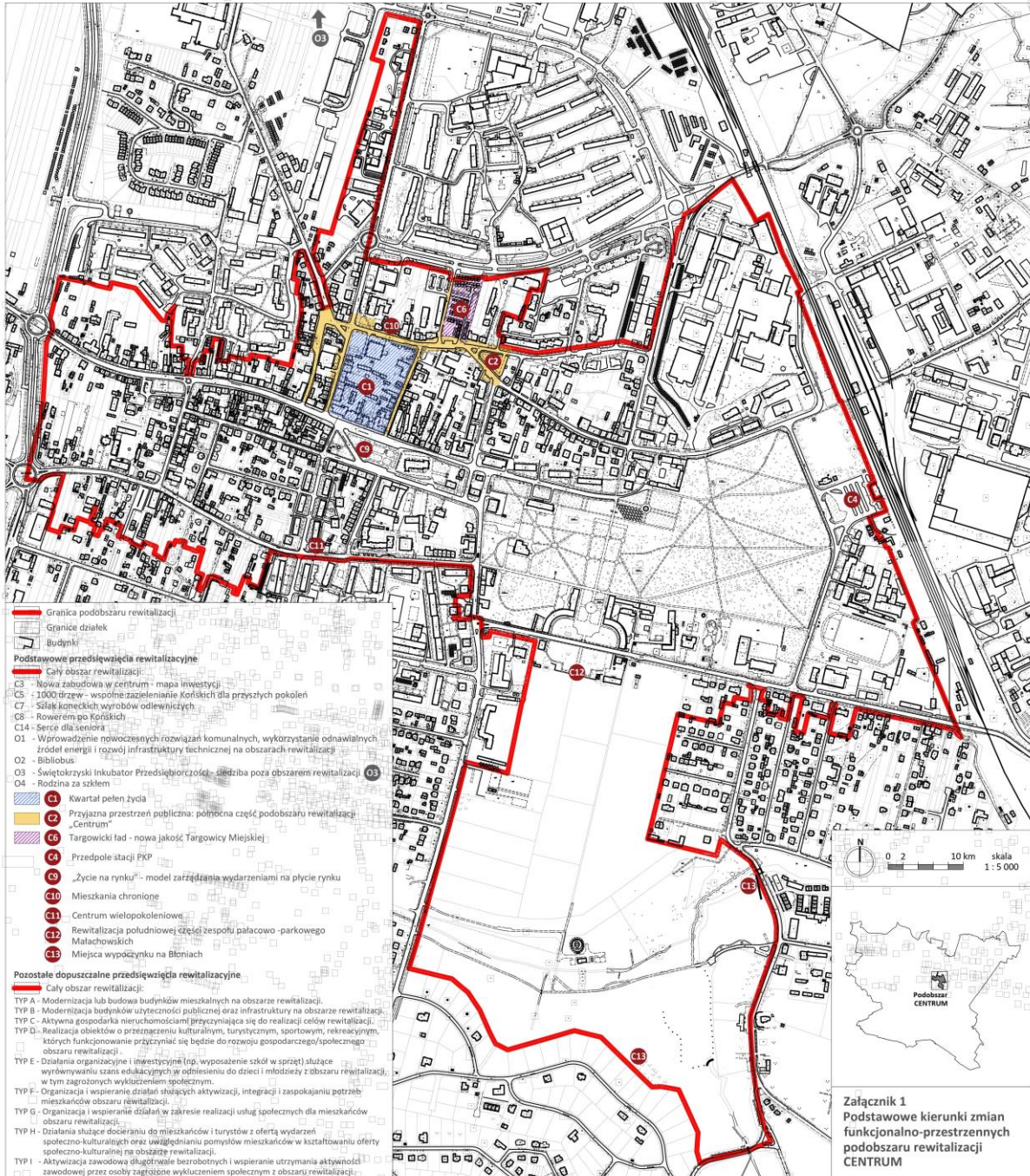
Fot. 1 – Widok z lotu ptaka na zrewitalizowany rynek w Końskich.....	31
Fot. 2 – Okolice Targowicy Miejskiej (fotografie wykonana podczas spaceru diagnostycznego)	32
Fot. 3 – Wnętrze kwartału na północ od koneckiego rynku ulic Łazienna - Piłsudskiego - Warszawska - Spółdzielcza: potencjał zieleni, substandardowe zagospodarowanie	33
Fot. 4 – Spotkanie informacyjno-konsultacyjnym 30 maja 2022 r.	167
Fot. 5 - Prezentacja podczas debaty w formule on-line na platformie ZOOM 7 czerwca 2022 r.	167
Fot. 6 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Centrum” 26 listopada 2022 r.	169
Fot. 7 - Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Centrum” 26 listopada 2022 r.	169
Fot. 8 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” 3 grudnia 2022 r.	170
Fot. 9 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Sielpia Wielka” 3 grudnia 2022 r.	170
Fot. 10 – Spacer diagnostyczny w podobszarze rewitalizacji „Stara Kuźnica” 3 grudnia 2022 r.	171
Fot. 11 – Praca przy stolikach podczas warsztatów przestrzennych 25 stycznia 2023 r.	172
Fot. 12 – Warsztat dotyczący zagadnień społecznych 26 stycznia 2023 r.	173
Fot. 13 – Spotkanie z mieszkańcami obszaru rewitalizacji 23 lutego 2023 r.	175

10 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 – Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji „Centrum”
Załącznik nr 2 – Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka”
Załącznik nr 3 – Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica”

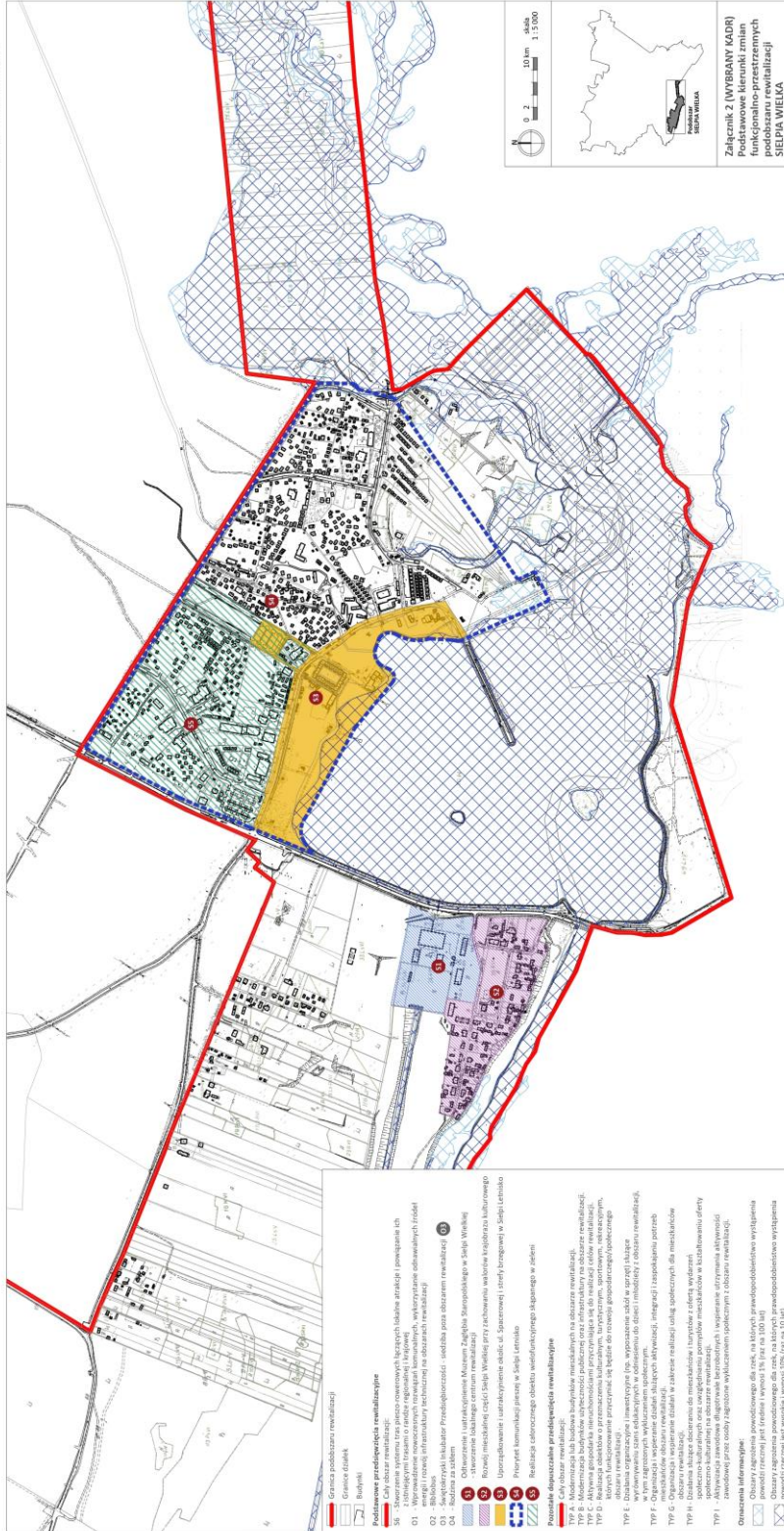
Załącznik nr 1 – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji „Centrum” (zmniejszenie)

Załącznik nr 1
do Gminnego Programu
Rewitalizacji Miasta i Gminy
Końskie na lata 2024-2030

Załącznik nr 2 – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji „Sielpia Wielka” (zmniejszenie - wycinek pomijający obszar, na którym brak zmian)

Załącznik nr 2
Program Rewitalizacji Miasta i Gminy
Kontener na lata 2024-2030

Załącznik nr 3 – podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych podobszaru rewitalizacji „Stara Kuźnica” (zmniejszenie - wycinek pomijający obszar, na którym brak zmian)

Załącznik nr 3
do Gminnego Programu
Rewitalizacji Miasta i Gminy
Konińskie na lata 2024-2030

